George Uba
Taie-mi o felie de dragoste

Soţiei mele, care mi-a frământat pâinea dragostei în cuptorul dăruirii ei, ca să prind putere în declaraţia mea de dragoste…

Celei care mi-a fost senin peste gânduri şi drum spre cuvinte…

Fetiţei mele, care mi-a răscolit sertarul cu lucruri din copilărie şi mi-a umplut vorbele cu poezie şi cu bucuria râsului ei…

Părinţilor mei, care au pus aracii rugăciunilor lor la cuvintele mele şi mi-au făcut cunoştinţă cu Grădinarul care udă inimile în legământul iubirii, şi nu numai atât…

Proces verbal la bucuria de mâine

Sunt doar în trecere. Am fost şi ieri pe la voi. Am bătut, dar nu M-aţi auzit. Dacă sunteţi prea ocupaţi, plec. Îmi cer scuze. Cu altă ocazie. Doar atât: voiam să văd ce mai faceţi. Dacă totuşi insistaţi, ei bine, am să intru, şi nu oricum. Primiţi-mi şi emoţia Mea cerească. Nu e puţin lucru să lăsaţi treburile voastre (eraţi în curăţenie, nu?) şi să staţi de vorbă cu Mine.

E aşa cum spun Eu? Fiecare dintre voi făcea curăţenie în sufletul celuilalt. Am auzit de departe zgomotul lucrurilor aruncate. Şi unele sunt foarte bune. Ce-Mi place la voi este că M-aţi primit chiar în hărmălaia asta. Nici nu v-aţi scuzat. Cum să vă refuz? Sunteţi flămânzi după o prietenie veritabilă. Mai ales acum, când pe capul căsniciei voastre s-a pus un preţ. Nu mai mult de treizeci de arginţi. Cine plăteşte vă şi are. E drept, e preţul trădării. Acelaşi preţ a fost pus şi pe capul Meu, cu diferenţa că pe Mine M-a prins atunci când v-am acoperit pe voi ca să nu vă găsească. Teribil a fost întunericul care M-a legat în grădină. Câtă groază s-a adunat în durerea despărţirii! De aceea, nu vreau să trăiţi spaima asta. E cumplit să rămâi singur, când, de fapt, chiar Eu, dacă Mi-aduc aminte bine, am spus cândva şi mai spun că „nu e bine ca omul să fie singur”. Dar am plătit şi gata. Şi nu puţin. E preţul legământului. Ca să nu fiţi singuri. Vă deranjează că sunteţi ai Mei? Nu aveam altă soluţie de a păstra rochia de mireasă curată. Nu puteam garanta altfel promisiunea mirelui, decât cu preţul ăsta. Acel „plus” făcut din două lemne prinse în cruciş s-a pus între voi doi şi v-a adunat *l* în legătura iubirii. Vă aduceţi aminte? Eu Mi-am întins mâinile şi spre tine, şi spre ea, ca să vă găsiţi drumul unul către celălalt.

Cuiva i-a venit ideea să-mi le prindă în cuie, ca să nu obosesc în a vă chema. Nu M-am împotrivit, dacă asta înseamnă pentru voi siguranţă.

Acum, ce vreţi să faceţi? Cine vă pune să întinderi mâna la cei treizeci de arginţi? Cine vă pune să vă pierdeţi unul de celălalt? Şi ce-o să faceţi cu preţul trădării? Să vă spun Eu. O să cumpăraţi un ogor, în care o să înmormântaţi dragostea pe care v-am dat-o, după ce am plătit toate datoriile voastre. Nu vă vine să credeţi, dar aici ajungeţi. Atât de singuri, încât o să vă ascundeţi şi de Mine.

Uite, am un gând. Facem un proces verbal, în care să se scrie următoarele:

„Prin prezenta, ne obligăm, din dragoste unul faţă de celălalt şi din cauza Prietenului nostru, care ne-a plătit toate datoriile, să ne iubim cu toată puterea, cu tot sufletul şi cu tot cugetul şi să urmărim binele unul altuia, încât să nu pătrundă în niciuna din inimi vreun fir de ură sau de indiferenţă. Şi dacă, din greşeală, se va întâmpla ca cineva să-l rănească pe celălalt, atunci, fără întârziere, să scoată din suflet o cerere de iertare, prin care să-şi prezinte regretul pentru orice cuvânt sau gest care a adus durere şi nelinişte în fiinţa întristată. Şi cel care cere clemenţă să fie iertat pe loc”.

Semnaţi aici, pe inimile voastre, sub semnătura Mea.

Mai trec şi mâine să vă văd”.

Nu trântiţi uşa!

Conflict la hotare

Atât de puţin

Mă aflam în faţa unei descoperiri care mi-a tăiat respiraţia. Am ridicat din praf un ban galben, strălucitor. După ce şocul primelor impresii a trecut, pe neaşteptate m-a vizitat un gând, care m-a umplut de bucurie: o pungă de bomboane. Îmi şi imaginam schimbul. Simplu. Dădeam bucăţica aceea de metal şi prindeam în amândouă mâinile o pungă plină, cum n-am avut niciodată. La cei cinci ani ai mei, nu aveam măsura valorilor, dar ştiam că orice ban are o valoare.

Am agitat cu atâta entuziasm descoperirea mea, că în scurt timp am condus o ceată de prieteni dejoacă spre locul unde visul meu putea să devină realitate: prăvălia lui „nea Tucă”. Era o după-amiază fierbinte şi pustie, în care primul lucru era să cauţi umbra şi boarea vântului. La auzul strigătelor şi al lătratului furios al câinelui, a ieşit „nea Tucă”, vădit deranjat din somn, totuşi gata să răspundă oricărui client, la

orice oră din zi. Cum ne-a văzut, o nemulţumire imediat exprimată ne-a făcut să înţelegem că nu are nevoie de clienţi ca noi.

— Acum se vine la cumpărături? De ce nu lăsaţi lumea să doarmă, tună el, deschizându-şi prăvălia. Hai repede, că n-am timp de voi! Ce vreţi să cumpăraţi?

Ca unul care ştiam pe ce contez, am ieşit în faţă şi am comandat scurt:

— O pungă de bomboane, nea Tucă.

Ochii i-au ieşit din orbite văzând banul pe care i l-am întins. Furia care a explodat i-a împrăştiat pe prietenii mei ca pe un stol de potârnichi.

— Afară cu voi! Nu vă e ruşine să sculaţi oamenii din somn cu cinci bani! Ce, bomboanele mele sunt boabe de porumb?

Rămas singur, nedumerit de reacţia băcanului, nu îndrăzneam să plec.

Luă două, trei bomboane şi mi le puse în palmă.

— Hai, fugi şi să nu te mai prind pe la mine cu tinicheaua asta!

În bătaia soarelui, strălucirea banului mă captiva. Totuşi, să fi fost doar o mică şi banală tinichea?

Ceva din întâmplarea asta îmi spunea că am venit cu prea puţini bani pentru ce aşteptam. Şi toată discuţia era în jurul valorii acelui bănuţ.

Venise timpul să învăţ cum se face cu adevărat un schimb.

XXX

Există în natura omului o mentalitate încrustată atât de profund, încât efortul de a o schimba necesită o putere care îl depăşeşte: a câştiga mult, dând puţin. Nu mă refer doar la cele materiale. O literatură abundentă ne cheamă să învăţăm cum să devenim miliardari peste noapte. Altceva este în atenţia noastră: de ce se cântăreşte atât de puţin pentru evenimente sufleteşti, atât de vitale şi de importante?

În paşi de dans

Priviţi-l! Spune o glumă mai pe muchie de bun-simţ. Râde. Povesteşte despre stângăcia unuia. Face haz de greşelile de gramatică ale unui creştin mai în vârstă, care, când şi când, mai predică în biserică. îl imită pe vecinul lui. Întreabă: „N-ah văzut filmul acela poliţist? Tare, domnule!” Şi-l înşiră în cuvinte colorate cu interjecţii şi onomatopee, cu gestică şi entuziasm.

Între timp, priveşte spre ea. Ea râde. îl mai provoacă din priviri

și el capătă elan. Ea are un nume frumos și e plăcută. El e simpatic. Așa spun unii. După ce termină, o conduce spre casă. Rupe o floare din parc și i-o dăruiește. Ea e încântată.

— Mai ne vedem? întreabă el.

— Cred că da, răspunde ea așteptând parcă întrebarea aceea.

Și așa vin și alte întâlniri. Câteodată se mai certau – când în joacă, când în serios – fiecare încercând să-și precizeze așteptările față de celălalt. Cert este că, în această relație, asemenea unui dans cu apropieri și depărtări ritmate, se contura din ce în ce mai clar o hotărâre.

Și deodată:

— Pastore, ne căsătorim! zice el fericit.

— E o veste plină de muzică, dragul meu, replică pastorul. Vă cunoașteți bine?

Ei dau din cap a ceva sigur și categoric.

— O cunoști bine? îl întrebă pastorul, insistând.

— Ca pe buzunarul meu, încercă tânărul o glumă în maniera-i caracteristică.

— Nu e prea puțin o lună și jumătate de când v-ați cunoscut? mai încercă pastorul.

— E suficient pentru noi, răspunse tânărul degajat. Dacă vasul e plin de dragoste, nu contează în cât timp s-a umplut, zise el înțelept.

— Bine, oftă pastorul.

Zâmbi amabil și le spuse ceva despre o fericire continuă și autentică, dar condiționată.

— Vreau o predică tare, pastore, la cununia noastră, spuse fericitul tânăr în urma celui ce pleca ușor abătut.

Pentru acest proiect de viață atât de impresionant și atât de dorit, doar atât de puțin?

Mai important decât un pas pe lună

„Ceea ce obținem prea ușor are prețul ușurătății. Numai ce e scump dă valoare oricărui lucru. Numai Dumnezeu știe cum să prețuim bunurile noastre la modul cuvenit”, spunea Thomas Paine. „Nimic nu trebuie pus sub semnul nesiguranței și al întâmplării”.

Domnul a făcut toate pentru o țintă. Proverbe 16, 4. Chiar și căsătoria, și mai ales. Și care este ținta? Cu siguranță viața, dar ce viață! în reciprocitate, în oferta continuă a iubirii din relația de cuplu, din care și Universul are de învățat. Un loc în care să reproduci dragostea

lui Dumnezeu şi să o laşi să meargă pe drumul ei, într-un circuit care întoarce la Dătătorul ei iubirea ce trece prin minte şi inimă. Nu te poţi aştepta ca, turnând sodă caustică la rădăcina unui pom, să primeşti mere delicioase şi parfumate.

Reuşita unui spic de grâu care aşteaptă secerişul este urmarea unor influenţe îndeajuns măsurate, pe care pământul, umezeala, soarele şi aerul le-au dat bobului semănat, în intervale de timp suficiente. A nu ţine cont de planul care este în inima bobului de grâu şi a încerca scurtarea traseului până la roadă e zădărnicie.

De ce există căsnicii neîmplinite, în care fiecare partener aşteaptă ca celălalt să se schimbe, fiecare denunţând păcatele celuilalt?

E dovedit că investiţia de viaţă ce se face aduce un răspuns potrivit valorilor investite. Cine poate contesta gândul că legământul căsătoriei şi păstrarea lui nu este, de departe, mai important decât un pas pe lună?

Şi cine nu vede cum multe căsătorii sunt asemenea unei vieţi pe lună, unde cei doi, îmbrăcaţi în costume speciale, nu permit atingerea, urmărirea cu interes a celuilalt pentru împlinirea reciprocă? Şi pe deasupra sunt atât de uşori!

E atât de grav?

A trecut iarna şi a venit primăvara. Ramurile încărcate cu flori chemau, prin culorile şi parfumul lor, la o întâlnire romantică. Cei doi stăteau în faţa bisericii, amânând intrarea.

— Mă bucur să vă revăd, spuse pastorul. Nu-i aşa că e primăvară şi în inimile voastre?

— Sună frumos, răspunse tânărul de curând căsătorit.

— Cred că sunteţi mai bogaţi acum, când vă turnaţi reciproc sentimente, gânduri, atingeri şi bucurii, încercă pastorul puţină poezie.

— Am reuşit să ne cumpărăm doar un cuier, spune ea, privindu-şi soţul cu înţeles.

— Binecuvântate sunt începuturile slabe! Drumul e deschis pentru tot mai mult şi mai nobil! continuă pastorul zâmbind.

— Mai se stă şi la stop, pastore, spuse tânărul, lipsit de entuziasm.

— Dar cine vă poate sta în cale când tinereţea vă slujeşte? Şi care e semaforul acela care vă opreşte să vă manifestaţi puterea? spuse cel ce le oficiase cununia religioasă.

— E bine să ştiţi că stăm la părinţii lui, într-o cameră, cu

bucătărie comună, spuse ea, uitându-se în sus, spre un punct doar de ea ştiut.

— Şi e bine să ştiţi, spuse el puţin iritat, că nimeni şi nimic nu o mulţumeşte. Visează palate, un soţ bogat şi mobilă florentină.

— Să înţeleg că vasul cel repede umplut cu dragoste s-a răsturnat? spuse păstorul aproape şoptit.

— Nici nu cred că a fost umplut vreodată, adăugă ea. Mi-a cumpărat sentimentele cu baloane de săpun şi inima cu glume. De mi-aş fi dat seama!

— Cine te-a pus să le dai? Nu-i aşa că e grav, pastore? Când puteţi trece pe la noi? spuse atât de serios cel ce odată nu putea fi.

Să vorbim ceva despre personalitate în inimafamiliei dăinuie un element invariabil, mereu prezent – viziunea şi valorile comune. Dar acestea ţin de caracter. Cum de s-a petrecut o schimbare atât de dramatică într-un timp atât de scurt? Simplu. S-a investit atât de puţin şi de proastă calitate, pentru că viziunea personalităţii poartă în ea sămânţa eşecului. Pe scurt, filosofia ei este aceasta: fii atrăgător, spontan şi plin de şarm, fii politicos şi alege-ţi cuvintele ca să impresionezi; fii entuziast, descurcăreţ şi luptă pentru succes cu orice preţ.

Şi ce e rău în modul acesta de a vedea viaţa? în urma dezvoltării acestor capacităţi, se recoltează rezultate impresionante. Să vedem pe ce cade accentul. Când direcţia folosirii abilităţilor şi talentelor se face pentru împlinirea proprie, se creează un puternic dezechilibru. Forma care corespunde trăirilor sufleteşti se accentuează în dauna trăirilor adevăratelor valori de caracter. Poţi oferi un zâmbet fără suport interior. Poţi fi amabil pentru că ştii că ţi se oferă amabilitate ca replică şi astfel eşti în siguranţă. Când totul se centrează pe sine, egoismul va dicta în orice proiect de viaţă. Acolo nu există dragoste, răbdare, sacrificiu şi împreună-simţire.

Eludarea principiilor înseamnă renunţarea la o adevărată viaţă. Principiile sunt legi care au un singur izvor – Dumnezeu. El este izvorul conştiinţei noastre morale şi el ne fundamentează caracterul. Este inutil să dăm întâietate personalităţii care nu se hrăneşte din caracter şi să încercăm să ameliorăm relaţiile cu ceilalţi, înainte de a ne ameliora pe noi înşine.

Poţi cumpăra mâna cuiva, dar nu-i poţi cumpăra inima. Să mai ascultăm o dată apelul la lipsă de superficialitate din Cântarea

Cântărilor 2, 7 u.p.: *nu stârniţi, nu treziţi dragostea până nu vine ea*!

Altfel, dar minunat

„Cam mult ţi-a trebuit să faci mâncarea astăzi”, spuse un soţ preocupat să nu întârzie la serviciul lui atât de important… „Şi să nu fie prea fierbinte, că-mi ia din timp”, a adăugat el morocănos. Şi s-a aşezat să mănânce. Dar el nu cunoaşte gustul adevărat şi plăcut al mâncării, pe care numai cel care îşi apreciază soţia, o ajută şi-i oferă un spaţiu larg de suflet îl ştie. Ce este interesant este că nu pricepe de ce are o căsnicie nefericită.

O caracteristică a celor care se ocupă de ei înşişi este lipsa conştiinţei adevăratelor valori de caracter. împlinirea în căsnicie este înţeleasă ca urmare a dăruirii necondiţionate a celuilalt, un program pe care, dintr-un reflex al personalităţii, nu şi l-a făcut cunoscut înainte de căsătorie.

Când Apolo la făcut posibilă aselenizarea celor doi astronauţi, cuvintele „fantastic”, „extraordinar”, „uimitor” păreau depăşite. Dar, pentru a ajunge acolo, a trebuit să se smulgă din covârşitoarea forţă de atracţie a Pământului. Cineva trebuie să ne smulgă din obiceiurile personalităţii, care au o puternică forţă de atracţie.

„Semeni un gând, culegi o faptă; semeni o faptă, culegi un obicei; semeni un obicei, culegi un caracter; semeni un caracter, culegi un destin”, spune o zicală.

Fiecare dintre noi stă de pază la o uşă a transformării, care nu poate fi deschisă decât pe dinăuntru.

Nu cu valorile găsite în prai se întemeiază un cămin, ci cu valorile încercate veşnic se leagă inimile în bucuria de a trăi tot mai bogat în dragoste.

În faţa celor ce dau „atât de puţin”, mai stăruie Acela care „atât de mult ne-a dat”.

Oricum, e altfel de cum suntem obişnuiţi, dar e minunat!

Ceva nu merge

Cum se răscoleşte jăraticul cu vătraiul, aşa se aprind amintirile când uneori mai umblu prin ele.

Ce s-ar fi putut face? Părinţii mei erau hotărâţi să aplice programul forţat de creştere. Aşa că ne obligau să ne culcăm în fiecare după-amiază. Sub pătură, eu şi fratele meu eram ca două arcuri presate la maximum. Cum auzeam paşii mamei, închideam ochii, prefăcându-ne că dormim. După ce trecea controlul, ne sculam şi

băgăm sub pătură haine, construind două mogâldețe, care să însemne doi băieţi ce n-au ajuns încă pragul celor şapte ani. Apoi săream gardul, sfârâindu-ne picioarele prin praful încins. Din când în când, mama ne veghea somnul, deschizând uşor uşa. Mulţumirea ei se transforma în îngrijorare când vedea că nu ne mai sculăm. Când considera că am întrecut măsura cu somnul, intra în cameră şi trăgea pătura. Stupoare! Nici urmă de băieţi. Doar haine îngrămădite în două grămezi. Ce amintiri frumoase! Seara, mama ne aştepta cu nuiaua. Ce amintiri fierbinţi şi usturătoare!

Cu mască sau fără mască

O altă poveste, tot cu două persoane. Dacă încercaţi, puteţi stabili o legătură cu imaginea de mai sus.

Ai putea să spui că cei doi, soţ şi soţie, sunt un cuplu de succes. Cu Biblia sub braţ şi cu zâmbetul pe buze, ei arată ca nişte creştini veritabili când intră în biserică.

Privind de la distanţă, ei par în poziţia cea mai bună, aşa cum i-a părut mamei mele că sunt băieţii ei, atunci când ne cerceta somnul.

Dacă dai pătura aparenţei la o parte, constaţi că s-au certat pe drum.

Nimic atrăgător nu poate fi găsit până să intre în casa prezenţei divine. Niciunul dintre cei doi nu se gândeşte să spună altora ceva din realitatea hidoasă a relaţiei lor. Ar fi judecaţi că nu sunt spirituali şi că n-au urmat sfaturile lui Dumnezeu şi astfel vor fi ocoliţi. Deci se pun măşti şi se joacă teatru.

Dumnezeu a creat familia şi i-a aşezat pe cei doi într-o relaţie. După rostogolirea în păcat, a apărut conflictul în această magnifică instituţie. Preocuparea de a clarifica cine este „şeful” în acţiunile din căsnicie, cine are dreptate şi cine să primească mai multe servicii, aduce imaginea dezolantă a unui teren sufletesc devastat.

În Biblie nu găseşti nicio familie desăvârşită, pentru că ei nu se joacă de-a familia desăvârşită. Toţi au experimentat dureri în familiile lor, relaţii frânte, răni, disfuncţii.

Nu mai departe, istoria împăratului David! mai de la distanţă privit, nimic de zis: inteligent, lider puternic, un cântăreţ desăvârşit, un poet cu o profundă sensibilitate, blând, om după voia lui Dumnezeu. Totuşi, când se ajunge la viaţa lui familială, n-a putut să-şi conducă în niciun fel casa. Dacă vreţi, este un exemplu glorios de familie disfuncţională.

Iată-l, încercând să ascundă infidelitatea, apoi lăsând să se dezvolte o relaţie de incest între Tamar şi Amnon, iar el nu ia nicio poziţie. Recoltează conflicte între membrii familiei şi înstrăinare emoţională, care duc, în cele din urmă, la răzvrătirea deschisă a lui Absalom.

După moartea acestuia (2 Sam. 18), David se duce pe acoperiş şi plânge şi îşi varsă sufletul pentru fiul său. Aici descoperim pasiunea lui David pentru fiul său, dar pe care mai înainte n-a exprimat-o, n-a făcut nimic să rezolve conflictul, iar aceste evenimente au generat complicaţii dezastruoase în continuare.

Necrolog la o relaţie de familie

Bryan Craig, un cercetător în probleme de familie, identifică un număr de caracteristici foarte clare, pe care le găsim în familiile disfuncţi-onale:

1. Există o incapacitate de a exprima emoţiile şi sentimentele, iar în astfel de situaţii, vina se aruncă unul asupra celuilalt. Se simt în permanenţă ameninţaţi, încercându-se retrageri sau atitudini reactive, care aduc ruşine.

2. Se comunică foarte puţin unul cu celălalt şi foarte rău. E o regulă nescrisă: nu discutăm lucrul acesta! Există multe tăceri între ei şi se evită unul pe celălalt. Nu se gândesc să vorbească cu ceilalţi despre problema lor din familie, dar vor acţiona negativ. Sunt în stare să pună între ei televizorul, profesia, problema copiilor sau fel şi fel de lucruri, numai ca să nu aşeze inimile lor faţă în faţă şi să se privească pentru o schimbare şi o viziune nouă în relaţie.

3. E de aşteptat un nivel ridicat de mânie şi conflict. Nevoile sunt acoperite, în loc de a fi tratate. Există lupte de putere în familie, şi acestea duc la ceartă, haos şi comunicare conflictuală.

4. În familiile ce nu funcţionează bine nu există graniţe clare. Relaţiile devin încurcate, lipsă de respect, iar individualitatea nu există. Apar abuzul şi violenţa.

5. Se foloseşte manipularea şi controlarea celuilalt. Ca să obţii ce vrei, se foloseşte şi vinovăţia. Se caută un „ţap ispăşitor”, asupra căruia se aruncă toate eşecurile şi care să poarte suferinţa.

6. Se instalează o atmosferă de suspiciune. Dispare optimismul şi spiritul de glumă: dacă unul din cei doi se joacă, celălalt va fi rănit şi iată că nu sunt în stare să celebreze unele evenimente importante din viaţa lor.

7. Se expun într-o atitudine rigidă şi intolerantă. N-au plăcerea să se susţină reciproc, iar creativitatea şi spontaneitatea lipsesc.

8. Se ajunge la izolare socială, se retrag din relaţia cu alte familii, iar pe altele le ocolesc. Sunt etichetaţi ca diferiţi şi ciudaţi.

9. Şi nu-i de mirare că trăiesc un înalt nivel de stres, ce duce la boli psihosomatice. Interiorizând durerile şi sentimentele neexprimate, fug unul de celălalt până se pierd din vedere.

E timpul schimbării

S-a cultivat destul de mult imaginea familiei de succes, pentru că se credea că aşa cere biserica. Pentru ca ea să nu fie vorbită de rău şi nici creştinismul, s-au dezvoltat falsuri. Prea multă grijă de ce spun membrii bisericii şi prea puţină atenţie de ce spune Creatorul familiei despre căsnicia noastră.

E timpul să se arunce măştile jos!

E timpul *să privim cu faţa descoperită*, *ca într-o oglindă*, *slava Domnului*, *pentru a fi schimbaţi din slavă în slavă*. *2* Cor. 3, 18. Ne vom îngrozi de cine suntem şi de ceea ce am făcut, dar apoi o lumină de sus va surprinde o îmbrăţişare plină de dragoste şi de pocăinţă. În viaţa celor doi, se va ridica steagul alb al păcii şi al tuturor bucuriilor. O prezenţă divină va recrea căminul şi lupta va înceta.

Cum să frângi o furtună

N-am văzut semnul de „cedează trecerea”. Am trecut cu maşina prin intersecţie cu seninătate şi cu simţământul tuturor drepturilor. Lângă mine, o frână a scârţâit zgomotos şi un Mercedes m-a evitat la milimetru, răsucindu-se pe caldarâm. Vinovat, am accelerat. Mercedesul, după mine. Am semnalizat că trec pe dreapta şi am oprit.

Din maşina pe care o invidiam, a ieşit un munte de om cu pumnii pregătiţi. Îmi făcusem câteva replici la repezeală, cum că „se mai întâmplă şi la case mari” şi că „este bine că n-a fost nimic rău”.

Părea că nu mai puteam evita cea de-a doua ciocnire. E uimitor cât de repede poate transpira un om în asemenea condiţii. Ceva ce nu era raţiune m-a făcut să mă îndrept spre el. Surprins, a încetinit ritmul, dar nu şi furia. Am uitat toate cuvintele preparate pentru momentul acela. Am spus umil:

— Îmi pare rău, eu sunt vinovat! N-am fost atent. Îmi cer iertare!

Eram pe deplin conştient de traumele pe care i le-am produs, răvăşindu-l psihic pe omul acela puternic.

Mâna aceea, ce mi se părea ca un stâlp de pe marginea

drumului, se înmuie deodată, căzând neputincioasă pe lângă corp. Pe faţa lui am descoperit uimire, apoi un zâmbet larg m-a electrizat, pregătindu-mi o surpriză de un mare consum afectiv.

— Tu eşti, „bătrâne”? a spus muntele de om. În acel moment, ceaţa s-a împrăştiat şi mi-am adus aminte pe loc de numele lui:

— Tu eşti, Papacică? am exclamat transpirat de fericire.

M-a luat în braţe şi m-a ridicat de la pământ, amintindu-mi ce-ar fi însemnat să nu mă fi recunoscut. Cine s-ar fi gândit că fostul meu coleg de clasă mă va întâlni în astfel de circumstanţe, încărcate cu o aventură atât de riscantă.

O fulgerare a unei amintiri mai de seamă mă chema câteva secunde la acea oră memorabilă de geografie, de acum douăzeci de ani. Atunci i-am suflat lui Papacică cum că în Marea Neagră sunt balene şi rechini, iar el, avid după o notă de trecere, sigur pe sine, i-a oferit vestea profesoarei pe nerăsuflate.

— Colega, tot visător ai rămas. Până şi în intersecţie faci poezii. Dar să ştii că după glas te-am recunoscut. Dacă n-ai fi zis cuvintele acelea la locul lor, te-aş fi recunoscut la Urgenţă. Spune-mi ceva despre tine! Cum au trecut anii, bătrâne!

Triunghiul fericirii

Conflictul este o parte a existenţei noastre. Exprimarea dezacordului faţă de o altă persoană nu înseamnă totdeauna ceva rău. Cel mai apreciat conflict, în urma căruia vine o pace lăuntrică, ce aduce sănătate vieţii, este conflictul cu sine, în care se neagă tot ce a fost greşit în viziune, simţăminte şi atitudine. Pe scurt, o numim pocăinţă. Conflictul pe care îl aduce Adevărul este inevitabil şi de dorit.

Există, din nefericire, o exemplificare bogată în cotidianul nostru, a acelei tensiuni în care nu se urmăreşte dezvoltarea şi binele celuilalt, ci e căutată sublinierea de sine. Din ce în ce mai mult, familia a devenit locui în care varietatea conflictelor distructive s-a afirmat cu pretenţia de a controla pe celălalt sau de a corecta direcţia partenerului de viaţă.

Cei care se lasă prinşi în suflul distrugător al disputelor arată ca după o furtună: pustiiţi şi înfrânţi. Zonele calamitate sunt mintea, simţămintele şi trupul. Adică totul.

Există o exprimare cu valoare de definiţie, de o înaltă conciziune şi cuprindere a modului cum trebuie să fie viaţa celor doi, pe care Cel care a creat şi binecuvântat familia ne-a dăruit-o: *va lăsa omul pe tatăl*

său și pe mama sa, și se va lipi de nevastă-sa și se vor face un singur trup. Gen. 2, 24.

Starea de armonie a familiei depinde de închiderea perfectă cu cele trei laturi: va lăsa, se va lipi şi vor fi un singur trup, formând un triunghi, în interiorul căruia este adăpost, dragoste şi dezvoltarea relaţiei celor doi.

Oricare ar fi tema conflictului, se observă că tensiunile sunt generate de fisurările uneia din laturi, afectându-le apoi şi pe celelalte.

Să nu vă miraţi

Să luăm un caz tipic, care după specialişti se regăseşte în aproximativ 90% din divorţuri:

„Ne-am căsătorit din dragoste. Deşi în primii ani de căsnicie am avut de înfruntat unele probleme, în special de ordin financiar, totuşi ştiam că el mă iubeşte şi eu îl iubeam. Apoi a intervenit schimbarea, puţin câte puţin. Nu pot să ştiu precis ce s-a întâmplat. A primit o slujbă mai bine retribuită, care îi cerea să lucreze mai mult. Deşi aveam nevoie de bani, totuşi relaţia noastră era din ce în ce mai săracă în comunicare. Timpul pe care îl aveam împreună aproape că dispăruse. Seară după seară îl vedeam cum vine obosit, abia trăgându-şi picioarele după el. Eu am atâtea lucruri să-i spun, dar el nu are chef de vorbă. Cinează singur, după care dă câteva telefoane în interes de serviciu. Doar aşa îi mai aud glasul. Nu mai zic de copii. îl enervează „nimicurile” lor cu care îl asaltează. Ce îl interesează pe el că Doru a fost nedreptăţit la lucrarea de limbă română sau că Anişoara are dificultăţi cu matematica! „Nu vedeţi că sunt obosit!” le spune atunci când e solicitat de vreunul dintre ei. Apoi se uită la televizor şi se culcă. Cu noi se roagă destul de rar, în schimb ne cere să fim mai puţin nervoşi şi mai încrezători în Dumnezeu. Sâmbăta, el se duce cu maşina mai devreme la biserică, la ora de instructori, iar noi venim din urmă pe jos. Are o slujbă de răspundere la biserică şi e şi responsabil cu familia. Are nedumeririle lui cu privire la înmulţirea cazurilor de neînţelegeri în familie. „Să-l mulţumim lui Dumnezeu că la noi totul e bine”, rezuma el în analiza „profundă” pe care o făcea.

Credeţi-mă, uneori trec două sau trei luni fără să avem o singură discuţie mai profundă. Înţelegeţi ce vreau să spun? Mă simt atât de singură în casă, cu trei copii, care se agaţă mereu de mine. Nu am cui să mă plâng, decât mamei, care mă înţelege şi care mi-a spus că oricând uşa ei este deschisă, dacă vreau să mă liniştesc. Rareori mă scoate în

oraş, iar luna trecută a uitat de aniversarea noastră. Uneori mă întreb dacă are măcar un singur gând romantic. Pentru el, florile sunt nişte ierburi fără importanţă. Între noi nu există apropiere şi căldură, totuşi, la sfârşitul zilei, doreşte să avem relaţii intime* fără să fi comunicat cu adevărat de săptămâni. Nu este deloc tandru sau drăguţ, dar doreşte să răspund cu pasiune dorinţelor lui. Vă spun că nu o pot face. Desigur, îmi îndeplinesc datoria de soţie, dar nu îmi face nicio plăcere. Mă simt pur şi simplu folosită, iar asta mă aruncă într-o stare de depresiune profundă. Această situaţie durează deja de mult timp. Simt că nimeni nu mă iubeşte.

Ei bine, daţi-mi voie să vă spun ce s-a întâmplat recent între noi. Ne-am certat de ne-au auzit şi vecinii. Cred că e singura cale de a-i atrage atenţia. N-am mai suportat şi am explodat. Săptămâna trecută am avut o dispută dură chiar în faţa copiilor. I-am spus tot ce cred despre el şi despre relaţia noastră. Că e un prefăcut şi un egoist! Că este insensibil şi mândru! Că nu m-a iubit niciodată şi că e un ipocrit. Insulte. Strigăte. Lacrimi. Tot ce vă puteţi imagina. Am stat câteva zile la mama. Nu-i venea să creadă. Soţia lui cea supusă şi ascultătoare, care îi pregătea masa, care-i spăla şi călca şi care nu-l înfrunta niciodată, să-i facă una ca asta? Să-l discrediteze în faţa copiilor, a vecinilor şi a bisericii? De neconceput!

Ei bine, de aceea am venit în faţa dumneavoastră. Să vă spun tot. Ce ziceţi, avem altă cale?”

Doar dacă vrei

Luaţi-vă puţin timp să mă urmaţi în câţiva paşi, care, dacă sunt făcuţi, aduc recompense generoase.

1. Un prim pas este să-ţi identifici propriile simţăminte neplăcute. În acest punct al procedurii, nu judecaţi cauza simţămintelor pentru a vedea dacă sunt rezolvabile sau nu, nici dacă sunt corecte sau greşite. Ceea ce aveţi de făcut deocamdată este doar să identificaţi prezenţa simţămintelor de mânie. Acest studiu poate fi comparat cu faptul de a privi indicatorul de temperatură de la bordul autoturismului dumneavoastră; nu trebuie să determinaţi cauza ridicării temperaturii motorului, ci doar să deveniţi conştienţi că acesta este prea fierbinte.

Pe măsură ce ajungeţi să vă conştientizaţi propriile simţăminte de neplăcere, evaluaţi cât de supăraţi sunteţi de fapt. Încercaţi să identificaţi dacă sunteţi puţin supăraţi, moderat supăraţi sau foarte

supăraţi. Acesta va constitui un aspect-cheie cu privire la acţiunea pe care va trebui să o întreprindeţi mai târziu. De asemenea, dacă nu identificaţi gradul de intensitate al mâniei dumneavoastră, aţi putea să ajungeţi să reacţionaţi prea tare la probleme minore sau să nu reacţionaţi suficient de serios în faţa unei probleme majore.

2. Următorul pas este acela de a vă abţine de a întreprinde vreo acţiune până când nu aţi gândit pe deplin situaţia şi aţi ajuns să deţineţi controlul asupra a ceea ce veţi spune şi face.

Biblia ne încurajează să nu fim grăbiţi în tratarea propriei noastre mânii. Proverbe 20, 11 spune: *Nebunul îşi arată toată patima, dar înţeleptul o stăpâneşte*. O altă versiune spune: *Un nebun care se încrede în sine îşi exteriorizează întreaga mânie, dar un om înţelept o păstrează ascunsă şi o reţine aşa cum este*.

Abţinerea de la acţiune nu este acelaşi lucru cu reprimarea. Când o persoană îşi reprimă mânia, ea o îngroapă şi adesea este total inconştientă de propriile simţăminte. Abţinerea presupune o amânare a acţiunii, fără a pierde contactul cu problema. E proverbialul „numără până la zece”. Uneori, acest pas presupune doar câteva secunde sau minute, dar în unele cazuri poate lua ore sau chiar zile.

În acest pas al abţinerii de la acţiune (deoarece nu dorim să întreprindem un act prematur), noi nu urmărim să amânăm în mod inutil rezolvarea problemei. Fiecare minut de conflict nerezolvat este purtat înăuntru, constituind o povară imensă pentru viaţa unei persoane, de aceea, după abţinerea binefăcătoare de a întreprinde ceva, va trebui să treceţi imediat la acţiune.

3. Al treilea pas este rugăciunea.

Aceasta trebuie să fie atitudinea permanentă a inimii. Simpla rugăciune: „Doamne, ajută-mă să înţeleg mai clar problemele” nu poate fi considerată o soluţie totală în rezolvarea lor.

Rugăciunea ne aduce în prezenţa lui Dumnezeu, iar în faţa Lui, când raportăm totul, nu ne este indiferent ce atitudine luăm.

4. Identifică, după rugăciune, cauza mâniei tale, adică ce te face să te simţi supărat sau mânios.

Sunt sigur că sunteţi familiarizaţi cu următorul lanţ de reacţii: Ionel, copilul mai mare al unei familii cu trei copii, este disciplinat cu o urecheală zdravănă, pentru că a încălcat consemnul de a nu umbla din proprie iniţiativă la borcanele cu dulceaţă.

Ionel, înfuriat, o trage de cozi pe Maria, sora lui, care şi-a

încărcat stiloul din călimara lui, iar Maria, furioasă, îl trage de păr pe Costel, fratele cel mic de cinci ani, pentru că a îndrăznit să-i probeze pantofii. Costel, cu un bot cât un ghiozdan, iese cu mâinile în buzunar din casă şi-i dă un şut lui Spirache, căţelul, căruia nu i se poate imputa nimic, decât faptul de a nu simţi cu cei cuprinşi de supărare.

Sunt unii care au dificultăţi în determinarea cauzelor care le-au produs o mânie atât de mare. Aceşti oameni au nevoie să se abţină de la acţiune şi să rememoreze cursul evenimentelor care au condus Sa producerea mâniei. Alţii au nevoie să stea de vorbă cu un prieten apropiat sau să consulte o persoană calificată, care să-i ajute la identificarea sursei simţămintelor de mânie. Dar, indiferent care este modalitatea necesară pentru realizarea acestui pas, nu vom putea progresa în niciun fel, până când nu am identificat cauzele simţămintelor nedorite.

Probabil, primul incident raportat în Biblie cu privire la descărcarea mâniei asupra unui animal se află în Numeri 22, unde Balaam s-a înfuriat pe măgăriţa sa, în loc să conştientizeze faptul că el era, de fapt, supărat pe Dumnezeu, deoarece Dumnezeu nu fusese dispus să coopereze cu planul său.

5. Un alt pas te confruntă cu întrebarea: este mânia ta legitimă? În Iona 4, 9, Dumnezeu îl întreabă pe profetul mânios: *Bine faci tu că te mânii*? Cu alte cuvinte, cauzele simţămintelor tale sunt corecte?

Ceea ce a reieşit a fost că Iona nu avea motive justificate să se mânie.

Un soţ bine dispus vine de la serviciu şi îşi salută soţia cu un „sărut mâna, dolofana mea” şi trece voios spre bucătărie, să prospecteze zona culinară. Soţia simte că-i năvăleşte sângele în obraji şi îşi pregăteşte un bici din câteva expresii „mai usturătoare”. „Cum adică dolofană?” Dar, până la bucătărie, oglinda de pe hol îi stă în cale. „Ia să văd!” Şi vede că el are dreptate. Amână orice reacţie, căci ar fi nejustificată ofensiva ei de a-şi recupera imaginea. După două zile, o prietenă de-a ei îi atrage atenţia că s-a cam rotunjit. „E clar”, îşi zice, „trebuie să luăm măsuri”. O dată recunoscută situaţia, o puternică motivaţie a determinat-o să scadă cu şapte kilograme. Totuşi, stimaţi colegi bărbaţi, nu vă recomand ca o cheie salutul: „sărut mâna, dolofana mea!” S-ar putea ca soţia dumneavoastră să nu fi citit capitolul acesta şi s-o încurcaţi, încuindu-vă bucătăria pentru un timp, în care trebuie să vă pregătiţi penitenţa.

6. Să mergem mai departe prin a decide cursul unei acţiuni. Rezolvarea problemei ar fi putut fi finalizată la oricare din paşii anteriori, iar pasul următor n-ar fi fost necesar. Dacă nu, atunci trebuie întreprinsă o acţiune suplimentară pentru a trata în mod constructiv propriile simţăminte, înainte ca acestea să se transforme într-o forţă distructivă împotriva dumneavoastră sau a altora. Nu puţini folosesc una dintre metodele ce urmează:

a) Atacă cu furie – „Mă voi certa cu el”.

b) Fug sau se retrag – „Eu îmi iau lucrurile şi plec acasă”.

c) Se predau în mod deschis în confruntarea cu celălalt „Bine, ai învins”, dar, în realitate, sunt nefericiţi.

Ultimele două metode sunt cumulatoare de resentimente.

d) o a patra metodă e negarea totală a oricărui conflict. Această persoană ar putea să nu fie conştientă de existenţa conflictului, complicând problema, făcând ca tratarea ei să devină extrem de dificilă.

Deşi mulţi se agaţă de metodele de mai sus, care sunt total nepotrivite, trebuie făcut cunoscut că la îndemâna noastră sunt nenumărate metode de tratare a unei situaţii de conflict în limitele rezonabile, care păstrează şi dezvoltă relaţiile. Să urmărim aspectul acesta în următorul pas, compus din mai multe modalităţi de tratare constructivă.

7. Confruntă-te atunci când este necesar.

În general, confruntarea trebuie să parcurgă trei etape:

a) informarea, b) împărtăşirea simţămintelor personale, c) mustrarea în iubire.

Deşi intenţionez să detaliez acest subiect, totuşi câteva cuvinte ne vor anunţa cât de important este să interacţionăm în confruntare.

În cartea sa *suficient de sensibil pentru a te confrunta*, David Augsburger vorbeşte despre confruntare ca fiind „prezentarea adevărului în dragoste”.

Confruntarea nu este în mod obligatoriu o experienţă ostilă şi dureroasă; ea poate fi realizată într-o manieră iertătoare şi amabilă.

Un exemplu al acestui mod de confruntare este felul în care Domnul Iisus a tratat femeia vinovată de adulter, pe care fariseii voiau s-o ucidă cu pietre. El s-a ridicat şi le-a zis: „*Cine dintre voi este fără păcat, să arunce cel dintâi cu piatra în ea*”. *Unul câte unul, fariseii au dispărut. Apoi Domnul Iisus S-a întors spre femeie şi i-a spus*: „*Femeie,*

unde sunt părăsii tăi? Nimeni nu te-a osândit? „Nimeni, Doamne”, I-a răspuns ea. Şi Iisus i-a zis: „Nici Eu nu te osândesc. Du-te şi să nu mai păcătuieşti. „Ioan 8, 7.10 u.p. 11

8. Uneori este înţelept să învăţăm că este recomandat să trecem cu vederea ofensele care ni se aduc. Aceasta nu presupune o reprimare a mâniei, nici negarea acesteia sau îngroparea simţămintelor în fondul de mânie nerezolvată. Decizia de a trece cu vederea o situaţie generatoare de conflict este fundamentată pe faptul că, la un moment dat, cea mai bună soluţie pentru rezolvarea unei probleme este pur şi simplu de a lăsa să treacă. Dar, odată cu luarea acestei decizii, noi suntem hotărâţi să iertăm şi să uităm incidentul fără a păstra niciun resentiment.

David Augsburger, în cartea sa *suficient de sensibil pentru a te confrunta*, spune: „Singurul responsabil pentru modul în care se reacţionează faţă de dumneavoastră sunt eu. Nimeni nu mă poate înfuria, decât dacă eu sunt cel care alege să se înfurie. De aceea nu mă puteţi descuraja, nici revolta, decât dacă eu aleg acest lucru”.

Într-o seară, pe când mă îndepărtam de maşina pe care am parcat-o, am auzit un zgomot de spart. Un şofer neatent a dat înapoi şi mi-a spart un stop, după care a plecat în trombă. Am apucat să-i citesc numărul şi apoi am făcut un calcul: a raporta poliţiei înseamnă o cheltuială de timp, prea mare, aşa că am trecut cu vederea, renunţând la conflictul pe care-l angajam. Aşa că mi-am cumpărat stopul şi am pus stop unei confruntări costisitoare.

9. Învaţă să ierţi. După confruntare, urmează exercitarea iertării. Pe măsură ce devenim conştienţi de cât de mult ne-a iertat Dumnezeu, aceasta tinde să eclipseze nedreptăţile care ni s-au făcut şi care ne determină să fim neiertători. Iertarea înseamnă renunţarea la un drept. Când iertăm, noi suferim o pierdere. Iertarea este o problemă de alegere. Alegem să renunţăm la dreptul nostru de a manifesta resentiment şi răzbunare.

Este important cum intri în intersecţie. În faţa semnelor care îţi vorbesc de prioritate, cedare, stop, reducere de viteză, dacă nu te conformezi, impactul te va arunca într-un accident de viaţă (divorţ), din care cu greu te poţi recupera.

Cineva te va trage pe dreapta şi îţi va spune politicos: „Actele, vă rog!” Ştii ce urmează.

Motivul din spatele motivului închipuiţi-vă o sală încăpătoare,

cu o masă mare la mijloc, pe care este instalată o cale ferată electrică pentru copii, iar la această masă, faţă în faţă, doi tineri: el şi ea, soţ şi soţie. Fiecare are câte un manipulator, care pune în mişcare câte un tren. Au de ales între o variantă simplă a drumului şi una complicată pe care trenurile trebuie să ajungă la destinaţie, singura condiţie fiind ca acestea să nu se ciocnească.

Deci… două trenuri pornesc din puncte diferite ale mesei şi într-un loc drumurile lor se vor intersecta. Trebuie făcut totul ca să se evite o ciocnire.

Trenurile pornesc. La început, şi el, şi ea fac totul ca acestea să nu se ciocnească. Dacă unul alege drumul scurt, celălalt îl alege pe cel ocolit. Dacă trenurile se apropie de punctul periculos, unul dintre soţi îl opreşte pe al său, pentru a ceda drumul celuilalt. Jocul se reia mereu, o dată, de două ori, de trei, de zece. Trenurile încep să se ciocnească. Soţii nu mai sunt dispuşi să cedeze de fiecare dată, iar în cele din urmă, nu mai cedează niciunul. Despărţirea pare iminentă.

De obicei, după repetarea jocului de aproximativ zece ori, în căsniciile normale, cei doi soţi găsesc un mod de a evita rapid şi uşor ciocnirile; în cazul de faţă, este evidentă însă lipsa de dorinţă de a ceda.

Consilierul intervine cu sfaturile sale. Jocul se reia de la început, după sistemul indicat. Se caută soluţii şi ciocnirile devin din ce în ce mai rare. Dar schema este din nou încălcată şi încep noi eforturi…

Cercetările efectuate de Robert Ravich, specializat în probleme de familie, în o sută de cazuri l-au dus la concluzia că modul cum participă soţii la joc permite medicului să stabilească motivele neînţelegerilor familiale. După părerea medicului, perechile de căsătoriţi pot fi împărţite în câteva categorii:

— Din prima fac parte acei soţi care prind repede mecanismul jocului şi găsesc modalitatea de a trece trenurile pe calea cea mai scurtă, într-un termen minim, fără să le ciocnească.

— Din a doua, fac parte cei ce se ceartă pentru fiecare milimetru de drum parcurs, şi în cele din urmă se lasă păgubaşi.

— Există perechi în care unul dintre soţi este dispus să cedeze cu totul celuilalt şi să-l asculte orbeşte.

— Şi, în sfârşit, există soţi care sunt atât de străini unul faţă de celălalt, încât participarea la joc este nulă.

Să ne apropiem de un cuplu din cea de-a doua categorie şi să luăm un interviu pentru rubrica „Viaţa de familie” a revistei „Semnele

timpului”.

— Vă văd agitaţi şi congestionaţi la faţă! De fapt, am auzit cum aţi

I ras unul în altul cu cuvinte pline de mânie. Aţi putea să-mi spuneţi ce v-a determinat să vă aruncaţi insulte şi să vă pierdeţi controlul la un joc atât de distractiv şi relaxant?

— Să vă spun eu cum stau lucrurile, începu soţia, care, în timp ce îşi ştergea ochii înlăcrimaţi cu batista, mai arunca câte o privire întunecată celui ce, imperturbabil, părea senin şi stăpân pe sine, ca după o ispravă lăudabilă.

Cu el nu te poţi înţelege, continuă ea. Îi place să câştige numai el. Aşa cum îl vedeţi, cu aere de sfânt şi nevinovat, este plin de egoism. < alea în picioare orice sentiment curat pentru a-şi atinge scopul. El nu 111 le cont de sensibilitatea mea şi mă răneşte cum îi vine mai bine, cu cuvinte grele şi cu atitudinea lui de stăpân şi atotştiutor. N-am voie să pun ceva, că, pentru el, totul e greşit. Numai el are dreptate! N-o să vă vină să credeţi, dar uneori m-a bruscat şi m-a lovit, fără să-şi ceară Ieri are, ca şi când eu sunt copilul greşit, iar el a făcut un act normal de disciplinare. Nu vă mai spun ce părere are despre părinţii mei: că sunt de paie şi că n-au ştiut să-mi dea o educaţie mai selectă şi că, de fapt, Ifehia nu sare departe de butuc. Când vreau să spun ceva, întotdeauna

Îl ia întrerupe, socotind că nu este atât de important ceea ce spun. Are o lllmie: mereu îmi răstălmăceşte intenţiile, ca şi când eu nu sunt capabilă a ani iniţiative şi planuri bune. Are programul lui de care nudă socoteală nimănui, şi dacă îndrăznesc să spun de unele nevoi ale familiei, mă învinuieşte că sunt cheltuitoare şi că trebuie să-mi mai reduc din pretenţii.

Să-l vedeţi la biserică ce neprihănit e! îmi vine să râd când comentează la Şcoala de Sabat că noi trebuie să avem în fiecare zi un spirit blând şi iertător, în timp ce el în fiecare zi are un spirit neîmblânzit şi duşmănos.

Nu e în stare să facă deosebirea dintre o garoafă şi un trandafir, după cum nu e în stare să facă distincţia dintre o roabă şi soţia lui. Şi, credeţi-mă, nu am dat pe faţă nici zece la sută din chinul meu de fiecare zi.

— Ce părere aveţi de ceea ce spune soţia de dumneavoastră? a întrebat reporterul.

— Pe lângă multe alte calităţi, răspunse calm şi senin soţul, soţia

mea o are şi pe aceea a exagerării. O înţeleg, ea are mai multe însărcinări ca mine şi este obosită nervos. Probabil că unele stări se trag din copilărie, aşa că n-o condamn. I-aş recomanda un psihiatru sau un concediu, să se mai adune puţin. Sunt convins că şi judecata se alterează în astfel de situaţii. Sper să-şi revină şi să recunoască, măcar în parte, marile greşeli de evaluare. Cam asta am avut de spus. Ştiţi, înţeleptul mai degrabă tace.

XXX

Cine are dreptate? Puteţi găsi a cui este vina mai mare în acest conflict? Iată o primă greşeală în care cădem atât de uşor. O dată ce răul mai mare este identificat, de obicei este incriminată persoana în cauză şi se aruncă asupra ei toată responsabilitatea vinovăţiei şi a restabilirii relaţiei rupte. Acuzaţiile sunt formulate precis, tăios, cu mânie dezlănţuită, sau rece, în care spiritul acuzator domină comunicarea celor doi, aducând la scenă singura soluţie: ruperea legăturii.

Să facem afirmaţia şi apoi s-o argumentăm: obiectul conflictului, al certei, nu este subiectul real al disputei.

De regulă, mânia este un element secundar bazat pe egoism, resentiment, intoleranţă şi teamă sau anxietate.

Când o tensiune nu se rezolvă în mod constructiv, mânia va folosi persoana a II-a: „tu”. „Tu eşti insensibil”, „tu eşti fără scrupule”, „tu eşti egoist şi grosolan”, „tu niciodată nu m-ai iubit”… „tu…”

Va trebui să stricăm un mit: mânia nu este adusă dinafară, ci este un act voluntar. De exemplu, mama este supărată şi strigă la copii. Deodată, sună telefonul. La celălalt capăt al firului, pastorul doreşte să ştie dacă băiatul cel mare va merge în excursie cu el. Dispoziţia mamei se schimbă imediat şi vocea ei devine plăcută.

Atunci când critică, etichetează şi depreciază, mânia devine iraţională.

„Unii oameni sunt nervoşi, şi dacă încep să-şi piardă stăpânirea de sine în cuvânt sau spirit, în urma provocării, sunt la fel de intoxicaţi de mânie aşa cum este un om beat de alcool. Ei sunt iraţionali, greu de convins şi de înduplecat. Satana are un timp control deplin asupra lor”. 3BC1161.

Cred că este bine să repetăm: în orice conflict ce degenerează în tensiune, în nicio situaţie motivele disputei nu sunt cele reale. E ca şi când am găsi o scamă pe costumul partenerului şi, din cauza ei, ne

supărăm şi nu mai vorbim cu soţul sau soţia, socotind că este o ofensă adusă spiritului nostru de grijă şi atenţie.

Să urmărim puţin ridicolul situaţiei:

— Aş fi vrut ca mâncarea să fie mai bine încălzită, spuse îmbufnat soţul.

— Ţi-o încălzesc imediat, dragul meu, zise ea, dispusă să-l mulţumească.

— Nu, nu este nevoie. Dacă n-ai făcut-o la timp, acum e prea târziu. Văd că de la o vreme mă neglijezi destul de des şi eşti destul de neatentă cu mine, îi reproşa el, întunecându-se brusc la faţă.

— Dar nu poate fi vorba de aşa ceva, insistă soţia, gata să dea în lacrimi.

— Văd că ai poftă să mă contrazici. Acum îmi dau seama mai bine de situaţie. Nici nu mai mi-e foame după o asemenea discuţie, spuse el, „teribil de ofensat”, ieşind din bucătărie, în timp ce soţia, contrariată, se aşază la masa părăsită de soţul ei, înmulţind supa cu lacrimile ei.

Faptul că supa nu era încălzită suficient era adevăratul motiv? Hai să fim serioşi! Şi câte motive de felul acesta se aruncă între cei doi, vrând să dovedească că unul dintre ei este neatent sau insensibil faţă de nevoia lui neacoperită. În realitate, dincolo de primul motiv se află cel real: imaginea de sine negativă. Fie o neîmplinire sau o jignire adusă înainte de cineva cu care a intrat în conflict, fie o atitudine negativistă, hrănită îndelung, face ca la întâlnirea celor doi să se răstoarne drojdiile din suflet pentru o descărcare „eliberatoare”.

Ceea ce este în neregulă la cel care declanşează conflictul este valoarea de sine. Se simte micşorat şi redus în importanţa pe care o are în ochii lui. Pentru aceasta, va face eforturi să-şi restabilească valoarea de sine în maniera pe care aţi văzut-o mai sus. În realitate, nimeni nu ne poate coborî valoarea noastră. Nici cuvintele urâte ale altora, nici comportamentele ofensatoare, absolut nimic. Dumnezeu ne-a dat demnitate şi o statură sufletească personală şi doreşte ca noi s-o preţuim, pentru că El ne-a dat această valoare. Omul nu adaugă sau scade. Doar concepţia noastră greşită poate să ignore această realitate. De aici, din neînţelegerea privind concepţia despre sine se nasc egoismul, mândria, vanitatea.

Când adevărul despre acest aspect şi dragostea se vor împleti, vom culege cel puţin şase realităţi care vor salva relaţia celor doi:

a) Dragostea se va concentra asupra comportamentului, nu asupra persoanei.

b) Dragostea nu este nepoliticoasă. c) Dragostea va evita să judece.

d) Dragostea va evita să aducă vorba despre trecut.

e) Dragostea va fi atentă la mesajele nonverbale.

f) Dragostea îşi va cere iertare.

Poate că reporterul „Vieţii de familie" o să vă întrebe:

— Cine a dovedit mai multă înţelegere şi compasiune faţă de cel căzut printre spinii autocompătimirii şi printre tâlharii deprecierii de sine?

Şi dacă veţi răspunde aşa:

— „Cel ce dovedeşte dragoste, ridicându-l pe cel rănit.cu braţele înţelegerii şi acceptării, restabilindu-i demnitatea şi încrederea în sine", atunci veţi auzi din partea celui ce v-a întrebat confirmarea:

— Bine ai răspuns.

Şi dacă doar răspunsul este bun, iar realitatea este departe de teorie, primeşte şi continuarea:

— Du-te şi fă şi tu la fel!

Banii… sau viaţa de familie

„Când s-au terminat aşa de repede? spune de unul singur Dan, uitându-se în portofelul gol. Ia să fac un inventar: am cumpărat două ciocolate, am mâncat la restaurant la prânz, am împrumutat pe un coleg cu două sute de mii şi mi-am luat o pereche de ochelari de soare. Era să uit: mi-am luat şi reviste şi ziare de cincizeci de mii, o îngheţată, o carte şi necazul acela de carburator care m-a prăjit de şapte sute de mii", spune Dan, aruncând portofelul cu furie.

— N-ai văzut geanta mea? îl întrebă Anca, soţia lui, care intră agitată în dormitor.

— N-am treabă cu lucrurile tale. Caută-ţi-le singură, răspunse supărat lefterul.

O găsi într-un morman de îmbrăcăminte aruncată în dezordine pe pat. Îşi căută portmoneul şi-l deschise. Nimic. „Chiar nimic", îşi spuse ea. „Ce-am făcut cu ei?" îşi începu ea un rechizitoriu.

„Mi-am luat la serviciu o gustare, mi-am cumpărat revistele mele preferate de cincizeci de mii, un şampon, un spray şi oh, aici s-au dus: o rochie şi un compleu la comandă, care m-au costat patru sute de mii, săptămâna trecută. Şi-acum poftim, e gol-goluţ", şi aruncă

portofelul, care căzu lângă cel al soţului.

„Nici n-a trecut jumătatea lunii şi iată-mă fără bani. Şi trebuie să mai mâncăm”, îşi zise îngrijorată.

— N-ai să-mi împrumuţi două sute de mii? îşi aborda Anca soţul.

— Nu mai am niciun chior, îi răspunse sec Dan.

— Nu te cred, îl privi ea cu suspiciune. Vrei să spui că în zece zile ai topit un milion?

— Chiar aşa. După cum bănuiesc că ţi s-a întâmplat şi ţie la fel.

— Ştiu că mă minţi. Ai rezervele tale, pe care nu mi le spui, îl confruntă Anca.

— Am şi conturi în Elveţia, dacă te interesează. Ţi le dau pe toate!

— Şi eu am să-ţi dau răbdări prăjite până la sfârşitul lunii.

În tot restul zilei, până seara, s-au mişcat prin casă fără să vorbească unul cu altul şi fără să se privească. În pat, la culcare, au luat poziţia spate la spate, iar el a început să sforăie.

Lângă pat, pe parchet, cele două portofele goale au încins o discuţie. Dar portofelele nu vorbesc! îmi veţi spune. Aşa este, dar în alegoria noastră vorbesc, şi încă cum!

— Am impresia că am un vecin incomod, zise portofelul de damă.

— N-ai decât să te muţi, dacă nu-ţi place! Şi aşa suport greu parfumul tău de calitatea a cincea, spune maliţios vecinul.

— Cumpără-mi tu unul de calitatea întâi, dacă eşti drăguţ. Dar ai fost vreodată? De fapt, nu mă miră. Cum e stăpânul, e şi punga. Adică grosolan şi zgârcit, continuă portofelul parfumat.

— Nu mi-e ruşine nici cu punga doamnei: risipitoare şi isterică, replică portofelul masculin.

— Uite, eu vreau să fiu o drăguţă cu tine şi îţi fac un favor. De fiecare dată, la un salariu, am să-ţi spun câţi bani iau eu. Să terminăm odată cu secretele astea, care ţin de ani de zile. Vorba aceea, suntem şi noi soţ şi soţie.

— Sunt înduioşat, spune portofelul stăpânului. Doamna arde de nerăbdare să ştie cu exactitate ce salariu ia domnul ei, ca să-l toace că nu dă destul pentru casă, şi că îşi face gusturile lui, şi că o lasă tot pe ea să cheltuiască pentru casă. Mersi, nu intru în jocul ăsta. Dacă tot ne-am obişnuit, las-o aşa, adică las-o baltă!

— Ştiam eu că n-ai pic de sensibilitate. De altfel, nici nu-mi amintesc să-mi fi făcut vreodată nişte gesturi galante din banii tăi. Nici măcar nu obişnuieşti să mă duci la serviciu cu maşina ta, ca să pot aprecia cavalerismul tău şi bunele tale maniere, trecu pe atac doamna portofel.

— Şi în schimb, pot aprecia la tine memoria ta scurtă. Deşi nu-mi place să evoc gesturile mele generoase, mă obligi s-o fac. Ei bine, acum trei ani, când ţi-am luat geanta aceea superbă, n-a însemnat nimic? Sau acum doi ani, când de ziua ta ţi-am luat ciorapii aceia de damă cu model şi un buchet de flori, a fost doar un vis? Să luăm un alt exemplu, mai recent, din anul ăsta. Ai uitat de serviciul acela de căni şi farfurii pe care ţi l-am luat? Şi, dacă aş mai face şi alte eforturi de memorie, aş mai scoate şi alte gesturi galante, pe care doamna nu catadicseşte să şi le amintească, spune portofelul stăpânului.

— Părerea mea este că te protejezi, ca să nu-ţi plesnească cercurile capului. Oricum n-o să mai găseşti nimic în creierul tău privind alte atenţii faţă de mine. Hai să comentăm puţin şi gesturile tale excepţionale din ultimii trei ani. Geanta aceea „superbă” a costat şaptezeci de mii şi era din scai, aşa că, după două luni, s-a cojit.

Mulţumesc pentru aşa-numitele flori, chiar dacă au fost doar nişte mâţişori de primăvară. Iar de ciorapi, ce să zic! în loc să-mi iei numărul doi, mi-ai luat cinci, aşa că i-am dat mamei tale, de bine ce cunoşti măsurile soţiei tale. Şi, ca să închei cu ultimul tău gest, pot să-ţi spun că serviciul de căni şi de farfurii nu e doar pentru mine, ci pentru toată familia.

Până şi pe studiul biblic pe care mi l-ai luat de la biserică mi-ai cerut bani. Nu mai spun că, atunci când cumperi ceva pentru casă, nu ştii să iei decât cartofi, adică ceea ce îţi place ţie. Îmi este şi teamă să-ţi spun, ştiind ce vei răspunde, dar ar fi o ocazie acum să ne organizăm mai bine viaţa, să discutăm împreună nevoile casei şi să rezolvăm în doi atâtea situaţii care au rămas abandonate. Ce zici? îl confruntă portofelul de damă.

— Par înţelepte cuvintele acestea, dar, dacă n-aş şti ce se ascunde în spatele lor, aş cădea fermecat, auzindu-le. Totuşi, îmi cunosc bine marfa şi nu cred că trebuie să cad în laţ. Părerea mea, până la o vreme de îndreptare, este: fiecare cu punga lui!

— Atunci ce rost mai are să fim portofelul soţ şi portofelul soţie? spuse ea.

— Ei bine, nu suntem noi chemaţi să răspundem la toate întrebările, spuse el. Important este că suntem soţ şi soţie.

— Şi totuşi, mai important este cum suntem decât ce suntem! încheie glasul feminin.

XXX

Ceea ce nu trebuie trecut cu vederea este că cei doi, stăpânii portofelelor, au auzit toată discuţia şi apoi ceva s-a întâmplat.

Iată concluzia: privatizarea căsniciei în două societăţi complet separate este un eşec total. Aşa că cele două societăţi au fuzionat!

De atunci, cele două portofele nu s-au mai certat.

O streaşină care picură

— Vrei să te joci cu mine? mă îmbie Dana, care tocmai îşi aranjase păpuşile lângă peretele casei.

— Să mă mai gândesc, i-am zis oarecum deranjat de propunerea ei. Nu prea mă încânta să mă joc cu fetele, mai ales că eram şi eu în clasa întâi, iar Dana la grădiniţă, în grupa mare.

Dar cum prietenii mei dejoacă nu se arătau, am abdicat.

— Bine, de-a ce vrei să ne jucăm? am întrebat-o.

— Taci, cu mama, nu mai plânge! o linişti Dana pe o păpuşă care i se păru mai agitată. Păi, hai să ne jucăm de-a mama şi tata. Eu sunt mama, iar tu eşti tata şi avem trei fetiţe. Vrei?

Am mai aruncat o privire pe stradă, să văd dacă vine vreun coleg de joacă să mă scape, dar nicio nădejde.

Prevedeam plictiseală şi altceva de care aveam să mă conving.

— Bine ai venit, dragă, îşi intră ea în rol. Ai venit de la serviciu. Ce bine! Până schimb eu copiii, tu fă de mâncare, da' repede, că mor copiii de foame! Ia te uită la el, a intrat încălţat în casă! Descalţă-te imediat! Ce, eu muncesc toată ziua degeaba?

Aşa că mi-am scos tenişii din picioare şi am rămas în ciorapi pe aleea de beton de lângă casa Danei.

— Gata, apucă-te de treabă! mi-a poruncit ea. Ce mâncare vrei să faci? mă întreabă ea ca o mămică hotărâtă să pună lucrurile la punct.

— Sarmale şi ciorbă, am îngăimat.

— Ai grijă să iasă gustoase, că verific.

Nu departe de noi, am găsit lângă o băltoacă tot ce mi-a trebuit. Am făcut din pământ clisos nişte gogoloaie mari, care voiau să însemne sarmale. Într-o farfurie de tablă aruncată am pus apă din baltă, ce voia să fie ciorba, iar într-un căpăcel am pus nisip, zicând că este sare, şi

apoi, cu sfială şi emoţie, le-am adus la „mămica” copiilor.

— Aoleu, cine te-a învăţat să faci sarmalele aşa mari? La mama ta acasă n-ai învăţat să faci sarmale? Doamne, ce bărbat nepriceput am! ia să gust şi ciorba. Vai, ce sărată! îmi îmbolnăveşti copiii! Lasă că te spun eu lu’ mama! Cum, ai făcut mâncare fără şorţ? Uite ce pete ai pe pantaloni! Ce, eu stau toată ziua să spăl şi să calc? Mototolule! Stai aşa! Nu cumva ai luat astăzi salariul?

— Da, am zis eu mecanic, ştiind că asta vrea să audă. Am smuls câteva frunze dintr-un prun şi i le-am întins.

— Aşa, dragă, dă banu’ la nevastă, că avem atâtea cumpărături de făcut. Îmi trebuie şi mie o rochie nouă, că celelalte nu mă mai cuprind, două perechi de pantofi şi să mă coafez, să fiu frumoasă.

— Păi, de mâncare mai rămâne? am încercat eu să-mi păstrez rolul de tată şi soţ.

— Ce vorbe la el, mă admonesta „soaţa”. Te duci la maică-ta şi aduci mâncare, că n-o să murim de foame. Şi să nu mă contrazici, ai înţeles? Să nu uiţi să mături casa şi să ştergi praful de pe mobilă cât mă odihnesc şi eu puţin, că sunt aşa de obosită. Copiii ăştia sunt atât de obraznici!

Am rupt o creangă mai stufoasă şi am început să mătur, adică să ridic praful peste păpuşile Danei şi peste Dana, care se făcea că doarme lângă copiii ei.

— Ce mămăligă eşti! strigă la mine „mămica celor trei fetiţe”. Nu aşa se mătură. Dacă ştiam că nu te pricepi, nu mă mai măritam cu tine. I şi (i un nătăfleţ! Cât o să te mai suport? spuse ea, punând mâinile în şold.

Deja începuse să mă enerveze. Jocul de-a mămica şi tăticu’ nu mă încânta deloc, mai ales că „mămica” se uita la mine şi mă tachina de-mi venea să-i dau una. Nici n-aveam timp să spun şi eu ceva, că şi începea îi luruie. Joacă, joacă, dar să mă facă în toate felurile, asta era prea de lot!

— Surdule, n-ai auzit că plâng fetele? Schimbă-le şi spală-le, că eşti şi la tată de copii. Şi mişcă-te mai repede!

Aşa că am luat păpuşile, le-am dus la băltoaca unde am făcut „sarmalele” şi, până să-şi dea seama „mămica” cum spăl eu fetele, le-am aruncat în mocirlă.

— Na, că ţi le-am spălat! am zis satisfăcut de revanşă.

Dana a început să bâzâie amarnic şi să mă ameninţe că mă

spune maică-sii că i-am aruncat păpuşile în baltă.

Mi-a venit rândul şi mie să-mi pun mâinile în şold.

— Să mă faci pe mine „mototol”, „mămăligă” şi surd! Unde ai învăţat asta, Cloanţă?

— Ce, ne jucam şi noi, spuse ea bâzâind. Când mama îi spune lui tata aşa, nu se supără ca tine. Lasă că o s-o încurci tu cu mama!

— Uite scârţ!

Şi am plecat, mulţumit că m-am răzbunat pe „mămica” ce m-a tocat la cap şi m-a tratat ca pe o menajeră.

Din momentul acela, m-am hotărât să nu mă mai joc cu nicio fată de-a mama şi de-a tata.

Nu ştiu cum s-a făcut că, după ani şi ani, se pare că am uitat promisiunea.

Nu cumva e o nedreptate

De ce înţeleptul Solomon a scris în Proverbe 19, 13 că o *nevastă gâlcevitoare este ca o streaşină care picură întruna*?

De ce nu a spus că un bărbat este aşa?

O organizaţie a femeilor din America a protestat vehement pentru faptul că uraganele, taiflinele şi tornadele purtau nume feminine. Ele au cerut să pună şi nume masculine la aceste stihii ale naturii dezlănţuite şi au reuşit.

Un lucru este clar: sunt destui bărbaţi care au caracteristici agasante, asemenea picăturii care enervează prin insistenţa zgomotului produs în cădere. Expresia „picătura chinezească” este deseori folosită pentru a defini o stare de agresiune şi tortură măruntă, dar obsedantă, greu de suportat.

Nu aş dori să motivez prezenţa textelor din Biblie referitor la nevestele gâlcevitoare ca urmare a faptului că femeile care au asemenea trăsături sunt mai numeroase. Nu mi se pare semnificativ şi s-ar putea să nu fie aşa. Aş înţelege altfel relatarea biblică. O femeie reprezintă delicateţea şi gingăşia vieţii. Calitatea ei cunoscută în simbol de a fi sensibilă contrastează cu felul strident şi lipsit de graţie a celei care ar aborda un asemenea gen de comunicare. Şi putem ilustra destul de bogat în sensul acesta negativ.

Textul biblic este un strigăt către soţii de a nu-şi pierde melodia feminităţii, aducând zgomote care ar nega calităţile lor atât de mult apreciate de soţi. La o femeie, o atitudine de cicăleală este mult mai evidentă şi mult mai incriminantă decât la un bărbat. De ce? Tocmai

pentru darul pe care Dumnezeu i l-a dat femeii, farmecul feminin, care, o dată pierdut, lipseşte căminul de parfumul armoniei şi al sensibilităţii relaţiei.

Felurite… picături

Să urmărim câteva tipuri de picături, care, cu cât cad mai de sus, cu atât perforează mai mult solul sensibil al inimii de soţ sau de soţie. O streaşină mai înclinată sau mai domoală produce felurite tipuri de zgomote. Dar ceea ce face ca celălalt să se irite este insistenţa picăturii.

1. Picătura „părinte grijuliu”.

— Dragul meu, eu am să plec puţin în oraş. Să nu uiţi să scoţi rufele din maşina de spălat, să bagi mâncarea la frigider şi, mai ales, să nu uiţi să duci gunoiul.

— Bine, bine, mormăi soţul.

— Ai grijă să nu-mi faci numai apă în baie sau să verşi ciorbă pe jos, că nu e frumos. Să fii băieţel cuminte şi să nu uiţi să duci gunoiul. Ne-am înţeles? Pa, pa!

— Hai, pleacă iute, că pierzi toate mijloacele de transport, o îndeamnă soţul puţin iritat.

Apoi făcu greşeala să iasă la fereastra deschisă şi să o însoţească cu privirea. Ea l-a văzut, i-a făcut cu mâna jucăuş şi nu s-a putut abţine să nu spună:

— Ai grijă de ce ţi-am spus. Gunoiul, iubitule, să nu uiţi să duci gunoiul! Soţul oftă şi închise fereastra… După o jumătate de oră, când deja o parte din indicaţii să fi fost îndeplinite, sună telefonul:

— Iubitule, sunt la croitoreasă. Ai făcut ce ţi-am spus? Nu-i aşa că ai dus şi gunoiul?

— Nu-ţi face griji, l-am pus unde trebuie.

— Ştiam eu că am un bărbat ascultător. Te pup. Vin repede! Şi a venit.

— Ce bine e când bărbatul îţi mai ia din treburi. Ia să văd ce-ai făcut. Frumos. Mâncarea în frigider, rufele pe sârmă, gunoiul dus. Bravo!

Merse în sufragerie şi deodată se auzi un strigăt, de parcă văzuse un şarpe cu clopoţei.

Soţul zâmbi satisfăcut. Ştia ce se întâmplase.

Pe covor, în sufragerie, era răsturnat… gunoiul. îl ajunsese disperarea.

Am exemplificat mai larg acest caz, care pare inofensiv, dar care

creează stări de exasperare uneori. Când unul dintre soţi joacă rolul de părinte, tratându-l pe celălalt ca pe un copil, ce trebuie controlat şi dădăcit permanent, nu se poate să nu lase stări de iritare.

2. Picătura „nimic nu e bun”.

Observaţiile de tip negativist sunt larg răspândite şi afectează puternic imaginea de sine. Când auzi: „degeaba îţi spun”, „niciodată nu faci ce trebuie”, „întotdeauna le faci pe dos”, „în veci n-o să reuşeşti”, „nu mă mir că clachezi mereu”, „n-ai minte” şi alte remarci de adult atotînţelept, să nu te aştepţi să găseşti acolo o relaţie caldă, intimitate şi o comunicare bună.

3. Picătura „du-te şi fă asta!”

Când unul dintre soţi consideră că rolul de „şef trebuie să fie cunoscut de toată casa, atunci vom auzi porunci bine subliniate de tonul vocii şi de gesturi: „Vino încoace!”, „N-ai plecat încă!”, „Vezi-ţi de treabă!”, „Dă-i drumul, nu mai comenta!”, „Să n-aud o vorbă!” şi multe altele. Şeful, incontestabil, aşteaptă să i se execute comenzile. „Fără comentarii, fără discuţie!” strigă el. Şi, într-adevăr, acolo e puţină discuţie, puţină comunicare. În schimb, vei găsi resentimente reprimate sau manifestate, mânie, tăcere sau ceartă. Continuă tensiune.

4. Picătura „ai să vezi tu!”

Cel care stă continuu sub ameninţarea celuilalt va dori să se izoleze, să fugă: „dacă nu faci ce ţi-am zis, n-ai să mai vezi niciodată…”, „ori rămâi, ori pleci!”, „dacă nu aduci bani acasă, nu-ţi mai fac mâncare”, „dacă mai faci aşa, plec la mama”, „dacă mai vii în halul ăsta, îţi închid uşa”. *f*.

A-l corecta pe celălalt prin ameninţare înseamnă a distruge calitatea relaţiei care se menţine prin acceptarea celuilalt şi prin prezentarea aşteptărilor în maniera plină de dragoste şi răbdare.

5. Picătura „cine oare?”

O prezentare mai puţin directă a aşteptărilor, prin interogaţii repetate obsesiv, va nemulţumi partenerul prin faptul că se evită o discuţie deschisă: „oare pe cine să găsesc în casa asta să mă ajute şi pe mine?”

„Unde o fi ajutorul acela potrivit, să mă scoată din necaz?” (în prezenţa soţului sau a soţiei), „cunoşti pe cineva care poate să repare chiuveta?”, „cunoşti pe cineva în casa asta în stare să mai vorbească cu copiii şi să-i mai disciplineze?” etc. Insinuările rănesc şi trezesc

adversitate şi deranj sufletesc în cel care se vede responsabil, dar incriminat de starea de lucruri proastă din cămin.

6. Picătura „cum să fac să…”

De pe o streaşină mai domoală, picăturile vor fi mai rare. Exprimarea evazivă este o formă mai ascunsă de a exprima aşteptările şi deranjează când devine un mod de comunicare preferat: „dacă aş putea fi sprijinită în…”, „nu ştiu cum să fac să…”, „nu ştiu cine ar putea să mă scoată din încurcătură”, „poate că s-ar găsi cineva să se gândească la mine…”

7. Picătura „nicio problemă”.

— Scuză-mă că ţi-am spus cuvintele acelea neplăcute, spuse soţul soţiei.

— Nicio problemă! răspunse ea, inofensiv.

Şi dacă răspunsul acesta, „nu face nimic”, „nicio problemă”, e invariabil la orice situaţie plăcută sau neplăcută, „deja devine o problemă”. Cum să fie bine, când nu e bine? Cel care primeşte răspunsul acesta nu trebuie să se măgulească că totul e în regulă. Va constata mai târziu că îl irită acest răspuns, întrucât se observă evitarea confruntării. Un cămin sănătos are conflicte ce pot fi rezolvate prin confruntări constructive.

Pentru că este un loc sensibil, inima nu trebuie rănită de picături nemiloase şi insistente, care să aducă zgomote mărunte, dar străine de armonie. Soluţia? împrăştiaţi picătura în multe alte picături mai fine, care nu vor mai produce bruiaje sufleteşti.

De pe o streaşină cerească, vă las să vă cadă o picătură, care nu va crea niciun disconfort, oricât de insistent ar picura în sufletul nostru: *un cuvânt spus la vreme potrivită este ca nişte mere de aur într-un coşuleţ de argint*. Proverbe 25, 11.

Cât costă o supărare, vă rog?

Nu ştiu ce mi-a venit, dar parcă o căutam cu lumânarea. Cum l-am văzut pe fratele meu că scrie cu stiloul meu, mi-a sărit ţandăra.

— Ia du-te mătăluţă în târg şi cumpără-ţi un stilou, i-am zis, smulgându-i obiectul din mână. Cine-mi plăteşte uzura? îţi dau voie să-ţi cumperi şi cu peniţa de aur, i-am spus, dându-i sfatul meu înţelept.

— Mai lasă-mi-l doar cinci minute, să termin de scris, se milogi el. Nu fi zgârcit! Al tău scrie mai subţire.

— Ţi-l dau pe 30 februarie, îi dădui eu speranţe.

— Uite, vezi, mă privi el cătrănit, aşa eşti tu, piţigoi calic.

Lovit în prestanţa mea de porecla care mă deranja cel mai mult, i-am luat caietul şi i l-am aruncat pe fereastra deschisă.

Muţi, căţelul nostru, socoti că i-am dat un obiect dejoacă şi fugi cu el. Fratele meu, după el. După ce l-a recuperat, constatarea era jalnică: cerneala întinsă pe caiet şi foi perforate şi sfâşiate de colţii aliatului meu. Era caietul lui de rezumate la română şi avea un scris frumos…

Până să eliberez scena tensionată, el, jap două palme. M-am înfuriat şi am vrut să egalez scorul, dar el era mai puternic şi am mai încasat două şi un picior în spate. Mi-a sucit mâinile la spate şi mi-a făcut vânt afară, lungindu-mă în faţa casei cât eram eu la cei unsprezece ani ai mei. Pe fereastră am văzut zburând servieta mea şi stiloul cu pricina în vrejurile de cartofi de la vecin. Căţelul privea cu voioşie obiectul în mişcare, alergând după el împreună cu mine. Asta era tura mea. Stiloul nu l-am mai găsit.

— Îţi recomand să-ţi cumperi un stilou cu peniţa de platină, mă sfătui ci cu un calm prefăcut. E mai bun decât cel cu peniţă de aur, se revanşă ei.

Apoi îmi aruncă pe fereastră foile rupte din caietul de desen, acele planşe pe care el mi le-a făcut şi pe care am luat zece.

Înfuriat, am văzut pe sârmă la uscat pantalonii lui de şcoală şi am tras de ei până s-au desfăcut la cusături. Câinele mă ajuta şi el, trăgând cu colţii de manşete. Şi într-un ultim efort, i-am aruncat pantofii pe casă, ca să echilibrez daunele pe care mi le-a făcut.

Numai că lucrurile nu s-au terminat aşa. Un „cleşte” îmi prinse urechea la scuturat. Era mâna mamei, care a intervenit cam târziu.

— Nu vă e ruşine să vă încăieraţi ca doi cocoşi?

— Da’ ce, el a dat în mine! m-am justificat.

Hotărâtă să trateze ambele părţi la fel, mama a dat de el în casă şi, în timp ce îl moraliza, îi verifica şi lui cât de bine erau prinse urechile. Chiar dacă nu mi-a convenit tratamentul pe care mi l-a aplicat, dar măcar era echitate. S-a stabilit să nu primim mâncare în ziua aceea. Pentru mine, martiriul ăsta îmi dădea ocazia la eroism. Pentru fratele meu, era necazul cel mare. Mi-a plăcut judecata mamei.

Trei săptămâni n-am vorbit cu el. Pentru că dormeam în acelaşi pat, amândoi eram dezveliţi. Cum să ajungă o pătură pe doi „cocoşi” care se ţineau la distanţă, ca nu cumva să intre în teritoriul celuilalt?

Oricum, golul dintre noi era bine acoperit.

Fără ajutorul lui la ştiinţele exacte, am încasat câteva note mici. Nu mai zic de desen, unde şi aici se pricepea. Profesorii s-au mirat de scăderea mea de formă.

Dacă până la conflict jucam fotbal în aceeaşi echipă, acum eram în echipe adverse. Şi unde eram eu, pierdeam. Gustul înfrângerii mă dezola. Nu mai ieşeam la joacă împreună. În casă eram ca doi muţi. Când şi când se mai auzeau frânturi de cuvinte ca: „dă-mi scaunul!”, „stinge lumina!”, „închide uşa, că aici nu e grajd!”, „vezi că te cheamă tata!” şi alte imperative. Între timp, mi-am găsit stiloul în ogorul vecinului. Bucurie mare!

După trei săptămâni, în urma evaluării cinstite a situaţiei, spăsit, am deschis discuţia:

— Măi frate-meu, uite care e treaba, prea am făcut-o şi noi de oaie.

— Păi tu ai început, m-a contrat el. Ce, ţi-a intrat la apă memoria? Precaut să nu mai deschid un nou foc, am hotărât în sinea mea să fac ce trebuie.

— Eu zic să mă ierţi, am căzut eu umilit în mărturisire. Domnului nostru nu-I plac chestiile astea, am continuat eu pe partea creştină. Nu merită!

— Dacă zici tu, începu el să mă fiarbă. Şi apoi continuă:

— Şi tu pe mine să mă ierţi, că mi-am ieşit din fire.

Ne-am îmbrăţişat. De atunci, ne-a ajuns pătura cu care ne înveleam.

Planşele de desen s-au refăcut, notele au început să crească, iar la fotbal eram cei mai tari.

— Şi când ai nevoie de stilou, poţi să scrii cât vrei, nu mă deranjează, am adăugat, năpădit de generozitate.

Prea mult m-a costat!

E voie să te mânii?

V-aţi supărat vreodată pe soţie, sau pe soţ, sau pe copii în aşa fel, încât să nu vă mai recunoaşteţi? V-aţi mâniat cândva în aşa manieră, că vi s-a înroşit faţa şi aţi ridicat tonul de s-a speriat şi pisica? Cu siguranţă că cei mai mulţi au trecut prin experienţa aceasta, iar cei care spun că n-au trecut prin supărare şi mânie trebuie consultaţi de un specialist. Să priviţi această afirmaţie ca fiind foarte serioasă. Tocmai acea persoană care crede că nu se înfurie niciodată este aceea

care adesea are cea mai serioasă problemă a mâniei. Poate ascunde simţăminte de nemulţumire, indignare sau teamă; poate fi cinică, invidioasă ori răutăcioasă, poate savura în secret nedreptăţile suferite de alţii; poate face observaţii tăioase sau poate dezvolta complexul martirului, dar când o veţi întreba dacă are vreo problemă cu mânia, ea va zâmbi inocent şi va spune: „Nu! De ce? Eu nu mă înfurii niciodată”.

Mai îngăduiţi-mi o întrebare: Un creştin devotat poate să se mânie şi totuşi să nu aibă mustrări de conştiinţă că ar fi păcat? „Să ne ferească Domnul de aşa ceva”, aud glasuri ale celor întrebaţi. „Mânia este rea”.

Totuşi, n-aş vrea să rămânem la acest mod simplist. Nu-i chiar aşa de uşor de răspuns.

În general, noi credem că o persoană care are probleme cu mânia este cineva care strigă la copii şi loveşte câinele cu piciorul. Dar, de cele mai multe ori, cel care are o asemenea situaţie este o persoană care suferă într-o tăcere stoică.

Deci, e bine să te mânii sau nu? Ce spune Biblia?

În Eclesiastul 7, 9 citim: *Nu te grăbi să te mânii în sufletul tău*.

În Proverbe 16, 32 scrie: *Cel încet la mânie preţuieşte mai mult decât un viteaz şi cine este stăpân pe sine preţuieşte mai mult* decât *cine cucereşte cetăţi*.

În Efeseni 4, 26, sunt surprins de afirmaţia: *Mâniaţi-vă şi nu păcătuiţi*. *Să n-apună soarele peste mânia voastră*.

Vedeţi că sunt contradicţii chiar şi în Biblie – îmi spune cineva. O dată scrie că nu e bine să fii mânios, altă dată mă îndeamnă să mă mânii!

Cineva îmi şopteşte că există în Biblie mai multe versete că şi Domnul 11 ristos S-a mâniat. Chiar aşa, ziceţi că mânia este rea. De ce ar fi bună la Domnul Hristos, pentru că Biblia spune că nu a avut păcat, iar la mine ar fi rea? Explicaţi-mi! Uite că-mi vine şi mie să mă mai supăr câteodată şi să mai ridic tonul şi de ce să stau mereu sub degetul condamnării? Este drept că la Iisus este ceva diferit în mânia Lui faţă de a mea, dar e mânie!

Aşa am fost educat, să îmi păstrez calmul şi să-mi muşc limba dacă mă calcă cineva pe nervi. Şi am fost un propovăduitor destoinic al imaginii paşnice ce niciodată nu-şi iese din făgaş. Ba chiar odată, când am atras atenţia cuiva să fie calm şi liniştit în biserică, în momentul

când îşi revărsa mânia asupra unor persoane care nu-şi însuşeau punctul lui de vedere, mi-a spus tăios: „Frate, uite care e treaba; Domnul a scos pe vânzătorii de animale din templu cu biciul şi eu de ce n-aş face-o, dacă vreau să-L urmez? Eu sunt chemat să fac curăţenie aici şi nimeni n-are dreptul să mă oprească, chiar dacă trebuie s-o fac cu forţa. Ai înţeles? Trebuie să scoatem adevărul la lumină!” l-am răspuns cu un glas blând şi smerit, ca nu cumva să-l deranjez pe „profet”, că sper să se lumineze el mai întâi şi apoi m-am strecurat uşor, ca nu cumva să-i dea prin minte să înceapă curăţenia întâi cu mine. Nu te poţi juca cu mânia „neprihănitului!”

Mânie bună şi mânie rea

Să mai citim şi o altă versiune a versetului 26 din Efeseni capitolul 4: Dacă sunteţi mânioşi, nu permiteţi ca mânia voastră să vă conducă la păcat; nu îngăduiţi ca apusul soarelui să vă găsească încă supăraţi; nu permiteţi nicio cale de infiltrare a diavolului. Să înţelegem că mânia nu este păcat, dacă nu se transformă în amărăciune sau resentiment? Parcă aşa ar vrea să spună. Un gânditor priceput în ale Bibliei dă o interpretare posibilă a acestui text astfel: „Este potrivit şi necesar să te mânii, dar fii foarte atent ca să nu păcătuieşti prin modul în care o faci. Eliberează-ţi simţămintele de mânie în mod constructiv, înainte ca febra emoţiei să se piardă, înainte de a trece prea mult timp şi de a pierde ocazia cea mai favorabilă”.

Deci, este o mânie răzbunătoare şi una care nu urmăreşte umilirea şi înfrângerea.

V-aţi gândit vreodată la posibilitatea ca Domnul Hristos să fi păcătuit, dacă nu S-ar fi mâniat pe schimbătorii de bani de la templu? Dacă Mântuitorul le-ar fi spus celor ce pângăreau lăcaşul de închinare aşa: „N-am ce să fac. Acum atâta pricepeţi. Poate mai târziu o să înţelegeţi ce este greşit în ce faceţi voi aici. Dacă v-aş mustra, v-aţi supăra şi nu vreau să vă necăjesc. Vedeţi-vă mai departe de treabă. Sper să vă luminaţi cândva. Cu bine!” Nu credeţi că indiferenţa şi rezervarea aceea prudentă ar fi fost total nepotrivită şi chiar păcătoasă?

Când Dumnezeu l-a avertizat pe Eli pentru că nu şi-a mustrat fiii la auzul păcatelor lor, Eli a privit avertizarea Domnului foarte pasiv. Chiar şi atunci când Dumnezeu i-a spus lui Eli că va ucide întreaga familie, inclusiv pe el, tot ceea ce a răspunsa fost: *Facă Domnul ceea ce va crede de cuviinţă*. Această atitudine se află într-un contrast distinctiv

cu atitudinea profeţilor. Când au auzit judecata lui Dumnezeu, aceştia s-au supărat suficient pentru a-i avertiza cu insistenţă pe oameni să se întoarcă de la căile lor rele. Aaron ar fi procedat cu mult mai bine, dacă ar fi manifestat ceva din mânia spărgătoare de pietre a lui Moise, în loc să fie complet pasiv faţă de dorinţa israeliţilor de a confecţiona un idol căruia să i se închine.

Efeseni 4, 26 ar putea fi: *Mâniaţi-vă atunci când este necesar şi în felul acesta nu veţi păcătui*.

Vă rog frumos, mâniaţi-vă!

Un comentator scrie că, în textul grecesc, verbul mâniaţi-vă este la timpul imperativ prezent, poruncind o acţiune continuă. Prin urmare, recomandarea de a te mânia în anumite circumstanţe poate fi considerată ca o poruncă.

În Vechiul Testament, cuvântul ebraic care descrie mânia apare de aproximativ 455 de ori şi, dintre toate acestea, 375 de texte se referă la Dumnezeu. Mânia justificată a lui Dumnezeu este o altă faţă a iubirii Lui. Cum să stai indiferent faţă de cel care, în pofida tuturor indicatoarelor spre bine şi a gesturilor constante de dragoste, porneşte cu nesăbuinţă spre prăpastie? Credeţi că dragostea lui Dumnezeu ar fi dovedită mai bine aşa, ca în următorul scenariu?

„Ce faci tu nu este aşa de bine, dragul Meu”, ar spune Creatorul, încet, ca să nu-l supere pe om. „Mai gândeşte-te, poate că îţi dai seama. Sigur e firea aceasta care te trage în jos şi uite, îţi mai baţi soţia, mai strigi la copii de fug din faţa ta, îţi urăşti şi fratele de corp pentru că ţi se pare că primeşte mai mult de la tatăl tău decât tine. E drept că nu te mai interesează cuvintele Mele din Scriptură, deşi mai mergi la biserică şi mai răspunzi la câte o întrebare la Şcoala de Sabat. Eşti şi tu un om cu slăbiciunile tale. Ai greşit. Vom găsi o soluţie. Să nu te superi”.

Înţelegeţi de ce Domnul reacţionează cu aprindere sfântă faţă de o asemenea orbire spirituală şi, dacă vreţi, chiar ridică tonul la om prin trimişii Săi şi chiar prin Domnul Hristos. *Opriţi-vă şi să ştiţi că Eu sunt Domnul*! Ps. 46, 10. „Da, sunt mânios pe voi pentru că vă iubesc şi vreau să vă opresc din rostogolirea voastră spre moarte”, ar putea să însemne toate atitudinile de mânie ale Celui Sfânt.

„Nu mai suport!” strigă ea. „Nu mai rezist!” ţipă el. Şi începe scandalul. Însă nu doar la aceste forme de mânie vreau să mă refer. Există şi alte tipuri de exprimare a mâniei, care, prin felul lor ascuns de

manifestare, ajung să deprecieze profund viaţa de cămin.

Din cauza celor întâmplate în templu când Iisus S-a mâniat, am o veste bună. El ne spune cum să tratăm mânia pentru a nu păcătui, aşa că nu o luaţi pe cont propriu. Altfel, prea mult ne costă!

*

r

Divergenţe, tensiuni şi… stele verzi

Şi doar am zis că nu mă mai joc cu ea! auzi, să mă facă pe mine neisprăvit, pentru că i-am pus o potcoavă ruginită în landoul păpuşilor! Ce, nu ne jucam? I-am zis că-i dau una de vede stele verzi. Dar am putut s-o potolesc? Mamă, ce-i mai turuia gura! Aşa că am tras-o de cozi s-o învăţ minte. Ea a vrut să dea în mine, dar eu m-am ferit şi a căzut de s-a julit la coate şi genunchi. M-am bucurat.

Ea s-a ridicat şi m-a făcut „ţăran” şi m-a ameninţat că mă spune lui taică-său şi-o să mă facă tocană.

Eu am zis că mă doare în cot de ce spune ea, dar de fapt pe ea o durea în cot. Din dicţionarul ei de porecle, a mai scos una şi m-a făcut „schileabră”, iar eu, de ciudă, am dat un picior în landoul cel nou, de i-au sărit roţile în toate părţile. Dana a început să plângă şi eu să fluier. Ceva îmi spune că nu e bine ce am făcut. Mama m-a învăţat ca în situaţii de felul acesta să cer iertare. Cerea prea mult. La cei şapte ani ai mei, aveam „mândroşenia” mea destul de înfiptă ca să mă aplec spre un astfel de gest. De un lucru eram sigur: domnule, cu fetele nu trebuie să te mai joci. La mine totdeauna se sfârşea rău.

A doua zi, trecând prin faţa curţii ei, ca şi când nimic nu s-a întâmplat, văzându-mă, mă strigă: „Ce faci? Nu vii la mine să ne jucăm?”

N-o mai înţelegeam. Dar nici pe mine nu mă mai înţelegeam. Parcă un magnet mă atrăgea să mai încerc o dată, că poate măcar azi n-o să mai fie ciorovăială. Dar ţi-ai găsit?

Traversând zona copilăriei, în care disputele au un caracter mai puţin elaborat, împăcarea se realizează cu uşurinţă, ca respiraţia, pe când la adulţi, manifestarea violenţei în familie este atitudinea interumană cea mai degradantă.

Ţinând cont că ea este provocată între cei care sunt cei mai apropiaţi fizic şi sufleteşte, între soţ şi soţie, noţiunea de duşman şi de adversar este fără sens.

Cum de se poate ajunge ca în cadrul cel mai intim să se

strecoare vrăjmăşie şi procedee ruşinoase de a-l controla pe celălalt şi de a-l orienta în mod exclusiv după planul iniţiat doar de el sau de ea şi impus necondiţionat?

Cred că aţi intuit că am în atenţie familia creştină şi iată încă un motiv de nedumerire atunci când agresivitatea se face auzită în cuplurile care revendică o închinare şi o experienţă spirituală.

Aşadar… despre violenţă.

I. De ce?

Mai înainte de toate, să facem o întoarcere în timp, la locul de unde a pornit strigătul unei unice iubiri. Din dragoste şi pentru dragoste te-ai căsătorit. Este aşa?

Ai luat-o de mână şi ai dus-o la altar pentru binecuvântarea relaţiei şi aşa s-a făcut legământul vostru. O înţelegere de a rămâne uniţi pentru etern. O mulţime de martori au rămas încântaţi de hotărârea voastră. Parcă te văd cum ai mărturisit înaintea cerului şi a întregii adunări că o vei iubi, o vei sprijini şi o vei respecta, indiferent de ce face şi simte partenerul rău. O bucurie de neexplicat înflorise pe faţa ta. Erai copleşit de încântare şi, când o priveai, te topeai sub gingăşia ei. Dacă atunci cineva ar fi întrerupt cântecul şi predica şi ar fi spus cuvânt de profeţie, că după un timp mâna ta, pe care ai destinat-o numai pentru mângâieri, o va lovi şi vorba ta, pe care ai promis-o numai pentru cuvinte frumoase, va plesni sufletul ei cu acuze şi jigniri nimicitoare, ce i-ai fi spus?

Ai fi strigat cu indignare: eu, niciodată!

Numai că, după un timp, cocoşul a cântat de trei ori şi încă nu te-ai trezit după ce ai făcut-o. Dacă ai justificare, spune-mi totuşi, de ce ai făcut-o?

„Păi cum de ce?” îmi răspunzi.

„Ai suporta să te contrazică aşa cum o face ea? Nici tu respect, nici tu consideraţie! Face cum o taie capul. Nimic din ceea ce fac eu nu e bun. Înţelegi? Aşa că am schimbat foaia. I-am zis: Fetiţo, să nu te mai mişti nici măcar un centimetru din locul în care te-am pus să stai. E clar? Să nu-ţi treacă prin cap să ieşi din cuvântul meu. Ce, îmi faci tu program mie?

S-o vezi ce tactică are. Tace ce tace, apoi învârte limba ca o morişcă, de nu mai rămâne nimic din mine. Am suportat şi eu cât mai putut, dar până când?

Să deschidă şi ea Biblia şi să citească acolo, că spune despre

femeie că trebuie să se teamă de bărbat şi să se supună. Fără comentarii.

Şi să nu mai facă, domnule, supa aşa sărată! Ştie că nu-mi place!”

Există un set de motive „vizibile” care pot fi recoltate de la cel care caută să-şi motiveze agresivitatea şi, din poziţia de spectator, eşti tentat să-i acorzi circumstanţe scuzabile celui „năpăstuit”, adică celui ce loveşte:

„Dacă celălalt nu l-ar fi provocat, nu s-ar fi ajuns aici”, se aude.

Să scotocim împreună câteva dintre argumentele celui care ridică mâna să lovească:

a) Mă jigneşte, domnule, şi nu pot să suport.

b) Şi apoi, numai ea are dreptate. Părerea mea nu contează. Sunt contrazis în orice.

c) Am prins-o cu minciuna, şi asta mă scoate din normalul meu.

d) Toate lucrurile le discută cu părinţii ei. Eu sunt de decor. Acum i-am dat timp să converseze mai mult cu ei, după ce am atins-o.

e) Nu spune câţi bani câştigă şi-i cheltuieşte fără să sprijine cheltuielile familiei. Cum vine asta!

f) Bănuiesc că are relaţii dubioase cu o persoană care mi-a călcat pragul de atâtea ori. Deşi n-am probe, îi dau eu divertisment, s-o ţină minte, iar dacă nu este aşa cum bănuiesc, să fie ca o cură de prevenire.

g) Are nişte metode de a-i educa pe copii de rămâi uluit. Şi nici nu înţelege să le schimbe. Prea tolerantă, prea dispusă să le facă toate gusturile. Eu ce mai sunt în casa asta, dacă nu-mi ştie de frică? Aşa că… n-am avut încotro.

h) Mă compară cu alţii, dovedindu-mi că eu sunt fără personalitate, iar ceilalţi superdotaţi. Poţi să mai reziști?

I) Nu mai spun că menajul e la pământ. Ce zici, nu-i trebuie puţină disciplină ca să-şi schimbe programul?

j) Spune că sunt lipsit de maniere şi sensibilitate. I-am arătat eu ceva maniere de o să mă pomenească!

„Şi câte alte provocări, de nu le mai ţin minte, care m-au adus în stare să folosesc metode neortodoxe, dar uneori necesare pentru o corecţie dorită”, zice cel care îşi justifică pornirile punitive.

Ce ziceţi, stă argumentaţia celui care a fost „forţat” să procedeze astfel?

Dincolo de ceea ce se poate observa, există, la rădăcină, o serie de cauze care au generat acţiuni violente de-o parte şi, posibil, şi de

cealaltă parte, care, ca victimă, dă replici de apărare.

Să le numim nivelul doi de cauzalitate.

1. Lipsa valorii de sine aduce o viziune limitată a preţuirii partenerului.

Deşi simplist, s-ar rezuma astfel acest statut mărunt al trăirii vieţii: „Nu-mi pasă de mine, nu-mi pasă nici de tine” sau „cum mă văd pe mine, aşa te văd şi pe tine”.

De multe ori, această deviaţie nu este suficient sau deloc conştientizată, provocând o continuă stare de conflict.

Încercarea de a recupera o imagine de sine prin accese de violenţă, dovedind că se poate stăpâni situaţia, este o adâncire a crizei valorii de sine.

2. Neînţelegerea diferenţelor este un alt motiv de profunzime, care contribuie la amplificarea violenţei. A considera că unele trăsături ale partenerului sunt direcţii greşite de caracter, şi nu trăsături complementare, înseamnă un pas sigur spre o poziţie de rezistenţă şi de impunere pentru a „îndrepta” stridenţele celui plecat pe un drum greşit.

Aşa se face că felul domol al celuilalt este considerat a fi lene, absenţa hărniciei sau sărăcie, iar spiritul energic, catalogat ca indolenţă, superficialitate sau afront.

3. O comunicare defectuoasă aduce răceală în relaţii, iar transferul de afectivitate şi idei rămâne, cel mult, la nivel de intenţie. De aici, suspiciune, neîncredere, retragere şi măşti.

4. Lipsa maturităţii în cuplu stânjeneşte în mod profund capacitatea de acceptare a celuilalt.

O căsătorie realizată între doi candidaţi la fericire, dar la niveluri de maturitate psihică diferite, duce la o criză de compatibilitate de proporţii.

Faptul că unul dintre parteneri susţine o idee şi nu renunţă la ea din considerente principiale îl face pe celălalt, care este imatur, să interpreteze atitudinea ca afront la personalitatea lui, lipsindu-se de a analiza posibilitatea ca şi celălalt să aibă dreptate. A te contrazice cu o astfel de persoană este un risc sigur.

5. Anturajul puternic nespiritual al persoanelor cu caracter conflictual din preajma cuplului şi influenţa devastatoare a scenelor de violenţă pe care mediile de informare le propagă prin TV şi cărţi dezvoltă şi întăresc vectorul violenţei, care va cere o refulare în

cotidianul vieţii de cămin.

6. O hrană necorespunzătoare şi stimulentă, la care se adaugă băuturi cu caracter de drog excită nervii şi răvăşesc, asigurând un suport psihic labil şi exploziv. Nervozitatea şi neastâmpărul se datorează, spun specialiştii, în consonanţă cu inspirata scriitoare Ellen G. White, şi acestui stil de viaţă subordonat gustului, şi nu principiilor sănătăţii.

Şi ca un al treilea nivel privind cauzele agresivităţii, şi nu în ultimul rând, trebuie să ştim că, prin ereditatea noastră afectată de păcat, posedăm o fire păcătoasă, cu evidente transmiteri violente, la care apostolul Pavel face numeroase referiri:

Căci binele, *pe care vreau să-l fac*, *nu-l fac*, *ci răul*, *pe care nu vreau să-l fac*, *iată ce fac*! Romani 7, 19.

II. Cu ce arme se laudă agresivitatea?

Violenţa fizică, atât de prezentă în emisiunile picante ale mass-mediei, chemată şi în parlament, căutată de etnii pentru obţinerea independenţei, este în mod paradoxal invitată în casa celor doi, care au promis că vor face un singur front în lupta vieţii. Un lucru este clar: cel care loveşte dovedeşte că nu este dispus să aleagă drumul confruntării de opinii, apelând la o exprimare primitivă şi josnică. Nimic altceva, decât o manifestare a unei mari slăbiciuni nerezolvate.

Cel care o foloseşte, pe lângă faptul că nu-şi păstrează demnitatea de om, dovedeşte imaturitate prin aceea că nu doreşte să exploreze prin comunicare motivele şi sentimentele celuilalt, care, spune el, l-au dus la un comportament agresiv.

Violenţa verbală este un alt mijloc prin care îl poţi lovi pe partener, provocându-i traume emoţionale, uneori greu de vindecat.

Veniţi să-l ucidem cu limba, se aude din paginile Bibliei un îndemn pentru cei ce n-au respect faţă de simţămintele şi concepţiile aproapelui.

Invidia, la început neexprimată, este ea însăşi o formă de agresivitate, care refulează în alte forme de violenţă fizică, verbală sau nonverbală.

Domnul îl întâmpină pe Cain prin *cuvintele*: *pentru ce te-ai mâniat*…

Între Cain şi Abel nu s-a disputat niciun lucru pentru care să se angajeze ostilitate. Dar acceptarea jertfei lui Abel de către Dumnezeu şi respingerea jertfei lui Cain l-au făcut pe acesta din urmă să lovească

indirect în Dumnezeu, prin uciderea celui care fusese după voia cerului. Acest lucru îl putem surprinde şi în familii mixte din aspect religios. Când unul dintre cei doi este credincios, iar celălalt nu, violenţa este posibilă prin a aduce la tăcere manifestarea spirituală a partenerului, care îi oglindeşte starea deficitară de caracter. Tot aşa de bine, acest aspect se poate găsi şi în familiile de credincioşi, când unul dintre ei are spiritualitatea în derivă, acţionând după tiparul de mai sus.

Invidia poate izvorî şi din decalajul intelectual sau de abilităţi dintre cei doi, unul suspectându-l pe celălalt de superioritate sau mândrie. Cel care cochetează cu invidia are o imagine de sine săracă, suferind de complexe de inferioritate netratate.

Tăcerea, ca pedeapsă pentru partenerul greşit, subminează comunicarea şi este mai frecvent întâlnită la soţ, ca un protest şi un mijloc de a o determina pe soţie să cedeze.

În esenţă este tot agresiune, care lucrează în ambele sensuri: îmbolnăveşte pe cel ce o foloseşte şi îl izolează pe partener.

Ironia şi batjocura, deşi fac parte din arsenalul verbal, le scoatem în evidenţă pentru că sunt săgeţi otrăvite, care au puterea malefică de a-l umili şi a-l strivi pe partener, în încercarea de a-i reduce rolul şi valoarea celui atacat.

Duplicitatea, soră cu viclenia, este ca o bombă cu efect întârziat, care îşi aruncă efectele după ce cad măştile.

Deşi o vezi deseori stând în fotoliu, bârfa are o putere de distrugere a încrederii, comparativ cu un război mondial. Se mai întâmplă ca, la un „desert de vorbe” între bărbaţi sau mai ales între femei, să se discute aspecte neplăcute ale partenerului lor de viaţă sau aspecte intime, pentru deliciul anturajului. Caracterul ei violent îi desparte pe prieteni, pe cei din cuplul căsătorit şi răneşte puternic sufletele, obosind relaţiile şi chiar distrugându-le.

Ce să mai spunem de indiferenţă!

Manifestarea ei este necruţătoare şi loveşte devastator, cu toată puterea uraganică. Prin cuvintele: „nu mă interesează”, „fă ce vrei” sau „treaba ta”, atunci când partenerul solicită părtăşie şi comunicare, se transmite o dispoziţie bine pregătită de a-şi tortura aproapele.

Grimasele, strâmbăturile, privirea încruntată sau ameninţarea sunt bice care lasă urme dureroase peste sufletul celui care stă atât de aproape ca soţ sau soţie şi care are dreptul numai la dragoste.

Şi poate că am mai vorbi şi de maliţiozitate, sau de modalităţile subtile ale cuvintelor cu dublu sens, sau de insinuările ce şerpuiesc printre cei doi, dar trebuie să limităm discuţia despre „arme”, ca să ne îndreptăm spre concluzii.

III. Ce înseamnă, de fapt, violenţa în familie?

Ei bine, înseamnă a te lovi pe tine însuţi atunci când cauţi să agresezi partenerul de viaţă. Autocondamnare la singurătate. Într-un fel, îi spui că nu mai ai nevoie de el, indiferent de manifestarea prin care loveşti. O mare parte dintre soţiile lovite, deşi au înţeles mesajul soţului, nu pleacă de lângă el, pentru că preferă să rămână de dragul copiilor şi din considerente de imagine în faţa bisericii şi a societăţii. Uneori dependente de salariul soţului şi de capacitatea de întreţinere a acestuia, îndură cu resemnare suplicii, trăind ca doi străini sub un acoperiş în care nu găseşti căldură sufletească şi reciprocitate.

Ceea ce este mai important, suportul afectiv, dispare. A înlocui parteneriatul cu controlul unilateral şi exclusivist este o altă consecinţă prin care puterea dragostei este înlocuită cu puterea dictatorială.

Prin faptul că partenerul nu este lăsat să fie el însuşi, cu simţămintele şi gândirea lui, viziunea vieţii de familie este mutilată prin angajarea unei singure perspective impuse de cel ce doreşte să-şi exercite controlul. Acesta socoteşte inutilă proiectarea împărtăşită a planurilor de cămin, socotindu-l pe celălalt un opozant nevrednic în echipă.

Satisfacţia vieţii este ucisă, iar respectul de sine afectat, antrenând sentimentul nesiguranţei şi chiar al suicidului.

Libertatea şi încrederea, cele două componente ale intimităţii în cămin, sunt sugrumate, iar personalitatea celui lezat este strivită.

Copiii, care aşteaptă o educaţie din partea ambilor părinţi, sunt traumatizaţi de violenţa manifestată în cămin. Indiferent din ce motive loveşte cel care crede că este justificat, copiii nu acceptă cu sensibilitatea lor violenţa şi ei încasează odată cu cel lovit, intrând în viaţă cu răni care se vor vindeca greu sau niciodată.

Este posibil ca modele de violenţă să-i urmărească în structura lor de viaţă şi să fie scoase la un anume timp al vieţii lor neîmplinite, în cazul în care nu s-au expus tratamentelor de vindecare sufletească.

IV. De unde ştiu că nu sunt motive pentru violenţă?

Chiar de la El, pe când (interesantă răsturnare) era judecat de

cei care erau experţi în a lovi, cu justificarea că este mai bine să piară unul decât o naţiune.

Dacă am vorbit rău, arată ce am spus rău; dar dacă am vorbit bine, de ce Mă baţi? i-a spus Iisus celui ce a poruncit violenţa.

Iisus clarifică ideea că, şi atunci când cineva face răul, trebuie să i se arate prin confruntare şi comunicare ceea ce este rău, şi nicidecum agresat. Apoi să i se ofere suport afectiv, iertare şi reabilitare, refăcând relaţiile în vederea convieţuirii pe temeiul dragostei.

Şi acum, destul cu violenţa! Nu există justificare pentru ea, indiferent de comportamentul celuilalt.

Dacă nu v-am convins de cât de odios este gestul mâinii ridicate, atunci mai urmăriţi-mă puţin.

Aud din ce în ce mai mult gemetele soţilor agresaţi de indiferenţa sau tratamentul dur al cuvintelor soţiilor lor. Dar aud şi mai tare durerea soţiilor agresate de soţii lor, desfigurându-le afectivitatea şi bucuria părtăşiei în cămin.

Şi mai aud cuvintele Celui care este nevoit să facă o împărţire la dreapta şi la stânga Lui, spunând: Ori de câte ori aţi făcut aceste lucruri… Mie Mi le-aţi făcut.

„De ce mă baţi?” întreabă o soţie, cu lacrimi în ochi, pe soţul ei.

Deodată, se alătură o altă întrebare, venită de undeva, de sus: „Nu ştiai că, lovind în ea, loveşti în Mine? Dacă am făcut rău că am creat-o pe soţia ta, arată-Mi; dar dacă am făcut bine, de ce Mă baţi?”

Sunt curios să ştiu ce răspuns va primi.

Criza noastră cea de toate zilele

Când au intrat cei doi în biroul meu, mi-am amintit de cununia lor ca de o magnolie înflorită. Am dat înapoi doar o filă a timpului şi m-am regăsit în biserica în care legământul lor a fost proclamat prin binecuvântare.

Mi-am făcut o socoteală scurtă, atunci când i-am văzut venind la altar, şi mi-am zis că din zâmbetul lor fericit ar putea să trăiască fără probleme treizeci de ani; din privirea lor înflorită de dragoste ar putea-o duce încă treizeci de ani fără reparaţii sufleteşti importante, iar cu situaţia lor materială binecuvântată ar mai face o tură de încă treizeci de ani fără durerile lipsurilor. Totul strălucea în jurul lor şi din cauza lor şi, ce mai încoace-încolo, erau frumoşi foc. Din asta ar mai putea trăi încă treizeci de ani fără retuşuri. Şi după ce au zis după mine „şi la bine, şi la rău”, n-am mai numărat.

Deodată mi-am amintit şi de nunta mea.

Chiar atunci mi s-a umflat o falcă de la o măsea rebelă, de-mi venea s-o scot chiar înainte de a intra pe fondul muzical ce avea să ne însoţească până la altar. Eram atât de obosit de atâta alergătură din vâltoarea pregătirilor, că mi-ar fi prins bine o amânare a nunţii cu o zi, ca să trag un somn bun de refacere. De zâmbet, ce să mai zic! Mi-ar fi trebuit nişte agrafe la colţurile gurii, ca să-mi scoată un zâmbet permanent şi sărbătoresc. De dragul doamnei mele, care arăta superb, chiar şi aşa obosită, am renunţat la orice modificare în program. Nimeni nu m-a învăţat şi pe mine puţină regie, ca să-i mai arunc şi eu câte o privire tandră frumoasei mele până la altar. Ţeapăn şi cu privirea înainte de „mândru pionier”, am parcurs traseul din spatele bisericii până în faţă, ca un ostaş care şi-a îndeplinit repede şi bine datoria. Zâmbetul celei dragi de lângă mine mă obliga să o acompaniez când şi când cu câte un surâs la comandă, rotunjindu-mi mai bine falca împlinită. În timp ce pastorul ne povestea cum venea Rebeca pe cămile la Isaac în pasul domol al dromaderelor, alunecam uşor într-o dulce şi râvnită somnolenţă.

E o mică mare diferenţă între cum a fost la ei şi cum a fost la mine. Dar mi-a părut bine pentru cei doi frumoşi. Parcă prin ei mi-am retuşat şi eu stângăciile de la cununia mea. Oricum, în concluzie, nuntă mai frumoasă ca a noastră n-a fost şi n-o să mai fie.

Iată-i acum în faţa mea, parcă mai maturi, mai înţelepţi şi ceva mai rezervaţi unul faţă de altul.

— A început vremea coacerii, le-am zis, îmbrăcându-i cu un zâmbet pastoral.

— O coacere până la bubă, îmi răspunse doamna cea tânără şi încântătoare, cu zâmbetul ei straniu.

— Adică nu ne mai înţelegem, spuse bărbatul cel falnic şi abătut, în traducere cât se poate de clară.

— Nu se poate! am răspuns eu îngrozit. Nu aveţi dreptul să ştergeţi curcubeul căsătoriei voastre, atât de frumos aşezat de voi la cununie. Vă mai amintiţi?

— Uite că se poate. El nici măcar nu are habar că viaţa trebuie să aibă culoare. Dar să le mai aşeze în curcubeu! Suntem în criză, frate pastor, şi încă din aceea cu tornade. Pe scurt, domnul acesta înalt nu suportă să fie contrazis. Şi este aşa, cam fără fineţuri, adică grosolan. N-are maniere. Îl mişcă maică-sa ca pe o marionetă. Am venit la

dumneavoastră că poate îl convingeţi să se schimbe, deşi cred că nu mai sunt şanse.

— Nici nu-mi propun să-l schimb, mai ales că nici nu mă încurajaţi prea mult, i-am spus supăratei doamne. Cred totuşi că ar trebui să mergeţi la doctor pentru un consult. Se pare că aveţi tulburări grave de percepţie.

— Aveţi dreptate, frate pastor, ieşi cu îndrăzneală bărbatul din poziţia de „pus la perete”. Are tulburări de comportament. Îşi iese repede din fire şi face scene din acelea de la telenovele. Suntem noi în criză, nu zic ba, dar ce crize face ea! Nici nu vă pot descrie ce caracterizări îmi făureşte. De la un metru nouăzeci cât am, am ajuns un pigmeu în ochii ei. Din macaroane cu brânză şi cartofi prăjiţi nu mă scoate. Şi mai ştie să facă şi tocană, dar din mine. Cicăleală dimineaţa, la prânz şi seara. Şi la desert, spate întors. Treaba cu doctorul aţi văzut-o bine. Ce-nseamnă să vii la cineva care are experienţă, mă pudră el.

— Chiar nu înţeleg deloc, se îmbufna tânăra doamnă. Mă dezamăgiţi cu sfatul dvs. Vreţi să spuneţi că am tulburări de comportament, aşa cum v-a sugerat preaînţeleptul meu soţ?

— Cu siguranţă că da, i-am răspuns.

— Aţi vrea să-mi daţi o explicaţie? spuse ea revoltată. Încep să regret că v-am chemat să ne daţi binecuvântarea la cununie. De altfel, se vede ce a ieşit.

— Aveţi tot dreptul la orice sentiment. Cât priveşte binecuvântarea, nu am dat-o eu şi niciun om nu o poate da. Doar Dumnezeu o poate oferi. Şi în ce priveşte explicaţia, iat-o! Cât timp v-aţi cunoscut înainte de nuntă?

— Cam opt-nouă luni.

— În această perioadă, alesul inimii dvs. a fost manierat?

— De nota zece, îşi aminti ea cu plăcere – îl contraziceaţi des?

— Mai rar, recunoscu ea.

— Se supăra din orice băiatul dvs?

— A, nici gând. Se mai şifona el, aşa în joacă, dar nu ieşea la ceartă.

— E bine până aici. Acum nu înţeleg un lucru. Cum de atunci a avut maniere şi acum nu are?

— Păi, le-a uitat. Şi-a văzut sacii în car şi acum zice că nu-i mai trebuie. El ştie mai bine unde le-a risipit.

— În strigătele tale şi în cicălelile cu care mă prăjeşti zi de zi, acolo le-am pierdut! se justifică tânărul soţ.

— Stimate pastor, ce părere aveţi de uşile trântite de domnul meu? Ce ziceţi de tăcerile înţeleptului meu partener, care durează şi două, trei zile? El nu are tulburări de comportament? El nu trebuie să meargă la doctor?

— Ba da, stimată doamnă. Aveţi perfectă dreptate. Şi el are nevoie de doctor, o liniştii eu. Dar ce-aţi făcut cu tandreţea şi romantismul pe care le-aţi avut odată pentru iubitul dumneavoastră soţ? Unde sunt îmbrăţişările şi sărutările zilnice? Unde vă sunt cuvintele frumoase cu care l-aţi legat odată în plasa iubirii dvs? Unde este zâmbetul acela fermecător cu care l-aţi luminat atâta timp?

— Nu ştiu, răspunse ea încet. Parcă s-a risipit ca puful de păpădie la o suflare. Şi n-aş fi vrut. Ce ziceţi, frate pastor, e bine că suntem în această criză?

Am făcut o pauză de notă întreagă, le-am zâmbit şi le-am răspuns aşa cum cade un par în moalele capului.

— Dragii mei, e bine. Nu e deloc rău. E chiar foarte bine! S-au uitat unul la altul şi, încremeniţi de răspunsul meu, şi-au dat seama că au deschis o uşă greşită.

Ce crezi că urmează?

Dacă oamenii ar realiza cât de mare este sacrificiul de sine pe care îl cere căsnicia, probabil că ar fi mai puţine nunţi. Numai cei naivi îşi imaginează că vor avea o viaţă uşoară şi dulce, dacă se vor căsători.

Se apreciază că numai cinci la sută din totalul căsniciilor reprezintă legături fericite şi împlinite. Un lucru este cert: natura umană căzută în păcat se opune cu vehemenţă căsătoriei.

Lumea nu este pregătită pentru apropiere, ci, din contră, pentru izolare, şi în cea mai mare parte detestă suferinţa, onestitatea, supunerea, umilinţa, ce caracterizează legăturile umane cele mai profunde. Mai devreme sau mai târziu, cele mai multe căsnicii sunt tulburate de bănuiala că cei doi parteneri au prea puţine lucruri în comun, cu excepţia faptului că s-a întâmplat să stârnească acelaşi sentiment pe care îl numesc dragoste şi care s-a volatilizat.

Cei doi sunt înclinaţi să regrete timpul pe care trebuia să-l „piardă” unul cu celălalt înainte de căsătorie şi în introducerea ei şi, în primii ani de căsnicie, începe să le fie din ce în ce mai greu să accepte risipa extravagantă a acelui timp ce cândva aduna tot nectarul relaţiei.

Ei nu pot pricepe cum acest lucru ar putea fi la fel de necesar şi minunat.

Căsnicia fără afecţiune a ajuns să fie considerată un sinonim al infernului. S-a stabilit că durerea provocată de un eşec amoros este mai mare decât cea provocată de moarte, fiind cea mai traumatizantă experienţă prin care poate să treacă o fiinţă omenească. Gândul că viaţa noastră se iroseşte în favoarea unei singure fiinţe este tot mai mult descoperit ca fiind o risipă de către mediul cultural în care trăim şi de viziunea unei moralităţi care are în centru expresia „trăieşte ce simţi”.

Pe fondul unor lupte ale conştiinţei, constatăm că este greu să acceptăm propria noastră nedesăvârşire, dar este şi mai greu să acceptăm i imperfecţiunea altora.

Ei bine, căsnicia nu este o prezenţă continuă de zambile şi niciun colţ de pat de care să te loveşti dureros pe întuneric, ci o fiinţă care uneori îţi spune vorbe grele şi te pune la perete, atunci când ai vrea să fii servit cu dulceaţă de trandafiri.

Sunt o grămadă de lucruri mărunte care pot arunca în aer căsnicia, pentru că voinţa noastră tinde să se aşeze pe asemenea mărunţişuri, care nu sunt decât exprimarea dorinţelor meschine şi egoiste. Această instituţie formată din cei doi cere sacrificiu de dragul unei singure persoane, şi întrebarea care se agită mereu este: De ce eu? Ce sens are? Ce, punctul meu de vedere nu e la fel de important ca al ei, şi iată-ne puşi în faţa imperativului de a face zilnic sacrificii reale, care afectează nivelul voinţei personale.

Uneori, în viaţa multor cupluri, cei care s-au dat puţin înapoi, pentru a evalua nivelul calităţii relaţiilor din viaţa lor, au constatat că ceea ce se petrece între ei este ca o chiuvetă cu vase murdare.

După ce rochia de mireasă a fost aşezată în garderobă, iar costumul de mire a intrat în viaţa publică, încep să se despacheteze aşteptările celor doi. Fiecare aşteaptă cu încordare şi cu speranţă să se potrivească fantasma creată în acele plăcute clipe de romantism şi visare, cu implacabila realitate. Şi, stupoare! O teribilă contrazicere a celor mai dorite şi legitime plăsmuiri este scoasă la licitaţie de către nefericita realitate zilnică. Ceea ce pare stupid este faptul că trebuie să plăteşti această existenţă cu o tensiune morală şi spirituală de nivelul celei mai teribile încleştări, ca în final să nu obţii ceea ce ai visat, ci cu totul altceva.

Stimate domn şi stimată doamnă, trebuie să vă anunţ că vine în mod hotărât şi necesar următorul act: criza.

Şi chiar dacă veţi fi din nou şocaţi, o să mă auziţi spunând acea vorbă ciudată care îi duce pe unii la indignare: „Binecuvântate sunt crizele vieţilor voastre!”

Criza în alb şi negru

— Nu-mi vine să cred. Tocmai dvs? Ne uimiţi cu ideile astea. Sună a batjocură goală. Vreţi să ne distrugeţi de tot? sări ea revoltată.

— Am venit ca la un prieten, şi dvs. ne trataţi ca pe nişte copii, care trebuie să credem că această criză e o bomboană cu lapte? Ne decepţionaţi, frate pastor. Hai, dragă, să mergem, o îndemnă bărbatul cel frumos.

— Nu încercaţi să vedeţi deja unele semne bune? am spus. Iată-vă uniţi într-o idee, ceea ce până acum nu se prea vedea. Măcar pentru asta merită să mai zăboviţi puţin.

M-am ridicat în picioare şi am venit în faţa lor, rezemându-mă de birou.

— Stimată doamnă, dorinţa mea sinceră este ca întâlnirea de astăzi să fie o ocazie binecuvântată, din care să înţelegeţi planul Celui care v-a legat în vederea dragostei. Trebuie să recunoaşteţi că cel mai important lucru pentru dvs. a fost până acum ca soţul să se conformeze punctului dvs. de vedere. Şi reciproc. O dată ce lucrurile nu s-au potrivit, a venit criza. Şi eu am spus că e foarte bine şi v-aţi revoltat. Dacă organismul dvs. nu ar percepe durerea, nu v-aţi da seama că un organ este bolnav sau atunci când o puternică gripă n-ar avea simptomele ei, nu aţi putea s-o trataţi. Reacţia organismului este strigătul care formulează nevoia şi cere intervenţia urgentă.

Criza vă descoperă cine sunteţi cu adevărat şi oferă date pentru o strategie a înţelegerii dintre voi. Conflictul dintre ceea ce aţi aşteptat de la căsnicie şi realitatea crudă a manifestării ei din modul cum vă confruntaţi vă permite să vă cunoaşteţi resursele sufleteşti, limitele ei, înălţimile şi văile voastre afective. Vă este clar că nu aveţi cum să veniţi unul către altul cu echipament complet privind acceptarea, înţelegerea şi dăruirea.

Stimată doamnă, dacă aţi gândit că sunteţi în măsură să vă iubiţi soţul numai dacă acesta corespunde şi este sfânt, atunci aceea nu este iubire. Partea nobilă a căsniciei este să arătaţi dragoste celui care are o sumedenie de lipsuri şi să vă asemănaţi cu el, preluând toate zbaterile

conştiinţei lui şi toate traumele vieţii partenerului cu care decideţi la o schimbare fericită.

Criza vine să pună în gardă existenţa feroce a eului vostru, care caută să se protejeze, atacându-l pe celălalt. Însă ceea ce faceţi voi în criză şi felul cum o abordaţi este o altă problemă, pe care nu o mai laud când nu puteţi trece dincolo de golul propriului vostru egoism.

Căsnicia este una dintre cele mai eficiente arme folosite de Dumnezeu pentru a schimba inima omului. Numai Autorul legământului ar fi putut inventa un mijloc atât de subtil şi tandru de a transforma bărbatul şi femeia în săbii. Aşa cum fierul ascute fierul, aşa trebuie ca în căsnicia voastră o viaţă să ascută cealaltă viaţă pentru cea mai puternică unitate în părtăşie în care aveţi rost prin Hristos. Este adevărat că prioritatea dvs. a fost în primul rând că partenerul de viaţă trebuie să se schimbe în coordonatele pretenţiilor pe care le-aţi ridicat?

— Şi acum cred că aşa trebuie, a răspuns ea şovăind.

— Dacă n-aş fi trecut şi eu pe aici, nu v-aş fi înţeles. Este visul fiecăruia dintre cei doi, care sunt în conflictul teribil din mijlocul a ceea ce crede că merită să primească. Dar fiţi atentă, nimic nu poate aduce

O creştere a dragostei ca dispoziţia de a te schimba tu însăţi mai întâi. Atunci criza aceea va fi constructivă. Inaugurarea relaţiilor destinse se face din momentul în care încetezi să-l schimbi pe partener. De aceea mi-a fost groază să vă urmez planul de a încerca să-i schimb cursul vieţii dragului dvs. soţ. Nu pentru că omul nu o face de obicei, ci pentru că omului nu-i este dat s-o facă. Este un apanaj numai al Creatorului căsniciei.

Dacă n-ar veni criza, n-aţi şti ce să cereţi de la soţ şi chiar de la dvs.

1) ar mai important, de cele mai multe ori, este cum cereţi ceea ce i şi optaţi, ceea ce este o altă problemă. Dacă Duhul lui Dumnezeu este ni om, atunci El ştie cum să formuleze cererea fără să lezeze relaţia.

— Dar chestia cu tulburarea de comportament m-a deranjat tare mult, spuse ea, cumva mai luminată şi dornică să înlăture şi ultima indispoziţie.

— Aşteptam obiecţiunea asta şi, pe un anume fond de înţelegere, e 111 cpt să deranjeze. Totuşi, nu aş dori să o luaţi în sens psihiatric, ci doar la o stare din terenul vieţii în condiţiile păcatului.

Chiar şi oamenii bine OOtaţi moral, dar care vorbesc de rău pe alţii, folosind o manieră mai i-a linată sau aluzivă, pot fi clasificaţi printre cei tulburaţi în comportament. <. i vecin al dvs. mă puteţi considera şi pe mine, care nu sunt imun la lulhurările vieţii.

Va trebui să lăsăm dragostea să ne fie cel mai mare învăţător l>nilrua-lurmaşi a ne supune. Dragostea pentru a clădi şi celebra viaţa se va concentra pentru a distruge ceva mult mai puternic şi mai neînduplecat decât însăşi viaţa, şi acest ceva este eul. Îndreptându-mă spre soţul ei, l-am întrebat:

— Spune-mi drept, nu-i aşa că ţi-ai socotit partenera ta de viaţă ca partea mai slabă din relaţie?

— Aşa am crezut până acum, însă din momentul acesta nu garantez că este tot aşa, răspunse cel ce-şi pierduse curajul de a se mai apăra.

— Sunt sigur că ai citit în Epistola către Corinteni ceea ce spune apostolul Pavel despre „fratele mai slab”, în cazul nostru vasul mai slab.

Deşi la modul ironic, aproape în toate cuplurile în conflict, fiecare partener îl consideră pe celălalt „fratele mai slab”, totuşi cu atât mai mult, spune el, trebuie să renunţăm să ne impunem punctul de vedere cu încăpăţânare şi spirit dominator, dacă socotim că celălalt este într-adevăr mai slab. Să încercăm să cedăm de dragul iubirii, pentru că, vedeţi, de câte ori dreptatea caută să domine, ea devine nedreptate, oricât de justă ar fi ea. Poţi câştiga numai renunţând să ai dreptate.

Ceea ce v-am spus e completarea la predica voastră de nuntă, dragii mei.

Riscul de a fi atât de aproape

Criza apare deseori din dorinţa de a fi intimi. Dragostea le cere să sacrifice totul pentru a fi împreună şi apoi căsnicia le cere să demonstreze toate aceste lucruri. Ea devine o armă folosită de Dumnezeu pentru a schimba inima omului. Ceea ce este dificil într-o căsnicie este tensiunea de a trăi continuu în lumina puternică a unei alte conştiinţe reprezentate de partenerul de viaţă. Senzaţia că ne aflăm sub lanterna aprinsă în ochii noştri a unui anchetator moral ne aduce teamă şi reţinere de a ne deschide total. De fapt, este lucrul de care dorim să scăpăm atunci când am plecat de acasă, lăsând în urma noastră disciplina impusă de părinţi şi bucurându-ne de libertatea

vârstei adulte, acea emoţie de a te şti absolut liber de a mai da seamă cuiva.

Căsătorindu-ne, constatăm, spre marele nostru regret, că nici căsnicia nu manifestă respect faţă de acest gen de libertate. Să dai socoteală de faptele tale este însăşi esenţa căsniciei, ca şi a creştinismului.

Nu există apropiere autentică fără acest interogatoriu al cenzurii morale. Dacă vreţi să ştiţi, căsnicia înseamnă să te expui, înseamnă goliciune, lipsă de apărare, adevăruri fără ornamente, chemând extremele să se apropie, fără de care cunoaşterea nu este posibilă pentru a deschide uşa iubirii divine.

Deşi oamenii tânjesc după apropiere, totuşi ei se feresc cu spaimă

Ide dezvăluirea păcatului pe care această apropiere o provoacă inevitabil în ei, de demascarea motivaţiilor egoiste, de duplicitate, de exces de meschinărie, de acea imagine a sinelui care iese la suprafaţă în lupta sa jalnică pentru supremaţie. De aceea, nici nu ne miră că acest exerciţiu fundamental al vieţii de autodezvăluire din cadrul familiei îşi are într-un mod atât de elocvent expresia sinonimă în angajamentul credinţei noastre faţă de Dumnezeu privind descoperirea şi renunţarea la eul nostru vrăjmaş Lui. Iubirea câştigă în căsnicie tocmai prin renunţare la putere, prin ascultare şi supunere şi prin acea dăruire care nu se schimbă, indiferent de răspunsul partenerului. O criză astfel rezolvată aduce odihnă relaţiei care pregăteşte putere pentru oricare altă criză, de orice intensitate care ar putea urma. Şi din rezolvarea lor dragostea creşte continuu.

Încercaţi să mă contraziceţi!

XXX

După ridicarea ceţii

— Am vrea să plecăm, frate pastor, spuse, surprinzător de timid, tânăra femeie.

— Vă cer iertare pentru că am fost atât de curajos în confruntare, am zis. Nu vă pot ascunde simpatia şi prietenia mea şi, dacă nu v-am Convins să căutaţi o altfel de comunicare, îmi asum toată vina.

— Nu vă faceţi probleme. V-am înţeles greşit de la început. Ne-aţi spus nişte lucruri care s-au răsucit în noi ca nişte ace de ceasornic, potrivindu-se astfel, încât să arate la fel şi în mine, şi în el. Ca

să vă punem drept, ne e puţin ruşine.

— Se pare că este o nouă criză, am spus.

— E adevărat, dar nu o criză iscată de lupta dintre noi, ci o criză în sufletul nostru. Până să venim ladvs., ne vedeam buni şi că fiecare ne dreptate. Acum s-a răsturnat totul. Cum de am putut aduna atâta lui Jijenţă faţă de soţia mea? Ce interes am avut de am lăsat sămise întunece raţiunea şi simţămintele în momentele când cea pe care am ales-o aştepta să o fac fericită?

— Parcă mă văd în rochia de mireasă şi toată numai pete. Vă daţi K ama cât de greu mă suport? spuse femeia cu vocea încărcată de emoţie.

— Mi-a trebuit ceva timp să vi-l recomand. Pe Doctor. Pentru revizia de suflet pe care vrea să v-o facă. El are chemarea Lui specifică: *Veniţi la Mine toţi cei trudiţi şi împovăraţi* (cu crize de tot felul) *şi vă voi da odihnă pentru sufletele voastre*. Sunteţi copii destul de mari ca să nu pricepeţi că v-am recomandat pe cel mai bun Doctor din Univers.

Bărbatul se apropie de soţia lui şi-i spuse ceva la ureche şi ea a făcut la fel. N-am auzit niciun cuvânt, dar am ştiut ce şi-au spus. Doar zbârnâitul telefonului i-a convins pe cei doi să se desfacă din îmbrăţişarea aceea care a potolit şi cea mai mică răzvrătire a inimilor lor.

— Da. Tu eşti, doamnă? Sărut mâna. Ce să fac. Uite, am avut o întâlnire cu doi frumoşi şi pe dinăuntru, şi pe dinafară. Da, chestiuni de familie. Sigur că-i cunoşti; bine, îi invit la noi, dar să nu uiţi să le faci o surpriză culinară. Sigur că da, le transmit salutările tale. Ce zici? Să mergem acum la mătuşa noastră? Nu, n-am timp. Mai am nişte treburi de rezolvat şi o să mai întârzii. Du-te singură. De ce nu poţi? Nu insista, că nu merg. Nu astăzi. Tu nu înţelegi că am o situaţie de predat şi trebuie s-o fac urgent? Uite, vezi, iar începi. Când vrei tu ceva, nimeni nu trebuie să te refuze. Eşti ca aia mică. Rămâne cum îţi spun eu. E clar? Lasă, nu-mi da' tu mie sfaturi. Bine, bine, pa. Ţi-am spus, categoric nu.

Şi am trântit telefonul.

Aproape că uitasem de cei doi, care, stânjeniţi, dar recuperaţi, aşteptau să întindă mâna pentru despărţirea în bucurie şi speranţă.

Aşa, din senin, s-a stârnit un vârtej care m-a luat pe sus, de nu mai ştiam unde mă aflu. Pe loc mi s-a făcut ruşine şi în momentul ăsta am ştiut cum se cheamă starea prin care am trecut.

Am fost dator cu o explicaţie celor doi fericiţi.

— Se mai întâmplă şi la case mai mari, dragii mei. Acum vă înţeleg mai bine.

Şi, în timp ce am pus mâna pe telefon să restabilesc odihna inimii risipită de un „vânt” rebel şi neplanificat, le-am spus partenerilor mei de discuţie.

— O mică criză, prietenii mei. Îmi pare rău.

Tânărul bărbat îmi întinse mâna, zâmbetul lui şi odată cu ele un sfat. Am recunoscut imediat cine l-a semnat:

— E bine, frate pastor. Nu e rău deloc. E chiar foarte bine!

Meniul meu preferat – ” mânie înăbuşită

— Sărut mâna, fetiţă, am încercat eu o înviorare de atmosferă, de cum am intrat pe uşă, fetiţa fiind doamna mea.

— Nu intra încălţat în casă, îmi răspunse ea la salut. Ignorând nereceptivitatea ei, am insistat.

— Ce curăţenie, ce gospodină am la casa mea, am continuat, apreciind mirosurile venite din bucătărie.

— Păcat că sunt atât de rar văzute, mă contră aleasa mea.

— Uneori mi-au lipsit cuvintele, am zis, încercând să mai domolesc rostogolirea spre negativ a soaţei mele.

— Mai rău este că lipsesc faptele. Mereu sper că vii mai devreme de la serviciu şi parcă nu mi-ai spune mie ceea ce promiţi. Am crezut că măcar azi mâncăm împreună, dar din nou m-am înşelat. Mâncarea s-a răcit, copilul a adormit tot întrebând când vine taică-său. Ceauşescu ne-a luat lumina şi eu stau împletind la lumânare flaneaua ta, doar, doar că vine. Dacă după patru ani de când ne-am căsătorit nu schimbi reţeta, eu una simt că nu mai rezist.

— Păi stai să-ţi explic! Am încercat să vin mai devreme, dar şefu’ m-I trimis să-i rezolv o treabă care mi-a încurcat planurile. Ce vrei, nu puteam să-l refuz!

— Şi mai bine mă refuzi pe mine decât să-l refuzi pe el, că eu nu contez aşa de mult, spuse ea hotărâtă să mă execute.

Am luat un pahar cu apă să-mi umezesc gâtul uscat de „arşiţa” care se abătuse asupra mea. După ce l-am golit, l-am strâns în mâini din ce în ce mai tare, pe măsură ce „grindina” cădea peste capul meu. Dreptate avea, dar felul în care o spunea mă irita cumplit.

— Măcar dă-mi să mănânc ceva, am zis întrerupând-o din avântul ei combativ.

— Serveşte-te şi singur, că eu am încălzit mâncarea de două ori până acum.

Lovit în orgoliul meu de bărbat, am strâns paharul într-un ultim efort de descărcare de nervi. Şi s-a spart.

— Ce-ai făcut? mă privi uimită.

— N-am făcut nimic. S-a spart, am zis prefăcându-mă calm.

— Adică vrei să spui că s-a spart aşa, deodată?

— Desigur, l-am ţinut în mână şi, fiind din sticlă subţire, s-a spart, i-am spus nevinovat.

— Vrei să mă convingi că nu te-ai enervat deloc?

— De câte ori vrei să-ţi spun că totul e în regulă? Ce, te-am jignit cu ceva, am strigat la tine? trecui pe contraofensivă. Nu vezi că sunt calm?

În schimb, în mine era uragan, iar faţa îmi era roşie şi transpirată de tensiune.

— Bine, zise ea, total convinsă de contrariu şi obosită de nerecunoaşterea mea. Ce vrei să mănânci? Ţi-am făcut supă, ardei umpluţi şi plăcintă cu mere.

— Lasă pe altă dată. Şi aşa ai obosit încălzind mâncarea de două ori, am săgetat ironic. Mersi pentru amabilitate, dar este târziu şi nu este sănătos să mănânci seara. E bine să mai citeşti şi tu ceva cărţi despre reforma sanitară, spuse prezbiterul din mine.

Şi încă un lucru: poate eşti dispusă să primeşti un sfat de la mine, dacă nu te superi – fii mai calmă! Noapte bună!

În spatele meu a rămas soţia, ca un tablou cu natură statică, şi cioburile împrăştiate pe masă, care probabil se strâmbau la mine la auzul sfatului meu preaînţelept. Şi aveau de ce!

XXX

În prima carte a Bibliei, în Geneza, ne lovim de o mânie nejustificată, formată din două componente: una ascunsă şi alta vizibilă în manifestarea ei aplicată. Abel aduce o jertfă din animale, cerută de Mântuitorul, pentru a prefigura marea jertfă în care oricine îşi găseşte salvarea. Cain aduce o jertfă din roadele pământului, prefigurând efortul uman oferit cerului, prin care spera să găsească acceptare. A lui Abel e primită, dar a lui Cain, nu. Supărare mare! De ce? Răspunsul este simplu: rabat de la ascultare de Dumnezeu! Apare invidia. Apoi întrebarea: De ce el, şi nu cu? Şi prima crimă.

Multe dintre manifestările de mânie nu apar neapărat din

tensiunea directă dintre două persoane, ci şi din pizmă faţă de cel considerat mai favorizat.

— Ai văzut ce mândră merge în rochia ei cea nouă? Lasă că mai vine vecinica asta a mea să mai împrumute câte ceva de la mine, că-i dau eu refuz prăjit, zise o doamnă soţului ei, uitându-se pe fereastră din prea multă curiozitate.

Dar cea mai comună atitudine de mânie şi cea mai detestată este cea exteriorizată, explozivă, care lasă urme de deteriorare vizibilă şi identifică în celălalt un opozant incomod. Aceasta vorbeşte de resentiment şi atac la persoană din partea celui care îşi exprimă mânia şi supărarea şi, îndeosebi, această manifestare este incriminată de creştini ca fiind un comportament nespiritual. Sunt de acord. În acest caz mânia este tratată greşit, devenind demolatoare de relaţii şi bună dispoziţie, iar cel iritat se descarcă prin acte explozive. Uneori aceştia, după nefericita eliberare, constatând dezastrul din jur, manifestă un regret tot aşa de vizibil, prin lacrimi şi promisiuni de îndreptare, dar cu prima ocazie recidivează. Violenţa cunoaşte o escaladare de proporţii în din ce în ce mai mulţi oameni.

„Nu mai suport!” zice el. „Nu mai rezist!” replică ea.

Există totuşi şi alte forme ale mâniei care, din cauza camuflajului, le apreciem ca fiind mai puţin distructive, dar efectele sunt la fel de devastatoare.

1. Mânia care „nu face valuri” este promovată de cei care vor să păstreze pacea cu orice preţ. Ei menajează partenerul, fiind dispuşi să-şi asume vina pentru orice, chiar pentru lucruri de care nu sunt răspunzători. Ei se interiorizează şi nu par supăraţi, dar liniştea lor este falsă.

Costul acestei atitudini poate fi o suferinţă psihosomatică, ce nu este altceva decât un mijloc de eliberare a mâniei.

De obicei, în astfel de situaţii, cei care tratează mânia, camuflând-o atât de bine, zic că împlinesc porunca dată de Iisus pe Muntele Fericirilor, întorcând obrazul celălalt, dar în realitate este o contrafacere nefericită!

2. O altă modalitate de a camufla propria mânie este aceea de a deveni un colecţionar de vânătăi. Aceştia iau poziţia martirului, care totuşi consemnează fiecare mică supărare sau ironie, dar nu o tratează, deoarece consideră că nu este suficient de semnificativă ca să o abordeze direct, sperând ca în cele din urmă să o uite. „Ce să-i fac, este

iar una din scăpările lui”, îşi zice soţia în urma unei observaţii nedelicate făcute de soţul ei.

Dar ea nu uită nimic, ci înseamnă fiecare vânătaie primită. Când arsenalul de vânătăi este plin, aproape că se bucură de ocazia de a începe decontările. „Ce, crezi că am uitat ce figuri ai făcut până acum?” izbucneşte ea, uimindu-l pe soţul care nu o cunoştea atât de plină de aplomb.

„Îmi aduc aminte bine că m-ai jignit de douăzeci şi trei de ori luna trecută şi de şaptesprezece ori ai ridicat tonul la mine. De douăzeci de ori nu mi-ai mulţumit pentru masă, ca şi când tu ai fi pregătit-o, şi de şapte ori ai făcut aluzii la părinţii mei, că nu mi-au dat cele necesare pentru viaţă. Să ştii că eu n-am uitat!” zice ea, înfuriată ca niciodată. O dată ostilitatea declarată de cea care a suportat atâta timp, se instalează răceala, evitarea celuilalt şi nefericirea în relaţie anchilozează căsnicia celor doi.

3. O altă formă de mânie voalată poate fi numită „abordarea tăcută”. Soţia îi face observaţii soţului pentru lipsa lui de iniţiativă şi pentru amânările de rezolvare ale atâtor nevoi gospodăreşti: „Parcă eşti din altă lume! Nu vezi că ne cad toate în casă? Apucă-te şi repară şi tu şifonierul, că nu i se mai închid uşile! Vezi la baie că nu merge robinetul şi nu se mai închide. Fă şi tu un capăt de treabă şi nu sta ca o momâie!” îl moralizează ea. „Ce zici, te apuci astăzi?” continuă scumpa lui soţie.

El tace. „Ce, te-ai supărat pentru că ţi-am zis să faci şi tu ceva în casa asta?” îl aborda ea din nou. „A, nu! De ce să mă supăr? Tu întotdeauna ai dreptate şi n-are voie nimeni să te contrazică. Eşti plină de râvnă pentru gospodărie şi foarte pricepută la toate. Păcat că te-ai încurcat cu un bărbat care nu prea îţi dă concursul”, spune el, arzând-o.

Acest tip de personaj îşi neagă mânia în faţa altora, dar prin remarci tăioase are grijă să se comporte în aşa fel, încât toţi cei din jur să ştie că este supărat. Uneori, instanţa pronunţă nepotrivire de caracter şi are loc divorţul. Cam atât costă.

4. Un alt gen de camuflare a mâniei este critica. Exprimarea mâniei se face prin a comenta critic şi sarcastic aproape totul. Aceştia au o mască mai puţin transparentă faţă de cei de mai sus. Ei îşi susţin bine 11 iticile cu argumente logice sau intelectuale, dar ostilitatea şi tonul negativist le trădează o mânie ascunsă, dar simţită de cei din jur

ca un bici. (înd sunt întrebaţi de ce procedează astfel, declară inevitabil: „Eu îi vreau binele, şi ea se supără degeaba. Pe om trebuie să-l luminezi ca să-şi dea seama”, se justifică el.

5. O altă formă de manifestare a mâniei este cea „posesiv-agresivă”.

În esenţă, acest comportament este agresiv, dar forma de manifestare este atenuată prin exprimări ca nemulţumire, încăpăţânare sau dezinteres şi superficialitate. Dacă spui că ceva este negru, el îţi va spune că este alb şi invers. Găseşte un deliciu în a contrazice. Aceştia întârzie deseori şi îi fac pe alţii să îi aştepte. Mânuieşte critica cu profesionalism şi tinde să devină o povară pentru cei din jur.

Exemplele de mai sus nu cuprind toate formele posibile, dar, indiferent de metoda de sustragere emoţională pe care o utilizăm, mai devreme sau mai târziu, mânia acumulată va ajunge să se exteriorizeze în mod vizibil.

E interesant de văzut cum tratează Biblia mânia, pentru a nu deveni păcat. Adică mânia este mânie şi totuşi de rezolvarea ei depinde integritatea noastră sau păstrarea şi dezvoltarea vieţii spre un caracter cât mai asemenea cu cel al Domnului Hristos.

Nu este aşa că am cam obosit tot ieşindu-ne din fire şi contrazicând creştinismul nostru, tocmai când începea să fie mai plăcut?

Cu mânia nu te poţi juca aşa cum te joci cu zmeul de hârtie. Te trage în sus şi te trânteşte de zici că n-a mai rămas nici măcar mărunţiş din valoarea pe care ţi-o cunoşteai înainte de „explozie”.

Doctore, te rog o reţetă, că altfel nu mai merge!

Scurt tratat de mâniologie în acea primăvară de iunie, teii îţi ţineau calea cu un parfum de te oprea în loc, întrebându-te: Vrei să te adorm în braţele mele?

Din rondurile frumos desenate de mama, de o geometrie cu gust, florile cântau pe strunele culorilor un purpuriu de o frumuseţe unică.

Ei bine, cum să stau în casă pe o vreme ca asta? Zumzetul albinelor şi veselia păsărilor mă invitau să ies la soare, chiar şi cu cartea de geografie, din care trebuia să învăţ pentru teză lacurile din România. Lângă mine, Muţi, căţelul nostru cu pete albe pe bot, se răsfăţa la soare dormitând, absent la orice mişcare din jurul lui.

Ghemuită, pisica noastră roşcată stătea în faţa lui, torcând mulţumită şi fără griji.

Deodată, un bâzoi dădu târcoale, necăjind-o. Când şi când, deschidea ochii a nemulţumire. Într-un târziu se aşeză pe botul căţelului, care nu schiţă niciun gest. Deschise un ochi, ca semn că ştie despre ce e vorba, dar că n-are timp pentru nimicuri. Roşcata noastră se arcui şi, niciuna, nici două, trase o labă peste botul căţelului, pedepsind bâzoiul îndrăzneţ. Muţi, supărat de gestul neaşteptat al pisicii, mârâi ameninţător şi încercă o replică cu laba. Pisica s-a ferit şi aşa a început urmărirea. Căţelul după ea, trântind la pământ gingaşele şi parfumatele corole. Apoi o fugări printre roşiile în floare, stricând o parte dintre ele.

„Vino încoace, neisprăvitule!” Şi, luându-l de ceafă, l-am pus în lanţ.

„Adio libertate!” i-am spus supărat. „Uite ce stricăciuni ai făcut!”

Şi când te gândeşti că totul a plecat de la o muscă! „Fără minte”, am îngăimat eu, luând cartea de geografie în mână pentru o hotărâtă continuare. O voce de lângă mine mă scoase din moleşeală:

— Băi, frate-meu, deştept eşti şi eu încuiat mai sunt!

Dându-şi seama că şi-a făcut un portret prea defavorabil, se corectă:

— Adică, vreau să spun că eu stăteam încuiat în casă, la umbră, pe când matale te răsfeţi în parfumul de tei şi la razele blajinului Ra. Să ştii că este sănătos, spuse el savant, trăgându-şi scaunul lângă mine.

Deschise cartea de istorie şi începu să înveţe cu glas tare.

— În gând, maestre, îl repezii. Eşti pe terenul meu şi te faultez una, două.

— Gata, căpitane! Cer iertare. Am să bodogănesc în gând, mă linişti el şi se cufundă în citit. Doar buzele şi le mişca.

Eu eram cu ochii aiurea. Nu prea mă atrăgeau lacurile României. Eu aveam patru iazuri în Botoşani, care mă făceau fericit vara, şi nici măcar nu erau trecute în cartea de geografie. Pe acestea le ştiam bine şi nu aveam nevoie de altele.

Deodată, un alt bâzoi ne strică liniştea, ca sunetul unei coarde de violoncel, ciupită îndelung. În sfârşit, se aşeză pe creştetul aproapelui meu, care era adânc cufundat în studiu. Aveam două variante: fie să-l alung, vânturând cartea pe deasupra capului celui de lângă mine, fie… dar staţi să vedeţi!

M-am sculat uşor de pe scaun, am ridicat cartea de geografie şi am trăsnit bâzoiul cu toată puterea.

— L-am omorât! i-am zis plin de satisfacţie fratelui meu, care era răsturnat pe jos, mai mult de emoţie, dar şi de şocul loviturii.

Atunci mi-am dat seama că prea distinsa mea carte de geografie avea coperţile cartonate. Cu mâna pe cap, „istoricul” şi vecinul meu studios mă apostrofă:

— Tu nu eşti sănătos la minte! Ce ţi-a venit de mi-ai dat cu cartea-n cap?

— Ar fi bine să-mi mulţumeşti că te-am scăpat de bărzăunele ăla urât, care s-a pus pe scăfârlia ta. Doar nu ţi-am dat cu continentele în cap!

— Bine, las că-ţi mulţumesc imediat! şi s-a ridicat, cu vădite intenţii duşmănoase, să mă disciplineze.

Am accelerat, să nu mă prindă. El, după mine. Ca să scap, am scurtat-o prin rondurile de flori, apoi prin spatele casei, prin roşiile în floare. M-a prins de mijloc, m-a ridicat şi mi-a dat drumul în cazanul plin cu apă de ploaie, udându-mă până la genunchi. I-am servit o poreclă şi apoi i-am luat cartea de istorie şi i-am aruncat-o în cazanul cu apă. La fel a făcut şi el cu geografia mea.

Mama ne-a pedepsit pe amândoi: pe el cu post, iar pe mine cu privarea de libertatea de a ieşi la joacă în ziua aceea. Pe fereastră vedeam ca într-o oglindă pe omologul meu de stricăciuni, căţelul. Cu botul pe labe, în lanţ, stătea resemnat, cerşind libertatea cu câte un lătrat.

„Când o să mă învăţ şi eu minte!” mi-am zis.

Şi când te gândeşti că totul a plecat de la o muscă!

Cum să găseşti rezolvări pentru a salva relaţia de familie de sub ameninţarea unei mânii distructive?

Avantajul nostru este că avem Biblia, din care putem să scoatem nu numai răspunsuri, dar chiar şi putere pentru situaţiile conflictuale.

V-am promis câteva principii biblice cu privire la mânie.

1. Un fapt, care pentru unii poate fi ciudat, este că simţămintele de mânie, asemenea celorlalte simţăminte, reprezintă o înzestrare naturală a fiinţei umane, deci un dar din partea Creatorului.

Dacă în Gen. 1, 26.27 ni se spune că am fost creaţi după chipul şi asemănarea Lui, atunci putem concluziona că El ne-a dat şi capacitatea de a fi mânioşi.

Puteţi găsi cu uşurinţă în creştinism o concepţie larg răspândită, cum că mânia este ceva greşit. Scriptura ne învaţă că, dacă ne negăm propria mânie, comitem un păcat.

„Pardon, eu nu mă mânii niciodată. Ar fi o prostie să fac aşa ceva, draga mea. Dacă mai ridic tonul câteodată, o fac doar pentru a fi mai convingător. Încolo, calmul mă caracterizează!”

Chiar dacă ştiţi că într-o anume situaţie este greşit să vă mâniaţi, a minţi în legătură cu existenţa mâniei înseamnă a înmulţi păcatul. Simţămintele pot fi folositoare atât pentru cauza lui Dumnezeu, cât şi pentru binele semenilor.

2. Un alt principiu important este că o persoană ar trebui să-şi asculte propriile simţăminte, dar să nu se lase niciodată manipulat de ele.

Iacov 1, 19 spune: *Orice om să fie grabnic la ascultare, încet la vorbire, zăbavnic la mânie*. În Prov. 19, 11 adaugă: *înţelepciunea face pe om răbdător şi este o cinste pentru el să uite greşelile*. Una este să fii receptiv faţă de propriile simţăminte şi alta să te laşi condus şi determinat de ele. Cât de justificată este atitudinea care urmează? „Dacă ai fi mai puţin cicălitoare, nu mi-aş ieşi din fire, dar aşa, poftim, trebuie să-ţi mai trântesc câte una. Spune-mi, cine este vinovatul în toată treaba asta, eu sau tu? Poartă-te frumos cu mine şi mă port şi eu frumos cu tine. Ne-am înţeles?”

3. Un principiu strâns legat de cel de mai sus este faptul de a nu ne grăbi în exprimarea propriei noastre mânii.

Ecl. 7, 9 spune: *Nu te grăbi să te mânii în sufletul tău, căci mânia locuieşte în sânul nebunilor*. În Iacov 1, 19 ne cheamă să fim zăbavnici în a ne supăra, în a ofensa pe alţii. Prov. 25, 6 declară: *Nu te grăbi să te iei la ceartă, ca nu cumva la urmă să nu ştii ce să faci*.

„Deci, ai spus că nu vrei să mergi cu mine la cumpărături? Bine. Aşa a fost mereu, eu slugă, tu stăpân. Eu car, tu mănânci. Să-ţi fie ruşine! Ai ajuns ca insecta aceea care seamănă cu albina, dar care nu face nimic!”

După cum nu trebuie să fim grăbiţi în exprimarea mâniei, tot aşa nu trebuie să ne situăm în extrema opusă, amânând tratarea mâniei, mai mult decât este necesar. Efes. 4, 26 are o aplicaţie deosebit de potrivită pentru această problemă: *Mâniaţi-vă şi nu păcătuiţi. Să n-apună soarele peste mânia voastră*.

Mai multe versete din Biblie se referă la elementul timp „zi”, ca

fiind timpul oportunităţii, subliniind necesitatea tratării simţămintelor noastre înainte ca timpul oportun să expire.

„Ce, crezi că am uitat? Acum trei ani mi-ai spus că nu sunt atât de pricepută la bucătărie ca maică-ta. Ei bine, să ştii că, deşi nu ţi-am spus-o atunci, ţi-o spun acum: habar n-are să facă mâncare sănătoasă. Te-a îmbuibat cu cartofi prăjiţi, ouă prăjite şi carne. Băiete, dacă-ţi place cum gătesc eu, mănâncă ce-ţi pun pe masă, fără mofturi, iar dacă nu, dă fuguţa la mămicuţa ta şi papă acolo, că eu nu-ţi mai suport aluziile! De trei ani îmi sună în cap ce mi-ai spus atunci. A venit timpul să ţi-o spun”.

4. Un alt principiu găsit în Biblie este acela că, atunci când eşti mânios, te găseşti într-o stare de vulnerabilitate faţă de păcat.

Să urmărim ordinea ideilor în Efes. 4, 26 şi 27: *Mâniaţi-vă şi nu păcătuiţi… şi să nu daţi prilej diavolului*. Mânia, dacă este tratată, nu ajunge să se transforme în supărare şi resentiment. Vă aduceţi aminte de versiunea NEB a textului din Efes. 4, 26? Iat-o: *Dacă sunteţi mânioşi, nu permiteţi ca mânia voastră să vă conducă la păcat. Nu îngăduiţi ca apusul soarelui să vă găsească încă supăraţi, nu permiteţi nicio cale de infiltrare a diavolului*.

Biblia spune că mânia persistentă care se prinde de resentiment este întotdeauna păcat. Evrei 12, 15 spune: *Luaţi seama bine ca nimeni să nu se abată de la harul lui Dumnezeu, pentru ca nu cumva să dea lăstari de amărăciune, să vă aducă tulburare, şi mulţi să fie întinaţi cu ea*.

În Amplified Bible (Biblia amplificată), interpretarea la versetul din rugăciunea domnească „şi ne iartă precum şi noi iertăm” spune că, dacă nu renunţăm la resentimentele noastre, Dumnezeu nu ne va ierta păcatele (Matei 6, 15), deoarece împiedică iertarea lui Dumnezeu.

5. Principiul următor ne învaţă că mânia răzbunătoare este greşită (Romani 12, 18 – 21).

Când apare expresia „nu vă mâniaţi”, aproape de fiecare dată ea apare în contextul urii sau al răzbunării.

„Băiete, după câte mi-ai făcut, nu am altă reţetă pentru tine decât divorţul. Poate că eşti băiat bun fără nevastă, aşa că încep tratativele şi vreau să terminăm repede. Ţi-am dat termene că, dacă nu rezolvi cu vizitele dese la părinţii tăi, aplic legea care spune: fiecare cu drumul lui. De ce să-mi stric eu liniştea cu unul ca tine, care nu înţelege?”

6. Principiul final, şi cred că cel mai important, este acela că în anumite situaţii mânia poate fi corectă, iar absenţa ei poate să-l displacă lui Dumnezeu.

Deci, noi putem păcătui prin faptul că nu ne mâniem. În 1 Samuel 11, 6 citim: *Cum a auzit Saul aceste lucruri*, *Duhul lui Dumnezeu a venit peste el şi s-a mâniat foarte tare*.

În Neemia 5, 6 – 9, un profet vorbind din partea lui Dumnezeu s-a mâniat pe popor în timp ce-l mustra pentru păcatele lui.

Conducătorii bisericii din Corint n-ar fi primit probabil o mustrare atât de aspră din partea lui Pavel, dacă s-ar fi implicat cu suficientă mânie pentru a lua atitudinea corectă faţă de acel membru al bisericii care trăia în adulter şi incest (1 Corinteni 5).

Din exemplele de mai sus, o altă formulare a frazei *Mâniaţi-văşi nu păcătuiţi* ar putea fi: „Mâniaţi-vă atunci când este necesar, şi în felul acesta nu veţi păcătui”. Atunci când nu te mânii când ar trebui, nu are loc o mobilizare a energiilor necesare pentru a trata unele probleme cruciale ale vieţii.

Până când soţia mea nu s-a mâniat suficient de tare, privind aşezarea hainelor la locul lor, eu am crezut că nu este atât de important dacă ciorapii sunt aruncaţi în glastra cu flori sau dacă las haina în bucătărie, agăţată de butonul aragazului, sau intru încălţat cu noroiul pe bocanci pe covorul din sufragerie.

Mânia poate fi comparată cu un foc ce arde în căminul unei cabane izolate, în timpul unui ger năprasnic. Dacă focul izbucneşte prea tare, poate provoca un incendiu, şi aceasta îi va distruge pe locuitori, fie direct, arzându-i în flăcări, fie indirect, dacă aceştia fug din cabană şi îngheaţă în gerul de afară. Pe de altă parte, dacă focul se stinge, locuitorii vor îngheţa în cabană. Deci, secretul este o supraveghere atentă a locului, pentru ca acesta să ardă în mod suficient şi potrivit.

Dwight Carlson, din care ne-am inspirat pentru acest subiect, spune că tot aşa este şi cu simţămintele de mânie. „Mânia poate fi o forţă foarte preţioasă în vieţile noastre, dacă este folosită în mod constructiv.

Ea poate fi realmente o putere motivatoare pozitivă. Totuşi, mulţi i nimeni au dificultăţi în a se accepta pe ei înşişi şi propriile lor simţăminte şi astfel se confruntă cu dificultăţi în înţelegerea propriei lor mânii.

Dar, dacă ei ar putea învăţa să-şi trateze mânia, chiar în ciuda faptului că tratarea mâniei implică anumite aspecte neconfortabile şi oarecum neplăcute, atunci ar descoperi că aceasta reprezintă un agent puternic care poate fi folosit în mod constructiv în vieţile lor şi ale celor din tor.

În rezumat, este important să menţionăm că unul dintre motivele principale pentru care oamenii evită tratarea mâniei este acela că ei cred că exprimarea simţămintelor le va afecta relaţia cu alţi oameni. Dar adevărul este exact opusul. Dacă nu admiteţi să fiţi supăraţi sau mânioşi şi nu vă exprimaţi mânia în modalităţi constructive, veţi distruge în cele din urmă relaţiile cu ceilalţi şi veţi răni cel puţin unul dintre oamenii implicaţi.

Aş putea spune că, dacă vă simţiţi incapabili de a trăi simţămintele de iubire faţă de ceilalţi, aceasta s-ar putea datora existenţei unui mare fond de mânie nerezolvată care nu a fost tratată.

Confruntarea cu o altă persoană nu trebuie să fie considerată ca un semn al ostilităţii. Mai degrabă, ea indică faptul că dumneavoastră preţuiţi suficient de mult persoana respectivă, încât să vă străduiţi să rezolvaţi problemele apărute, indiferent cât de dureros ar fi acel proces. Când vă exprimaţi simţămintele în mod onest, aceasta înseamnă că respectaţi valoarea propriei dumneavoastră persoane şi valoarea celuilalt.

Dacă ţinem cont de cele şase borne de orientare, la început, va fi deodată bine, pentru că aflăm că mânia justificată este un dar de la Dumnezeu.

Apoi, când nu mă grăbesc să exprim mânia şi nu dau curs răzbunării, adunând elementele constructive în confruntare, constat că este bine că m-am oprit la timp.

Şi în final, dacă mă mânii suficient, exprimându-mi cu demnitate punctul de vedere, fără să dau foc personalităţii celuilalt, încurajând relaţiile de valoare, nu va fi deloc rău.

Adică, deodată şi mai bine!

Cine este stăpân în casa asta?

Lui frate-meu îi plăcea să doarmă şi o făcea cu pasiune. Ca un afront adus acestui deliciu, într-o zi, mama aruncă o ofertă atractivă:

— Cine se scoală de dimineaţă, ca să mă ajute să aleg orezul, capătă ceva bun.

— Eu mă scol, se repezi frate-meu, năpădit de hărnicie.

— Dar la ora şase trebuie să fii în picioare, zise mama. Altfel n-are niciun haz.

Parcă i-a dat cu măciuca în cap. S-a scărpinat după ceafă şi, cântărind ce pierde şi ce câştigă, a zis, aşa, mai abătut:

— Se rezolvă, dar să fie ceva bun, spuse el, lacom de surprize. Şi-a pus ceasul de C.F.R. să sune la ora şase fără un sfert şi l-a întors de la sonerie, mai să-i pocnească arcul.

— Tu nu te înghesui? mă interpelă el.

— Păi, mai are cineva loc de tine? am zis cu ciudă.

S-a culcat devreme, ca să-i izbutească sculatul. Eu, de cum l-am văzut că a intrat în decorul somnului, am schimbat limba ceasului de la sonerie de la şase la nouă. De ce să se chinuie sărmanul aşa de dimineaţă! în schimb, eu m-am culcat cu grijă. Mi-am propus să mă iau la întrecere cu zorile dimineţii. La cinci jumătate am fost în picioare.

— Mânca-l-ar mama de băiat vrednic! mă alintă mama.

Îmi era gândul numai la răsplata anunţată. A fost cam mult orez de ales. Aproape de ora nouă, m-a ajuns plictiseala. Eram pe terminate. I e la nouă s-a sculat şi vrednicul casei, care a promis că sparge târgul. Buimac, s-a repezit în bucătărie, întrebând:

— Cât e ceasul tău, frate-meu?

— Du-te şi culcă-te, că vine acuşica seara, l-am liniştit.

Mai aveam o grămăjoară de ales şi, ca să nu piardă şi el ceva din surpriză, s-a repezit la treabă.

— Oricum, o să primeşti şi tu ceva, l-am încurajat; şi ca să fiu mai precis, i-am spus: coada.

— Ce vrei, dacă n-a sunat ceasul! se justifică el. Mama nu l-a dojenit deloc şi m-a deranjat chestia asta.

— Gata, spuse el, ca şi când a muncit de cu zori şi acum aştepta răsplata binemeritată.

Mama ne scoase din dulap ceea ce ne plăcea la amândoi: halva cu cacao.

— Împărţiţi-o frăţeşte, zise ea.

— Adică cum frăţeşte, am încercat să mă lămuresc. Domnişorul stă tolănit până la nouă în pat şi trage chiulul, iar eu îmi scot ochii în orezul ăsta şi să împart frăţeşte? Nu-i corect! Unde-i dreptatea!

— Hai, nu te mai umfla, că n-ai întors cu plugul, zise el priceput.

— Dacă rămâne ceva, îi dau şi lui, am hotărât eu, altfel n-o să mai fac niciun capăt de treabă.

— Hai, lasă-l şi pe el, că e fratele tău cel mare. Uite, n-a sunat ceasul, ce să-i faci! Spune-i tu lu' mama: ai muncit pentru halva sau pentru că o iubeşti pe mama?

— Păi, zisei încurcat, şi pentru una, şi pentru alta.

— Dacă o iubeşti pe mama, dă-i şi lui.

Am stat şi am meditat cât să-i dau şi am hotărât. Mă simţeam stăpân pe situaţie. E drept că şi meritam. I-am tăiat o bucăţică atât cât să încapă într-o linguriţă şi am avut simţământul că nici fărâma aceea n-o merita. Dar, treacă de la mine!

— Ce calic eşti, mă înălţă el în grad.

— Cine se scoală de dimineaţă departe ajunge, am zis eu înţelept.

— Păida, în groapa zgârceniei şi a lăcomiei, îmi replică pofticiosul.

— Şi tu în ţara puturoşilor, i-am trântit-o eu moralist.

Gestul pe care fratele meu l-a făcut în secunda următoare m-a lăsat fără replică sau, mai bine zis, cu gura căscată.

Cine este mai bun?

Întrerupem puţin acţiunea de mai sus pentru un scurt moment publicitar.

„Cine este mai bun?" se aude o voce de actor.

„Eu", răspunde un bărbat. „Ba eu", strigă un copil din preajma celor doi. „Ba eu", latră un căţel într-un limbaj înţeles. „Nu voi sunteţi cei mai buni", se auzi aceeaşi voce, care pregătea surpriza. „Cel mai bun este… detergentul acum apărut, nou şi grozav, numit Merituos. El să stăpânească în casa noastră! Merită!"

Reclama aceasta pentru detergentul miraculos mă trage puţin cu gândul la ceva ce se întâmplă în familie. Cine stăpâneşte în familia dvs? Cine conduce destinul acestei instituţii pe care aţi consfinţit-o la altar? Cine este cel mai… care merită să fixeze linii directoare de cum să meargă căsnicia? Aţi avut vreodată sentimentul de stăpân în virtutea unei dotări recunoscute?

Pe „stăpânul casei" îl recunoşti după tonul ridicat pe care îl foloseşte faţă de partenerul lui sau prin sentinţele rostite în cazul în care celălalt nu execută sau nu acceptă ordinele date. Pe „stăpân" îl putem descoperi după pretenţiile emanate în faţa celuilalt: „Mâine să-mi faci ardei umpluţi şi friptură la grătar. Nu mai vreau ciorbă, iar la desert să-mi pregăteşti cremă de zahăr ars. Nu uita să-mi calci două

cămăşi albe, că am nişte şedinţe importante, şi costumul gri cu dungi. Să-mi faci şi o salată de roşii. Să fie cu multă ceapă. Acum mă grăbesc. Pe curând şi… succes!”

Manipularea este un instrument destul de mult folosit de cel care îl controlează pe partenerul lui de viaţă. „Dacă nu-mi cumperi costumul acela bleumarin, să ştii că nu mai ies din casă. Toate vecinele mele sunt bine îmbrăcate. Eu parcă sunt o paparudă. Simt că mă îmbolnăvesc”. Spune-mi, domnule sau doamnă care domini în familia ta, în virtutea cărui fapt stăpâneşti? întreabă un reporter.

„E o întrebare stupidă”, vi se va răspunde. Nimeni dintre cei intervievaţi n-o să vă spună direct că este stăpân în familia lui. Unii vor fi destul de modeşti în ipocrizia lor. Totuşi să nu lăsăm întrebarea fără răspuns. Conştient sau inconştient, când unul dintre cei doi realizează că are un ascendent asupra celuilalt, fie printr-o dotare intelectuală, fie printr-un fizic atrăgător, printr-un serviciu mai bine plătit sau printr-o destoinicie recunoscută, atunci apare în persoana „înzestrată” un instinct de posesor, de stăpân, datorită acelui merit pe care şi-l identifică. Uneori chiar apelativul de bărbat creează o aură de autoritate, izvorâtă din raţiunea că femeia este inferioară bărbatului. Într-o traducere cât mai simplă şi clară, această notă hegemonică (atât de aproape de „demonică”) ar spune aşa: „Nu vezi cât de important (a) sunt şi cât de

multe calităţi am? Nu vezi cât de apreciat (a) sunt de cei din jur? Fă bine şi urmează întru totul directivele mele, altfel căruţa se strică. Din cauza ta, bineînţeles. Tu ai valoare pentru că sunt eu important. Datoria ta este să-mi întreţii prestanţa, sub adăpostul căreia vei trăi şi tu bine. Ai înţeles?”

Răspunsul aşteptat ar fi: „Da, să trăiţi!” şi atunci avem cel mai clasic cuplu format din stăpân şi supus. N-o să auziţi niciodată un aşa „stăpân”, formulându-şi astfel personalitatea în faţa partenerului de viaţă. Dar, prin uşile întredeschise, veţi auzi expresiile lor prin care se definesc ca veritabili stăpâni: „tu nu ştii nimic!”, „nu mai discut!”, „a doua oară nu mai spun!”, „ai înţeles?”, „sper să nu se mai întâmple!”, „mai ai ceva de comentat?”, „fii serioasă!”, „fii serios!”, „am terminat!” etc.

Şi, mă rog, care este motivul pentru care ai aşa o mare satisfacţie să stăpâneşti peste partenerul tău de o viaţă? Iarăşi vi se va

spune că e o întrebare nebună. „Cine, domnule, crezi că stăpânește aici? Vezi-ți de treabă! Suntem o familie creștină, fără probleme. Terminați cu invențiile astea și lăsați lumea în pace”.

V-am spus că n-o să recunoască nimeni dintre cei care tronează în familie? O să vă spun eu, ca să mă audă și ei sau ele: Ei bine, acești stăpâni își exercită prerogativele lor dominatoare ca să obțină ce vor ei. Ascendentul lor devine un credit în baza căruia obțin ce vor. Și mai este ceva.

În via stăpânului

În Matei capitolul 20, Iisus spune o parabolă din care curge multă înțelepciune. Dis-de-dimineață, stăpânul viei tocmește oameni să-i lucreze via cu un leu pe zi: „E nemaipomenit!” au zis ei. „Ești atât de generos cu noi! Nimeni nu ne-a dat un preț așa de bun”. Și au intrat în vie… Au mai intrat în vie și alți lucrători, la alte ore din zi, spre neplăcerea celor dintâi. „Adică, ce, noi nu eram în stare să terminăm treaba?” însă celor dintâi li s-a părut că stăpânul face o gafă și mai mare. Cu o oră înainte de terminarea zilei de lucru, proprietarul viei mai bagă o șarjă de oameni în vie. „Absurd. Irațional. Nici n-apucă să se adapteze lucrului”, au obiectat cei veniți de dimineață. Și acum să vezi istorie, stăpânul își retribuie lucrătorii începând cu cei de pe urmă. „Să li se dea câte un leu la fiecare”, a zis stăpânul viei. Celor dintâi li s-au mărit ochii de bucurie. Au scos calculatorul și au socotit: dacă celor care au lucrat o oră li s-a

dat un leu, noi, care am lucrat douăsprezece ore, vom primi doisprezece ori unu, adică doisprezece lei. Uraa! Suntem bogați. În două săptămâni, fiecare își ia câte un Mercedes. Când au venit în fața casierului, stăpânul a zis: „Să li se dea câte un leu la fiecare”. Stupoare. Indignare. Revoltă. S-a organizat un sindicat și, cu lozinci și portavoce, cei dintâi au scandat: „Vrem dreptate! Vrem ce merităm!” „Nu pricep”, a răspuns stăpânul. „N-am discutat că vă dau câte un leu la fiecare? Și nu v-ați bucurat voi când v-am spus de plată? Ce-mi reproșați?”

„Că ne-ai făcut deopotrivă cu cei din urmă. Asta îți reproșăm!” au replicat protestatarii.

Aici am vrut să ajung. Aceștia care au intrat dis-de-dimineață în vie, cei care „merită”, nu se pot compara cu partenerii lor care au intrat mai târziu în vie și care nu merită. Deci, în mod vădit, este inegalitate datorită meritelor. Cum a îndrăznit stăpânul să plătească la fel și pe

unii, şi pe alţii?

Dacă primii au lucrat pentru plată, ignorându-l pe Stăpân, lucrând pentru ei şi pentru binele lor, cei din urmă au lucrat din recunoştinţă pentru Stăpân, fără să se gândească la beneficiul lor. Din dragoste pentru Stăpân, care le-a făcut acea ofertă generoasă, ei au muncit socotindu-se nevrednici. „Dar e prea mult cât ne-ai dat!” au exclamat ei. „Nu meritătm!” Pe când cei dintâi au spus: „Doar atât? Atât meritătm noi?”

Să concluzionăm: în familie, atunci când se selectează un „stăpân”, va apărea inegalitate. El va pretinde o plată mai mare prin meritele pe care crede că le are. Nu se poate compara cu partenerul lui de viaţă, fapt pentru care el va cere mai mult de la celălalt faţă de cât dă. Nu se va simţi dator tovarăşului de viaţă. Va cere trupul celuilalt când vrea şi cum vrea, va cere mâncare, îngrijire, servicii mari şi mici, simpatie, respect, răbdare, chiar şi bucurie, indiferent dacă el, partenerul-stăpân, oferă sau nu oferă câte ceva celuilalt. O constatare practică ar face evident faptul că supusul lucrează pe degeaba, pentru că nici măcar nu se aude vreun mulţumesc la adresa lui. Ce diferenţă între Stăpânul din parabolă şi „stăpânul” din familie! Primul răsplăteşte, al doilea nici măcar nu-şi plăteşte „lucrătorul”.

Cred că cei din urmă au spus cam aşa Stăpânului care i-a onorat aşa de mult: „Stăpâne, ne-ai dat prea mult! Fă-ne un hatâr. Lasă-ne şi mâine în via Ta. Nu vrem nimic, dar, pentru bunătatea Ta, mai lasă-ne şi mâine să fim cu Tine. Ne place mult să stăm alături de Tine şi să muncim pentru Tine. Lasă-ne de dragul Tău!” Aici este înălţimea supremă a relaţiei – să „lucrezi” pentru celălalt fără să pretinzi ceva.

N-o să vă vină să credeţi, dar eu sunt de acord ca în familie să fie, domnule, un stăpân, dar un stăpân ca cel din parabolă. Să-ţi fie drag să faci ceva pentru el.

Ce spune Biblia

Uite ce spune în Geneza 2, 28: *Dumnezeu i-a binecuvântat şi le-a zis*: „*Creşte-ţi*, *înmulţiţi-vă*… *şi stăpâniţi*… „Şi ce vrei să zici cu asta?” îmi spune un adept al patriarhatului.

Vreau să zic că Dumnezeu le-a spus celor doi doar atât: „stăpâniţi!” Adică, simplu: şi el, şi ea sunt numiţi stăpâni.

„Păi sigur că sunt stăpâni amândoi, dar sunt peste lucruri, peste animale şi peste orice vieţuitoare. Şi ca să-ţi fie clar, citeşte în Geneza 3, 16, unde spune despre femeie că *dorinţele tale se vor ţine după*

bărbatul tău și el va stăpâni peste tine. Ce spui! E clar? Nu ziceai că ești de acord ca în familie să fie un stăpân? Uite că-l avem, și el, frate dragă, nu e altul decât bărbatul!”

„Corect”, am zis., Ai un text biblic mai tare ca al meu, ai argumente și ești mai puțin speculativ ca mine, doar că avem ochelari diferiți. Eu am textul biblic dinainte de căderea în păcat, tu îl ai pe cel de după cădere. Și ai dreptate. În condițiile păcatului și atâta timp cât familia este frământată și condusă de păcat, inegalitatea va exista și odată cu ea și un stăpân. Ascendentul lui Adam, că el nu a păcătuit primul, îi va da prioritate și hegemonie bărbatului din familie și în baza acestui „merit” va porunci soției lui să-l urmeze unde crede el că e bine.

Dar, prin credință, relațiile din Eden se restabilesc: *Nevasta nu este stăpână pe trupul ei, ci bărbatul. Tot astfel nici bărbatul nu este stăpân pe trupul lui, ci nevasta* 1 Corinteni 7, 4. Deci iarăși apar doi stăpâni, și nu peste viețuitoare, ci unul stăpân față de celălalt și invers. Și dacă ți se pare că textul se adresează doar în aspectul trupului celor doi, mai citește și în Efeseni 5, 21: *Supuneți-vă unii altora în frica lui Hristos* sau, parafrazat, în dragostea lui Hristos.

Supunerea unul altuia presupune existența a doi stăpâni, dar și a doi supuși. Doar dragostea poate fi un stăpân acceptat, dar și un supus iubirii celuilalt, pentru că ceea ce admiți să te supună este doar dragostea.

V-am spus doar că sunt de acord ca în familie să fie un stăpân, dar nu am fost clar: adică doi. Și el, și ea. Soțul va lucra pentru soția-stăpână de dragul ei, iar soția va lucra pentru soțul-stăpân de dragul lui. Și amândoi din dragoste. Fiecare va zice: mi-ai dat prea mult, nu merit. Lasă-mă să lucrez în via ta și mâine, și poimâine, o veșnicie. De dragul tău. Atunci parabola devine o realitate spirituală ce intră în viața ta.

Dintr-o mișcare, puse mâna pe farfuria cu halva atât de râvnită și mi-o înhață. Fugi în cealaltă cameră și se încuie cu cheia. Turbam de necaz.

— Am terminat jumătatea mea. Acum trec să te ajut și la jumătatea ta. Fratele la nevoie se cunoaște, îmi tună și el din înțelepciunea lui, de dincolo de ușă.

A ieșit din cameră cu farfuria goală. Am căutat repede o răzbunare și am găsit-o. Din mânie am dat în bucurie. Știți ce-am făcut?

Să vedeţi. Am luat toată neghina aleasă de mine din orez şi am amestecat-o cu orezul ales. Dacă a mâncat toată halvaua, acum s-o merite. Deci, apucă-te de treabă, mâncăciosule!

Deşi era ora zece, pentru el venise ora şase dimineaţa.

Fratele meu ofta şi alegea orezul. Nu putea să dea peste el un necaz aşa de mare ca acela prin care trecea. Din nou mă simţeam puternic şi stăpân pe situaţie. Văzându-l atât de neajutorat, după un timp mi s-a făcut milă de el şi am trecut alături ca să-l ajut. S-a înviorat.

— Băi, frate-meu, trebuie s-o spun pe aia dreaptă: eşti mai harnic ca mine. Nu se mai discută!

Aprecierea lui m-a făcut să-l ajut cu plăcere, chiar cu drag. Deşi ştiam că nu mai capăt nimic, eram foarte hotărât să-l scot din necaz.

După ce am terminat, fratele meu s-a dus în camera unde s-a exilat cu halvaua mea şi s-a întors cu jumătatea la care nu mai speram.

Mi-am dat seama că l-am judecat greşit. L-am îmbrăţişat de bucurie, învăţasem să ne dăruim unul altuia, iar egalitatea dintre noi s-a aşezat stăpână şi frăţească. Întocmai cum a gândit-o Stăpânul viei.

Din Jurnalul unui „evadat periculos”.

1 decembrie

În sfârşit, sunt liber! Parcă am douăzeci de perechi de aripi! Simt că iau înălţime şi mă tot pierd în zare. E o senzaţie magnifică de eliberare. Nu mai am şef. Nu mai am avocat, judecător şi procuror. Nici poliţist, reporter, pedagog sau manager. Toţi ăştia erau amestecaţi într-o singură persoană: nevasta mea. Am plecat ca să scap odată! De fapt, am fugit. Ea era ca zona zoster pentru pielea mea. După părerea ei, nimic nu făceam bine. Planurile mele nu făceau doi bani. Cicăleală dimineaţa, cicăleală seara. Mă spunea şi prin vecini că sunt nepriceput. Scuză-mă, dar ţin şi eu la imaginea mea! Nici chiar aşa! Mă-ntorcea din drum că nu-i plăcea dumneaei ce cravată mi-am pus sau ce sacou mi-am luat la serviciu. Practic, gusturile mele erau anulate. Reguli peste reguli. Să nu mănânc cu gura deschisă, să nu tuşesc prea des, să nu mai spun „nu merită”, că nu e corect gramatical, să nu fac dezordine, să spun „sărut mâna pentru masă”, să aduc un buchet de flori săptămânal şi alte o groază de pravile. Pe când credea ea că mă ţine în menghină, ei bine, am evadat din puşcăria căminului meu, unde eram ţinut prizonier pe propriile mele domenii. De neconceput, dar adevărat. Sunt liber ca pasărea cerului! Sunt beat de fericire! Avea dreptate apostolul Pavel când zicea că „cei care au neveste să fie ca şi

când n-ar avea”.

Auzi ce compliment îmi dăruieşte: „Nu te las, dragule, oricâte prostii ai face, pentru că nu vreau să mai distrugi o altă viaţă de femeie!” îţi dai seama ce periculos sunt? Lasă că e bine şi pentru ea. Dacă tot zice că sunt un stresor, care-i mănâncă nervii, scapă şi minunea asta de

1 cineie de necaz, adică de mine. Nu cumva îi împlinesc visul? Să fie ea sănătoasă, că un bărbat ca mine, răbdător, ascultător şi manierat, nu mai găseşte.

Iată-mă la trei sute de kilometri de casă. Cine poate bănui că sunt în casa unui prieten de-al meu plecat în America? Am de toate aici, până şi cuptor cu microunde. De-abia acum începe viaţa pentru mine.

2 decembrie

M-am sculat târziu. E normal. Sunt în concediu. Şi nu mai am „ciocănitoarea” lângă mine să mă scoale să mă duc după pâine şi lapte, cu noaptea în cap.

Azi am alergat să-mi găsesc un serviciu în orăşelul ăsta. Prima mutare e să mă transfer cu munca. Nu e uşor. Deocamdată, nimic. Totul e să fii optimist. Dimineaţa, la prânz şi seara, mâncare rece. Dar ce contează, sunt liber! Am ieşit în oraş, în trening şi cu adidaşii mei rupţi, şi m-am plimbat ca un flăcău de douăzeci de ani. Fără atâtea convenienţe! Nu mai sunt sub cenzură. E atâta linişte şi pace aici, că nu-mi vine să cred că eu sunt beneficiarul acestei fericiri. Nici pomeneală de certuri şi supărări, fără ambiţii în duel şi fără reproşuri. E un deliciu. Pot să citesc şi eu o carte de la cap la coadă. Acasă, când mă apucam să citesc o carte, auzeam: „Ce stai, nu auzi cum scârţâie uşa aia de la sufragerie? Unge-o şi tu, că te numeşti bărbat în casă! Şi vezi că iar curge chiuveta de la baie. Parcă aş fi văduvă, nu femeie măritată!”

Cultivă-te dacă mai poţi! Acum mi-a venit şi mie rândul să-mi schimb stilul de viaţă. După mintea mea, nu a ei.

3 decembrie

Sunt în cura de autonomie totală. Asta îmi dă încredere în mine însumi. Am început să vorbesc de unul singur, cu glas tare, ca să mă aud. Îmi ţiuie urechile de atâta linişte. A sosit timpul să mai vorbesc şi cu mine, căci prea m-am neglijat. Am atâtea simţăminte neexprimate şi atâtea idei nemărturisite! Când voiam să mai descarc desagii sufletului

meu jumătăţii mele, îmi zicea: „Măi băiete, vino cu picioarele pe pământ şi trăieşte economia de piaţă. Nu vezi că pluteşti în derivă? Mai bine ai avea grijă să cumperi doi, trei saci cu cartofi, că o să fie iarna lungă”.

Cum să nu te închizi în tine şi să nu ridici bariere de tăcere!

A trecut şi astăzi, o zi cu mâncare rece. Dacă viaţa e caldă, ce contează cum e mâncarea! Mă pregătesc de Sabat. Am cântat „Când se lasă umbra serii”. Nu prea am voce. Nevastă-mea are un glas de soprană ce nu are egal. Zici că e glas de înger, dar, când o ia pe proză, îţi vine să fugi. Lasă, mai bine aşa. Să simtă şi ea cât de greu este fără bărbat şi poate îi vine mintea la cap cum să se poarte. Avea dreptate Ahaşveroş când a dat porunca aceea ca orice femeie să-şi respecte bărbatul, iar dacă nu, să o păţească rău. Păi, dacă de vorbă bună nu înţelege!

4 decembrie

S-au arătat primii fulgi de decembrie. Ca un ciurel imens, norii îşi cern picăturile de apă transformate în neprihăniţii fulgi şi fiecare fulg poartă cu el câte o idee despre cer.

Am fost la biserica din localitate. Am participat la Şcoala de Sabat şi am pus în atenţie câteva idei şi se-ntrebau cei din grupa mea dacă nu cumva sunt pastor. M-au pus cu predica şi le-am ţinut subiectul despre „Cum să-l înţelegi pe celălalt”, o temă apreciată şi în biserica mea. De m-ar fi înţeles şi pe mine nevasta mea, n-aş fi făcut pasul acesta. M-a luat la masă o familie şi în sfârşit am mâncat şi eu mâncare caldă.

Am văzut că, ori de câte ori trecea soţul pe lângă soţie, o mângâia şi-i spunea ceva cuvinte frumoase. Nu putea fi la fel şi la mine acasă? Dar ţi-ai găsit omul? Ce-i drept, nici eu nu mă înghesui să fac asemenea gesturi, dar nici nu eram motivat să i le ofer. La începuturile căsătoriei noastre, totul era uns cu miere. Dar acum parcă totul are gust de fiere. Nu cred că Domnul cere ca să ne chinuim vieţile şi să devenim martiri, răstigniţi pe stâlpul treburilor casnice. Ce-am zis, am zis: Sunt liber!

5 decembrie

Nu mi-am luat haine de schimb şi iată că trebuie să şi spăl. E amuzant. Acasă n-aveam portofoliul acesta. Îi deţinea ea. Am băgat toate hainele murdare în maşina de spălat. Nu e mare filosofie. Numai că, atunci când le-am scos, erau toate de aceeaşi culoare: bleu. A

trebuit să învăţ că articolele albe nu se amestecă cu cele colorate. Ce contează, sunt curate şi culoarea bleu o preferă şi cerul. Nevasta mea nu avea asemenea evenimente. Mă rog, ea are calificare în domeniu.

6 decembrie

E timpul să calc. Am găsit prin casă un fier de călcat. Trebuie să recunosc că nu am mai călcat, dar nu mă sperie o astfel de practică. Am tras cu ochiul la nevasta mea şi mie nu trebuie să-mi spui de două ori. Nu ştiu de ce, dar la fiecare crac de pantalon mi-au ieşit câte două dungi. Gulerele la cămăşi s-au cam pârlit. Singurele articole bine călcate au fost ciorapii. Le-am făcut şi dungă. Soţia mea n-a avut niciodată vreun rateu la această preocupare casnică. Fiecare cu darul lui. Nu poţi să le ai pe toate.

Ce, nu mi-ar fi plăcut să stau şi eu acasă, ca tot omul, şi ea să-mi spele şi să-mi calce în dragoste? Decât să mi le facă cu hârâială, mai bine le fac eu aşa cum mă pricep. Necazul e că nu prea mă pricep.

7 decembrie

Am cumpărat de la piaţă cartofi, morcovi, ţelină, pătrunjel, orez, ulei şi un litru de borş. Nu mai merge doar cu mâncare rece. Am un stomac sensibil. Am pus de-o ciorbă care să rămână în istorie de gustoasă. La cuptor am pus nişte ardei umpluţi. Am găsit o carte de bucate prin biblioteca prietenului meu şi m-am pus pe treabă. Cine a spus că un bărbat nu face faţă la bucătărie e un mincinos. Am pus toate ingredientele în apă şi ardeii i-am aruncat la cuptor. M-am întins puţin în pat şi am adormit. Când m-am trezit, apa se evaporase din oală şi au rămas legumele torturate din lipsă de apă. Ardeii umpluţi s-au făcut scrum. Cred că ar fi ieşit o mâncare pe cinste, dacă nu eram furat de somn. Nevastă-mea e o artistă în gătit. Tot ce face are gust şi găteşte divers. Ştie secretele stomacului meu şi îl respectă cu mâncăruri care îmi priesc. Nu ţin minte să fi ars sau să fi afumat vreodată mâncarea, închid ochii şi parcă simt aroma din oalele ei. Îmi trebuia mie aventura asta cu plecatul? Nici pomeneală! Dar mi-a ajuns şi mie cuţitul la os. Ştiu că o să-i pară rău şi că o să-i fie greu fără mine, dar n-am ce să-i fac. Cum îşi aşterne, aşa doarme!

8 decembrie

Ziua asta am dedicat-o aspiratului şi altor treburi gospodăreşti. Nu ştiu cum s-a făcut, dar m-am lăsat cam greu pe ţeava aspiratorului şi s-a rupt. Am reparat două prize şi la a treia m-a scuturat curentul aşa de tare, de cred că mi-a scos tot reumatismul din mine. Am şters

geamurile cu ziare, aşa cum am văzut că face soţia mea, şi am fost mândru de cum a ieşit. Fiind şi geamul deschis, şi uşa deschisă, s-a făcut curent şi fereastra s-a trântit de s-a spart geamul ferestrei de la dormitor. O bucată de geam a căzut peste o muşcată frumoasă şi a decapitat-o. Am fugit după geam în frigul iernii. Ceva nu mergea cum trebuie. Când se apuca nevasta mea de o treabă, o ducea bine până la sfârşit, fără evenimente nedorite. Parcă aş fi vrut să fie pe aproape. Altfel le descurca!

9 decembrie îmi iau inima în dinţi şi, după atâtea zile de mâncare rece, mă aventurez iarăşi într-o experienţă de bucătărie. Meniul zilei va fi: peşte prăjit şi pilaf de orez. La desert, clătite! Curăţatul peştelui a fost ca un examen de stat. Solzii s-au risipit prin toată bucătăria şi s-au lipit de pereţi. Orice meserie are riscurile ei. De prăjit, l-am prăjit. S-a cam lipit de fundul tigăii, dar cărei gospodine nu i se întâmplă aşa? Cu excepţia nevestei mele, cred. Orezul a ieşit cam afumat şi fără sare. Clătitele s-au rupt şi nu voiau cu niciun chip să se întoarcă în tigaie. Au ieşit nişte zdrenţe, dar aveau ceva gust. Nu înţeleg de ce peştele era amar. Probabil că nu l-am curăţat prea bine de fiere. Am căutat să mai dreg pilaful cu sare, dar am scăpat cam multă şi nu l-am mai putut mânca. În schimb, am mâncat toate clătitele. Să vezi apoi durere de stomac! M-am dus târâş la farmacia din colţ şi mi-am luat vreo trei soiuri de medicamente. Aveam arsuri şi o senzaţie de acru în gură. Două zile am stat în pat. Nevastă-mea nu mi-ar fi prăjit nicio mâncare. Ar fi spus că e o crimă pentru stomac. Dacă ar fi fost aici, m-ar fi făcut bine în câteva ceasuri. Ştia ce să-mi dea ca să mă repar. M-am cam pripit când am plecat de-acasă.

10 decembrie

Zi de suferinţă la pat. Ceai cu pâine prăjită. Amândouă articolele mi-au reuşit. Îmi amintesc că soţia mea se ruga pentru vindecarea mea şi, aşa cum era ea, avea cuvinte care mă mângâiau.

Am devenit şi eu prea sensibil şi iritabil. Din te miri ce îmi ieşeam din fire. Ei îi trecea mai repede; în schimb, eu duceam supărarea zile întregi, îmi plăcea s-o chinuiesc cu muţenia mea. Domnule bărbat, e timpul să te schimbi şi să termini cu figurile astea de persecutat, mi-am zis. Nu vezi că nu ţine?

11 decembrie

Zi de Sabat. Am fost mai reţinut la Şcoala de Sabat. Nu ştiu cum se face că, atunci când nu eşti în regulă cu ceva, devii mai activ în cele

religioase la biserică. Cineva explica asta vorbind despre legea compensaţiei. Mi-era ruşine să mai fac pe cunoscătorul şi spiritualul. Am plecat repede, după predică. Am citit acasă Proverbe cap. 31 şi m-am rugat pentru sănătatea soţiei mele.

12 decembrie

Libertatea asta pe care am dorit-o a devenit repede amară. Ca şi peştele. Se vede că n-am curăţit cum trebuie ceva pe dinăuntru. Când mă gândesc la soţia mea, trebuie să recunosc că are un zâmbet frumos când ştii să-l provoci. Şi este chibzuită. Probabil că ceea ce m-a deranjat cel mai tare este că are prea de multe ori dreptate. Şi poate nu doar asta, ci felul cum îşi lucrează dreptatea ei. Trebuie să înveţe şi ea câte ceva şi mă ofer să-i fiu profesor în dreptologie. Am să-i spun că e adevărat ce spune despre mine, dar nu ăsta e adevărul atunci când tonul e nepotrivit. Mi-e dor s-o mai aud cântând şi mi-e dor de sărutările ci, căci ştie cum să le aprindă. Nu e adevărat că e prea cicălitoare. De multe ori mă dojeneşte în glumă, să mă prind de intenţia ei. Ce, doar un buchet de flori pe săptămână? Ce să zic, doar orgoliul meu rănit m-a făcut să evadez, când, de fapt, el mă ţinea legat şi închis şi tot el a desenat imaginea soţiei mele într-un mod atât de deformat. Trebuie făcut ceva şi trebuie făcut repede.

13 decembrie

Ninge cu fulgi mari. Mi-am făcut valiza. Nu mai stau nicio clipă singur. Am nevoie de doamna mea şi ea de mine. Mai ales că am experimentat o serie de produse culinare şi o gamă de treburi administrative. Oricând doreşte, i le pot repeta. Cel care m-a prins în legământ mi-a adus aminte că n-am dreptul să-l rup. Aşa că am trimis înainte o telegramă cu următoarele cuvinte: „Doamnă, evadatul tău se întoarce acasă. Şi e periculos. E înarmat cu… iubire”.

Examen oral la… dragoste

Esenţă de comunicare

Scor final 0-0

Mi s-a făcut inima cât un purice. Mă apropiam de casă şi trebuia să dau socoteală de întârzierea mea spectaculoasă. I-am promis doamnei mele că vin devreme să o ajut la bătutul covoarelor, la spălatul duşumelelor şi la unele cumpărături.

Ce trebuia să-i spun? Că şeful meu m-a luat cu el la o sală de sport *şi* am jucat tenis de masă patru ore pentru plăcerea lui? Că mi-a fost jenă să-l refuz, ca să nu stric relaţia cu superiorul meu? Ce să-i mai

spun? Că am stat pe ghimpi tot timpul cât m-a ţinut şeful cu el şi că nu am avut curaj să-i spun de datoria mea de familist?

M-a apucat transpiraţia nu pentru că am întârziat, căci doamna mea soţie era învăţată. Nu pentru asta, ci pentru promisiunea fermă pe care i-am făcut-o dimineaţă: „Auzi”, i-am spus, „să nu mişti nimic până nu vin eu. În jumătate de oră ţi-am bătut covoarele şi apoi spălatul pe jos este un mizilic. Chiar vreau să aranjez puţin şi biblioteca, să arate mai bine, şi apoi pot veni musafirii, că nu mi-e ruşine. Ne-am înţeles, fetiţă?” i-am zis doamnei mele, încântată de frumoasa ofertă pe care i-am făcut-o.

Şi acum, vin şi eu, spre seară, cu pretenţia de a fi înţeles şi tratat cu pacientă, fără să fi mişcat, în schimb, vreun lucru din cele promise. Nici nu mă aşteptam să fiu purtat pe zâmbete de îngăduinţă din partea celei trădate, aşa că mi-am făcut un scenariu privind confruntarea fierbinte pe care o prevedeam.

După doi ani de căsnicie, cunoşteam întrucâtva aşteptările aliatului meu de viaţă.

Am cumpărat un buchet de flori, ca să-l ofer de cum intru pe uşă şi să tai elanul combativ al doamnei mele, dacă s-ar fi afişat. Ca o măsură de rezervă, am cumpărat spray-ul ei preferat, ca să-l scot în momentul când n-aş fi părut prea convingător. Şi, ca un ultim argument, o ciocolată chinezească, un dulce cu care, pe vremea aceea, credeam eu că supun orice judecată.

Dar, dacă n-am s-o impresionez, ce-am să mă fac? Ei, nu trebuie să-mi pierd cumpătul. Ce, nu s-au mai văzut promisiuni deranjate de unele evenimente surpriză?

„Ascultă, doamnă”, îmi închipuiam eu replica, „se mai întâmplă”. Am vrut cu orice preţ să vin, dar n-am putut. Ce vrei, n-a crăpat pământul şi n-o să crape dacă uneori nu merge cum ne-am propus. Şi, te rog, nu face atâta caz de chestia asta măruntă! E bine că suntem sănătoşi, că treburile nu se termină niciodată”.

„Oare o să meargă?” mi-am zis, urcând scările. Ce faţă să abordez? Să mă încarc cu supărare sau să fiu bine dispus, având în vedere că am trei argumente cu mine: florile, spray-ul şi ciocolata? Am decis. Trebuie să fiu posomorât, socotind eşecul din faţa promisiunii făcute în zori. Am sunat şi uşa se deschide. Eu arătam ca unul căruia i se înecase toată flota, dar ea, culmea, veselă şi strălucitoare. Ceva nu era în regulă. Nu cumva juca teatru, ca apoi să mă atace surprinzător şi

decisiv?

— Bine ai venit, dragule. Te aşteptam, şi nu oricum, ci cu surprize! mă întâmpină ea.

— Am avut o zi grea astăzi. Sunt transpirat de atâta zbucium, i-am zis, plin de importanţa lucrului făcut. (Dacă ar fi ştiut că transpiraţia asta nu a fost culeasă din activitatea profesională, poate că ar fi schimbat fizionomia.)

Deodată am realizat schimbarea. Covoarele erau curate, deci scuturate, biblioteca aranjată, aşa cum aş fi vrut eu. Doar florile lipseau. Am scos buchetul ascuns la spate şi deodată am uimit-o.

— Sunt pentru mine? Ce drăguţ eşti! Eşti un soţ a-ntâia!

Eu eram transpirat tot. Mă aşteptam la bruftuluială, şi când colo.

„Magna cum laude”. Gestul ei de recunoştinţă m-a făcut să scot al doilea articol.

— M-am gândit că e prea puţin un buchet de flori, am zis, prinzând curaj.

— Cum, mi-ai luat şi spray? Eşti fenomenal! Şi e de marcă. Vino să te pup!

Am rămas tablou. Auzi, să mă sărute, după tot ce i-am făcut! Şi ca s-o dau gata, am scos şi ciocolata.

— Şi acum, din „fauna” alimentară, un dulce pentru fetiţa mea cea dulce.

— Nu se poate, m-ai făcut praf! exclamă ea entuziasmată. Ceva s-a întâmplat de m-ai înecat în atâtea atenţii, spuse ea, privindu-mă cu înţeles.

— Ei, ce să fie, nimic altceva decât o poezie în trei strofe pentru fetiţa mea cea harnică, am zis, înviorat complet.

Perdeaua din hol s-a dat la o parte şi apare Liviu, cumnatul meu, şi el într-o baie de bună dispoziţie.

— Bine ai venit, şefule! Cred că ultimul dar ar fi trebuit să mi-l dai mie, căci te-am scutit azi de bătutul covoarelor şi de spălatul pe jos. Başca, aranjatul bibliotecii.

— Mai pune-ţi pofta în cui, îi zise doamna mea fratelui ei. Bine ai făcut că mi-ai ajutat bărbăţelul, că este şi el ostenit şi nu-şi mai vede capul de treburi.

— Aşa e pe pământul ăsta, se resemna cumnatul meu, fără să încerce vreo supărare, unii sunt cu ghebul, alţii cu avantajele.

Îmi venea să o răsplătesc pe doamna mea cu o mie de garoafe,

cu o mie de spray-uri şi cinci mii de ciocolate, pentru figura frumoasă pe care mi-a făcut-o.

Şi când te gândeşti că m-am consumat de pomană pentru confruntarea pe care mi-o imaginasem că va fi cu scântei. Un lucru îmi era clar: mi se făcuse ruşine pentru alegerea armelor cu care doream să lupt ca să-mi apăr bărbăţia şi pretinsa mea dreptate.

Părerea mea şi părerea Lui

Ce părere aveţi? Să intrăm în confruntare atunci când socotim că este nevoie sau să evităm cu orice preţ această abordare vie, care pare să arunce „în aer" relaţii convenabile? Când aducem în discuţie termenul de confruntare, prima asociaţie pe care ne-o facem este cuvântul „ceartă". „Nu se poate, trebuie să-i spun două, ca să se-nveţe minte", şi asta ar însemna confruntare în înţelesul popular.

Biblia este de altă părere. La fântâna lui Iacov, Domnul Iisus intră în confruntare cu femeia samariteancă, răscolind petele întunecate ale vieţii ei, dar nu pentru a le arăta în vederea declanşării ei, ci pentru o conştientă vie a nevoii ei. Iisus nu a insistat asupra faptului că ceea ce făcea această femeie era greşit, ci i-a prezentat un mod de a trăi (Ioan 4).

O confruntare veritabilă este rostirea adevărului în dragoste şi nu înseamnă nicidecum un atac la adresa celeilalte persoane, ci un interes suficient de mare faţă de binele acesteia şi faţă de relaţia cu ea, încât să decizi să discuţi în mod direct cu ea.

Cel mai fericit scor, care nu urmăreşte dominarea partenerului, este de o – O. Niciunul nu este mai presus de celălalt, ci amândoi sunt câştigaţi.

Să reamintim cele trei etape elementare ale confruntării: 1) informarea; 2) împărtăşirea sentimentelor personale şi 3) mustrarea în dragoste.

1. Informarea

Adesea, uităm sau trecem cu vederea să informăm partenerul de viaţă sau o altă persoană în mod clar şi onest cu privire la sentimentele noastre legate de o situaţie care ne afectează.

De exemplu, o declaraţie simplă: „Dragul meu, ai sforăit toată noaptea!" este, de obicei, cel mai bun mod de a informa soţul care vă face să suferiţi şi care vă limitează capacitatea de lucru pe întreaga zi. Prin informarea cu calm a situaţiei, puteţi obţine promisiuni cu privire la poziţia mai puţin generatoare de zgomot pe care o va avea soţul în

timpul somnului. A te manifesta prin ţipete, ca de exemplu: „Eşti o bolboroseală enervantă şi un insuportabil!”, va complica mai tare situaţia. Dacă presupunem că cealaltă persoană ştie cu precizie cât de supărătoare sunt simţămintele aflate în sufletul nostru, fără să le descriem în cuvintele noastre, nu facem decât să ne creăm singuri o mulţime de necazuri.

A evita să-l înştiinţezi pe partener de un aspect pe care acesta îl provoacă, pe motivul că trebuie menajat, ca să nu se supere sau să se simtă ofensat, va afecta mai mult relaţia, fie determinând o luptă în camuflaj, fie prin reprimarea stărilor, afectând imaginea de sine.

2. împărtăşirea sentimentelor

A doua modalitate de a ne confrunta este aceea de a transmite propriile noastre simţăminte iniţiale.

Să clarificăm un aspect: mânia în sine nu este decât un simţământ secundar sau o reacţie faţă de anumite insulte, ameninţări, frustrări sau inhibări ale dorinţelor noastre! La origine, simţământul iniţial poate fi durere sufletească, frustrare, simţământul că nu mi se acordă importanţă sau că suntem ignoraţi. În cazul în care cineva te calcă pe picior, mai întâi simţi durere şi numai apoi urmează mânia şi imboldul de a îmbrânci persoana aflată pe piciorul tău.

„Fiecare pas al acestui proces stabilit de Dumnezeu constituie o componentă a unui semnal protector. Simţământul secundar, mânia, vă face să iniţiaţi acţiuni de autoprotecţie împotriva ofensatorului. Una dintre căile cele mai constructive de a trata mânia este aceea de a identifica simţămintele primare sau iniţiale care au determinat mânia şi apoi a le împărtăşi persoanei cu care trebuie să vă confruntaţi”, spune Dwight Carlson.

Cum poţi împărtăşi celuilalt emoţiile şi simţămintele trăite, care te-au afectat, dar în acelaşi timp fără să devii un adversar al celuilalt, primejduind relaţiile bune construite cu atâta grijă? E atât de simplu!

Alcătuind mesaje de tipul „eu simt”, găsim o cale excelentă de transmitere a propriilor simţăminte. În contrast cu mesajele „eu simt”, avem mesaje acuzatoare „tu eşti vinovat”, care încep de obicei cu cuvântul „tu” şi adesea închid o acuzaţie. Ele speculează şi pretind că ştiu care sunt motivaţiile şi simţămintele celeilalte persoane. Chiar dacă mesajul acuzator se bazează pe argumente corecte, de regulă, este dificil de suportat. Ele sugerează o judecată, o critică sau un atac şi, în cele din urmă, nu-i oferă celeilalte persoane nicio şansă de a

repara. Astfel de mesaje tind să inspire ostilitate şi dorinţa de apărare, proces care se produce adesea inconştient. Este ştiut că numai cei foarte maturi pot primi un mesaj acuzator „tu eşti vinovat”, fără a răspunde în consecinţă într-un mod distructiv.

Să intrăm în exemplificarea mesajelor amintite, notând cu „a” mesajele „eu simt” şi cu „b” mesajele „tu eşti vinovat”, şi să analizăm impactul lor asupra celuilalt.

Să luăm cazul unui soţ care îşi întrerupe soţia în public, arătându-i că nu a relatat corect, şi să urmărim reacţia soţiei în cele două cazuri.

a) „Dragul meu, mă simt umilită ori de câte ori mă întrerupi”; sau acuzator:

b) „Eşti insuportabil ori de câte ori mă întrerupi ca să te grozăveşti în faţa altora cu memoria ta nemaipomenită!”

Să vedem cum răspunde soţia, folosind cele două cazuri, când soţul mofturos o compară mereu cu mama lui, în ce priveşte gătitul:

a) „Mă simt fără valoare ori de câte ori îmi spui că mâncarea nu are gust ca a mamei tale”; sau negativ:

b) „Mă enervezi mereu când spui că la maică-ta acasă mâncarea avea gust. Du-te, domnule, şi mănâncă acolo şi nu mă mai stresa şi să vii când te-oi chema eu!”

Să luăm şi un caz când soţia îşi cicăleşte soţul pentru orice mişcare făcută şi percepută ca fiind greşită, urmărind răspunsul soţului în cele două ipostaze. Mai întâi, semnalul „eu simt”.

a) „Mă simt ca un copil dădăcit continuu şi fără personalitate pentru orice fac în casă, ca şi când nimic nu e bine făcut”; sau:

b) „Eşti o cloanţă, care tot timpul torni ca o morişcă! Avea dreptate Solomon când spunea că femeia de genul tău e ca o streaşină care picură întruna. M-am săturat!”

David Ausburger spune astfel, dezbătând subiectul mesajelor „eu simt”:

„Evitarea declaraţiilor deschise cu privire la punctele de vedere personale şi la simţămintele reale trăite este adesea considerată ca fiind bunătate, înţelepciune sau generozitate. Dar, de cele mai multe ori, această reţinere este cel mai rău lucru care i se poate face cuiva. Este un fel de minţire binevoitoare”.

3. Mustrarea în dragoste

A treia modalitate de confruntare, fiind şi cea mai activă, este a-i

spune în mod direct unei persoane că ceea ce a făcut sau a spus a fost nepotrivit. Fie că îl urmăriţi pe Pavel cum îl mustră pe Petru pentru comportamentul lui partizan la venirea iudeilor, trecând de partea lor, gest amendat destul de activ de apostolul neamurilor, fie că vă găsiţi în atmosfera de puternică mustrare pe care Iisus o adresează fariseilor şi cărturarilor sau când Natan îl surprinde şocant pe David cu cuvintele: „Tu eşti omul acela!”, toate mustrările sunt adresate în iubire, ceea ce este cu totul diferit de atacul furios şi acuzator. Scopul mustrării este împăcarea, şi nu umilirea celuilalt. Motivul pentru care se iniţiază confruntarea este pentru că îi pasă de cel greşit, de binele sufletului lui.

Textul din Proverbele 27, 5.6 spune că este *mai bine o mustrare pe faţă decât o prietenie ascunsă*. *Rănile făcute de un prieten dovedesc credincioşia lui*, *dar sărutările unui vrăjmaş sunt mincinoase*.

Un semnal cu privire la confruntare: unora le este teamă de confruntare, deoarece consideră că nu-şi pot stăpâni mânia. Pentru mulţi oameni, a învăţa să se confrunte este ceva deosebit de neplăcut la început. Dar, în ciuda simţămintelor neplăcute, care însoţesc confruntarea dacă respectă paşii enumeraţi până aici, foarte puţini vor sfârşi prin atacul fizic sau verbal la adresa partenerului. În cazul în care cineva se simte excesiv de furios, ar putea să apeleze la un ajutor profesionist pentru dobândirea capacităţii de a se confrunta cu semenii fără a le produce suferinţe fizice.

XXX

Noroc cu cumnatul meu. Venise la timp ca să mă salveze de obligaţiile casnice pe care le predicasem dimineaţă sub semnul promisiunii. Stăteam cu toţii la masă, aşteptând surpriza anunţată de doamna mea: salată de fructe.

— Pentru truditorii de astăzi, un dulce, că merită, spuse voioasă soţioara mea. Chiar aşa, dragule, unde mi-ai întârziat atâta?

Era cât pe ce să mă înec. Asta îmi mai lipsea!

— Ei, de-ale lucrului, care nu se mai termină, am zis eu, zărind cum se adună norii.

— Ia să mă iau puţin de tine, schimbă ea tonul. Ziceai că vii devreme, să mă ajuţi şi să faci chiar şi câteva acte de eroism în bibliotecă, la zi tu doamnei tale unde ai întârziat, că altfel încep să intru la bănuieli!

Mersese aşa de bine până acum şi, deodată, un viraj nefericit al doamnei mele mă surprinse cu un atac în coastă, cum nici nu mă

gândeam. M-am hotărât să-i spun adevărul.

— Uite ce s-a întâmplat… şi i-am spus totul, aşa cum a fost.

— Poftim istorie, mă luă la rost doamna mea. Eu muncesc ca o roabă, şi el se distrează! Când jucai tenis, nu te-ai gândit deloc la promisiunea pe care mi-ai făcut-o? Dacă nu venea frate-meu să mă scoată din necaz, ce mă făceam? auzi la el, a fost zbuciumat toată ziua! Şi eu să-i cred că e obosit şi muncit! Săracul de el!

— Hai, lasă, nu te mai văita! Totdeauna faci scene din astea când nu trebuie, ca seamă impresionezi! S-a întâmplat şi basta! am retezat-o. Fii mulţumită că s-a terminat cu bine!

— N-am nicio nădejde în tine! îşi spori ea atacul. Când e vorba de făcut ceva în casă, nu ştiu cum se face că ai treburi foarte importante, cum a fost cea de astăzi cu şeful tău. Mersi, eşti cel mai „vrednic” soţ din lume! Şi eu îl tratez cu salată de fructe pe prinţul meu, că, vorba aia, este ostenit şi trebuie onorat. Să-ţi fie ştii tu cum! şi mă lăsă în plină furtună, cu crengile şi frunzele mele rupte.

— Vezi, măi, şefule, dacă tăceai, filosof rămâneai, spuse, plin de zeama înţelepciunii, cumnatul meu. Cel mai rău dintre toţi am căzut eu, continuă el. Toată ziua m-a muncit soru-mea şi tot ea primeşte cadouri, iar eu, cotul. Măcar de-aş fi înhăţat ciocolata aia chinezească, aş fi fost împăcat.

Tu te-ai ales măcar cu un tenis pe cinste! mă încuraja el.

Şi câtă investiţie am făcut în speranţa că leg gura sacului plin de supărare!

Scorul de o – O m-ar fi aranjat de minune. Ştiu unde am greşit! în tot planul meu, am scăpat din vedere un singur cuvânt în confruntarea cu doamna mea. Cuvântul „iartă-mă”. Şi apoi, aş fi mâncat în linişte salata de fructe!

Vă dau o poruncă nouă: apreciaţi-vă!

Când se deschide uşa spre adolescenţă, unul dintre cei mai apropiaţi colaboratori este… oglinda. Pe cât de neglijată era odată, acum mă simţeam atras zilnic de ea. Şi avea dreptate. Nu arătam deloc atletic. Profesorul de sport ne cerea să venim la orele lui în maiou şi în şort, iar eu arătam ca un subnutrit din lumea a treia. Şi mai erau şi fetele de faţă. Aşa că m-am apucat să fac muşchi. Zilnic ridicam nişte greutăţi de fontă, făcute pe comandă, sperând în îmbunătăţirea fizicului meu. Un lucru îmi era clar: cel care arată bine impune respect şi este admirat. Când am constatat că s-au adunat nişte rezultate, în

urma muncilor mele zilnice cu acele fiare, i-am arătat unui coleg, care mi s-a părut mai slab ca mine, ce forţă am adunat:

— Ce zici, sunt tari? am zis, încordându-mi muşchii.

După ce i-a pipăit ca un specialist, a fluierat admirativ şi a concluzionat:

— Sunt ca de… şi s-a oprit puţin pentru a delibera mai chibzuit.

— Hai, spune odată! l-am repezit eu.

— Sunt ca de… broască.

Şi a fugit, ca să nu primească pe pielea lui mulţumirile mele. Colegii mei au apreciat constatările „specialistului” cu un râs zgomotos, dar nu asta m-a deranjat. Doina, colega mea, care stătea în spatele meu cu o bancă şi pe care o găseam cea mai drăguţă din clasă, îşi dădu şi ea cu părerea:

— Fetelor, de astăzi avem un voinic care ne va apăra de orice duşman. Să nu plecaţi iară el acasă!

Chicotele lor m-au deranjat cumplit. De atunci, la orele de sport veneam cu trening şi tricou cu mânecă lungă. În ciuda eforturilor mele zilnice cu ganterele, nu s-a văzut nimic demn de admiraţie. Aşa că am luat fiarele, în care îmi pusesem nădejdea, şi le-am scos din viaţa mea sportivă, aruncându-le după magazie.

Totuşi, oglinda nu avea nicio vină.

Studiindu-mă atent în ea, am constatat că până atunci nu m-a preocupat să-mi aleg o cărare în păr. M-am pus imediat pe treabă. Mi-am cumpărat un pieptăn, dar cărarea nu voia să stea. Am luat ulei de păr de la tata şi mi-am stropit din abundenţă părul cu el. Acum părul meu era supus şi o cărare bine făcută îmi traversa părul până în creştet. Miroseam şi frumos.

De data aceasta, la şcoală, cum am intrat în clasă, a fost rândul fetelor să fluiere.

— I-a uitaţi-vă cum l-a lins capra pe băiatul ăsta al nostru! zise tot aceeaşi fată care mă recomandase şi data trecută ca protector al fetelor. Şi ce mireasmă răspândeşte! Vă rog, lăsaţi-vă cucerite, fetelor! Nu pierdeţi ocazia!

Mi-a năvălit sângele în obraz şi mi-am schimbat culoarea imediat.

— Şi de ce n-ai fi tu aceea, am zis cu ciudă.

Toată clasa a aplaudat. De data asta, ea s-a înroşit.

— Ei bine, accept. Astăzi, voinicul şi frumosul nostru mă va

însoţi până acasă. Vă rog să nu fiţi geloase, fetelor! spuse ea cu un vădit tremur în voce.

Mă necăjea felul ei de a ieşi deasupra şi de a mă ironiza. Din cauza aceasta, deşi fata îmi plăcea, nici n-aveam de gând s-o conduc acasă. După terminarea orelor, toţi colegii m-au obligat să mă ţin de cuvânt. Doina, în virtutea promisiunii, susţinea că acceptă compania mea ca o obligaţie pe care trebuia s-o rezolve.

Pe drum, am vorbit banalităţi. Că am luat zece la lucrarea de istorie şi „tu ce notă ai luat?” am întrebat-o. Că profesoara de biologie mi-a dat pe nedrept nouă şi că de-abia aştept să vină vacanţa.

— Tu nu ştii decât despre şcoală să vorbeşti? mă întrebă ea. De exemplu, ai putea să mă inviţi la cofetărie, la o prăjitură.

Simţindu-mă jignit de observaţia ei, i-am tăiat elanul:

— Pe tine nici nu te-aş invita, am zis, ştiind că nu ăsta era adevărul.

— Şi eu nici n-aş fi primit, să-ţi spun drept. Nici n-ai fi avut ce să-mi spui, îmi replică cu ţâfnă. Adio şi-un praz verde, se răzbună ea.

Acasă am făcut bilanţul: puternic nu sunt, frumos nu sunt, deştept ioc. Pe lângă aceasta, şi alte evenimente mi-au confirmat constatarea mea. În liceu şi ceva mai departe, m-au însoţit timiditatea şi teama de eşec până la o vreme. Eram mereu în conflict cu mine. Nu mă acceptam. Îmi lipseau cele mai apreciate valori preţuite de societate.

Chiar merită să ne apreciem?

Vă dau o poruncă nouă: *să vă iubiţi unii pe alţii*, *cum v-am iubit Eu*… Ioan 13, 34. Iisus ne-a iubit din cauza Lui. Deşi, pentru ceea ce am făcut sau facem, nimic nu-L îndreptăţeşte să ne iubească, totuşi El ne iubeşte. El îmi spune: să iubeşti şi tu pe alţii, cum şi Eu te iubesc pe tine. Neuitând iubirea pentru Mine, să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi, spune Iisus.

Iubirea de sine, venită din iubirea faţă de Dumnezeu, este cheia iubirii aproapelui. Şi dacă aproapele este soţul sau soţia, iată o cauză pentru care iubeşti sau nu iubeşti. A te aprecia pe tine însuţi devine o poruncă. A valoriza ceea ce preţuieşte Dumnezeu în tine e un imperativ. Dacă nu te respecţi pe tine, nu vei respecta nici pe alţii. Pentru a stabili o relaţie sănătoasă în cămin, e nevoie de o stimă de sine pozitivă. Chiar în cel mai necizelat suflet există cioburi de sensibilitate, altruism, părere de rău, sete de a fi iubit, sacrificiu,

bunăvoinţă şi bunătate. Cu cât devii mai conştient de valorile regăsite în tine de Creator, cu atât mai mult te vei preţui şi îi vei mulţumi Celui care ţi le-a dat. Cultivarea lor devine o pasiune neobosită.

Concepţia pe care o avem despre noi înşine reprezintă fundamentul după care ne comportăm şi reacţionăm. Dacă unul dintre cei doi, soţ şi soţie, are un sentiment de sine fragil sau slab, cuplul va fi dispus la traumatisme emoţionale fără sfârşit.

Valoarea personală reprezintă esenţa sănătăţii emoţionale şi mintale. Concepţia despre sine se formează dintr-o contribuţie a tuturor experienţelor şi relaţiilor, ca şi din ceea ce credem noi că cred alţii despre noi.

Nathaniel Branden, un pionier în domeniul înţelegerii de sine, a oferit una dintre cele mai complete definiţii.

Concepţia de sine reprezintă experienţa de a fi capabil să faci faţă schimbărilor „fundamentale ale vieţii şi de a deveni vrednic de fericire". Conform părerii dr. Branden, respectul de sine „reprezintă încrederea în dreptul nostru de a fi fericiţi, convingerea că realizarea, succesul, prietenia, respectul, dragostea şi împlinirea ne sunt destinate".

Atunci când simţi în felul acesta despre tine însuţi, vei fi capabil să stabileşti relaţii de dragoste sănătoase, să ai o viaţă normală, să ai grijă în mod independent de tine însuţi, să te salvezi de durere şi necazuri, să urmăreşti şi să atingi ţintele vieţii.

Societatea joacă un rol important în promovarea sentimentelor de inferioritate. Premiile sunt oferite câştigătorilor, respectul este acordat celor inteligenţi, iar răsplătirile, celor frumoşi şi populari. Numeroase studii confirmă că valoarea personală este profund afectată de înfăţişarea exterioară. Cu cât eşti mai puţin satisfăcut cu privire la înfăţişarea ta fizică, cu atât mai scăzute sunt sentimentele tale de valoare. Nu vă uitaţi în oglinzi strâmbe

Consecinţele unei proaste concepţii despre tine sunt cu efect îndepărtat. Nu numai că denaturează sentimentele persoanei cu privire la sine, dar ies la suprafaţă şi afectează pe oricine interacţionează cu persoana aceea.

1. Proasta concepţie despre tine însuţi îţi limitează capacitatea de a iubi şi de a-i accepta pe ceilalţi.

Poţi iubi cu adevărat şi poţi primi dragostea de la ceilalţi în directă proporţie cu cât simţi în legătură cu tine însuţi. Dacă nu te simţi

sigur şi vrednic de respect în inima ta, nu îi poţi plăcea şi respecta pe ceilalţi.

2. Proasta concepţie faţă de tine însuţi influenţează alegerea partenerului de viaţă.

Cel căruia îi lipseşte respectul faţă de sine alege de regulă un partener care îl va demoraliza, îl va critica sau îl va subjuga într-un anumit mod. De ce? Pentru că acest tratament recreează sentimentele cu care el a fost obişnuit. El se simte bine cu ele.

3. Proasta concepţie despre tine însuţi influenţează viitorul copiilor tăi.

Părinţii transmit proasta concepţie despre ei înşişi copiilor lor. Când copiii vor vedea că nu te respecţi pe tine însuţi, nici ei nu te vor respecta. Ei preiau aceleaşi tendinţe spre o proastă concepţie despre sine.

4. Proasta concepţie despre tine însuţi afectează relaţia intimă cu partenerul de viaţă.

Cei doi fie vor socoti relaţia intimă o ocazie de a încerca să arate că sunt „cineva", fie vor clădi retrageri consolidate de păreri, şi nu de certitudini.

5. Proasta concepţie de sine te poate determina să tolerezi abuzurile. Aceştia trăiesc prin abuzuri şi alte comportamente distructive, pentru că ei cred că nu merită mai mult.

6. Proasta concepţie despre sine distrage atenţia către ţeluri false. Dacă simţi că nu ai nicio valoare, poţi încerca să câştigi acceptarea urmărind ţeluri care îţi vor aduce aprobarea altora. De exemplu, unii oameni aleargă după perfecţiunea intangibilă, îşi cumpără haine costisitoare, conduc maşini străine selecte şi trăiesc în case elegant mobilate, în efortul lor de a ascunde sentimentele de insuficienţă. În consecinţă, căutarea după autoacceptare continuă neîncetat, pentru că lucrurile materiale nu pot creşte concepţia despre sine stabilă.

7. Proasta concepţie despre sine împiedică creşterea spirituală. Cel care are o slabă valoare de sine se va simţi mult mai tulburat chiar în privinţa incapacităţii sale de a se încrede în Dumnezeu. Iată cum îşi motiva o femeie comportamentul ei:

„Dumnezeu a creat totul, nu-i aşa? Se spune că El este înţelept şi are o dragoste veşnică. Dacă ceea ce văd în oglindă este un exemplu al creaţiei şi al dragostei Sale, atunci nu mă interesează genul acesta de

Dumnezeu”.

Aceste sentimente nu sunt de obicei conştiente. De cele mai multe ori, ele sunt nişte proteste tacite, dar au un puternic impact negativ asupra relaţiei cuiva cu Dumnezeu.

O lecţie dintr-o caricatură

Cu cât este mai proastă imaginea ta despre tine însuţi, cu atât este mai mare impulsul de a dovedi ceva sau de a-i impresiona pe ceilalţi. Un terapeut ilustra astfel această gravă denaturare: „Dacă ar fi să fac o caricatură care să reprezinte milioane de adulţi care se apreciază atât de puţin, aş desena un călător ostenit, îndoit de spate. Pe umerii săi aş pune capătul unui lanţ lung, de care sunt legate tone de fier vechi, cauciucuri uzate şi alte vechituri de tot felul. Pe fiecare vechitură aş înscrie câte una din umilinţele suferite în trecut (un eşec, o situaţie jenantă, o respingere). Poate trage acest lanţ sau se poate elibera de această greutate care îl imobilizează şi îl epuizează, dar este convins că trebuie să-l tragă după el toată viaţa”.

„A te iubi pe tine însuţi reprezintă începutul unei dragoste de o viaţă”, spunea cândva Oscar Wild. Adu-ţi aminte că *noi suntem lucrarea Lui şi am fost zidiţi în Hristos Iisus pentru faptele bune, pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele*. Efeseni 2, 10.

De fapt, Iisus ne spune în Ioan 13, 34:

Vă dau o poruncă nouă: apreciaţi-vă!

Muzeul de ceară

Unele nume îţi pătrund cu atâta putere în suflet, încât formează nişte râuri subterane care fertilizează inima şi înalţă conştiinţa, ca o grădină îngrijită de un grădinar vestit.

Cine i-a cunoscut pe tanti Baicu şi pe unchiul Baicu a putut cunoaşte un clocot de viaţă de o prospeţime şi o voioşie aşa cum ţi le poate da doar un izvor de munte. La ei găseai în fiecare zi bună dispoziţie, devotament, umor sănătos, joacă cu pisicile, mâncare gustoasă, credincioşie, moralitate, curăţenie şi cuvinte prietenoase.

Ca administratori ai instituţiei noastre, au lăsat în spaţiul nostru de viaţă un peisaj superb de loialitate şi sacrificiu.

Doar pensionarea lor şi casa de la Goruna, cu părinţii nonagenari, i-au făcut să ne părăsească.

Cu câţiva ani în urmă, înainte de a pleca, s-a ivit o ocazie de aur: sesiunea Conferinţei Generale de la Utrecht, din Olanda.

Într-o şedinţă scurtă de familie, au convenit să meargă

împreună, dar, după o socoteală chibzuită, cum că nimeni nu mai rămâne să vegheze instituţia, au abandonat proiectul.

— Du-te şi fără mine, i-a spus unchiul Baicu, şi ai grijă ce faci pe acolo, a glumit el.

Într-o zi, am mers împreună la Amsterdam, să vizităm oraşul ţesut de canale navigabile.

În maşina care ne ducea la destinaţie, tanti Baicu, neavând stare, a intrat în vorbă cu o olandeză, gesticulându-i şi explicându-i ceva pe un anume subiect.

După ce femeia s-a dat jos, tanti Baicu ne-a spus, uimindu-ne: – Am înţeles tot.

— Păi cum, tanti, ai înţeles, dacă ea vorbea limba ei şi matale românească noastră?

— Nu ştiu, dar am înţeles.

Şi culmea, ne-a spus câte ceva din discuţia avută. Buna ei dispoziţie ne-a contaminat.

La Amsterdam, după ce am vizitat câteva locuri de interes turistic, am intrat într-o clădire cu vreo trei, patru etaje.

La unul din etaje, pe o bancă, stăteau doi bărbaţi şi discutau. Tanti Baicu, niciuna, nici două, se aşeză lângă unul din cei doi, îi luă mâna în mâna ei, îi zâmbi şi îi spuse câteva cuvinte tandre. Liliana, contabila instituţiei noastre, a fotografiat-o în postura aceea compromiţătoare.

La întoarcerea noastră acasă, fotografia a ajuns în mâinile unchiului Baicu.

— Uite, omul ăsta din fotografie e un om nemaipomenit. E şi mai răbdător ca tine, îi spuse tanti Baicu. Am aranjat cu el să vină peste câteva săptămâni să ne viziteze ţara, aşa că să faci pregătiri cât mai urgente să-l primim cum se cuvine.

Unchiul Baicu s-a uitat la fotografie, s-a uitat la tanti Baicu şi i-a spus, glumind:

— Se vede că n-ai pierdut timpul pe-acolo!

Şi şi-a văzut de treabă, dar un cui i-a cam intrat în inimă.

A doua zi, tanti Baicu i-a adus aminte că trebuie să facă ordine în casă şi chiar să zugrăvească puţin apartamentul, să nu găsească omul deranj.

Şi chiar să-şi pună un ban deoparte, ca să facă o aprovizionare pe cinste, ca pentru un om de marcă.

— Lasă-mă în pace cu omul ăsta al tău! i-a zis unchiul Baicu puţin iritat, pierzându-şi simţul umorului. N-am treabă cu străinii.

Nu mai ştia ce să creadă.

„Aşa e când o laşi singură să plece într-o ţară străină”, ar fi gândit unchiul Baicu.

A treia zi, chiar că l-a deranjat tare discuţia despre omul acela nemaipomenit.

„Asta e prea de tot”, îşi zicea unchiul Baicu.

Când părea că orice discuţie despre străinul din Olanda ar fi dus la escaladarea unui conflict, Liliana, care a făcut fotografia 11 omoromiţătoare, vine şi îi dezvăluie întregul mister.

— Unchiule, omul acela din fotografie nu e om.

— Păi n-o fi pom, încercă el să-şi revină.

— Aşa e cum îţi spun, continuă ea. Aici suntem într-un muzeu al 111 urilor de ceară. Aici găseşti câteva din personalităţile lumii. E şi Papa icolo, şi preşedinţii Americii, şi Gorbaciov, şi staruri de cinema, toţi din i oară, dar parcă sunt vii. Aşa că omul acela grozav din fotografie e din pap până-n picioare din ceară.

Şi unchiul s-a luminat. Să vezi râs şi voie bună.

— Mi-ai făcut-o, îi zice unchiul Baicu. Mi-ai stricat „bucuria” de a da divorţ.

— Ai cam băgat-o pe mânecă, se distra tanti Baicu.

Şi de atunci, unchiul Baicu şi-a agăţat fotografia „compromiţătoare” deasupra mesei din biblioteca instituţiei, ca să ştie toţi ce „aventură” a avut tanti Baicu în Olanda. Dar mai ales prin ce probă de foc a trecut unchiul Baicu.

O scurtă recapitulare

Vă mai plictisesc puţin, amintindu-vă cele cinci niveluri de comunicare. Acest remember îmi dă posibilitatea să fac legătura cu

„Muzeul de ceară”.

1. Deci, să începem cu discuţia banală: „Merge treaba, merge?” şi răspunsul pe măsură: „Merge de stă”. Sau: „Azi o să fie cald”. Ce să mai zicem de invariabilul: „Ce mai faci?”, cu înfrăţitul. „Bine, mulţumesc, dar tu?”

Nimic mai mult decât o discuţie care nu angajează cunoaştere şi apropiere. Celălalt este ţinut în „pragul casei” şi nu e invitat să intre în peisajul sufletului nostru.

2. Comunicarea de informaţii este nivelul în care sunt dispus să

transmit ceea ce am auzit, ce-am citit, un fapt din cotidianul meu sau al altuia şi nimic mai mult.

„Ştii că olandezii au dat-o în bară cu carnea? Cică au găsit-o cu dioxină”, la care soţia răspunde rece: „Nici noi nu mai avem nimic în frigider”. Fără comentarii.

3. La nivelul trei de comunicare se vine cu idei:

„Ar trebui să mergi mai rar pe la părinţii tăi şi cred că unele lucruri ar trebui să mi le spui şi mie, nu numai alor tăi”, la care vine şi răspunsul: „Şi eu cred că tu ar trebui să mai termini discuţiile cu prietenii tăi, până seara târziu, ca să am cui să spun ceea ce mă doare, celui care pretinde”.

4. La acest nivel, după cum ştiţi, se deschid zăgazurile afectivităţii. Comunicăm celuilalt stările noastre emoţionale, sentimentele noastre, pitorescul trăirilor noastre.

— Sunt aşa de fericită că am dat jos cinci kilograme! spune soţia. Nu te bucuri, scumpule?

— Mă bucur de mă topesc. Adică, ce vină am eu să sufăr pe lângă tine şi să slăbesc şi eu patru kilograme? De o lună n-ai mai făcut mâncare ca să-ţi atingi scopul, dar cu mine ce-ai avut, că eu nu mi-am propus fericirea ta?

5. Ultimul nivel este cel al comunicării totale. Este o bogată întretăiere de sentimente, idei şi informaţii, care se scurg în ambele sensuri.

Exemplele de mai sus surprind niveluri de comunicare în conotaţia lor negativă, ca să se vadă prin contrast sensul acceptabil al relaţiei dorite, eliminând aportul corespunzător de conflict.

Cuplurile în criză se cantonează, de obicei, la nivelurile doi şi trei.

„Dar am făcut cum aţi zis!” se plânge un soţ frustrat.

„Am fost cât se poate de pozitiv. Am venit cu idei, i-am spus frământările sufletului meu, m-am deschis faţă de ea cum n-am făcut-o niciodată şi ea e ca o figură de ceară. Palidă şi neimpresionabilă. Îmi zâmbeşte trist, din când în când, ca în Luceafărul de Eminescu, şi mă lasă mai tulburat. Zi şi dumneata dacă n-am făcut tot ce se putea!

Sunt conştient că am făcut greşeli până acum, dar eu zic că m-am îndreptat. Dar ea, statuie!”

Comunicare de dragul… meu

— Şi ca să vă convingeţi, îmi spuse el coborând tonul pentru o

mărturisire de taină, am și înregistrat-o cu reportofonul.

— Dacă va afla, va fi tare dezamăgită și încrederea ei se va zdruncina tare, i-am zis. Un spionaj de felul acesta este vecin cu trădarea, am continuat.

— Nu vă faceţi griji, că nu se formalizează dumneaei doar din atât. Haideţi să vă dau drumul puţin, ca să constataţi şi dumneavoastră că am fost ca la carte cu ea. Nu cred că am făcut vreo greşeală.

— Dar nu vi se pare că, înregistrând aşa-numita comunicare, llu inneavoastră aţi regizat în amănunt totul, anulând spontaneitatea şi deschiderea din convingere?

— Domnule, eu am avut intenţii bune. V-am ascultat şi am făcut tot e mi-aţi spus. Poate că a fost şi ceva mai puţin natural, dar important că ea nu ştie nimic din toate astea.

Întrebarea mea este: fie că e sau nu natural, rezultatul nu trebuia să le cel bun din partea ei? Dar mai bine ascultaţi caseta.

Un zgomot de uşă care se deschide scârţâind şi se aude vocea celui are voia să o convingă şi să mă convingă.

— Sărut mâna, draga mea! Am o surpriză pentru tine. Ţi-am cumpărat n buchet de flori. Nu sunt din alea ieftine, bagi seama. M-a costat era.

— Mulţumesc. Vezi că e o vază în sufragerie. Toarnă apă în ea şi pune-o pe masă, îi zise ea sec.

— Nu te bucuri? insistă el la un răspuns mai generos. Nu s-a mai întâmplat de vreo doi-trei ani chestia asta, continuă el.

— Adică de vreo cinci ani, îl corectă soaţa.

— Mă rog, se pleoşti el. Vreau să-ţi arăt că ai şi tu valoare.

— Mulţumesc pentru iluminarea care a dat peste tine, îl faulta cea supărată.

— Hai să-ţi spun ce mi s-a întâmplat la serviciu, continuă soţul, făcându-se că nu a auzit remarca acidă a consoartei. Auzi, a vrut un coleg să mă încurce cu o chestie tehnică, dar l-am dat gata. I-am arătat cu cine are de-a face şi că nu sunt din cei care încurcă lucrurile ca ei. Şeful m-a apreciat astăzi că i-am făcut o treabă pe care alţii n-au ştiut s-o facă. Dar m-a supărat secretara directorului. Auzi, să nu mă servească tocmai pe mine!

Îi cădeau degetele dacă îmi scria şi mie o cerere pentru plata orelor suplimentare pe care le-am făcut luna trecută? Schimb eu foaia cu ea.

Hai să-ţi spun ceva. Azi m-am gândit mereu la tine. Mi-am zis: trebuie să-mi programez o zi să te mai scot şi pe tine din casă. Ce zici?

— Poate într-o zi când n-o să mai ai ore suplimentare, răspunse ea fără entuziasm.

— Deşi sunt foarte ocupat, că toţi trag de mine, trebuie să reuşesc. Meriţi şi tu. Ia spune-mi, ce-ai vrea să-ţi cumpăr, aşa, ca să te bucuri şi tu?

— Mai ia-mi nişte pătrunjel şi nişte morcovi, ca să fac mâine o ciorbă.

— Lasă mărunţişurile astea. Ceva, aşa pentru tine, mai deosebit, se grozăvi el.

— Nu-mi dau seama, spuse ea deloc impresionată. Poate o mătură, că cea veche s-a stricat.

S-au auzit apoi nişte paşi grăbiţi şi o uşă trântită.

Clientul meu se justifică.

— Spune dumneata, mai poţi rezista când. Îţi dă nişte răspunsuri de soiul ăsta? Păi orice femeie sensibilă m-ar fi îmbrăţişat de cum ar fi văzut florile, dar ea nici nu s-a mişcat din încremenirea ei. În locul ei, nici n-aş fi stat pe gânduri. Aş fi cerut o pereche de pantofi, un costum, ceva de care să-şi aducă aminte! Nu conta pentru mine. Dar ea, auzi, vrea mătură!

Spune-mi, cu ce am greşit de mă tratează ca pe un client ce intră în magazin după ora de program?

Să gândim puţin, cu voce tare, ca să audă şi el

Trebuie să-i explicăm distinsului soţ că este în pericol să aibă parte numai de astfel de scene, dacă nu renunţă la conduita lui nimicitoare.

Din experimentul pe care mi l-a prezentat, un lucru iese în evidenţă cu mare forţă: tot ceea ce a însemnat „comunicare totală” nu a fost decât o subliniere cu poftă a propriei persoane. El s-a ridicat ca un Himalaya pe lângă soţia lui, care nu depăşea înălţimea unui munte din Dobrogea.

Năvalnic şi necruţător, este transmis sentimentul de inferioritate. În sala sufletului fiinţei deprimate sună dezolant cuvintele: eu nu merit nimic!

Gestul cu florile, că nu sunt ieftine, adică „vezi ce fac eu pentru tine?”, şi „generozitatea” ieşită din comun, care nu era în practica lui obişnuită (cum că vreau să-ţi cumpăr o dispoziţie bună sufletească cu

o pereche de pantofi), sună jignitor şi fals.

Nu neapărat din cauza a ceea ce se spune se creează distanţa, ci mai degrabă din cauza a ceea ce este şi impune acea persoană dornică de a fi în permanenţă cap de afiş.

„Comunicarea de dragul meu" este acea dispoziţie pe care o transmit celuilalt, conştient sau inconştient, prin care mă etalez mereu ca subiect principal, ecranând interesele emoţionale şi fizice ale celuilalt. Ca un dialog cu o statuie de ceară.

Ce este adevărul?

În ciuda unor evidenţe că Cel ce stătea în faţa lui era o persoană ieşită din comun privind caracterul şi originea, Pilat, afişându-şi superioritatea (Ioan 18, 3 8), încearcă să comunice cu Iisus pe subiectul: „Ce este adevărul?"

Dar când nu te interesează cealaltă persoană, gândurile şi simţămintele ei, prin care poţi să te defineşti şi să intri în circuitul celor mai veritabile schimburi sufleteşti, atunci comunicarea este blocată, chiar dacă prin preajmă sună cuvintele.

Şi Iisus a socotit că este inutil să răspundă unui ins plin până la refuz cu propria-i importanţă, care nu dorea să afle decât ceea ce credea el că este important.

Dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie… nu caută folosul său. 1 Cor. 13, 4 – 5.

Suferă împreună cu celălalt în durere, îl ascultă până la capăt fără să-l întrerupă, intrând în empatie cu el. Se bucură de reuşita partenerului de viaţă şi îi creează condiţii sufleteşti ca să respire viaţa celor mai înalte sentimente şi gânduri, şi asta în mod obişnuit, nu ocazional.

Pentru aceasta, ne trebuie mai mult decât o dragoste naturală pe care oamenii o împart între ei, dar care se termină repede. Ne trebuie o iubire din cer. Şi o avem prin faptul că ni S-a dat.

Când iubeşti pe cel ce îţi este soţ sau soţie, vei arunca în comunicare cele mai valoroase cuvinte şi gesturi ale inimii şi ale corpului, pentru a sublinia importanţa fiinţei iubite. Te uiţi pe tine şi urmăreşti interesele celuilalt cu o dăruire care nu are margini în exprimare. Doar o privire aruncată către Cel ce este „Cel mai frumos dintre oameni" şi vei învăţa comunicarea aceea care vine prin jertfă şi care ridică parfumul unei iubiri veşnice.

Ai înţeles ce vreau să spun, domnule cu reportofonul?

Taxe şi impozite… pe vorbe

— Cum ţi se pare mâncarea? îl întrebă soţia, curioasă să afle judecata gastronomică a celui mai aproape de inima ei.

— Dă-mi puţină sare, spuse el morocănos. Şi mai încălzeşte-o puţin, că s-a răcit. Cum să fie? Bună! Doar ţi-am spus că eşti o artistă în culinare. Dar să ştii că nu sunt de acord să tot pui faţă de masă albă la bucătărie. Lasă, domnule, muşamaua, că se şterge mai uşor! Trebuie să mănânc numai cu grijă să nu pătez minunea asta de cârpă, că altfel, e pârjol. Fără complicaţii, dragă, zise el încercând să mai înmoaie tonul care a scăpat puţin de sub control.

Faţa aceea luminoasă şi plină de bună dispoziţie care l-a întâmpinat şi l-a chemat la masă se întunecă deodată. îi trânti solniţa cu sare pe masă şi vărsă cu zgomot supa într-o cratiţă la încălzit.

— Ce mă făceam eu fără tine, schimbă el tactica, simţind cum creşte presiunea atmosferică.

— Vrei să spui că mai trebuia ceva în mâncare, îl săgeta soţia, cu mai puţină melodie în glas.

— Fii liniştită, e în regulă. Ai grijă să n-o înfierbânţi prea tare, că sunt grăbit.

— Trebuie să înţeleg că nici astăzi nu ieşim împreună la cumpărături?

— În niciun caz astăzi, zise el categoric. Am o întâlnire cu un coleg, ca să cumpărăm nişte piese pentru maşina instituţiei.

— Sigur că da, izbucni ea. Pe mine nimeni nu mă ascultă. Eu niciodată nu pot ieşi cu tine în oraş, că ai treburi de serviciu. În casă e tot timpul mizerie, pentru că n-am cu cine să scutur covorul. Nimic nu merge cum trebuie… Totul e făcut pe fugă şi nu mă mir că sunt aşa de obosită. Mă întreb dacă mă mai iubeşti.

— Dar ce ţi-am făcut, stimată doamnă? îi reproşa distinsul domn, i. i văzit de puternica vijelie a nemulţumirilor ei. Cu ce-am greşit? Spune-mi, Dă nu pricep nicio slovă!

— Nici n-o să pricepi vreodată, spuse ea trântindu-i supa clocotită în farfurie.

— Doar ţi-am spus să n-o înfierbânţi prea tare, se umflă de supărare aproapele ei.

— Lasă că şi tu mă fierbi pe mine. Şi nu uita să-ţi pui şi puţină sare pe minte, că poate o să înţelegi cât de gustoasă e căsnicia noastră.

Şi ieşi trântind uşa în urma ei.

— Mare minune! exclamă domnul doamnei lui.

Şi pe când medita, pierdut cu ochii în farfurie, aşteptând să se răcească supa, îşi presără câteva fire de sare în creştetul capului, iar după un timp, trase concluzia:

— Tot nu pricep!

Nu ne mai înţelegem

După a doua înmulţire a pâinilor, Iisus le spune ucenicilor să se ferească de aluatul fariseilor şi saducheilor (Matei 16, 6 – 12).

— *Ne zice aşa pentru că n-am luat pâini*, se gândeau ucenicii.

— *Cum nu înţelegeţi că nu v-am spus de pâini*? le reproşa Iisus. Atunci au înţeles ei că este vorba de învăţătura fariseilor şi saducheilor.

O altă secvenţă – Iisus la fântâna lui Iacov. Ucenicii se întorc cu mâncare. În urma unei discuţii cu Iisus lângă fântână, femeia lasă găleata goală şi fuge în cetate să le spună oamenilor de un izvor al vieţii ce i s-a promis prin Cel Promis de Cer: „Veniţi de vedeţi un Om…”

— *Învăţătorule*, *mănâncă*! L-au îmbiat ucenicii.

— *Eu am de mâncat o mâncare pe care voi n-o cunoaşteţi*, le răspunse Iisus.

— *Nu cumva I-a adus cineva să mănânce*? au gândit ei şi iarăşi n-au înţeles.

— *Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis*. Ioan 4, 31 – 34.

Două limbaje diferite. Iisus le vorbeşte despre lucruri spirituale, iar ei înţeleg aspectul material al vieţii.

Omul duhovnic nu poate dialoga cu omul firesc, pentru că ei folosesc aceleaşi noţiuni, dar cu conţinuturi diferite, aşteptări diferite, viziuni diferite şi ţeluri diferite.

Până când nu au descoperit adevărata pocăinţă şi convertire, nu au putut pricepe mesajul de dragoste al lui Iisus.

Să ne răsucim spre familie şi să prindem o analogie la imaginile de mai sus.

Deşi în familie se foloseşte acelaşi vocabular, totuşi, pentru cei doi parteneri, cuvintele au înţelesuri diferite. Femeia poate să înţeleagă un bărbat mai uşor decât poate bărbatul să înţeleagă o femeie. Femeia, fiind o fiinţă emoţională, este mult mai maleabilă şi se adaptează mai uşor atât mediului în care trăieşte, cât şi bărbatului ei. Cel mai greu pentru bărbat este să înţeleagă o fiinţă emoţională.

Pentru a-şi exprima pe deplin sentimentele, femeile îşi permit artificiul de a utiliza tot felul de superlative, generalizări şi metafore. De exemplu, dacă o femeie spune: „Am impresia că nu mă asculţi niciodată”, nu se aşteaptă ca termenul „niciodată” să fie înţeles ca atare. Folosirea lui „niciodată” este doar ocazia de a-şi exprima frustrarea. Nu înseamnă o informaţie reală, ci mai mult o manifestare a unui sentiment puternic trăit.

Bărbaţii greşesc când iau ca atare aceste expresii. Deoarece nu sesizează înţelesul real, ei reacţionează de regulă într-o manieră necooperantă.

Folosind lexicul pământesc, Iisus căuta să-i înveţe pe ucenici limbajul cerului, în timp ce ucenicii îşi legau cuvintele de ţărână, potrivit structurii lor sufleteşti nerenăscute.

La fel, o traducere ad litteram a spuselor femeii poate să-l inducă în eroare pe bărbat, care este obişnuit să folosească limbajul ca mijloc de a transmite numai acţiuni şi informaţii.

Dacă o femeie îi spune soţului: „Nu ieşim niciodată şi noi împreună”, bărbatul va replica logic: „Ba da, am fost împreună la piaţă chiar acum două săptămâni”.

Dacă partenera lui de viaţă îi spune: „Nimeni nu mă mai ascultă”, el va spune: „Dar eu ce fac acum? Nu te ascult?”

Când nu există capacitatea din partea bărbatului de a descifra adevăratul sens al expresiilor femeii, răspunsul partenerului raţional poate duce la dispută.

Şi atunci, să vezi văpaie!

Angajăm traducător

Când ea îl întreabă cum e mâncarea, iar el, în loc să-i răspundă, îi. crc sarea, femeia decodează mesajul lui aşa: „Deci mâncarea mea nu este bună, pentru că nu e suficient de sărată. Bineee…” şi tronc solniţa pe masă. Nu faptul că i-a cerut sarea deranjează, ci maniera lui de răspuns şi lipsa aprecierii sincere, ce detonează sentimentele ei de frustrare. Femeia, fire emoţională, vede totul în relaţie cu propria-i persoană. Aşa este ea: personalitate subiectiv-emoţională.

Expresia „pe mine nimeni nu mă ascultă” ar putea fi tradusă aşa: „Am impresia că te plictisesc. Să cred că nu te mai interesezi de mine? Am şi eu nevoie de puţină atenţie din partea ta! Mi-ar plăcea tare mult să-ţi iei timp şi pentru mine. Am avut o zi grea şi am impresia că nimeni nu vrea să asculte ce am de spus. Nu vreau nimic mai mult

decât să mă întrebi: Ce s-a mai întâmplat azi? Cum te mai simţi? Ai nevoie de ajutor?” Dacă nu este nimeni să-i traducă, bărbatul poate înţelege că i s-ar spune, după părerea lui, aşa: „Eu sunt atentă cu tine, dar tu nici nu mă bagi în seamă. Înainte erai mai dispus să mă asculţi, acum eşti un tovarăş foarte plicticos! M-ai dezamăgit. Vrei să ştii cine eşti? Ei bine, eşti un egoist, neatent şi rău”.

Când bărbatului i se pare că nu este apreciat, îşi face un scenariu sumbru şi defavorabil, punând în contul femeii gânduri pe care nu le-a nutrit vreodată.

Să luăm în discuţie altă nemulţumire: „Tot timpul e mizerie”. În traducerea doamnei afectate, ar însemna aşa: „Aş vrea şi eu să mă odihnesc, dar cine să mă înţeleagă. Sper să nu-mi ceri să fac zilnic farmacie în casă, că nu mai pot. Nu mai fac faţă. Poate că, dacă te-ai oferi să mă ajuţi câtuşi de puţin, m-aş despovăra de multe poveri. Chiar dacă aş face eu aproape tot, doar prin faptul că scuturi un covor sau dai cu aspiratorul, te simt aproape şi mi-aş da seama că mă înţelegi şi mă respecţi. Ce zici?”

Fără traducere, bărbatul ar interpreta astfel:

„Casa este dată peste cap din cauza ta. Până să termin eu curăţenia, tu ai şi făcut din nou mizerie. Eşti puturos şi murdar şi nu vreau să mai discutăm, dacă nu te schimbi. Fă curat sau… valea!”

Mai luăm un exemplu şi gata. Cred că v-aţi dat seama cum funcţionează cele două structuri ale celor doi parteneri. Să vedem puţin expresia: „mă întreb dacă mă mai iubeşti”. În traducerea feminină, am putea auzi aşa: „Azi am impresia că nu mă mai iubeşti. Să fiu eu de vină că te-am îndepărtat? Ştiu că mă iubeşti şi faci atâtea pentru mine, dar astăzi mă simt nesigură. Am nevoie din nou de confirmarea iubirii tale. Vrei să-mi spui cele două cuvinte magice: te iubesc? Nici nu-ţi dai seama ce înseamnă asta pentru mine!”

Să vedem cum sună această sintagmă în urechile bărbatului, dar fără traducere, ci doar prin percepţia lui logică: „Degeaba. Ţi-am oferit anii mei frumoşi, iar tu nu mi-ai dat nimic. Doar te-ai folosit de mine. Eşti doar pentru tine şi eşti rece ca gheaţa de la congelator. Faci numai ce vrei şi numai ce-ţi place. De mine nici nu-ţi pasă. Am fost fără minte că te-am iubit”.

Vă daţi seama că este ceea ce îşi închipuie bărbatul că spune femeia în spatele cuvintelor care îl deranjează.

Bărbaţii trebuie să-şi aducă aminte că femeile sunt structural

diferite de ei. Atunci când femeile au aceste exprimări dramatice, nu trebuie înţelese în litera lor, iar ei nu trebuie să se simtă acuzaţi sau criticaţi, deşi uneori se întâmplă şi aşa. Totuşi, în general, femeile nu fac decât să-şi exprime mai pregnant sentimentele.

Aşa că, domnilor, decât să faceţi interpretări greşite, angajaţi-vă cel mai bun traducător al limbajului misterios al femeii. Şi pe cine credeţi? Pe nimeni altul decât chiar pe soţia domniei voastre. Dar faceţi-o înainte de orice interpretare masculină!

De la capăt şi… altfel

— Cum ţi se pare mâncarea? îl întrebă soţia, curioasă să citească, dincolo de judecata gustului lui gastronomic, şi gustul pentru sentimentele ei calde.

— E supergustoasă, dar nu mai bună decât pupicul tău pe care o să mi-l dai la desert.

— O să faci diabet de atâta desert, i-o întoarse doamna, care plutea în lumina cuvintelor lui.

— Ştii ce, mai încălzeşte-o puţin, aşa cam la temperatura sentimentelor tale, atunci când suntem la prima îmbrăţişare din zi.

— Pentru bărbatul meu, o încălzesc şi până la a zecea, zise ea încântată.

— Ioi, ce faţă de masă curată! Şi ce albă! Ce onorat sunt! înţeleg că e pusă pentru prea distinsa persoană care, adică, sunt eu?

— Păi avem un alt împărat în casa asta? se prinse ea în joc.

— La un asemenea împărat, o asemenea regină, încercă el un compliment.

— Pardon, adică vrei să spui invers: la o asemenea regină, un asemenea împărat, replică ea radiind.

— Milioane de scuze. Am uitat că totul trebuie raportat la femeie. Se pare că ai înfierbântat supa ca să mă ţii mai mult acasă, spuse el, atent să nu murdărească faţa de masă.

— Vrei să spui că pleci undeva? ridică soaţa din sprâncene.

— Acolo, vreo două ore. Trebuie să mă întâlnesc cu un coleg să iau nişte piese pentru maşina instituţiei.

— Şi cu mine cum rămâne? Mi-ai promis săptămâna trecută că mergem împreună în oraş, să-mi cumpăr o pereche de sandale.

— Chiar aşa? Cum de am uitat? Vezi, minte de bărbat. Reţine mai uşor fiarele decât sandalele. Imediat îl sun pe Adrian şi anulez ieşirea pentru piese. Sandalele sunt mai importante decât nişte

semeringuri.

— Mi-ar plăcea să detaliezi acest punct, zise ea cântându-şi cererea.

— Să ştii o treabă, doamnă, zise el solemn, printre înghiţituri. Tu eşti prima, a-ntâia şi deasupra tuturor programelor mele de astăzi, de mâine şi de toată viaţa.

— Primesc această declaraţie, deşi puteai să fii mai convingător şi mai poetic, zise ea râzând pe înfundate. Te rog să semnezi!

El luă un şerveţel, se şterse la gură şi, ridicându-se, îi dădu cel mai zgomotos sărut din ziua aceea. Veni rândul ei să-l complimenteze:

— Ce să faci, dacă nu ştii să scrii!

Aniversare în apus

După ce şi-a golit buzunarele de tot ce a avut mai bun, toamna, ministrul roadelor, tocmai când să dea colţul vremii celei aspre, cade între „tâlhari”.

Jefuită de hainele acum uzate, dar care odinioară erau invidiate prin saloanele naturii, distinsa „doamnă” renunţă la sine şi la orice speranţă de a supravieţui. îmbolnăvită de elegie, se aruncă în ultimul gest sinucigaş. Trimite milioane şi milioane de scrisori, acele frunze ruginii, prin care spune oamenilor şi oricărei făpturi că-i pare rău că pleacă.

Câteva din acele mesaje legănate de vânt pătrunseră prin fereastra întredeschisă şi căzură pe o pătură uzată. Sub ea, un bătrân albit de cei optzeci de ani era făcut prizonier de o boală ce l-a legat de aproapeun an de pat.

— Când mai facem o partidă de şah, maestre? îl întrebă doctorul pe vechiul lui pacient, în timp ce îşi strângea stetoscopul şi aparatul de tensiune în geanta lui cea veche, de aceeaşi vârstă cu el.

Un zâmbet discret şi puţin ironic a însemnat răspunsul celui înfrăţit cu frunzele venite în vizită.

— Nu mă îndoiesc că o să faci o mutare bună. Nu-i aşa? Ne mai vedem noi, dar până atunci, gânduri bune, Paul.

Clara îl conduse până la poartă. îi era frică să-l întrebe. Ochii ei l-au fixat îndelung, obligându-l să spună adevărul. Doctorul tuşi de două ori, oarecum jenat de ceea ce urma să spună.

— Poate chiar azi, doamnă. Îmi pare rău. Nu cred că mai rezistă. Plămânii lui sunt prinşi de duşmani din toate părţile. Şi nimeni nu le poate ţine piept. Îmi pare rău.

Bătrâna se prinse de gard, ca să fie sigură că nu cade. Deci sosise momentul. Se întoarse în casă clătinându-se. Trecuseră cincizeci şi cinci de ani de călătorie împreună şi au decis ca traseul vieţii de cămin să-l facă până la capăt.

— Să-ţi aduc puţină apă, Paul? îl întrebă ea, uitându-se la mişcarea pleoapelor, acele semnale care spuneau da sau nu. Bine, îţi aduc imediat.

Îi puse un furtunaş în pahar şi capătul liber i-l strecură între buzele livide. Sorbi puţină apă, apoi întoarse capul într-o parte, refuzând-o.

— Tot încăpăţânat ai rămas, Paul, îl dojeni ea tandru. Ştiu eu că ai băut doar ca să-mi faci mie plăcere. Hai, încă puţin şi gata. Vezi că se poate?

Adună frunzele de pe pătură şi le aşeză lângă pahar.

— Am ajuns ca frunzele astea, Paul. Uite, asta mai ascuţită şi mai zimţată sunt eu, că toată viaţa mi-au plăcut amănuntele şi, de ce să nu recunosc, adesea te tocam la cap, te mai înţepam şi te cicăleam până îmi ieşea mie treaba. Apoi, îmi părea rău. Ce mi-a plăcut la tine e că nu mi-ai stricat „zimţii” felului meu de a fi. M-ai înţeles şi gata. Când tăceai îndelung şi intrai în „bârlogul” tău de muţenie, îmi dădeam seama că nu-ţi convine şi nu insistam prea tare. Mi-a trebuit ceva timp ca să te înţeleg şi să nu te scot din „vizuină” atunci când nu erai de aceeaşi părere.

Dar, când tuşeai de două-trei ori, înţelegeam că treaba o să meargă. A început să-mi placă tuşea ta, Paul. Şi uite, ăsta eşti tu. Ca frunza asta mare şi rotundă, cu adânciturile astea, de parcă o omidă a ros adânc în frunză. Asta eşti tu, aşa domol şi tăcut, nu atât de zburdalnic ca mine. Tu aveai o grămadă de timp, iar mie nu-mi ajungea nici noaptea să-mi termin treaba. Uneori mă supăram pe tine că nu te consumai ca mine. „Lasă că mai e şi mâine zi”, spuneai.

Au trecut cincizeci şi cinci de ani de când ne-am luat şi ne-am cam potrivit amândoi.

Ce n-aveam eu îmi dădeai tu şi ce n-aveai tu îţi dădeam eu. Adică eu te puneam pe jar să prindem viteză în unele planuri, iar tu mă domoleai şi aduceai chibzuinţă când o mai luam pe „arătură”.

Ce repede trece timpul, Paul. După socoteala mea, mi-ar trebui încă o căsnicie de cincizeci şi cinci de ani să te cunosc mai bine şi să mai facem câteva treburi pe care nu mi le-ai terminat. De exemplu,

clanţele de la uşi. Tot nu se închid bine. Şi o bucătărie de vară. Ştii cât mi-am dorit.

Ţi-aduci aminte când mi-ai aruncat pantofii în Iacul Herăstrău? îi aveam de trei ani şi-mi plăceau, chiar dacă se dezlipiseră. Ştiu că m-ai ameninţat tu că mi-i arunci, dar n-am crezut. Atunci m-ai scos din pepeni. Cum să merg în picioarele goale acasă? Ai spus că mă duci în braţe. Ce te-am mai certat! apoi ai scos din sacoşa ta o pereche de pantofi noi, pe care-i ochisem eu într-o vitrină, dar care mi s-au părut cam scumpi. Am regretat toate cuvintele pe care ţi le-am spus. Aveai stilul tău de a face cadouri, în momentele cele mai prielnice. Ai fost omul marilor surprize, Paul.

Vrei să-ţi pun puţină muzică? Un Mendelsohn sau un Bach? Ştiu că amândoi îţi plac. Hai să începem cu Bach. Nu-l dau tare, că vreau să mai trăncănesc puţin. Doar mă cunoşti. Uite, stau lângă tine, aici, pe marginea patului. Cum să uit felicitările pe care mi le puneai sub pernă de ziua mea de naştere? îţi plăcea să nu te repeţi. Mi-aduc aminte de una căreia nu i-am uitat textul. Spunea aşa: „Fac din ochii mei o lacrimă mare de bucurie, în care să-ţi scalzi visele; fac din nasul meu un tobogan pe care să te dai când vrei să te joci; fac din buzele mele povestirea cea mai frumoasă, cu care să te sărut dimineaţa şi seara; fac din urechile mele radarul cel mai fin cu care să-ţi aleg melodiile dragostei mele; fac din inima mea o puşcărie în care să te închid în ea pe veci, căci îmi eşti dragă, Clara”. Chestia cu puşcăria m-a dat gata. Ai fost omul cuvintelor frumoase, Paul.

Să-ţi mai dau puţină apă. Nu? Cum vrei tu. Respiri greu, Paul? Nu te grăbi să pleci. Am atâtea lucruri să-ţi spun. Totdeauna eu am avut mai multe să-ţi spun. Dacă aşa a făcut-o Dumnezeu pe femeie! Parcă ţi-ai mai revenit. Auzi, Paul, unde ai pus actele casei şi actele noastre de naştere şi de căsătorie?

Ochii bătrânului se întoarseră cu greu spre servanta din colţul dormitorului.

Să ştii că acolo sunt, pricepu Clara. Ce mă fac eu, că tu le ştiai pe toate unde sunt. Îţi aminteşti ce figură mi-ai făcut acum douăzeci şi cinci de ani cu florile? Şi ţie îţi vine să râzi.

Mi-aduc bine aminte că mi-ai adus un buchet de nemuritoare, şi în mijlocul buchetului, un trandafir. Mi-ai spus că, pentru a păstra trandafirul cât mai mult, să pun în vază un amestec de oţet, ulei şi spirt. Ciudată reţetă! Dar am zis că bărbatul meu e înţelept şi nu

trebuie să-l contrazic. Mai ales că mi-ai spus-o foarte serios. A trecut o lună, au trecut două luni, trei luni şi trandafirul nu se mai veştejea. Am dat reţeta asta mai multor prietene, dar trandafirii lor s-au ofilit mai repede decât dacă ar fi fost în apă. Ziceai că este o ştiinţă de cum să combini cele trei lichide. Ştii că te-am crezut? Ca să constat, păcătos ce eşti, că trandafirul era artificial. Ai fost pus pe şotii mereu. Dar flori îţi plăcea să-mi aduci. Ai fost un romantic uriaş, Paul.

Când mă mai înfuriam pe tine, atunci când nu-mi convenea mie ce făceai şi când te luam la trei, puneai melodia: „Eşti pacea mea" şi mă domoleai pe loc. Doamne, ce distrat mai erai. Paul!

Să pleci tu la serviciu în papuci şi să nu-ţi dai seama decât târziu, după ce ţi-ai terminat orele? Ce-or fi zis elevii când te-au văzut? De fapt, ţi-au făcut şi o poezie pe chestia asta.

Sau când te-ai grăbit şi ai uitat să-ţi dai jos şorţul de bucătărie, atunci când m-ai ajutat la zacusca. Ai luat pardesiul peste el şi ai fugit, că aveai un consiliu profesoral. Ce-au mai râs colegii! Să mă faci de râs, Paul, nu alta! Nu ţi-a mers porecla de „Şorţ" mult timp în şcoală?

Mai ţii minte când am stat la pat trei luni, anchilozată de reumatism? Ai călcat, ai spălat ca o gospodină veritabilă. Şi ce mâncare făceai! Stăteai toată ziua cu cartea de bucate în mână, de ziceai că vrei s-o pui în versuri. M-am cam îngrijorat atunci. Într-o zi, mi-ai promis că-mi faci un fel de mâncare pe care niciun bucătar vestit nu l-a făcut şi nu-l va face. Auzi, să-mi faci tu ardei umpluţi cu… mămăligă! Ai fost un gospodar pe cinste, Paul.

Parcă eram în '85. După Şcoala de Sabat, tu te-ai dus în faţa bisericii şi ai spus comunităţii că ai primit un dar de la Dumnezeu care te-a îmbogăţit pentru veşnicie şi că merită să-l cunoască toţi. Întreaga adunare aştepta să le descoperi darul. Aveai o cutie lungă în mână şi toţi credeau că darul este acolo. M-ai chemat lângă tine şi ai deschis cutia. Din ea ai scos un buchet de crizanteme albe, de parcă erau din Eden. Ai spus bisericii că darul cel minunat eram eu, şi nu florile, şi ai citit Proverbe 31, 10 – 31. Atunci împlinisem patruzeci de ani de la nunta noastră. Ai fost un om al evenimentelor fericite, Paul.

Aveai stilul tău de a face din întâmplările nedorite ocazii ale credinţei. Când făceam studiul biblic împreună, ne pierdeam în discuţii de parcă picioarele noastre nu mai atingeau pământul. Îmi spuneai că bucătăria de vară mi-o faci în cer. Ne regăseam mai uniţi în fericita noastră speranţă. Cum de v-aţi înţeles, tu şi fiică-ta, să-mi faceţi figura

cu scrisoarea aceea din America? Nu m-am îndoit o clipă. Auzi tu, să-mi scrie mie o rudă din partea mamei că-mi lasă moştenire o fabrică de alimente sănătoase şi două vile, cu două maşini aproape noi. Şi ce vise şi ce pregătiri începusem să-mi fac! M-aţi lăsat două săptămâni să plutesc în fericire, ca apoi să-mi spuneţi că era o farsă. Să vă fie ruşine, negustorilor de poveşti! Aţi fost drăguţi. Mi-ai colorat viaţa, Paul, şi n-am dus lipsă de prospeţime şi varietate. Vrei să-ţi citesc Psalmul tău preferat? Psalmul 23. Ai făcut şi muzica la psalmul ăsta, aşa de mult ţi-a plăcut. Respiri greu, Paul? Mai stai puţin. Să termin psalmul. Dar cum de am uitat! Azi e ziua ta, Paul. împlineşti optzeci de ani. La mulţi ani, iubitul meu.

A urmat o respiraţie adâncă şi ochii lui nu au mai clipit.

— Ţi-am spus doar să nu pleci, Paul. Până ne vedem din nou, somn uşor.

Clara îşi lipi fruntea de pieptul lui şi, printre suspine, spuse: Iubitule, când vom fi acolo, împreună, să nu uiţi de bucătăria de vară.

Mărunţişuri… vitale

Ploaia de afară se amesteca cu oftatul meu prelung, scos în faţa celor cinci exerciţii de matematică, ce îşi ascundeau rezolvarea de parcă le eram duşman.

Am pus degetul la tâmplă, luând poziţia unui gânditor, dar degeaba. N-aveam nici pic de inspiraţie. Am trântit cartea de matematică de podea, ca să-l impresionez pe fratele meu, că poate, poate, s-o îndura de mine să mi le rezolve. Nici nu mă băga în seamă. Din când în când, chiuia de satisfacţie că îi dădea rezultatul la problemele lui. Nu mai puteam de necaz. Trebuia să schimb decorul cât mai repede.

— Auzi, frate-meu, ce-ai zice să facem un concurs? îl ispitii.

— N-am timp. Mai am două probleme, zise el, lacom de reuşită. Şi, mă rog, ce fel de concurs agitaţi dumneavoastră? mă ironiza „savantul”. Nu cumva e de matematică?

Sării ca ars.

— Nici pomeneală. Să zicem că e de desen. Făcu ochii mari, semn că îl interesa.

— Dacă nu sunt indiscret, făcu pe manieratul, ce subiect are concursul dumneavoastră?

— Păi, m-am gândit să facem o întrecere cu cine face cea mai frumoasă casă. Ce zici?

— Bine, m-ai convins, zise el, ştiind că şi în domeniul acesta era ilustru.

Ne apucarăm de treabă şi, după o jumătate de oră, ne-am confruntat capodoperele. Am convenit ca el să-mi pună notă pe desenul meu şi eu pe al lui. Mare minune să nu iasă şi de aici cu tunete şi trăsnete.

Eu desenasem o casă în formă de dreptunghi, cu linii cam strâmbe, două ferestre, o uşă cu clanţă şi cu trepte în faţa ei. Un soare strălucitor deasupra casei, cu nas, ochi şi gură, privea la fumul care ieşea pe coş în plină vară. În faţa casei, flori şi cuşca căţelului, cu potaia legată cu lanţ, şi, mai încolo, pisica noastră cea roşcată. O temelie cam înaltă stătea la rădăcina edificiului meu. Pereţii erau colorați cu galben, iar gardul nicăieri.

Am aruncat o privire la prestaţia celui care mă concura şi m-am înnegrit la faţă. Casa lui era desenată în perspectivă şi avea etaj. La ferestre se vedeau ghivece cu flori şi nişte feţe de copii reuşite, zgâindu-se. Toate liniile erau drepte, iar în spatele casei se vedea un deal împădurit şi alte case de diferite mărimi, frumos aliniate. Un gard reuşit înconjura casa şi lângă magazia din curte, parcele cu zarzavaturi, frumos colorate.

— A mea e mai frumoasă, am zis, trecând la „cinstite” aprecieri. Simţeam nevoia să mă încurajez.

El îmi luă „capodopera” în mâini şi fluieră admirativ.

— Nemaipomenit! Uluitor! Fantastic!

Eram într-o baie de încântare şi făloşenie. Laudele lui m-au proiectat pe cele mai înalte culmi de creaţie.

— În viaţa mea n-am văzut un coteţ mai frumos, adăugă el. Zâmbetul meu de fericire se strâmbă ca ghidonul unei biciclete ce a intrat într-un gard.

— Cum adică coteţ! Concurez cu ea şi la Paris! Nu vezi că e din aur, mă fălii, arătându-i zidurile colorate cu galben. Şi tu nici măcar nu ai temelie cum are a mea!

Dintr-o mişcare, am trântit un doi mare pe desenul lui, ca să ştie câtă valoare are minunea lui de casă. El mă onoră cu un unu mare, bucurându-se că doiul lui e mai însemnat ca nota mea. Avui o inspiraţie de moment şi lângă unu am pus un zero, stricându-i bucuria. Atunci, el se repezi şi îmi făcu ferfeniţă desenul meu. Nu mi-a rămas decât să-i răstorn călimara cu cerneală pe desenul lui, ceea ce am şi

făcut. Cerneala s-a întins şi pe caietul de matematică, acoperindu-i faimoasele lui rezolvări.

Roşu de furie, puse mâna pe o linie ca să mă „măsoare”.

În momentul acela, a intrat mama.

— Ce e cu gălăgia asta? Ce vrei să faci cu linia? îl acroşa mama.

— A, nimic, spuse el, schimbând brusc macazul. Voiam să-i măsor părul lui frate-meu, ca să văd cu cât a mai crescut de cât l-a tuns doamna învăţătoare, atunci când l-a prins că a suflat la lecţii.

— Mi s-a părut că v-aţi luat la harţă, se uită bănuitoare mama la el.

— Noi? Nici poveste, spuse galeş frate-meu, care se temea să nu îi taie raţia de mâncare, dacă ar fi fost altfel. M-a privit cu înţeles, ca să pricep că, dacă îl pârăsc, o încurc.

Ca să scap de intenţiile lui de a mă „măsura”, i-am făcut jocul.

— Tocmai se pregătea să mă ajute la matematică, am adăugat, punctând încă o dată.

— Într-un sfert de oră îi termin exerciţiile, confirmă frate-meu, prins în capcană.

— Bine. După ce terminaţi, să veniţi la masă, puse mama melodia cea plăcută lui frate-meu.

După ce plecă mama, îmi suflă scurt ameninţarea:

— Lasă că ţi-o fac eu într-o zi. Nu scapi aşa uşor. Dă-mi cartea, să văd ce exerciţii ai!

Îmi luasem revanşa. Totul e să ştii cum să exploatezi marea lui poftă de mâncare. Dar, atenţie, viitorul meu apropiat era nesigur: Aşa că mi-a venit o idee de milioane.

De ce aşa?

*

Nu vi se pare că, uneori, cei doi, soţul şi soţia, sunt ca în concursul cu „Cine desenează mai frumos”?

Unul îi pretinde celuilalt că îi lipsesc finisajele sufleteşti, iar celălalt îi reproşează că are o duritate verbală colecţionată din gheţurile Polului Nord. Şi se grăbesc să-şi dea unul altuia note proaste, în timp ce, direct sau indirect, arată spre sine ca măsură pentru orice: „Ai auzit la mine că spun aşa? Sau ai văzut la mine că fac aşa?”

Uneori, o ambianţă caldă este stricată de un mărunţiş de vorbă sau atitudine care rupe circuitul unei relaţii care nu părea ameninţată. „Ce ţi-am făcut? Uită-te la ea ce uşor se şifonează! Nu ştiam că ţin la

casă o mimoză. Ţi-am zis doar că eşti ca o ciocănitoare şi atâta tot. Dacă vrei să stai umflată toată ziua, n-ai decât. Ce, eu iau în seamă tot ce-mi spui tu? Dacă m-aş supăra, aşa ca tine, ar trebui să fiu mut”.

Cui să-i dăm dreptate?

Atâta timp cât fiecare este preocupat de zugrăvirea propriului peisaj de interese, fără să accepte modificări de decor care să permită imagini comune de viaţă, nu poate fi vorba de o simbioză fericită.

Orice încercare de a sugera o variaţie în textura comportamentală a celuilalt se va lovi de cuvintele: „Să nu-mi spui mie ce trebuie să fac! Vezi-ţi de ciorba ta! Mă descurc şi singur!”

Ei, bine, atunci de ce nu ai rămas burlac sau nemăritată, dacă pretinzi că te descurci singur (a)?

Nu contest că nu te poţi descurca şi singur sau singură, dar Creatorul te-a chemat cel puţin pentru două motive: unul, şi cel mai important, este să reflectaţi o relaţie de dragoste, unică, asemenea iubirii desăvârşite pe care o dezvoltă El cu cel chemat la părtăşia adevăratei vieţi. Apoi, El vrea să ne lucreze un caracter din acceptarea şi ofertele reciproce de afectivitate şi preţuire, urmărindu-se o armonie de aceeaşi tonalitate cu a cerului. Orice căutare şi orice iniţiativă urmăresc satisfacerea celuilalt, topind egoismul şi orice mândrie de opinie.

După spusele apostolului Pavel din 1 Corinteni 3, 10 p.d., acest lucru s-ar rezuma aşa: *„Dar fiecare să ia bine seama cum clădeşte deasupra”, adică ce casă proiectează pentru a prezenta siguranţă, adăpost şi bucurie*.

N-o să vă vină să credeţi

Prin uşa întredeschisă a familiei Popescu, aud o discuţie mai puţin amicală. Mă fac că îmi scutur puţin pardesiul în dreptul apartamentului lor şi trag cu urechea. Vi s-a întâmplat şi dumneavoastră să faceţi scene din acestea? Mie da. Cu ocazia asta, îmi cunosc şi eu mai bine vecinii.

— Am impresia că mă cam ignori, spuse doamna Popescu soţului. Nici nu bagi în seamă cât de mult fac pentru tine. Îţi pasă doar de munca ta.

— Da, dar din munca mea plătim casa noastră cea cu cinci camere şi ne mai permitem să şi călătorim. Ar trebui să fii mulţumită.

— Vrei să ştii un lucru? Nu-mi pasă de casă şi de vacanţe, dacă nu ne iubim unul pe altul. Aştept ceva mai mult din partea ta.

— Uită-te la ea, ca şi când tu ai da mai mult, spuse domnul Popescu.

— Aşa şi este. Mereu fac ceva pentru tine: Eu spăl, gătesc, curăţ, fac totul. Tu faci doar un singur lucru: mergi la lucru, pentru a avea din ce ne achita cheltuielile. E o diferenţă, domnule Popescu!

Am intrat repede în casă, ca nu cumva să fiu simţit că am interceptat mesajul compromiţător.

O găsesc pe doamna mea acasă şi, bine dispus, îi torn toată conversaţia vecinilor. Din experienţă, ştiu că doamnelor le sunt ca prăjiturile astfel de informaţii.

— Auzi ce vecină curajoasă avem, spuse doamna mea, după ce a savurat toată scena, picant expusă de mine. Ştii de ce a lăsat uşa deschisă doamna Popescu? mă făcu ea curios. Să-ţi spun eu: ca să audă domnia la că se cam potriveşte cu ce este şi la noi.

Am sărit de doi metri în sus.

— Cum adică? Nu-ţi aduc banul acasă? Uneori, când vin mai devreme, nu-ţi aduc şi eu cumpărături?

— Îţi mai aduc aminte de când nu ai mai venit devreme acasă? mă atinse doamna.

— Ei, asta-i bună! Crezi că acum ţin socoteală la orice gest frumos pe care îl fac? Nu mă aranjează, am zis complet înnourat. Chestie de demnitate, am adăugat.

— Nu te deranja, dragul meu. Am zis şi eu aşa, pentru că veni vorba de doamna Popescu. Totuşi, aştept şi eu ceva mai mult din partea ta.

Să-mi fie învăţătură de minte. Cine m-a pus să fac conversaţie pe tema asta?

Oare ce aşteaptă aceste doamne ca să se simtă bine? Şi iată ce am aflat: bărbatul nu înţelege că, pentru femeie, gesturile mărunte sunt la fel de importante ca cele mari. Cu alte cuvinte, pentru femeie, un trandafir înseamnă tot atâtea puncte cât plata la timp a chiriei. Neînţelegând această diferenţă în evaluare, bărbaţii şi femeile sunt mereu frustraţi şi dezamăgiţi în relaţiile dintre ei. Bărbatul crede că creşte în ochii consoartei dacă face un lucru mare pentru ea, ca de exemplu, să-i cumpere o maşină sau să-i ia bucătărie nouă. El crede că obţine un punctaj mai mic dacă face un lucru mai mărunt, cum ar fi să-i deschidă uşa când intră în maşină, să-i cumpere o floare sau să o îmbrăţişeze. Dar femeile ţin altfel punctajul. Când femeia ţine un război,

nu contează cât de mic sau mare este un gest afectuos. Fiecare înseamnă un punct, fiecare are o valoare egală. Femeile au nevoie de numeroase dovezi de afecţiune pentru a se simţi iubite. Una sau două dovezi de afecţiune, oricât de importante, nu le vor satisface.

Să ne imaginăm că femeia are un rezervor al afecţiunii asemenea rezervorului de benzină al unei maşini. Ei bine, trebuie umplut mereu şi mereu. Pentru a umple rezervorul soţiei, nu trebuie decât să faci mici gesturi. Ea se simte iubită când rezervorul ei este plin. În acele momente, este în stare să răspundă cu mai multă dragoste, acceptare, încredere, apreciere, aprobare, admiraţie şi încurajare.

Cunoaşteţi ceva mărunţişuri afective?

Pilulele pe care vi le recomand să le administraţi celor care vă pot strânge frumuseţi de primăvară nu sunt nişte invenţii culturale, pentru a specula sentimentele. Ele vin dintr-o reală nevoie a sufletului feminin, care, o dată satisfăcute, au certitudinea că sunt iubite şi susţinute. Haideţi să rostogolim câteva mărunţişuri care merg direct la suflet, amintindu-vă că sunt sute de astfel de fărâmituri afective care provoacă o nouă ordine de viaţă de familie.

Când vii acasă, chiar dacă uneori este târziu, nu uita salutul de respect şi mergi şi îmbrăţişeaz-o. Un sărut va ştampila cererea de graţiere, dacă ai întârziat cam mult.

Fă-ţi obiceiul plăcut de a-i dărui flori atât la ocazii, cât şi ca o surpriză.

Priveşte-o cu încântare şi fă-i complimente de felul cum arată şi cât de bine îi stă rochia, bluza sau părul. Exprimă tot ce te atrage la ea.

Dacă veţi face piaţa împreună, preluând povara sacoşelor şi implicându-te în cumpărături, vei fi o binecuvântare pentru partenera ta, căreia i se va părea mai uşoară răspunderea prelucrării celor cumpărate.

Dacă vei spăla vasele atunci când este obosită, se va topi de plăcere şi se va înviora la gândul că are un sprijin garantat.

Nu arăta că eşti plictisit de amănuntele evenimentelor pe care ţi le aduce doamna ta, aşa că lasă ziarul, stinge televizorul şi ascult-o.

Arată-te îndemânatic când aspiri, duci gunoiul, când faci patul şi, dacă mai şi repari ceva prin casă, ai un zece cu plus din partea celei care vede orice nevoie în casă.

Nu te culca alături de aleasa inimii tale nebărbierit şi transpirat.

O faţă ca de glaspapir şi un miros neplăcut sunt o ofensă pentru cea delicată.

Un masaj pe spate, pe umeri, la gât sau la picioare o va bucura nespus şi va citi în gestul tău interesul viu pentru sănătatea şi buna ei dispoziţie.

Pune-o în evidenţă în public, fără s-o contrazici şi ţinând-o aproape lângă tine, zâmbindu-i şi protejând-o cu atingeri tandre. Aşa va şti că este cea mai importantă pentru inima ta. Fă-i mici cadouri, din cele ce îi plac. Fii informat de măsurile şi de gusturile ei.

Ţine în portofelul tău o poză cu aleasa ta.

Îmbrăţişeaz-o de mai multe ori şi glumeşte cu ea.

Ştiu că ţi-e greu, cum îmi este şi mie, dar ai răbdare cu ea şi fii înţelegător când întârzie să-şi schimbe toaleta sau când se aranjează în oglindă. Când îi soliciţi ceva, nu uita cuvântul magic „te rog”.

Faceţi excursii romantice şi „ameninţ-o” cu programe de ieşire spre locuri care relaxează şi schimbă monotonia cu prospeţime şi varietăţi în decor.

Înainte de a urca la volan, deschide-i portiera în partea ei şi invit-o.

Întreab-o cum a fost la serviciu şi cum se simte şi compătimeşte-o dacă se simte rău, sugerându-i odihnă, în timp ce tu îi preiei unele sarcini.

Curăţă cartofi şi ceapă cu ea în bucătărie şi mestecă mămăliga cu nădejde, să ştie şi ea că e înţeleasă şi sprijinită chiar în ceea ce nu-i specific bărbatului.

Şi… câte altele, ce le las să le descoperi pentru aleasa vieţii tale, pentru a o face fericită şi împlinită alături de tine. Şi, crede-mă, merită!

Dacă rezervorul ei sufletesc este plin şi scorul este egal, te poţi aştepta la cele mai fermecătoare peisaje de cămin.

Ce aşteaptă bărbaţii

De obicei, bărbaţii dau puţin soţiilor lor nu pentru că nu le iubesc, ci fiindcă au impresia că şi-au făcut datoria. Ei consideră că două, trei gesturi magnifice le satisfac pentru o perioadă nedeterminată. Până să înţeleagă specificul femeii şi diferenţele, bărbaţii au nevoie să li se menajeze mândria lor masculină, iar dacă sunt înţeleşi, se deschid şi devin sensibili la nevoia soţiei.

De exemplu, dacă el face o greşeală, iar ea nu-i spune: „Ţi-am spus eu” şi nu-i dă sfaturi, el o punctează bine.

Dacă el o dezamăgeşte, iar ea nu-l obstrucţionează, atunci îşi va da seama de tactul şi înţelepciunea ei şi va ceda prin a-şi cere iertare, dacă simţurile şi modul principial de a înţelege relaţia funcţionează.

Dacă el uită să cumpere ceva, şi ea îi spune „nu-i nimic, data viitoare”, atunci el se va autoadmonesta şi-şi va nota cu grijă să nu uite.

Când ea îi cere sprijinul, şi el o refuză, iar ea nu se simte jignită din cauza asta, fără să-l respingă şi să-i dezaprobe, aşteptând o ocazie mai prielnică, atunci el ştie că are ia casă o comoară şi nu este demn de ea.

Va încerca să refacă relaţia cât de urgent.

Când ea, greşind, îşi cere scuze şi iertare, atunci el o va ierta bucuros, simţindu-se din nou respectat şi reabilitat.

Dacă el uită cheile şi nu ştie unde le-a pus, şi ea nu-l priveşte ca fiind iresponsabil, asta îl determină s-o preţuiască mai mult.

În momentele când ea îşi exprimă sentimentele negative în mod echitabil, fără a-l acuza, respinge sau dezaproba, folosind sintagma: „eu simt că…”, şi nu „tu eşti totdeauna…”, atunci bărbatul îşi va onora soţia cu o schimbare hotărâtă, care o va umple de bucurie şi satisfacţie. Cu cât face o greşeală mai mare, cu atât bărbatul are nevoie de afecţiunea, consideraţie şi înţelegerea ei.

În zona aceasta, las soţiile să exploreze atitudini şi expresii care fac din bărbaţii lor nişte fiinţe tot mai interesate de înţelegerea partenerului de viaţă, dezvoltând gesturi romantice şi o dăruire totală.

Vă amintiţi de Naaman? Cât de revoltat a fost când i s-a cerut să facă un lucru atât de mărunt!! Pentru un bărbat de vază ca el, doar o conformare atât de umilă pentru a obţine o vindecare? E absurd. El e în stare de mult mai mult. De fapt, e o ofensă la adresa autorităţii lui.

„Şi totuşi, stăpâne, fă-o. Ce te costă? Dacă vei obţine rezultatul dorit, ce-ţi pasă?” îşi dau cu părerea slujitorii cei mărunţi, obişnuiţi cu lucrurile mărunte.

Şi Naaman o face. De şapte ori se scufundă în apa Iordanului. Pentru prestanţa lui, ar fi acceptat vreo două mii de scufundări, nu doar şapte (2 împăraţi 5, 14). A fost o lovitură dată mândriei lui de bărbat şi şef de oaste.

Înălţimea unui om nu se măsoară prin aceea de a face lucruri mari, ci prin faptul că este capabil să facă şi pe cele mari, şi pe cele mărunte, deopotrivă, fără deosebire.

XXX Vă spuneam de ideea mea de milioane. Fratele meu s-a ales

cu desenul murdărit de cerneală şi cu problemele lui distruse. Ba, pe deasupra, a mai şi plătit tribut, făcându-mi şi cele cinci exerciţii ale mele.

Ameninţarea plutea deasupra existenţei mele. Ceva trebuia făcut.

— Auzi, frate-meu, i-am zis împăciuitor. Ce e al tău, e al tău. Eşti mai bun ca mine la desen. Eşti un maestru. Eu, ce vrei, mai trebuie să mai ci esc. Tu ai şi talent la desen. Ai o mână de artist.

Fratele meu se uita la mine şi nu ştia ce să creadă. Se uimea, minune mare, de lepădarea mea de sine. Ştia că nu prea aveam în firea mea această calitate.

— Şi tu o să ajungi mare, îmi spuse el, simţindu-se dator şi flatat.

— Ştii ce, hai să facem împreună o casă. Tu faci contururile şi eu colorez, ce zici? am luat eu iniţiativa altei propuneri.

— Hai s-o facem şi pe-asta, îşi dădu el drumul.

Când şi când, mai trăgeam şi eu câte o linie, ba mai puneam ochi, nas şi gură la soare, ba mai desenam o clanţă, în timp ce el finisa şi contura ce era mai pretenţios.

— Pune şi temelie la casă, i-am zis eu, şi a pus-o. Şi nu crezi că e bine să fie din aur? am insistat eu, care luasem culoarea galbenă în mână.

— Nici nu se discută, aprobă fratele meu.

După ce am terminat, am trântit un zece cât casa de mare, iar fratele meu a tras o semnătură de mare maestru sub notă.

— Suntem cei mai valoroşi, a concluzionat. Mergem cu ea la Paris. Dincolo de faptul că această ilustră capodoperă ne aparţinea prin părtăşia efortului nostru, mai era ceva: câştigasem relaţia. Şi mai mult decât atât. Aveam o casă de… aur.

Dragostea… nu are buzunare

Era a cincea vară din copilăria mea, puternic însorită, care mă lumina prietenos şi mă învăţa cu răbdare culorile vieţii.

De parcă ne era tovarăş de hai-hui, acel început de vară alerga cu ghiozdanul în spate deschis şi plin de bucurii, pe care le scăpa printre noi, copiii, ce le găseam în jocurile născocite de pofta noastră de zbânţ fără graniţe.

Ca un stol de grauri flămânzi ne-am aruncat asupra unui cireş copt, ce ne făcea semn mai de mult că vrea să stea de vorbă cu noi, în ciuda unui proprietar ursuz, care rezemase un băţ zdravăn de tulpina

lui. În dimineaţa aceea se ştia că stăpânul cireşului plecase la târg, iar noi ne lăudam cu prada, la care ajungeam cu cât urcam mai sus, spre vârful pomului.

Căţelul omului de care ne era frică trecuse de partea noastră, găsindu-şi joacă cu cireşele ce ne scăpau din copac, fapt care ne-a determinat să-i oferim decoraţia pentru înaltă trădare.

— Nu ştiam că am musafiri la masă, se auzi sub noi o voce dogită de tutun.

Ni s-au încleştat fălcile, iar inimile au început să bată de parcă se scutura cireşul sub bătăile lor.

— Îndrăzniţi şi coborâţi, să facem cunoştinţă, spuse stăpânul copacului, în timp ce luase în mână băţul de care am râs că nu va spune niciodată cine a urcat în cireş. Doi dintre prietenii mei au început să plângă. Eu mii gândeam că mi-ar fi trebuit neapărat nişte aripi.

Dacă nu ştiţi drumul, mă urc eu la voi să vi-l arăt, îşi declară omul. bunăvoinţa”.

1 16

Ne-am îngrămădit să ne prăvălim cât mai repede, simţindu-ne deodată grei din cauza groazei care ne-a încărcat piepturile cu o respiraţie galopantă.

Ne-a aşezat ca la armată, după înălţime, şi aşteptam să ne scuture pantalonii de praf cu băţul lui devenit obiect de tortură.

— Scoateţi tot ce aveţi în buzunare, tună „monstrul”.

Doldora de cireşe, buzunarele s-au golit repede într-un castron mare de tablă. Strivite, în coborârea atât de grăbită, bietele cireşe arătau jalnice.

— Tu nu vrei să mă cinsteşti cu nicio cireaşă? spuse omul, arătând spre mine cu băţul cel groaznic.

— Eu nu am buzunare, i-am răspuns pierit.

— Bravo! Deci tu doar ai luat două, trei cireşe de poftă şi ai socotit că nu merită să te lăcomeşti, făcându-ţi provizii ca prietenii tăi. Şterge-o repede, până nu mă răzgândesc.

N-a trebuit să-mi spună de două ori ca să înţeleg că sunt graţiat, în urma mea se auzeau ţipetele Judecăţii de apoi”, pe care le scoteau colegii mei de cireşe, sub băţul neînţelegător al stăpânului păgubit.

— Hai, înţeleg să vă urcaţi şi să mâncaţi cireşe până vă trece pofta, dar să mi le storcoşiţi în buzunarele voastre murdare, asta nu mai suport.

Şi dă-i şi bate la ei, de se ascunse şi căţelul care îşi ştia bine vinovăţia.

După ce mi-am revenit din spaima ce a căzut peste mine, m-am simţit dator şi sfătos să le dau o explicaţie prietenilor mei puternic scuturaţi, vizavi de eliberarea mea miraculoasă.

— Măi băieţi, de câte ori trebuie să vă spun că la cireşe nu trebuie, domnule, să-ţi iei pantaloni cu buzunare!

Pledoarie pentru varietate

Se ştie că o frunză nu seamănă cu alta. Fiecare fulg de zăpadă este un unicat. Desenul din palma mea, care mă identifică, nu-l mai are nimeni. Niciodată nu voi putea reproduce la fel declaraţia de dragoste adresată soţiei, iar emoţiile pe care le voi încerca la fiecare revedere cu aleasa sau alesul inimii (când valurile dorului se stârnesc în inimă) nu se vor asemăna vreodată.

Fiecare răsărit şi fiecare apus au mesaje tonale variate, iar cântecul „Când se lasă umbra serii”, din pragul rugii de seară a familiei, încarcă mereu altfel sufletul.

Cred că intuiţi ce vreau să spun. O căsătorie fără diversitate şi noutate va fi roasă de carii şi va mirosi a vechi, a uzat şi a plictiseală.

De aceea dragostea nu face rezerve şi nu produce duplicate. Ea este mereu proaspătă, dă pe loc tot ce are mai bun şi dă continuu. Cireşele ţinute mai mult timp după ruperea lor din copac fac viermi. Oricât de motivată este urarea „La mulţi ani”, adresată soţiei de ziua ei, repetată aşa an după an, fără niciun adaos romantic, îşi pierde gustul. Dragostea nu are buzunare în care să depoziteze gesturi care au mai fost odată oferite sau declaraţii o dată spuse şi pe care le scoatem la intervale de viaţă în mod stereotip, ca la un ritual fără viaţă.

Acelaşi costum şi aceeaşi coafură, aceiaşi prieteni şi aceeaşi staţiune, aceleaşi feluri de mâncare: luni şi marţi fasole, miercuri şi joi varză, vineri, sâmbătă şi duminică mâncare de cartofi, aceeaşi poziţie a mobilierului şi după douăzeci de ani vor îngusta viaţa pe cel mai anost traseu al căsniciei.

O rugăciune searbădă dimineaţa şi seara, în care tema principală e ocrotirea noastră şi a celor dragi, studiul lecţiunii pe întrebări şi citirea textului fără meditaţie vor sărăci viaţa spirituală a căminului şi vor obosi sufletul cu rutina care va aduce rugină în articulaţiile vieţii.

Nu se poate ca o asemenea viaţă de cămin inflaţionistă să

păstreze la conducerea ei un astfel de tiran. E timpul să începem demonstraţia şi să strigăm: „moarte rutinei!”

La Cuvântul Lui

— *Depărteaz-o la adânc şi aruncaţi-vă mrejele pentru pescuire*, a zis Iisus.

— Inutil, învăţătorule, spuse Petru. Toată noaptea ne-am trudit şi rezultatul a fost… nimic. Dar totuşi, dacă spui Tu… Andrei, Ioan, Iacov, hai să mai facem o plimbare…

O familie prinsă în decorul cenuşiu al unor obiceiuri ar putea socoti că nu mai e timpul pentru vreo schimbare. Au mai fost încercări, dar nimic nu s-a văzut. Mai bine să ne mulţumim cu ce avem, se zice, adică cu acel minunat „nimic”.

Faptul că sufletul este flămând după cuvinte şi gesturi romantice, după stârnirea dragostei şi după bucuria părtăşiei fizice şi afective nu pare aşa important. Important este să nu strici rutina vieţii atât de echilibrată, stabilă şi nemişcată. Să fim serioşi! E chiar aşa de bine? Ne place aşa de mult portocala cea atât de frumoasă, dar cu miezul atât de uscat? De ce nu-L ascultaţi? Aveţi încredere şi depărtaţi căsnicia voastră la adânc, apoi aruncaţi-vă mrejele cuvintelor şi sentimentelor frumoase în sufletul celuilalt şi trageţi apoi la suprafaţă povara câştigului vostru. Realitatea este că se pescuieşte în apele unei mulţumiri de sine egoiste, în care nu poţi prinde nimic care să însemne valoare şi atracţie pentru partenerul de viaţă.

Dacă îl lăsăm pe Iisus să ne facă programul de „pescuit” şi să ne arate şi importanţa părtăşiei noastre, vom scoate în căsnicie o „pradă” de o viaţă în doi cu o noutate şi o prospeţime de neimaginat, încât vor fi interesate şi alte cupluri să se bucure împreună cu noi de câştigul nebănuit de mare al iubirii.

Atenţie, un duşman deghizat

— Ce părere ai de ce se întâmplă cu familia Costescu? încercă soţia un dialog. Auzi, ca şi când douăzeci de ani de căsnicie nu ar însemna ceva, doamna Costescu divorţează. Cică dânsa nu mai găseşte strop de dragoste pentru distinsul domn Costescu. Nu ţi se pare de condamnat?

— Nu mă interesează, zise soţul, răsfoind ziarul.

— Ce vrei să-ţi fac de mâncare mâine? Cred că n-ai uitat că e ziua ta.

— Ce vrei tu. E o zi ca toate celelalte. Stai liniştită şi nu te mai

frământa, zise el fără interes.

— Ai vrea să mergi la părinţii tăi sau la ai mei să sărbătorim evenimentul?

— Cum vrei tu. Mi-e egal unde. Crezi că o să mai întinerim dacă ne ţinem de festivităţile astea? Aş! Dar, dacă ţii morţiş, fie, spuse soţul, lăsând ziarul deoparte şi căscând zgomotos.

— Ţi-am luat cadou ceva ce ţi-ai dorit tu de mult. Sunt curioasă să ştiu dacă ghiceşti.

— Crezi că mai ştiu ce-mi doream? Toate sunt o deşertăciune, cum zicea Solomon.

— Ţi-a venit o scrisoare de la serviciu, schimbă discuţia.

— Las-o că o citesc eu. Nu prea mă interesează ce spun ăştia. Se joacă cu scrisorile de parcă n-ar putea să-mi spună verbal ce au de spus.

— Îţi spun eu ce scrie în scrisoare. Cică te-a schimbat din secţie şi te-a dat la întreţinere.

— Cum? sări el ars. Să-mi facă mie una ca asta, eu, care le-am slujit douăzeci şi cinci de ani? îi termin. Nu mergem nicăieri. Anulăm orice eveniment. Mă duc la director acasă şi îi fac un scandal de o să mă pomenească. Uită-te la ei ce le coace mintea. Ce neruşinare!

Vreau să spun ceva despre indiferenţă. Sub aparenţa de pace şi calm, indiferenţa ucide evenimentele sufleteşti şi nu deschide uşa nici unei bucurii. Totul este egal şi obişnuit şi nimic din ce face sau simte partenerul nu impresionează. Sub umbrela unei toleranţe declarate (poţi să faci ce vrei şi să gândeşti orice, eşti liber/ă), se acceptă unele gesturi ale celuilalt, ce în alte familii ar tulbura şi tensiona relaţiile. „Nu-i nimic”, încearcă să rezume cel care se arată dispus să nu lase strop de conflict să se strecoare în cămin.

Indiferenţa poate fi resemnare bine aşezată sau un egoism mascat, care, atunci când este afectat în prestanţa lui, sare şi rupe lanţul.

Sub semnul acesta de detaşare de evenimente şi persoane, se poate citi o fugă de responsabilitate şi o evitare a implicării în orice activitate variată, care pare că ar complica viaţa. Deviza lui este: „Nu-i deranjez, să nu mă deranjeze”.

A te cantona la nivelul minimei existenţe, blocând iniţiativa implicării şi interesul pentru schimbare, înseamnă să-ţi îngropi talantul vieţii de cămin.

Când se va cere raportul vieţii de părtăşie cu partenerul tău, sigur vei auzi cuvintele: „Rob viclean şi leneş” şi nu-ţi vor conveni.

Cu sare şi piper

Cheia se răsuci în broască şi, ca un vehicul supraîncărcat cu sacoşe, îşi făcu apariţia stăpânul casei, care avea în custodia iubirii lui doi copii plini de viaţă şi o soţie plăcută, pe care zilnic o curta cu cuvinte şi gesturi tandre.

A doua zi se împlineau zece ani de la căsătoria lor şi, în consiliul de familie, s-a hotărât mare sărbătoare, alături de câţiva invitaţi apropiaţi lor.

Uşa bucătăriei s-a deschis şi zâmbetul strălucitor al doamnei, preocupate de fericirea zilei de mâine, se stinse tot aşa de repede cum s-a şi înfiripat.

— Ce-i cu tine? îţi este rău? Ce e cu faţa asta aşa de palidă? îl întrebă ea.

Puse jos sacoşele cu provizii şi, fixând-o misterios, îi spuse scurt:

— Trebuie să vorbim imediat. Lasă tot şi vino în sufragerie, îngrijorarea o cuprinse ca un val de frig, care te surprinde, îngheţându-te.

Tatăl copiilor deschise uşa şi spuse serios celor doi bulgări de viaţă, care râdeau de se prăpădeau pe o temă dată, că e bine să nu facă nicio gălăgie, pentru că are de vorbit cu mama lor nişte lucruri foarte importante.

Copiii, care nu l-au văzut niciodată aşa de marcat pe părintele lor, au instalat urgent linişte, dar şi curiozitate.

— Trage jaluzelele, să nu ne vadă nimeni, spuse soţul doamnei lui. Ea se conformă mecanic şi, îngrozită, se aşeză pe canapea în faţa lui. Îşi scoase şorţul şi îl fixă crispată.

— Du-te şi închide radioul, căci nu vreau să aud niciun zgomot. Soţia alergă să-i împlinească porunca soţului, pe care nu l-a ştiut vreodată aşa de copleşit de vreo problemă, oricât de stranie ar fi fost ea.

— Te rog, nu mă fierbe fără apă şi spune-mi ce s-a întâmplat, a insistat ea.

— Mai ai ceva pe aragaz sau la cuptor? Dacă ai, stinge totul, spuse el amplificând misterul. Şi trage telefonul din priză, să nu ne mai bruieze cineva, strigă în urma ei.

Copiii au crăpat uşa uşor, trăgând cu urechea. Ochii ei erau pregătiţi să rostogolească lacrimi ce de mult n-au mai vizitat faţa radioasă şi mulţumită, luminată de fericitul ei soţ.

— S-a întâmplat ceva cu părinţii noştri? anticipă ea, nerăbdătoare.

— Nu, e ceva mult mai important şi de altă natură, ridică el tensiunea.

— Se pare că trebuie să anulăm toate pregătirile de mâine, spuse soţia îngrozită de ceea ce urma să audă.

— Eşti pregătită să-ţi spun în seara asta sau vrei să te menajez şi să-ţi spun mâine? zise el ridicând la culme momentul.

— Nu mai rezist până mâine. Te implor, spune-mi acum sau fac atac de cord.

— Bine, draga mea. Trebuie să-ţi spun, căci nu mai pot să ţin în mine.

Ochii ei se măriră de curiozitate. De abia mai respira de emoţie. La camera copiilor, niciun zgomot. Ceva mai încolo, uşa a scârţâit scurt, semn că cei mici sunt cu radarele în funcţie.

— Ei bine, iată vestea pe care vreau s-o auzi: te iubesc, spuse el rar şi apăsat, împrăştiind misterul, în timp ce pe faţa lui şi-a readus obişnuitele licăriri jucăuşe.

— Cum? se descarcă ea. M-ai pus să-mi opresc producţia din bucătărie, să scot telefonul, să trag jaluzelele şi să sting radioul ca să-mi spui tu declaraţia ta de dragoste?

— Da, şi nu-mi pare rău, zise el candid, fericit de isprava lui. În faţa cuvântului „te iubesc”, orice activitate trebuie să înceteze, spuse el patetic.

— Chiar şi inima mea? îţi dai seama prin ce tensiune m-ai trecut? În clipa următoare, toate pernele de ornament din sufragerie au zburat spre „inamic”.

Copiii au scos un strigăt de victorie, năvălind peste el, siguri de o nouăhârjoneală.

— Măcelăriţi-l, legaţi-l şi să stea zece ani fără apă şi mâncare, le spuse ea celor mici, participând alături de ei la „pedepsirea” aducătorului de veşti „misterioase”.

Scena a fost teribilă, dar şi declaraţia de dragoste a soţului ei a fost inedită şi, cu toate că a costat ceva tensiune, i-a plăcut în final.

Acolo, pe covorul din sufragerie, dragostea le lumina feţele ca la

un joc de artificii. Pentru că ştiau cum s-o împartă.

Semnează contractul… şi taci!

— Ce-ai spus? Cum îndrăzneşti să-mi faci mie program şi să insinuezi că sunt musafir în casă? Crezi că n-am de făcut altceva mai bun decât să sparg nuci şi să pun murături de toamnă?

Ţi s-a ruinat casă, dacă n-am zugrăvit în baie, şi ţi s-au înfundat căile respiratorii, dacă nu ţi-am bătut covoarele?

Te legi mereu de lucrurile mărunte şi-mi ţii pomelnice despre îndatoririle mele, ca şi când eu nu fac nimic în casă. Un lucru trebuie să ştii şi nu-l mai repet: ţine-ţi judecăţile pentru tine şi nu încerca să mă convingi că tu eşti personajul principal, iar eu sunt cel care prăbuşeşte căsnicia. Te mai şi miri că nu mai am sentimentele de la început. Secretul e în felul cum mă tratezi, scumpo! Să-ţi fie clar: mă respecţi, te respect!

— Dar, dragul meu, eu te-am invitat frumos să participi la viaţa familiei în baza angajamentului tău declarat la căsătorie şi, crede-mă, fără să te oblig. Nu poate fi ceva mai plăcut ca atunci când plănuim împreună şi tot împreună rezolvăm şi problemele casnice. Nu te-am chemat să faci ceva din silă sau sub ameninţare. Dacă mai sunt încă soţia ta, mai sper să ne bucurăm prin ceea ce facem împreună.

Ce-i drept, mă îngrijorează lipsa ta de sentimente faţă de mine. Cam de mult ai uitat să mai faci exerciţiile dragostei, care cândva ne hrăneau afectivitatea noastră. Poate că e şi vina mea aici. Se pare că s-au pierdut pe drum cele spuse la altar cu iubirea şi la bine, şi la rău. Nu ţi-am spus nimic despre cât sufăr din pricina asta. De ce ţi se pare aşa de ciudat că fac apel la dreptul meu de a te avea printre lucrurile vieţii mele, odată cu locul tău din inima mea? Când te chem să faci o treabă alături de mine, nu crezi că ceea ce este mai important pentru noi este să comunicăm bucuria noastră de a fi împreună? Scena asta a ta mi se pare gratuită şi nejustificată. De ce fugi de mine? Ai pe altcineva, care nu-ţi cere nimic şi care te poate face fericit?

— Uite, chestiile astea pe mine mă obosesc. Ai stilul tău de a-mi lega mâinile la spate, şi să nu-mi dai libertatea de a mă mişca în voie. Degeaba te plângi că nu mai merge căruţa noastră. Nu te uita la mine. Cheia este la tine. Înţelegi? Nu am nevoie de morală. Soluţiile tale nu sunt şi ale mele, aşa că nu căuta să mi le dictezi. Sunt om mare şi ştiu ce trebuie să fac. Şi ca să nu lungesc boala, fac un contract cu tine: dacă mă mai plictiseşti cu cererile tale absurde şi cu tocăneala asta

enervantă, voi face să auzi un cuvânt care ne va linişti pe amândoi: divorţ. Sfatul meu este: semnează contractul şi… taci! Pentru binele tău şi al meu. La asemenea situaţii, asemenea soluţii!

Ai trecut pe aici?

În cartea sa *Legământul familiei*, Deniss Guerney vorbeşte despre stadiile de dezvoltare ale căsătoriei. Primul stadiu este stadiul romantic, în această etapă, fiecare partener spune: „Sunt al tău. Tu eşti perfect, tu eşti omul visurilor mele. Dacă ai defecte, ele sunt minore. Eşti omul ideal, de aceea te rog să nu te schimbi niciodată”.

Urmează apoi stadiul învoielii, al acordului, care uneori începe imediat după terminarea lunii de miere. Soţii se descoperă, spunându-şi unul altuia: „Eşti mult prea departe de a fi perfect. Mă voi schimba, dacă acesta este lucrul pe care îl doreşti”. Începe astfel faza contractuală. Intenţia fiecăruia este de a schimba caracterul partenerului său, admiţând lumea măsură sau chiar deloc necesitatea propriei schimbări. Această etapă contractuală conduce inevitabil la sentimentul de dezamăgire şi eşec.

Începe acum stadiul coercitiv. Mesajul este: „Căsătoria noastră este un dezastru, şi asta se întâmplă pentru că tu nici măcar nu ai încercat să te schimbi; este doar vina ta. Dacă vrei ca această căsătorie să dureze, trebuie neapărat să te schimbi”.

Creştinii nu doar că vor încerca să îl schimbe pe partener în această fază, dar îl vor ruga aprig şi pe Dumnezeu să aducă schimbare în viaţa soţului sau a soţiei.

Dacă nu survine mult râvnita schimbare, se instalează stadiul disperării. „Sunt convins că nu te vei schimba; nici măcar nu îl vei lăsa pe Dumnezeu să lucreze în vieţile noastre. Vreau să ies din această căsătorie. Asta este. Aş putea rămâne, dar, dacă aş face-o, nu îţi voi mai oferi nimic, pentru că deja am făcut-o şi am avut numai de suferit”. Autorul crede că, dacă aceste cupluri sunt suficient de puternice pentru a trăi descoperirea că aproape toate contractele maritale se termină cu un eşec, vor putea atinge stadiul acceptării. Putem numi acesta un legământ al căsătoriei. Aici, fiecare soţ sau soţie îl (o) acceptă pe celălalt cu toate slăbiciunile şi defectele lui. Nu mai solicită schimbarea, ci ia angajamente; nu mai este înspăimântat de recompense, ci este dispus să promită loialitate. Acum, fiecare iubeşte adevărata persoană, şi nu o idee romantică. Acum, cuplul poate face faţă împreună oricărei furtuni şi nu se vor mai învinovăţi reciproc

pentru pagubele provocate de „vânt”.

Apropo de contract

De obicei, un contract este o înţelegere încheiată între două persoane care se hotărăsc să facă sau nu ceea ce se stipulează în acel act. Un contract este formalizat de un document scris sau de jurăminte şi ceremonii publice. Este interesant că unele dicţionare prind în definiţiile lor şi pe aceea conform căreia un contract ar fi o înţelegere formală de căsătorie. Şi nu este aşa? Nu începe căsătoria ca o formă de contract, cu anumite înţelegeri între bărbat şi femeie? Aduceţi-vă aminte! Nu aţi aranjat să fiţi credincioşi unul altuia, să vă acordaţi reciproc sprijin fizic şi moral şi să locuiţi împreună, iar nu să vă refugiaţi la părinţi atunci când sunt probleme? Odată cu ceremonia trecerii în cuplu căsătorit, apar noi drepturi şi noi responsabilităţi. Responsabilităţile sunt acelea de a trăi după propriile acorduri; drepturile sunt de a ne aştepta ca şi partenerul să trăiască după ale sale. Există o relaţie de schimb care s-ar traduce aşa: mă voi confrunta cu nevoile tale, dacă şi tu vei intra în contact cu nevoile mele. De multe ori, nu suntem nici măcar conştienţi de multe dintre aşteptările noastre contractuale, dar ele nu sunt mai puţin reale. Ne aşteptăm ca noul nostru partener să ne iubească într-o manieră familiară, poate chiar în maniera încarei-a văzut adesea pe părinţii noştri manifestându-şi dragostea unul faţă de celălalt. Şi acum realitatea: Majoritatea căsătoriilor nu funcţionează doar ca nişte contracte. Dacă ar fi aşa, rata divorţurilor ar fi de 100%.

În fiecare căsătorie există eşecuri ce ne aduc aminte de promisiunile făcute. Nimeni nu se comportă întotdeauna tandru sau îşi pune întotdeauna soţul sau soţia pe primul plan. În fiecare căsătorie, conflictele pot apărea din cele mai neobişnuite situaţii, cu toate acestea, oamenii nu divorţează doar pentru că partenerii lor nu reprezintă „o afacere bună”. De obicei, într-o relaţie maritală survine ruptura atunci când partenerii descoperă unele alternative ce ar crede ei că le-ar putea aduce o recompensă mai mare decât actuala căsătorie. Poate că unul dintre parteneri descoperă o a treia persoană sau un nou punct de interes în afara cercului căsătoriei sau poate chiar speranţa unei noi relaţii.

Divorţul este adesea o combinaţie între neputinţa atingerii ţintei contractului marital şi convingerea unuia dintre soţi că un alt contract, cu o altă persoană, sau chiar posibilitatea unui asemenea

contract poate satisface nevoile ei sau ale lui într-un mod mai adecvat. Deci premisa de bază a unui contract de căsătorie este primirea, acceptarea ca nevoile mele să fie satisfăcute cât mai eficient. Cum vă sună „afacerea” aceasta? Nu e așa că e lamentabil?

Pe când încercam și eu să împlinesc elementele contractului, obosit de eșec, aud o șoaptă din partea unui vestit Consilier pe care L-am mai cunoscut la cununia mea: „Fă bine și încetează să-l mai schimbi pe celălalt, și-ți voi arăta o cale mai bună”.

Să fie lumină!

Dacă relația pe bază de contract ne-a întunecat inimile și ne-a viciat puterile, unde vom putea găsi o relație în care cei doi vor acționa din dragoste și loialitate unul pentru celălalt, indiferent de consecințe?

Vă spuneam de șoapta aceea binefăcătoare care salvează căsnicia și pe care Prietenul familiei mele mi-a spus-o. Nu pot s-o rețin doar pentru mine. Dacă ați obosit suficient de mult în sfera contractului, probabil că ați auzit-o și voi, pentru că El spune tuturor tainele iubirii. Ei bine, odihna și bucuria, relația, frumusețea și binecuvântarea căsniciei vin doar prin legământul căsătoriei.

Să începem în forță. Legământul definit drept „credincioșie în acțiune” presupune să nu ne lăsăm conduși de sentimentele de dezamăgire și tristețe, ci să acționăm, convinși fiind că ambii parteneri sunt responsabili pentru această relație. Legământul căsătoriei implică angajamentul reciproc de a ne iubi partenerul, în ciuda sentimentelor negative pe care le experimentăm, și de a trăi legământul, îndepărtând sursele acestor sentimente.

Și-acum, pentru unii, ceva ce poate fi nou: în Scripturi, ni se spune să ne iubim aproapele (inclusiv partenerii de viață) ca pe noi înșine. Acest lucru este imposibil, dacă am defini dragostea doar în termenii unui sentiment. Nu ne putem ordona nouă înșine să avem un sentiment. Trebuie să existe o acțiune gândită, în urma căreia să vină sentimentul. Adevărata dragoste este acțiune, nu un simplu sentiment pe care îl nutrim. Un legământ nu este rezultatul a ceea ce simțim, ci a ceea ce facem. Legământul este fapta, este decizia de a rămâne împreună cu partenerul meu, căruia i-am jurat credincioșie. Natural că rezervele noastre firești nu vor putea susține credincioșia mărturisită. Puterea lui Dumnezeu îmi aduce puterea deciziei de a fi împreună cu alesul sau aleasa mea în orice circumstanță și, în același timp, și motivația pe care mi-o dă El pentru o iubire izvorâtă nu din ceea ce

face partenerul meu pentru a fi iubit, ci din concentrarea atenţiei vieţii noastre asupra a ceea ce putem să dăm. E cam pe dos de cum credeam noi odinioară. Deci, sentimentul de „nu îmi mai iubesc partenerul” nu reprezintă o justificare plauzibilă pentru divorţ, dar nici sentimentul în sine nu trebuie ignorat. De aceea, legământul căsătoriei nu se bazează pe sentimentele de dragoste reciprocă, sentimente ce pot dispărea la fel de uşor precum apar. În schimb, el se bazează pe hotărârea noastră de a acţiona într-un legământ unul pentru celălalt. Dragostea de tip principiu, care stă la baza relaţiei de căsnicie, are în centru factorul decizional prin care îmi exprim ataşamentul, dincolo de orice surpriză ce mi-ar putea produce partenerul.

Nu este mai mare dragoste decât să-şi dea cineva viaţa pentru prietenii săi. *Voi sunteţi prietenii Mei*, *dacă faceţi ce vă poruncesc Eu Ioan* 15, 13 – 14. Nimeni nu simte sau nu vrea să moară pentru un prieten pe baza simţămintelor. Fapta este acel ceva ce o persoană alege să săvârşească. *Pentru un om neprihănit cu greu ar muri cineva*; *dar pentru binefăcătorul lui*, *poate că s-ar găsi cineva să moară*. *Dar Dumnezeu îşi arată dragostea faţă de noi prin faptul că*, *pe când eram noi încă păcătoşi*, *Hristos a murit pentru noi*. *Deci*, *cu atât mai mult acum*, *când suntem socotiţi neprihăniţi*, *prin sângele Lui*, *vom fi mântuiţi prin El de mânia lui Dumnezeu* Romani 5, 7 – 9.

Iisus nu ne-a chemat ca ucenici ai Săi pentru că simţim ceea ce El ne-a poruncit să simţim, ci pentru că facem ceea ce El ne-a poruncit să facem.

Prin contrast faţă de contractul căsătoriei, legământul căsătoriei se bazează pe angajamentul meu faţă de celălalt. Aceasta înseamnă să mă dăruiesc pe mine fără nicio condiţie. Nu există niciun „dacă” într-un legământ: dacă mă iubeşti, atunci te voi iubi şi eu; dacă tu crezi în mine, atunci şi eu voi avea încredere în tine; dacă vorbeşti deschis cu mine, atunci şi eu mă voi oferi ţie. Nu este nevoie de o tabelă de marcaj pentru a înregistra în permanenţă cine pentru cine face. Legământul de căsătorie este strâns legat de dăruirea de sine liberă şi responsabilă, de loialitatea mea pentru tine, de încercarea de satisfacere a nevoilor tale. Legământul căsătoriei nu este distrus de încălcarea promisiunilor de către un partener, pentru că fundamentul său nu este format doar dintr-un schimb de jurăminte, ci dintr-un angajament fără condiţii.

De asemenea, legământul căsătoriei nu înseamnă că, dacă ne comportăm în maniera corespunzătoare, în anumite ocazii avem

dreptul la anumite beneficii, ca răsplată. A proceda astfel înseamnă a ne trata partenerul drept un obiect ce poate fi manipulat, şi nu drept o persoană căreia i-am jurat loialitate. Dar asta nu presupune că nu putem să avem anumite aşteptări unii din partea celorlalţi.

Israeliţii au confundat legământul cu un contract, crezând că, dacă vor trăi conform legii, vor avea o relaţie privilegiată din partea lui Dumnezeu. Trebuie să ne fie clar: nu putem cumpăra o relaţie cu Dumnezeu prin comportamentul nostru impecabil. Transferând acest principiu pe terenul celor doi, se întâmplă acelaşi lucru. Ţinta legământului căsătoriei este aceea de a trăi împreună prin credinţă, şi nu numărând în permanenţă contractele, respectarea sau încălcarea lor.

De aceea este uimitor Dumnezeul nostru, care ne-a dat drumul unui izvor de dragoste pe care nu suntem capabili să-l producem aici, pe pământ, prin nicio ştiinţă a sufletului. Auziţi: *Te-am purtat şi tot am să te mai port*; sau: *Te iubesc cu o iubire veşnică*, *de aceea îţi păstrez bunătatea Mea*. Nicio condiţie de felul: Dacă vei fi bun creştin şi vei face fapte rezonabile, vei avea parte de iubirea Mea!

Ce binecuvântare să ai un asemenea Mântuitor, care îţi ia de pe suflet povara căsniciei pe bază de contract şi îţi oferă din dragostea Lui adevărata iubire pentru partenerul tău!

XXX

„Dar sunt nişte condiţii absurde!” îşi spuse femeia, privindu-se în oglinda lacrimilor ei.

„Dacă dorea să scape de mine, o putea face într-un mod mai elegant. Scena asta cu persecuţia imaginară de care suferă este fără sens, numai dacă nu cumva are pe altcineva. Nu e cinstit! Acum, tot ce aş vorbi mi-ar putea interpreta ca insinuare şi cicăleală. Doamne, ce mă fac? Nu sunt pregătită pentru singurătate. Şi doar ştie că-l iubesc. Nu înţeleg. Nu a fost niciodată aşa de dur şi de categoric ca astăzi. este evident că a fost ceva forţat. Nu e genul lui să facă scene din astea. Parcă mi-a pus în mână un pahar plin ochi cu apă şi, sub pedeapsa capitală, pe un traseu de o sută de kilometri, să nu vărs nicio picătură. Da, divorţul este pedeapsa capitală pentru mine.

Ce-i drept, l-am cam neglijat. Mereu ocupată, mereu obosită, tot timpul în priză şi uneori nervoasă, de parcă odihna şi comunicarea ar fi fost dintre lucrurile nedorite şi incomode. Oare a spus serios ce a spus? Nu-mi aduc aminte să fi fost vreodată aşa de ameninţător. Dă-mi o

idee, Doamne! Cred că e timpul să-i spun gândul Tău. Doar n-o să stau mută!”

Deschise uşa de la sufragerie. El stătea cu ochii închişi în fotoliu şi-şi sprijinea fruntea în palme.

— Aş vrea să-ţi vorbesc, îi spuse soţia cu un tremur în glas.

— E posibil să fie ultima discuţie, dacă nu ştii cum s-o faci, o avertiză el.

— Dacă asta aştepţi, atunci te vei strădui să fie ultima. Dar eu nu pot să nu-ţi spun ce am pe suflet.

— Vrei să mă asiguri că eşti de acord să ne despărţim, pentru că eşti conştientă că nu te poţi stăpâni să nu mă torturezi cu şicanele tale? Nu-ţi dai seama că, de la un timp, tu te-ai format să mă abordezi ca pe un obiect?

— Poate că exagerezi. Nu am avut niciodată intenţia asta. Nu sunt pregătită pentru pasul despărţirii. Nici nu pot crede că poate veni peste noi o nenorocire mai mare decât asta. Ştii că nu o doresc. Dragul meu, spune-mi adevărul! Tu ai sigur pe altcineva. Nu pot să justific altfel comportamentul tău faţă de mine.

El o fixă câteva secunde, apoi îşi întoarse faţa spre fereastră, e; i unul care a fost prins în flagrant.

— Da, ai dreptate. De aproape un an am pe altcineva, de care nu pot să scap. Mă urmăreşte zi şi noapte. Adevărul este că-mi place şi mic de ea.

— E mai frumoasă ca mine? îl întrebă ea, stăpânindu-se să nu plângă.

— Nu, e ca ţine de frumoasă. În schimb, este veselă tot timpul, ca o primăvară printre zambile. Zâmbetul ei străluceşte ca un câmp de lalele roşii şi galbene. Când are câte o treabă de făcut, ştie să mă invite frumos, fără să-mi rănească orgoliul meu de bărbat. Avem timp să discutăm orice şi ştii cât de greu m-am dat pe brazdă ca să învăţ să comunic şi lucrurile mărunte. E o încântare să stai în compania ei. E oricând dispusă să ne îmbrăţişăm şi să ne sărutăm, obicei care la noi s-a pierdut de câtva timp. Mai ies cu ea la o plimbare şi mai avem timp să ne şi jucăm.

— Nu mă minţi? încercă ea ultimul gest de a nu crede.

— Nu. Îmi pare rău că nu ţi-am spus mai demult. Ceea ce cred că trebuie să facem imediat este să divorţăm. Înţelegi, sunt îndrăgostit de ea.

— Tu îţi dai seama ce spui? izbucni ea.

Lacrimile o dată pornite îşi găseau trasee pe obrazul ei plăcut, dar transfigurat de durere.

— Îţi este aşa de uşor să arunci la gunoi atâţia ani de căsnicie, în care ne-am iubit şi ne-am legat în bucuria de a fi împreună, şi totuşi să nu-ţi pese? Dragul meu, eu te iubesc. Te rog, nu mă distruge. Vei pune în sufletul meu o boală care poate să mă termine. N-am încetat niciodată să te iubesc. Cred că am fost neglijentă în ultimul timp în relaţia noastră, lucru pentru care îmi cer iertare, dar tu, până nu demult, ai fost un soţ minunat. N-ai ridicat niciodată obiecţiile astea şi pe un astfel de ton. Ce o să zică biserica? Nu uita că eşti cu răspundere printre ei. Ce o să zică părinţii tăi, vecinii şi colegii tăi de serviciu? Eşti şi tu un om respectat, cu o morală apreciată. Cu mine cum rămâne?

— M-am gândit la toate. Biserica mă va accepta în continuare. Părinţii mei mă vor aproba, după ce o să le spun cum stau lucrurile. Te asigur că nu-mi voi pierde respectul. Draga mea, totul e calculat. Va fi mult mai bine şi pentru mine, şi pentru tine. Îţi promit, spuse el zâmbind.

Ea s-a aşezat pe covor, în faţa lui, frângându-se ca o trestie în mâna unui om puternic.

— Chiar dacă vei pleca, eu te voi purta în inima mea oriunde. Voi suferi şi te voi iubi mereu. Îţi voi scrie scrisori, chiar dacă nu-mi vei răspunde, şi am să te chem înapoi. Îţi voi face zilnic mâncarea ta preferată şi am s-o pun pe masă, chiar dacă nu vei veni să o mănânci. Mă voi ruga pentru tine oriunde te vei duce şi voi pune în vază mereu flori proaspete. Mă voi hrăni cu amintirile noastre frumoase şi, dacă îmi vei da voie, te voi privi, chiar de la distanţă, când pleci şi când vii. Te voi îmbrăţişa în gândurile mele şi sentimentele mele şi voi trăi măcar cu umbra ta şi cu adierea amintirilor pline de farmec. Poţi lua totul, dar asta nu mi-o poţi lua.

Cu greu poţi găsi ochi care în faţa acestor cuvinte să nu invite lacrimi. Şi bărbatul ei plângea.

— Cum o cheamă, îl întrebă ea şoptit.

— O cheamă Rodica, spuse bărbatul, în timp ce mâinile lui o traseră lângă el, mângâindu-i părul.

— Ca pe mine, suspină ea. O să-mi fie şi mai greu. Pentru tine va fi o compensaţie perfectă.

Deodată se desprinse din mâinile lui şi-l privi. El zâmbea cu tot

cu lacrimi.

— Cum de n-am înţeles? E adevărat ceea ce cred eu? îl întrebă ea schimbată.

El dădu din cap, aprobând.

O lumină bogată a intrat deodată în fiinţa ei. Cum să trăiască cu femeia aceea, dacă el venea imediat acasă de la serviciu? Chiar şi atunci când pleca în delegaţie, şi era destul de rar, o suna de câteva ori, spunându-i cuvinte de grijă şi de salut. Când să meargă cu ea la plimbare, dacă el îşi derula tot timpul programul acasă, între biroul lui şi bucătărie?

— Cum de ţi-a dat prin cap să-mi faci una ca asta? îl confruntă ea cu un licăr voios în privire.

— Nu mi-a fost uşor, mărturisi el. Ştii doar că nu-mi stă în caracter să fac scene din astea. Cel mai greu mi-a fost să pronunţ cuvântul „divorţ”. E adevărat că este din vocabularul iadului. Dar a mers. Ştiam eu că am o fată deşteaptă, care va pricepe că sunt îndrăgostit tot de ea, dar de cea de până acum un an, pe care ţi-am descris-o cu patos, până să o apuce grijile cele multe. Doar de spaima prin care ai trecut îmi pare rău, dar de lacrimile tale, nu. Au fost curate şi pline de dragoste. Îţi mulţumesc că-mi dai ocazia să-ţi spun că te iubesc.

Ea s-a cuibărit la pieptul lui, oftând a bucurie nouă. Un aer proaspăt de viaţă s-a strecurat pe uşa inimii, care s-a deschis toată.

— Dragule, ai dreptate. Divorţează cât mai repede de mine… cea de acum. Nu-ţi voi sta în cale. Tu să fii fericit! Şi de ce nu şi eu?

…Şi sunt convins că Domnul, uitându-Se peste toate cele făcute, a văzut că erau foarte bune.

Mai bine ca oricând

Eşti bine? *Bărbatul tău şi copilul tău sunt bine*? *Ea a răspuns*: *Bine*. *2* împ. 4, 26.

În realitate, nu era bine. Era chiar o tragedie. Dar de ce nu a spus adevărul? Este nesinceră, ar spune cineva. Şi minte, ar adăuga un altul.

În aparenţă, răspunsul ei duce spre gândurile de mai sus. Dar să revedem tabloul atât de luminos la început şi apoi atât de sumbru din familia Sunamitei. Totuşi, finalul vă va plăcea.

Ea era o femeie bogată şi generoasă. Soţul ei era bătrân şi cumsecade. Se înţelegeau bine, dar existau şi inconveniente, cum ar fi neputinţa de a avea copii. Aceasta însă nu-i împiedica să fie fericiţi.

Elisei, trecând prin suntem, a fost invitat insistent de Sunamita să găzduiască la ea pentru odihnă şi hrană. Ea ştia că este un om deosebit; e omul lui Dumnezeu. I-a făcut o cameră de sus numai pentru el, ca să se odihnească atunci când va trece pe la ei. Se legase o relaţie de prietenie binecuvântată pentru ambele părţi. Omul lui Dumnezeu s-a gândit şi la un răspuns de mulţumire, care a copleşit-o: „Vei avea un fiu", i-a spus el, iar ei nu i-a venit să creadă. Era un vis irealizabil. Totuşi, aşa s-a întâmplat. O bucurie care inundă casa a adăugat la responsabilitatea lor de soţ şi soţie şi pe aceea de părinţi. Într-o zi fierbinte, copilul moare. Nedumerirea se întâlneşte cu durerea. „De ce, Doamne, mi l-ai dat, dacă ştiai că mi-l vei lua?" ar fi sunat întrebarea ei.

Sunamita plecă la omul lui Dumnezeu pentru o confruntare şi un răspuns.

Elisei o vede de departe şi îl trimite pe Ghehazi, slujitorul lui, să o întrebe dacă este totul bine cu familia ei şi ea răspunde: „Bine". Putea fi mânie în răspunsul ei, îndoit cu ironie. Putea fi revoltă şi indignare nemăsurată.

Nu încercăm acum să clarificăm motivele pentru care acea femeie amărâtă a răspuns aşa de derutant. Din istoria aceasta aş vrea să luăm întrebarea omului lui Dumnezeu, pusă prin slujitorul său, şi s-o aducem în cotidianul familiilor noastre.

Întrebări incomode

Pe fondul acelei pierderi dureroase, întrebarea pusă de Ghehazi Sunamitei era nespus de incomodă.

Ce părere aveţi dacă aceeaşi întrebare v-ar confrunta acum şi v-ar chema să daţi un răspuns?

Fără să mă uit la cineva anume, întreb un soţ care nu pare să dea semne de panică, privind stabilitatea familiei lui:

„Spune-mi, eşti mulţumit de starea de bine a familiei tale? Te simţi fericit lângă soţia ta în orice context de viaţă, oricât de plăcut sau neplăcut ar fi?

O preţuieşti cu cuvint-alese, cu mângâieri şi îmbrăţişări zilnice, care o determină să gândească că este prima ta importanţă, dintre apropiaţii tăi?

Te rogi pentru ea ca să fie în orice moment în orizontul de interes al dragostei tale şi al protecţiei Celui ce v-a prins în legământ?

Ai gesturi delicate faţă de ea şi o accepţi aşa cum este, cu temperamentul ei, cu plusurile şi minusurile pe care le cunoşti?

Te complaci cumva într-o rutină a căsniciei tale, scăzând din importanţă prospeţimea, comunicarea şi calitatea relaţiei tale cu soţia ta? Consideri că schimbarea cadrului pentru o nouă viaţă de familie, îmbogăţită cu harul iubirii, ar fi costisitoare?

Ţi-ai pus vreodată şorţul de bucătărie ca s-o ajuţi în treburile casnice şi îţi place să faci echipă cu ea pentru a finaliza programele gospodăreşti ale familiei tale?

Ai în atenţie cuvinte prin care să-i apreciezi pozitiv croiala plăcută a soţiei tale, sau cât de bine îi stă părul, sau cât de atractivă este prin manierele şi privirea ei luminoasă?

Obişnuieşti să o repezi cu cuvinte aspre sau o mai umileşti cu înţelepciunea' ta, pe care o socoteşti superioară ei, impunându-ţi voinţa iară drept de replică?

Îţi face plăcere să-i preţuieşti părinţii, respectându-i şi făcând orice efort pentru a le demonstra disponibilitatea bunelor tale sentimente?

O mai cerţi de faţă cu copiii, umilind-o prin acuzele că nu are metode de a-i educa aşa cum prea bine te pricepi tu?

Ai obiceiul să-ţi corectezi soţia de faţă cu persoane cunoscute, de dragul aşa-numitului adevăr, pentru a-ţi culege importanţă şi personalitate?

Ce zici, ai dispoziţia să o surprinzi, nu doar ocazional, cu un buchet de flori sau cu atenţii care-i fac plăcere şi o umplu de încântare?

Îi dai din timpul tău pentru a petrece împreună clipe de tandreţe şi de intimitate, care să vă unească mai mult şi să vă sporească dragostea?

Eşti atât de atent cu ea, încât să o respecţi printr-o igienă zilnică şi să nu respingi prin nimic exterior din ceea ce apreciază o soţie la soţul ei?

Urmăreşti să oferi copiilor tăi imaginea unei soţii şi mame care primeşte tot respectul şi toată dragostea ta, astfel ca iubirea voastră să fie investiţia cea mai de preţ în viaţa lor?

Eşti cinstit cu tine, încât să recunoşti în faţa soţiei tale greşelile şi realităţile neplăcute ale comportamentului tău, cerându-i iertare, în vederea restabilirii încrederii?

Împărtăşeşti cu ea exerciţiile tale spirituale şi te rogi împreună pentru armonia în cămin şi în viaţa voastră spirituală?

Spune-mi, eşti bine? Soţia ta este bine?

Cred că ţi s-au părut teribil de deranjante întrebările mele. Nu le pun pentru că eu mă aflu pe o poziţie de superioritate. Şi pe mine mă confruntă ca şi pe tine. Important este cât de dispus eşti să ridici înălţimea dragostei tale faţă de soţia ta, pentru ca ea să fie fericită cu tine”.

Poate că unele soţii s-au uitat din când în când la soţii lor, în timp ce tirul interogaţiilor era îndreptat spre ei, dându-le de înţeles că „haide, recunoaşte, nu este aşa?” E posibil ca gestul acesta să nu-i ajute pe partenerii de viaţă, asupra cărora au venit întrebările de mai sus.

Să sondăm şi cealaltă parte, tot aşa, fără adresă specială. Voi alege o persoană care, având rolul de soţie, va răspunde la câteva întrebări, nu atât de confortabile, dar provocatoare de valuri de oxigen pentru o căsnicie excelentă:

„Spune-mi, consideri că anii pe care i-ai petrecut cu soţul tău până acum sunt cu câştig sau cu pierdere?

Dacă ar fi să dai o notă satisfacţiei tale în căsnicie, care ar fi acea notă?

Îl apreciezi şi îl susţii faţă de alţii în ceea ce este valoros, pentru a sublinia faptul că eşti ajutorul lui cel mai potrivit?

Găseşti uneori cu satisfacţie plăcerea de a-i descoperi soţului tău greşelile şi inconvenientele lui, amintindu-le în ocazii repetate ca un contabil perfect, spre totala lui indispoziţie?

Îţi place să-l critici faţă de prietenele tale, destăinuindu-te de câte suferinţe ai parte în căsnicia ta cu el?

Eşti atentă cu gusturile lui în alimentaţie şi cu tabieturile lui, făcându-i plăcere pentru a i le împlini?

Eşti preocupată ca soţul tău să fie respectat prin a te îngriji de ţinuta lui vestimentară, care să fie găsită tot timpul curată şi care să-l reprezinte?

Revii cu insistenţă asupra unor lucruri nefăcute de soţul tău, tachinându-l şi cicălindu-l până la explozie de nervi?

Îţi întâmpini soţul cu zâmbetul pe buze când vine de la serviciu sau din misiunea lui, astfel încât să aibă un ambient sufletesc care să-i risipească stările de indispoziţie şi oboseală?

Îţi îmbrăţişezi, îţi săruţi şi îţi mângâi soţul, ştiind că aceasta îi face bine şi vă apropie, şi îl cuprinzi în cuvinte pline de parfum şi de gingăşie? îi întăreşti autoritatea de tată faţă de copii prin a nu-l înfrunta în faţa lor, ci prin a lua decizii împreună privind educaţia lor?

Apeşi cumva prea tare pedala cheltuielilor în domeniul îmbrăcămintei, adunând excesiv lucruri şi haine mai mult din dorinţa de variaţie decât din necesitate?

Eşti atrasă prea mult de TV, urmărind mai degrabă iubiri înflăcărate imaginare decât propria aprindere a iubirii voastre, scufundând comunicarea şi intimitatea voastră?

Eşti atentă la felul cum arăţi şi cum te îmbraci, neurmărind decât respectul pentru alţii şi pentru soţul tău, şi nu provocarea interesului altor persoane de sex masculin?

Îţi educi copiii în spirit creştin, transmiţându-le deprinderi nobile de caracter şi îndreptându-i spre Izvorul vieţii adevărate?

Încerci câteodată să-ţi umileşti soţul prin superioritatea afectivităţii tale şi, uneori, prin prognoze categorice, care vorbesc despre incapacitatea partenerului de a se schimba?

Îţi pedepseşti soţul, atunci când nu obţii ceea ce doreşti, prin a nu-l lăsa să se atingă de tine, refuzându-i tandreţea şi intimitatea ta?

Spune-mi cu sinceritate: Eşti bine? Bărbatul tău şi copilul tău sunt bine?”

Dacă cele câteva oglindiri au fost privite cu o mai mică sau mare iritare, atunci este bine. Doar indiferenţa ar putea ucide programul de schimbare. Şi dacă este să fie bine, o confruntare cu realitatea, chiar dacă doare, nu merită?

Radiografie la urgenţă

Profetul destinului, Ellen White, în efortul ei de a descoperi voia lui Dumnezeu privind reabilitarea armoniei în familie, dă vălul la o parte în diverse cupluri, fără a le compromite, arătându-le cât de interesat este Mântuitorul de a readuce dragostea în viaţa de cămin, în care s-a pierdut bucuria trăirii împreună.

Scrisorile ei sunt fotografii fidele ale unor familii care pluteau în derivă, iar conştienta că Cerul cunoaşte situaţia aşa cum este ea i-a făcut pe unii să recunoască nevoia de schimbare şi s-au lăsat supuşi intervenţiei divine pentru reaşezarea tuturor lucrurilor după planul lui Dumnezeu.

Şi astăzi, scrisorile „venite din cer”, pentru destinaţiile specifice de atunci, îşi găsesc relevanţă în a lumina situaţiile prezente, descoperind în esenţă aceeaşi problematică de familie în dezbatere.

Iată câteva dintre ele:

„Stimate M., tu ai un temperament iute şi eşti arbitrar şi

autoritar în familia ta. Îţi critici soţia, eşti dictatorial şi n-ai acea iubire pe care ar trebui s-o ai. Eşti extremist, aspru şi arbitrar faţă de copiii tăi. Nu eşti calm, răbdător şi iertător. Tu n-ai putere de rezistenţă, răbdare, blândeţe şi iubire…

Tu ai cel mai dezagreabil spirit, un spirit închis. Eşti egoist şi avar, dar pentru alţii, de la care doreşti să aibă păreri înalte despre tine, ai sacrifica orice, chiar lucrurile de care are nevoia familia ta…

Încetează să afli defecte şi să o cerţi pe soţia ta, pentru că aceasta o face să fie mai dificilă pentru tine, iar pentru ea dă naştere la un iad…

Tratează-ţi familia într-o manieră pe care Cerul o poate aproba, ca astfel pacea să poată fi în locuinţa voastră…" (*Mărturii*, vol. 2, p. 84, 85, 86)

„Soţia lui D. are conducerea; ea are o voinţă puternică ce nu a fost supusă aşa cum cere Dumnezeu; şi, pentru a fi pe placul soţiei sale şi a nu o întrista, soţul i-a cedat. Judecata ei o domină pe a lui şi el nu mai este un om liber de ani de zile…

Ţi-ai lăsat în prea mare măsură isprăvnicia asupra soţiei tale. Acest lucru este greşit; ea să aibă grijă de responsabilitatea ei, fără să ducă şi partea ta, pentru care îţi va cere Dumnezeu socoteală…

Dragă D., tu ai fost orb o bună perioadă de timp…

Aveţi o lucrarea de făcut; umiliţi-vă sub mâna puternică a lui Dumnezeu, pentru ca El să vă înalţe la timpul potrivit". (*Mărturii*, vol. I, p. 723 – 724)

„Dragă R., tu şi soţia ta sunteţi opuşi în mentalitate. Tu iubeşti ordinea şi buna rânduială şi ai un gust bun şi destul de bună conducere. Ca soţ, eşti aspru şi rigid. Lipsurile ei te-au făcut s-o priveşti ca fiindu-ţi inferioară şi, de asemenea, ai făcut ca să simtă că o priveşti în felul acesta…

Ei îi lipseşte ordinea, gustul şi simplitatea în gospodărie şi în îmbrăcăminte. Este prea îngăduitoare şi nu reuşeşte să se ţină de hotărâri, îi lipseşte încrederea în sine. Este timidă, retrasă şi neîncrezătoare în sine. Are o părere proastă despre ceea ce face, şi aceasta o descurajează să facă mai mult. Are nevoie să fie încurajată, are nevoie de cuvinte delicate şi afectuoase. Ea are un spirit bun. Totuşi, are nevoie să facă eforturi depline spre a corecta scăderile ei…

Tu îţi poţi îndrepta greşelile, poţi răscumpăra trecutul." (*Mărturii*, vol. 2, p. 289)

„Dragă R., tu ţi-ai îngăduit să fii confesorul unor femei sentimentale care doreau simpatie şi înclinare spre alţii. Tu nu cunoşti înşelăciunea inimii omeneşti… unele sunt nemulţumite cu viaţa lor de căsătorie.

Nu există destul romantism în ea. Citirea de romane a stricat tot bunul-simţ pe care l-au avut cândva. Ele trăiesc într-o lume închipuită. Imaginaţia lor le creează un astfel de soţ cum există numai în plăsmuirile din romane. Niciodată nu sunt mulţumite sau fericite, pentru că imaginaţia lor le zugrăveşte o viaţă care nu este reală. De câtva timp, picioarele tale s-au abătut de pe calea corectitudinii şi a curăţiei…

Tu ştii până unde vei merge. Vei fi ca un om pe mare, fără ancoră. Interesele tale veşnice au fost sacrificate pentru plăcerea trupului, pentru pofta ochilor şi lăudăroşenia vieţii…

Dacă acum te umileşti înaintea lui Dumnezeu, îţi mărturiseşti păcatele şi te întorci la El cu toată inima, ai tăi ar mai putea fi o familie fericită”. (*Mărturii*, vol. 2, p. 403, 404)

Ce aştepţi de la mine?

Într-una din zilele copilăriei mele am avut o bucurie de neexprimat. S-a spart oglinda de la servantă. Aveam şi eu un ciob mai mare cu care să mă joc.

M-am urcat pe acoperişul bucătăriei de vară şi am început jocul de-a reflecta soarele. Întâi am aruncat soarele în ochii căţelului, care lătra fără motiv. A intrat repede în cuşcă, nesuportând razele iuţi ale soarelui. Apoi am vizitat locurile umbroase, am intrat cu lanterna mea solară pe ferestrele caselor vecine, cercetând cu satisfacţie interioarele lor şi în cele din urmă am găsit o satisfacţie mai mare.

Fratele meu aducea apă din afara curţii şi, încărcat cu două găleţi, venea harnic şi ascultător pe aleea de lângă casă. L-am prins în obiectivul oglinzii mele şi i-am pus soarele în ochi. La ultima treaptă pe care o urca pe alee, încercând să mă înfrunte cu privirea, n-a făcut pasul pentru a urca şi s-a împiedicat, căzând cu zgomot alături de cele două găleţi vărsate peste el. Nu vă pot descrie furia care l-a cuprins în acea situaţie umilitoare. S-a repezit la mine să urce scara rezemată de bucătărie pentru o hotărâtă disciplinare. De-abia am avut timp să o trag pe acoperiş, izolând agresorul, dar în acelaşi timp şi pe mine.

Dacă n-aş fi folosit cheia iertării, care să deschidă iar drumul spre relaţiile bune de mai înainte, aş fi rămas pradă nemilosului soare,

care m-ar fi pedepsit pentru că l-am dirijat spre locuri şi ochi unde nu era permis.

O dată ce este descoperită conştienta adevăratei realităţi din cămin, în care responsabilitatea personală în relaţia de cuplu se vede atât de afectată şi inoperantă, apare cu necesitate nevoia de dialog. Aceasta se face nu în sensul descoperirii vinei celuilalt, ci în manifestarea iertării. Partenerii de viaţă vor cere o altă oglindire. Dacă până acum fiecare a căutat să-l orbească pe celălalt cu oglinzi ale cuvintelor nedemne, atitudini de umilire, indiferenţă, cu exprimări ale superiorităţii faţă de celălalt, cu tachinări obsedante, acum oglindirea se face prin reflectarea aşteptărilor inimii în următoarea formulare: „Ce aştepţi să fac ca să fie bine pentru sufletul tău?"

Nu este altceva decât exprimarea celei mai înalte comunicări. Se deblochează traseele celor două inimi şi sentimentele şi gânduri neecranate ale celor doi circulă în ambele sensuri nestăvilite, aducând venituri sufleteşti de o înaltă valoare. Să nu ne fie teamă să numim acest pas cu numele lui adevărat: „pocăinţa maritală". Părerea de rău pentru faptul că cei doi au urmărit stânjenirea înaintării reciproce va aduce un val de lumină înaintea lor, care le va lumina drumul neumblat al fericirii în cămin.

Alegând traseul împreună

O dată ce ambii parteneri şi-au exprimat aşteptările rezonabile în lumina Cuvântului care aduce ordine în suflet, soseşte momentul sinergiei. Sinergia spune că, împreună, soţul şi soţia sunt capabili de un bine imens, decât dacă am aduna binele celor doi separat. Căminul celor doi nu va mai fi sub influenţa necoordonată a unuia sau altuia, ci etapa planificării sub o viziune comună va fi modul de viaţă al cuplului căsătorit.

„Hristos care locuieşte în inima soţiei va fi în acord cu Hristos care locuieşte în inima soţului". (*Căminul adventist*, p. 109)

„O familie ordonată, disciplinată, spune mai mult în favoarea creştinismului decât toate predicile". (*Căminul adventist*, p. 28)

„Se formează deprinderi corecte. Există o grijă deosebită pentru drepturile celorlalţi. La cârmă este credinţa care lucrează prin dragoste şi curăţeşte sufletul, fiind suverană peste toată casa". (*Căminul adventist*, p. 27)

Nimic nu poate produce o satisfacţie mai mare în cămin decât aceea de a supune toate lucrurile mici sau mari sub analiza atentă a

celor doi, în vederea dirijării lor spre scopuri comune.

Aspectul finanţelor familiei vor fi clarificate sub un program comun de venituri şi cheltuieli. Nu vor mai exista excese în urmărirea intereselor personale. Vor fi cunoscute plecările şi venirile fiecăruia. Se va gestiona timpul în comun şi ceea ce este mai important: dragostea şi respecitul reciproc. /

Dragostea în haine de lucru

În urma unor acţiuni în care fiecare s-a stânjenit unul pe celălalt, după atâta răceală şi după atâta orbire reciprocă, deprinderile dragostei nu vin imediat, ca la o comandă.

Este nevoie de exerciţii constante pentru a scoate la iveală frumuseţea iubirii. Şi, interesant, dar adevărat, nu trebuie aşteptat sentimentul pentru ca dragostea să apară. Principiul dragostei apare clarificat întâi în componenta raţională. Judecata raţiunii îmi descoperă că partenerul meu este la fel de valoros ca mine, este în egală măsură în atenţia Cerului ca şi mine, este demn de respect şi consideraţie şi prin capacităţile date de Dumnezeu îmi poate fi, dacă admit, un ajutor potrivit în viaţă. Este suficientă motivaţie ca să acţionez pozitiv în favoarea celui de lângă mine.

Aceeaşi raţiune îmi spune că partenerul meu merită cuvinte şi gesturi demne, protecţie şi grijă de a nu răni sufletul lui. Vă promit că primul gest făcut din raţiuni principiale va aduce un şuvoi de sentimente ce nu mi le închipuiam că au izvor. Dacă m-aş conduce după simţuri, atunci dimineaţa n-aş mai ieşi de sub plapumă, pentru că plăcerea căldurii şi a somnului mă poate atrage şi reţine cu mare forţă, dar există un imperativ al raţiunii, al principiului vieţii care mă cheamă la datorie, la responsabilităţi şi relaţii. Familia aşteaptă rezultatele muncii mele pentru întreţinerea şi dăinuirea ei. Şi atunci mă ridic din pat, în ciuda simţămintelor de neplăcere. După înviorare şi după consumarea programului zilnic, concluzionez: „Ce bine că m-am sculat! Rezultatele pozitive de viaţă vin din raţiune. Dragostea va începe să-şi deruleze coordonatele ei principiale în ciuda simţămintelor care m-ar putea ţine rob separării de celălalt. S-ar putea argumenta aşa: „Am mai încercat şi nu ţine. Nu cred că se schimbă ceva şi nu merită să irosesc cuvinte şi gesturi de încredere”. E mai comod să stai sub plapuma părerilor tale personale decât să exerciţi mişcările principiale ale lui Dumnezeu.

Cine acţionează corect va avea un conţinut afectiv

corespunzător, în această împletire, dragostea creşte, dezvoltă întrecere şi frumuseţe de caracter, modelând deprinderi sensibile şi calităţi minunate pentru o relaţie excelentă.

Într-un cămin unde domneşte Hristos şi unde motivele oricărei iniţiative sunt curate şi cunoscute de cei doi, verificarea şi evaluarea calităţii relaţiei de cămin se va face nu în sensul reproşurilor şi atenţionărilor cu degetul. O chemare delicată şi plină de dragoste a celui care poate greşi, pe acest traseu al vieţii de familie, îl va conştientiza mai bine la reconfirmarea angajamentului luat decât o atitudine rigidă de chemare la ordine.

Un amănunt important

De ce femeia din suntem nu i-a dezvăluit adevărul lui Ghehazi?

Este un adevăr binecunoscut că noi suntem abili în a pune măşti peste situaţia noastră tristă, nedorind ca alţii să ne vadă aşa cum suntem. Ţinem la imaginea noastră şi, mai ales, cum aş putea să-mi descopăr unei persoane, cu care nu am relaţii de prietenie, cazul meu disperat?

Răspunsul, mai mult ironic, al femeii, că totul e bine, arată că ea nu este dispusă să-şi expună cazul oricui, ci numai acelei persoane care într-adevăr poate s-o ajute şi în care are încredere şi îl interesează cazul ei.

Aţi putea găsi un altul în afară de Domnul Hristos mai interesat să rezolve cazul din căsnicia voastră? Aţi putea găsi pe cineva demn de încredere şi mai plin de dragoste care să se aplece asupra căminului nostru? Poate că veţi ocoli pe mulţi oameni în a le răspunde deschis privind starea de bine sau rău a familiei voastre, dar în faţa Celui ce v-a prins în legământ, nu ai ce ascunde.

Când ştii că cineva te aşteaptă în prag

Copilul, care a adus bucurie în viaţa celor doi din suntem, a crescut legând părinţii mai mult unul de altul. Căsnicia lor avea un obiect al dragostei care îi dezvolta tot mai mult. Copilul moare. Să sugerăm un simbol, chiar dacă este doar parţial potrivit pentru scopul urmărit.

Căsnicia poate să pară că a murit. O tristeţe şi o mare lipsă a dragostei poate să apară în situaţii ce par de necontrolat. Ce sens mai are viaţa? Sunt diferenţe atât de mari şi inconciliabile?

„Este bine în familia ta? Bărbatul tău şi copilul tău sunt bine? Soţia ta e bine?”

„Doamne, de ce mi-ai dat o căsnicie, dacă ştiai că va muri?” – ar putea fi nedumerirea. E bine de ştiut că cel care vine la Hristbs, să-L întrebe şi să se confrunte în vederea unui răspuns, nu poate pleca fără a avea siguranţa că este însoţit de El până la locul dramei, 7

Dacă vrei să-ţi fie redată căsnicia şi frumuseţea dragostei, atunci sunt speranţe de a vedea minunea învierii ei.

Că cere efort, este adevărat, dar va fi răsplătit prin intervenţia Celui care a făcut din legământul căsătoriei simbolul legământului nostru cu Hristos în vederea mântuirii.

Oricât de plină de satisfacţii ar fi munca zilei şi oricât de pline de semnificaţie ar fi relaţiile iniţiate în faptul acelei zile, recunoaşteţi atracţia pe care o oferă căminul. De-abia aştepţi să vii acasă. Nu atât de mult din cauza pereţilor protectori, a patului odihnitor sau a hranei pregătite, liste cineva care te aşteaptă în prag, cu zâmbetul şi braţele deschise. Fie că este soţia sau soţul, dorul de a veni acasă este provocat de persoana iubită.

Peste această realitate se suprapune bucuria plecării noastre spre casa de sus.

În prag, Cineva aşteaptă cu braţele deschise familiile care au chemat în relaţiile lor dragostea şi frumuseţea unei vieţi de cămin, asemenea celei din cer, pentru „un mai bine ca oricând”, aici şi acolo.

Spice de grâu

Când bărbatul pune flori în cuvinte, femeia le va da rădăcini şi parfum şi le va sădi în propria-i grădină, care este ea însăşi. Apoi se va dărui cu totul.

Zâmbetul cu care o femeie întâmpină pe bărbatul ei în pragul casei este repetarea acelui DA spus la altar.

O mâncare bine gătită va da atâta energie bărbatului vrednicei femei, cât să-şi poată îmbrăţişa şi săruta zilnic soţia. Cât să o protejeze, să o sprijine şi să-i dăruiască încontinuu gesturi sărbătoreşti.

Orice altă folosire a puterii lui este risipă.

Tot ceea ce se face din datorie rămâne pe pământ. Tot ceea ce se face din dragoste merge la cer.

În casa în care nu se aud râsul şi voia bună, se pot vedea păianjenii din colţurile sufletelor celor doi şi praf pe cuvinte şi simţuri. Adică nefericire.

Când se pronunţă un divorţ în instanţă, are loc o „explozie nucleară”, care mutilează sufletele prinse în ciuperca distrugătoare de

relaţii de familie. După ce fumul se va îndepărta, se pot vedea voinţţb fără mâini şi picioare, sentimente oarbe, cuvinte fără ochii speranţei şi/inimi surde. Circulaţia este total întreruptă, pentru că podurile dragostei sunt distruse.

În căminul în care se citeşte Biblia, se cântă şi se înalţă rugăciuni, cei doi vor avea în fiecare cameră un pom al vieţii şi în fiecare zi li se va pune deoparte câte o veşnicie.

I 64

Când bărbatul îi spune soţiei lui „te iubesc”, ea se îmbracă în lumină, ca să-şi dăruiască strălucirea alesului ei pentru orice reuşită şi nereuşită.

Când femeia îi spune soţului ei „te iubesc”, el se va îmbrăca în putere, pentru a o proteja şi aprecia.

Când cei doi sunt supăraţi, dragostei i se pune un căluş în gură şi i se leagă mâinile la spate. Dacă unul dintre ei va vedea semnele ei disperate, atunci o va elibera.

Diferenţa dintre un bărbat şi o femeie este ca între cer şi pământ. Cerul coboară pământului lumina cu culorile şi ploaia, care înviorează şi spală totul, iar pământul ridică spre cer florile cu parfumul şi culorile lor şi cu întreaga rodire. Cel care este sus coboară, iar cel ce este jos urcă. Deşi diferiţi, totuşi nu pot trăi unul fără celălalt. Viaţa este posibilă doar în această îmbrăţişare admirabilă. Aşa a vrut Domnul şi e minunat.

Mulţumirea într-un cămin este ca un râu care, fie că are puţină sau mai multă apă, rămâne tot timpul între maluri. Nemulţumirea înseamnă revărsare dincolo de maluri. Înseamnă distrugere.

Cel mai bun detergent pentru lucrurile murdare din viaţa de cămin este… iertarea. Pentru că este cel mai scump, cel mai bun şi nu poate fi cumpărat de nimeni, Iisus îl dă în dar.

Bărbatul cu preocupări generale şi raţionale este interesat de felul cum merge guvernul. Femeia cu preocupări de amănunt este interesată cum curge robinetul, cum funcţionează aragazul şi prizele, cum scârţâie uşile şi căsnicia.

Pentru toate neîmplinirile, bărbatul dă vina pe guvern, iar femeia pe bărbat. „Dacă cele ce sunt stricate în casă s-ar repara, guvernul ar merge şi el bine”, spune femeia soţului ei.

Dacă bărbatul îşi va ajuta soţia, curăţând cartofi sau tăind ceapă, nu înseamnă că mâncarea va fi mai gustoasă. Dar un lucru va fi sigur:

soţia va fi pentru el mai… gustoasă. Şi nu e bine?

Într-un cămin creştin, binecuvântarea cerului seamănă, buna înţelegere seceră, iar dragostea necondiţionată depozitează pentru nevoile zilnice, pentru copii, pentru vecini, pentru alţii şi pentru îngeri.

Când un bărbat îi va aduce soţiei lui un buchet de flori, să nu spunt niciodată cât a costat… căci îl va costa!

Ocazia căsniciei este ocazia formării celor mai înalte caractere, prin 11 lucrarea dragostei divine în cei doi.

Atunci când apreciezi rochia soţiei tale, care peste un timp se va învechi, îi vei face cadou, în acelaşi timp, pentru sufletul ei o haină superba, care îi va sta minunat şi nu se va învechi niciodată. După o croialil cerească.

Când soţul va uita să-i spună soţiei lui „sărut mâna pentru masă" şi să aprecieze mâncarea, se va strica aragazul, frigiderul nu va mai îngheţa şi cămara va fi mereu goală. În semn de protest.

Femeia vorbeşte în limba sentimentelor, iar bărbatul în limba ideilor. Dacă cei doi nu vor învăţa unul altuia limba în care vorbeşte, vor fi doar doi mari străini într-o casă mică, cu probleme mari. Nicicând rezolvate.

Când femeia iese în oraş, fiecare magazin în care intră îi vindecă câte o boală. Când bărbatul iese în oraş cu soţia lui, fiecare magazin în care intră alături de ea îl îmbolnăveşte.

Femeia care mută mobila cât mai des în casă îşi închipuie că şi-a cumpărat o locuinţă nouă. Bărbatul, mai conservator, ori de câte ori găseşte schimbări în casă, îşi închipuie că este în vizită la un străin şi găseşte motiv să stea mai mult la serviciu.

Când soţul îi aduce soţiei un dar de ziua ei, celui dintâi i se iartă toate păcatele omiterii şi comiterii, dar, dacă uită şi nu onorează evenimentul, i se pun în spate şi cele pe care încă nu le-a făcut. Şi la culcare, îi va întoarce spatele.

Pentru fiecare cuvânt tandru şi gest romantic pe care îl face soţul soţiei, aceasta îşi va deschide dormitoarele parfumate ale sufletului şi ale trapului ei şi va fi frumos şi ziua, şi noaptea. I

Pentru fiecare vorbă nedelicată şi gest jignitor, uşa frumuseţii ei se închide, şi el va sta în ploaia rece şi sub tunetele şi trăsnetele privirilor şi ale cuvintelor ei. Nicio umbrelă nu-i va aduce căldura dinăuntru.

Certurile de putere între soţ şi soţie sunt ca un dialog între

sicrie, în care fiecare coşciug se laudă că e mai frumos ca celălalt. Dar niciunul nu spune cum este înăuntru.

Orice fragment romantic dăruit de soţ soţiei lui înseamnă oxigen pentru afectivitatea ei, care leagă cele două inimi.

Un cuvânt de apreciere din partea bărbatului o face pe soţia lui mai puternică decât o companie de infanterişti, dar un cuvânt de critică o prăbuşeşte la prima lovitură, răpindu-i sensul pentru orice lucrare pe care o face în casă sau în afara ei.

Bobul de grâu este bărbatul care ţine bine legat în coaja lui conţinutul preţios, anunţând pâinea zilnică a inimii. Făina este femeia, care, prin fineţea albului, face posibilă pâinea în cuptorul dragostei.

Fiecare dintre ei fiind parte a aceluiaşi grăunte.

Poruncă, măria ta!

Uşa s-a deschis timid, cu un scârţâit prelung, amintindu-i celui care stătea la birou şi citea transfigurat că mai avea şi datorii casnice.

— N-ai vrea să te duci să-mi cumperi două borcane de mazăre pentru o mâncare miraculoasă, pe care vreau să o fac scumpului meu soţ? îl curta soţia pe domnul ei, preocupat de acea lectură aducătoare de orizonturi noi.

— Gata, fata mea, sări el disponibil, copleşind-o cu acea bucurie a servirii, care i-a umplut sufletul până la refuz.

Îmbujorat de îndeplinirea misiunii, aşeză cutiile de mazăre ca pe nişte trofee câştigate în bătălie.

— N-ai vrea, cu puterea ta colosală, să mi le şi desfaci? îl îmbie încântătoarea lui soţie.

— Fără „dar” şi „poate”, se dezlănţui comoara de bărbat. Aruncă o boabă de mazăre în gură şi se furişă la birou pentru continuarea captivantului studiu, fără să mai piardă timp cu vreo conversaţie banală în care l-ar fi putut atrage domniţa lui. De mult nu a mai avut o carte atât de mănoasă în idei ca aceea pe care o sorbea pagină cu pagină.

Din nou uşa se deschise cu aceeaşi melodie jalnică şi capul plăcut al doamnei din bucătărie se arătă cu o nouă dorinţă, pe care nu îndrăznea s-o rostească.

— Poruncă, măria ta! o încuraja cu voie bună cititorul! în cărţi.

— Nu vreau să te necăjesc, dar am uitat să-ţi spun să-mi iei de la magazinul din colţ un borcan cu pastă de roşii. Ce zici, mâi faci o mişcare sportivă pentru scumpa ta soţie, exilată în bucătărie, ca pe o

insulă pustie?

Figura serioasă a cărturarului se aruncă într-un râs cu poftă, stropind atmosfera cu destindere și parfum.

— Ia uite că știe să facă și poezie scumpa mea soție. Mă execut în doi timpi și trei mișcări, doamnă. Mai ales când cererea e făcută cu artă!

Își mai notă o idee din carte și apoi se repezi furtunos să îndeplinească porunca cea dulce a gospodinei lui.

Urcă câte două, trei trepte și, gâfâind, trânti borcanul pe masă, nici prea tare, nici prea încet, ca să înțeleagă „șefa” că mișcarea asta ar fi capătul oricărei alte inițiative ce s-ar ivi la orizont.

Imediat își ocupă locul vrăj it și ambianța cărții îl ascunse din nou de prozaicele activități ale casei.

După câteva minute, ușa se deschise din nou și ochii cei mari îl sfredeliră iarăși pe pasionatul cercetător al marilor idealuri.

— Ce citești? îl chestiona doamna lui, pregătindu-și cu grijăurmătoarea cerere.

— O carte grozav de interesantă, care, dacă o părăsești des, nu-ți mai dă din frumusețea ei.

— Nu-i nimic, îți dau eu din frumusețile mele, dacă îmi vei mai face încă un mic serviciu, care va aduce satisfacții culinare mai mari.

Puțin mai încolo, la Mega Image, vei găsi o pungă cu șnițele de soia, pe care, dacă i-o vei aduce doamnei tale, vei căpăta un pupic mai valoros decât orice capitol al cărții tale, care văd că te-a îmbrățișat și nu-ți mai dă drumul. Numai încearcă și o să vezi că nu te mint.

Un duel scurt între câteva gânduri se dădu în mintea celui care intră într-un deranj vădit. Dacă nu se ducea, își supăra aproapele și ziua aceea s-ar fi întunecat prea devreme. Dacă își strangula mereu lectura, se alegea praful de toată meditația lui.

— Bine, spuse el oftându-și rezoluția. Cred că ți-ai făcut bine planurile, ca să nu mă mai lovească vreo surpriză.

— E ultima dorință, iubitule. Nu-mi place nici mie să te sâcâi întruna. Și apoi vine pupicul, îl „amenință” ea.

Se încălță în grabă și, cu o față mai solemnă și mai puțin dispusă, ieși să isprăvească ultima misiune atât de anostă din ziua aceea. Proba era mai neplăcută și prin faptul că magazinul se afla la două stații de tramvai.

— Sper că ai pus punct ieșirilor mele, domniță scumpă, spuse

cel care încă nu era sigur de o eventuală ameninţare cu o nouă cerinţă gospodărească.

— Punct… şi de la capăt, cită doamna lui bine dispusă un titlu de articol dintr-o revistă.

Ca să nu mai comenteze această suspectă afirmaţie, domnul cel harnic intră puşcă în dormitor şi se scufundă în furtuna de imagini necasnice. Parcă în zona aceasta respira în voie, ca peştele în apă. Până acum, misiunile astea create de doamna lui au fost doar o zbatere pe uscatul unui util sâcâitor şi indezirabil, dar acum era altceva. Adică o plutire printre stelele celor mai mari gânduri despre viaţă şi relaţie.

Şi din nou (oare a câta plagă urma să vină, gândi el), după un scârţâi l enervant, capul drăgălaş al soţiei se înfăţişă în aura unui zâmbet cuceritor, dar pentru el, gânditorul, ameninţător şi în afara limitelor suportabilului.

— Nu mi-ai spus ce carte citeşti, se interesă ea cu tâlc.

— Se cheamă *Taina căsătoriei*, de Mike Mason, răspunse el sec şi lipsit de apetitul comunicării.

— Trebuie să fie foarte interesantă şi mobilizatoare la fapte de familie.

— Acum citesc şi Biblia, zice el ca să consemneze că din momentul acela timpul lui este „corban”, adică e închinat Domnului şi nu-l mai poate împrumuta nimănui, oricât de drag ar fi acela.

— Spune-i fetei tale, sincer şi cu mâna pe inimă, o mai iubeşti? trecu ea la atac.

— Ce vorbă e asta? Mi se pare mie că vrei să negociezi ceva. Dacă e vorba să mă mai trimiţi undeva pentru nevoile bucătărioarei dumitale, gata, s-a încheiat programul. Ajunge zilei necazul ei. S-a terminat cu domnia tiranică asupra bărbatului tău cu ba ia-mi asta, ba ia-mi aia.

— Sunt eu despot peste împărăţia vieţii tale? Spune-mi! îl chestiona ea serioasă.

— Nu asta am vrut să spun, dar lasă-mă să mai respir şi eu. Toată ziua bună ziua pe drumuri şi pentru cele importante când le mai fac loc? spuse el îmbufnat.

— De ce te grăbeşti să tragi concluzia că mai vreau să te mai duci undeva? Poate că e altceva mult mai mărunt. Dar, ca să nu-ţi pierzi antrenamentul, îmi mai trebuie un mic ingredient, ca să iasă mâncarea cu gust pentru bărbatul meu binevoitor, şi, gata, în veci pe ziua de

astăzi nu te mai deranjez. Vreau să fie o jertfă completă. Nu eşti tu domnul meu cel scump? insistă ea.

— Degeaba. Eu o primesc şi aşa. N-o să proş. Ştiu eu că faci mâncarea gustoasă. Supo l / ()

fac/mofturi şi niciun re-rt şi lipsa ultimului articol gastronomic şi îţi promit că o voi mânca cu plăcere. Îţi dau dezlegare să o faci în formula asta. Şi în ce priveşte iubirea mea pentru tine, e garantată sută la sută.

— Dar, ca să fie sută la sută cu adevărat şi ca să o faci fericită pe vecina ta de la bucătărie, mai rupe, te rog, din timpul tău dedicat teoriei şi adu-mi acel mic ingredient, care te va bucura şi pe tine, şi pe mine.

— Doamnă, m-am supus cu adâncă umilinţă până acum. Din momentul de faţă, am pus bariera. Acum trece trenul meu. Vreau puţin respect pentru timpul care mi-a mai rămas. E clar, nu? Am pus un mare şi simplu punct. Şi nu… din nou de la capăt. Cred că ai înţeles ce am vrut să spun.

Uşa nu a mai scârţâit, pentru că s-a închis brusc. Adică cu tronc. Peste bucuria de până acum a celor doi s-au adunat cu năvală nori negri de indispoziţie şi supărare.

Într-un târziu, uşa s-a mai deschis o dată pentru a se auzi o poruncă fără melodie şi seacă, pe care n-aveai cum s-o refuzi.

— Poftim la masă!

Şi uşa se închise scurt în urma ei.

Îi era foame după atâtea frământări. Lectura nu mai avea gustul de dinaintea confruntării. Orice gând din carte suna strâmb. Era rândul mâncării să-l mai compenseze puţin. Începu cu supa cu găluşte. Luă două linguri şi se opri. îi lipsea ceva.

— Nu-ţi place? îl intervieva buna lui gospodină.

— Ba da, dar vreau să mănânc mazăre. Am citit că ciorba şi supa încetinesc digestia când urmează şi mâncare scăzută.

Se repezi la mazăre cu şniţele de soia şi, după prima furculiţă, se lămuri. Acelaşi ceva lipsea şi din felul doi.

— Nu cumva ai uitat să pui sare în mâncare? ceru el o explicaţie.

— Nicidecum. Eu nu uit să pun sare în mâncare.

— Dar ai făcut-o nesărată, obiectă el”.

— Ba tu ai făcut-o nesărată, îi replică doamna lui. Nu-ţi place

mâncarea mea?

— Chiar nu înţeleg nimic. Era treaba mea să pun sare în mâncare? Sigur că nu are gust şi nu pot s-o mănânc!

— Ba ai s-o mănânci, dragul meu. Doar ai promis că n-ai să faci mofturi. Nu tu mi-ai dat dezlegare s-o fac aşa? Nu voiam decât un pachet de sare, că nu mai aveam niciun fir. Dar tu o mănânci şi fără, că ai promis, şi gata.

„Dacă aş fi ştiut, nu aş fi călcat pe ambiţia mea şi m-aş fi dus?” se interogă cel care parcă şi-a dat un pumn în stomac.

Şi, cu pauze mari, când şi când, mai ducea câte o lingură la gură, acel blestem de mâncare pe care şi l-a adus sigur.

Un gând cu care se tot certa îl chema să recunoască adevărul că, dacă s-ar fi supus până la capăt dorinţelor legitime ale doamnei lui, totul ar fi avut gust.

De necrezut

Cine a spus că voi obosi tot predicând declaraţia de zâmbet, pe care cei doi în mod necesar trebuie s-o publice, cu feţele lor luminoase şi deschise, la mesajul prieteniei?

Cine a spus că mă voi plictisi să sugerez iarăşi şi iarăşi nevoia comunicării totale, verbale şi nonverbale, în cămin, pentru cea mai profundă intimitate?

Aţi auzit că am abrogat nevoia de a comunica explicit, pentru cele două urechi ale partenerului, expresia „te iubesc”, din izvorul inimii, şi am cenzurat buna dispoziţie şi gluma din cămin? Am zis eu că gestul de a oferi flori şi câte un cadou celui drag este o rutină care banalizează relaţia şi o simplifică? Să ridice mâna dreaptă cine crede că nu mai susţin cele de mai sus. Nimeni? Ei bine, eram convins că a fost un zvon mai mult în glumă decât răutăcios. Şi totuşi, prieteni, chiar dacă voi spune în felurite icoane de vorbire despre aceste surse ale unei simbioze fericite de viaţă de familie, există ceva contestat şi insuportabil pentru unii, ceva ce parcă îţi termină personalitatea şi te apasă umilitor, dar care, dacă este integrat în viaţa de familie, devine o arteziană de suflet şi bucurie de a trăi complet în doi. Un izvor din care iubirea este distilată, pentru a fi băutura cea mai bună pentru mariaj. S-o spun? Cu riscul de a intra în taifunul dezaprobării unora, voi face o declaraţie de presă care ştiu că mă va costa. Acel ceva se cheamă… supunere.

„Cum adică?” (bănuiesc că va sări ars cineva de lângă mine). „Eu

să mă supun pretenţiilor partenerului meu şi să stăpânească peste mine cu legi şi cu toiag? Fii serios, frăţioare! îţi dai seama ce precedent creezi, mai ales în oastea masculină? Am suportat noi multe din partea dumitale, dar acum e momentul demisiei. Apucă-te şi plantează pomi fructiferi, fă agricultură, învaţă un instrument, ţine seminarii de bucătărie, dar lasă-ne în pace şi nu mai deruta sufletele paşnice care au trăit în cămin atât de bine sub prea minunatul text din Efeseni 5, 33, care spune: … *şi nevasta să se teamă de bărbat*!

Numai unul merită supunerea, şi acela este Dumnezeu. Dacă vrei să fim prieteni şi să nu-mi aduci necaz în familie, frânge pixul în două. N-o să regreţi nici tu şi nici eu”.

Cine nu riscă nu câştigă

Uneori, adversitatea te incită să mergi mai departe, dându-ţi o motivaţie în plus că o cauză, dacă e contestată, are argumente să se lanseze în luptă şi chiar s-o câştige. Mai ales atunci când adevărul biblic o susţine.

Realitatea incontestabilă spune despre căsnicie că este confruntată zilnic cu natura păcătoasă a celor doi, de unde şi consecinţele ei în relaţia de cămin. Fiecare dintre cei implicaţi în mariaj vine cu personalitatea lui, la care nu e dispus să renunţe în situaţii care îl avantajează. Sentimentul dreptăţii personale este argumentul pe care îl folosesc atunci când vor să-şi salveze imaginea şi când apelul la recunoaşterea vinei şi la iertare ar fi, după părerea lor, un atribut al umilirii şi înjosirii.

Fie că vrem sau nu vrem, căsnicia este o disciplină severă, care te obligă la sacrificiu şi renunţare, la o retragere progresivă din lume, pentru a te concentra asupra celuilalt în vederea unei dăruiri speciale.

Domnul a luat măsuri şi i-a chemat pe cei doi la o lecţie de umilinţă prin renunţare la voinţa lor viciată şi dezordonată. Deşi mariajul este o sursă de conflicte (datorită naturii fireşti a celor doi), totuşi nu încetează să fie în acelaşi timp un creuzet în care cele două voinţe sunt topite, purificate şi modelate după voinţa divină. O dată ce intri în viziunea planului lui Dumnezeu şi înţelegi ce vrea El să facă din această unire realizată prin legământ, atunci devii chiar nerăbdător să renunţi la propria ta voinţă şi să te supui din toată inima voinţei celuilalt.

Supunerea faţă de Dumnezeu este modelul de viaţă creştină care-i dă omului posibilitatea de a fi modelat după frumuseţea

caracterului Celui Neprihănit. Întrucât în noi nu avem capacitatea de a alege ceea ce e curat şi nici puterea de a ne transforma viaţa, singura cale de salvare este mântuirea prin Iisus Hristos. Supunerea faţă de partenerul de viaţă nu este salvatoare în sensul mântuirii, căci ea se capătă prin credinţă, însă în viaţa celor doi trăirea supunerii este reflexul dăruirii totale prin care Iisus şi-a dovedit iubirea supremă.

Căsnicia îţi oferă, dar în acelaşi timp te şi privează. Îţi dă dragostea unei fiinţe umane, dar îţi răpeşte libertatea de a acţiona şi de a gândi ca individ independent. Nu mai poţi spune: „Nu te priveşte ce fac!" Va trebui să dai socoteală celuilalt pentru fiecare gând, iniţiativă, sentiment şi act al voinţei. Deşi textul din Iov 1, 21 nu-şi are aplicaţie în contextul în care a fost folosit, aici, în cămin, îşi are valabilitatea: *Domnul a dat*, *Domnul a luat*, *binecuvântat fie Numele Domnului*!

Când celălalt partener mi se oferă pentru a lua viaţa lui în mâinile mele, într-un fel devin stăpân peste viaţa lui şi cea mai înaltă expresie a stăpânirii la care sunt chemat s-o exercit este o supunere totală. Marele beneficiu care se face nu cu puţină durere este dificilul proces prin care se mortifică şi se renunţă la eul tiranic.

În această supunere binecuvântată, propriul meu sine nu trebuie să iasă învingător, ba chiar se angajează cu şinele partenerului meu în cel mai interesant concurs, intitulat: „Cine este cel mai umil". E o competiţie între cele două voinţe, care sunt hotărâte în egală măsură să nu învingă. Viaţa de dragoste se câştigă „riscând" prin supunere.

Fiindcă cine este cel mai mic între voi, spune Iisus, *acela este mare*. Luca 9, 48.

Of, e atât de greu!

În firea omului este sădită ideea că el este propriul lui stăpân. Autonomia este apa şi pâinea zilnică preferată, pentru ca existenţa să aibă sens pentru el. „Autonomos" înseamnă în latină „a-ţi fi însuţi lege", „a-ţi fi propria ta măsură". În „lumina" acestei viziuni înnăscute, o impunere venită din partea partenerului de viaţă înseamnă un atentat la prerogativele de stăpân şi o uzurpare a eului.

E mai uşor să accepţi o presiune a unui grup de oameni sau a unei legi, întrucât în acest context te iluzionezi că îţi mai păstrezi dreptul stăpânirii şi al autorităţii. Nu e de mirare că acela care este menit să primească întreaga ta iubire devine, în anumite coordonate de viaţă de familie, adversarul cel mai de temut.

Căsătoria reduce toate deciziile la una singură, o decizie simplă,

dar hotărâtă, prin care, iară şi iară, trebuie strivită stăpânirea în care se complace eul mândru, infatuat şi dominator. „Iubirea câştigă puterea tocmai prin renunţare la putere, prin ascultare, supunere, servitute”.

Vii de la serviciu, din lumina reflectoarelor. Ai fost apreciat şi ţi s-a dat consideraţie din belşug. Ţi s-a spus de câteva ori: „Eşti bun, mă! Eşti tare!” Fie direct, fie indirect. Vii acasă şi, cum intri pe uşă, ţi se spune că a refulat WC-ul şi trebuie să-l desfunzi. Că trebuie să pui perdelele pe galerie şi să speli covorul din sufragerie, că e îmbâcsit de praf. Şi, dacă mai e timp, să te duci în beci şi să aduci două, trei verze pentru sarmale. Nu-ţi vine sângele în cap? Eu, care am fost apreciat ca o valoare acum câteva ore, merit o asemenea umilire?

Nu suferă respectul de sine şi nu este el mânjit cu vopseaua desconsiderării partenerului meu de viaţă? vei spune. Ba da, dacă, în mod fundamental, socoteşti valoarea ta venită din sursa altora. Dar nu uita, tu eşti o valoare chiar şi atunci când nimeni nu ţi-o recunoaşte. Hristos a cântărit pentru tine o valoare egală cu El, şi atunci ce-ţi pasă ce spun alţii despre tine? Ştiu că te interesează şi că nu-ţi este indiferent punctul lor de vedere, şi e normal să fie aşa, pentru o bună evaluare a relaţiilor. Dar, în ultimă instanţă, când toţi te vor părăsi, dacă va fi un asemenea timp, suportul valorii tale rămâne neatins. De aici şi libertatea de a face ceea ce lumea nu apreciază, de a supune voinţa ta voinţei celuilalt şi reciproc, în lumina textului din Efeseni 5, 21: *Supuneţi-vă unul altuia în frica lui Hristos*.

Sublimul supunerii

Vei spune: Te preţuiesc atât de mult, încât nevoile tale, rostite sau nerostite, vor fi pentru mine ocaziile în care îţi voi dovedi dragostea mea. Pentru binele tău sufletesc, efortul meu nu va fi niciodată povară pentru mine. „Nu există putere mai mare în lume decât cea pe care soţia sau soţul o are unul asupra altuia”.

Prin supunere reciprocă, fiecare dintre cei doi intră în lumea celuilalt, sesizând legi aberante, păduri de prejudecăţi mâncate de putregai, ciulini de ambiţii fără justificare. Le tăiem? zice cel ce nu le vede rostul. Le tăiem! va spune cel care e convins de inutilitatea a ceea ce nu foloseşte. E rândul celuilalt, care a fost cercetat să păşească în sufletul celui care a fost inspector până atunci. Şi, dacă va vedea bălării de autocompătimire sau flori veştede de sentimentalism, va întreba: le smulgem? Şi dacă va primi votul celuilalt, atunci, din două împărăţii se

va instaura o singură împărăţie, prin contopirea celor două, cu legi şi drepturi unanim acceptate de cei doi. Ceea ce se urmăreşte este asemănarea. O privire comună în aceeaşi direcţie, cu aceleaşi principii de viaţă, cu aceleaşi idealuri creştine, câştigate prin aceeaşi putere, puterea dragostei divine. În acelaşi peisaj, cei doi vor alerga desculţi, fără prejudecăţi, unul către altul şi amândoi spre cer.

Idealul asemănării se presupune chiar şi atunci când unul din cei doi nu răspunde tot aşa de deschis celuilalt din pricina păstrării unor rezerve din eul umflat al firii.

Acea supunere care nu are în atenţie servilismul şi favorizarea stăpânirii prin control cheamă relaţia cea mai durabilă şi plină de încredere. Supunerea creştină te invită să-i oferi celuilalt viaţa şi să aprecieze acţiunea cea mai potrivită pentru investiţia de suflet de cea mai înaltă calitate. Nicio altă răspundere nu este mai nobilă, mai înfricoşătoare ca aceea de a avea viaţa celuilalt în mâinile tale şi a gândi, cu gândul lui Dumnezeu, fericirea lui.

Întrucât omul de lângă noi, pe care îl iubim, împarte cu noi întreaga viaţă, fericirile şi nefericirile, viciile şi caracterul, durerile şi plăcerile, el trece prin aceleaşi experienţe prin care trecem şi noi. El se face părtaş la consecinţele propriilor mele erori pentru că mă iubeşte. Prin supunere, povara se preia, se împarte.

„Inevitabil, omul pe care îl iubim este o cruce, în aceeaşi măsură în care el este ajutorul nostru pe drumul propriei noastre cruci”. Dragostea se confruntă cu tot ce este mai rău în omul iubit şi trebuie să ierte tot.

Supunerea te prinde în vârtejul omenescului celuilalt, ia povara lui şi coboară tot mai jos, în abisul firii păcătoase, unde numai dragostea, poate ajunge, şi asta fără să-ţi inspire repulsie. Dacă Iisus n-ar fi făcut aşa, subiectul acesta nu s-ar fi scris pentru împlinirea lui în împărăţia căminului.

Şi, în mândria lui, pixul nu s-a frânt.

XXX

Am luat-o din dragoste. A fost un dar de la Dumnezeu. Apoi a urmat un lucru nedorit, dar care n-a frânt dragostea noastră. Soţia a primit în inima ei un corp străin. Obosea des şi puterile scădeau. Am învăţat să spăl, să fac mâncare, să calc, să cultiv pământul. Dragostea mea creştea odată cu oboseala ei. „Ce bărbat eşti tu, de trebuie să le faci pe toate? Chiar atât de supus? N-ai pic de mândrie?” Poate că unii

au vorbit, dar eu nu am auzit. Eu nu oboseam să fac tot ce nu putea ea. Nu-mi plâng crucea şi nu sunt trist sau dezamăgit de viaţă. Nu-I cer socoteală lui Dumnezeu şi nu-I reproşez de ce s-a întâmplat aşa în familia mea. Ba chiar îl iubesc mai mult şi din aceeaşi măsură dau şi soţiei mele, care îmi e dragă. „Sunt o povară pentru tine”, mai spune ea. „N-am înţeles bine, ai spus comoară? Da, ai dreptate”, îi răspund eu.

Am fost cu ea la doctor. „Femeie, eşti un caz unic. De mult timp trebuia să-ţi schimbi valva. E uzată. Nu pricep cum mai funcţionează”. „Am mers pe valva pe care mi-a pus-o soţul meu”, i-a răspuns ea. „Nu înţeleg”, spune nedumerit doctorul, privindu-l pe cel care nu aducea cu nimic a chirurg. Răspunsul ei l-a liniştit. „Valva asta e dragostea lui”.

Frunze din pomul vieţii

Consiliere la – 30 (

Practic, ce e căsătoria?

Vara asta a fost o vară secetoasă şi fierbinte, deşi a plouat torenţial cu „căsătorii”. În fiecare duminică aveam de oficiat câte o căsătorie.

— N-ai vrea să ne reprogramăm şi căsătoria noastră, ca să ne mai întâlnim şi noi duminica? mi-a spus doamna mea, care avea dreptatea ei.

Să vezi ce surpriză am să-i fac, mi-am zis într-o vineri, când mi s-a clarificat programul. De necrezut, dar adevărat. Aşa că am pus mâna pe telefon şi i-am dat un mesaj doamnei mele.

— Doamnă, te rog să deschizi duminică magazinul nostru de voie bună şi de relaxare. Nu am nicio cununie. O să fie ziua noastră de miere.

— Parcă nu-mi vine să cred, spuse surprinsă vocea plăcută mie. Ia mai caută, poate găseşti una, mă necăji ea în glumă.

— Nu zice de două ori, că îţi fac şi bucuria asta.

— Până la borcanul cu miere, o să trecem puţin pe la piaţă, că de mult n-am mai vizitat-o împreună, apoi, hămicuţ cum te ştiu, faci câteva prestări-servicii la baie, că rezervorul e defect şi face un zgomot de nu poate să se odihnească bietul copil. Îmi pui şi tablourile, că de mult mi-ai promis, şi, ca o încoronare a vredniciei tale, îmi speli şi mie în cadă preşurile cele mici. Uite cum era să uit: nucile. Să-mi spargi şi nucile, că de când mă rog de tine şi mă tot duci cu gălăgia. Şi, apoi, magazinul cu „dulciuri” se va deschide şi vom avea, după aceste mici activităţi, o relaxare pe cinste. Ce zici?

— E cam dulce-amar, am concluzionat, speriat de această odihnă activă. E bucurie întristare goală, mi-am zis, aducându-mi aminte de vorba unui prieten. Şi astea trebuie făcute, m-am încurajat, deşi programu I meu de duminică suna altfel. Doamnă, asta-i viaţa, mergem înainte!

Şi cu declaraţia asta am dat-o gata. Între timp, mă gândeam cu poate apare o cununie de oficiat.

Sâmbătă, după devoţionalul de dimineaţă, o pereche de tineri dau mâna cu mine şi-mi spun:

— Sunteţi salvarea noastră. Să nu spuneţi că duminică sunteţi ocupat, m-au încolţit ei.

— Măi, dragilor, salvarea mea e programată să fie în garaj, pentru duminică.

— O scoateţi, frate pastor. Avem nuntă şi cel ce ne-a promis că vine are o urgenţă şi nu poate veni. Nu ne lăsaţi.

— Trebuie să vorbesc cu superiorul meu, să văd ce spune.

— Vorbim noi cu fratele preşedinte, nu vă faceţi nicio grijă. Ştie de necazul nostru.

— N-aţi înţeles. Ori de câte ori ai de făcut cuiva un serviciu, cel care aşteaptă de la tine îţi este superior. Ei bine, doamna mea aşteaptă nişte servicii de la soţul ei, aşa că trebuie să dau socoteală pentru orice neîndeplinire de sarcini. Aţi priceput?

— Vă descurcaţi dumneavoastră sau lăsaţi-ne să vorbim chiar noi.

— Doar n-o să laşi copiii necununaţi, a venit o voce în ajutorul celor doi.

Era chiar doamna mea. Glas de înger. Cei doi au zâmbit fericiţi, căci ştampila de „aprobat” a fost pusă.

— Şi, până să pleci la cununie, mai faci un căpăţel de treabă şi pentru mândruţa ta, îmbină ea cele două evenimente.

Acum era glasul nevestei.

— Deja sfaturile pentru cununie au început să vi se dea, le-am zis eu celor doi fericiţi.

A doua zi, dimineaţă, am cutreierat piaţa Obor şi am simţit satisfacţia primului punct câştigat. Cum am ajuns acasă, mi-am luat doamna în braţe şi i-am dat un pupic cu mesaj.

— Treci cam repede la borcanul cu miere, sau mai bine zis ce vrei? Nu-i aşa că vrei să te las în pace să mai citeşti puţin pentru

cununia băieţilor?

I-am mai dat un pupic pentru că m-a înţeles.

— Îmi cunosc eu marfa, îmi zise doamna mea, răspunzându-mi de data asta ea cu o parafa dulce.

Fraţii mei, v-am mai spus eu, soţiei nu-i trebuie decât un capăt de sprijin şi de înţelegere, acolo, un cui bătut unde trebuie, un covor scuturat, un cartof curăţat şi să vezi cum se deschid stăvilarele sufletului ei. Şi nu ştiu cum se face că din lucrurile care sunt atât de banale şi pline de rutina zilei izvorăsc şuvoaie afective din partenerul tău. Dar ce i-am făcut de se simte atât de bine? te vei întreba. Secretul? Ele se mulţumesc cu servicii mici, dar constante.

Nu prea mi-a rămas mult timp să citesc, dar mi-a venit o idee cum să fac o predică de nuntă la faţa locului. Ajută-mi, Doamne, m-am rugat şi am plecat.

Prins în capcană

Pe drum, am fixat acul la optzeci de kilometri la oră şi am dat drumul la gânduri.

Imaginea celor doi, care urmau să intre în legământ, stăruia în peisajul gândurilor mele. Erau transfiguraţi de bucuria evenimentelor prin care treceau. Acea iubire după care alergăm, ca după o himeră, se opreşte lângă noi, datorită lui, sau datorită ei, sau, mai precis, din cauza amândurora, şi ne anunţă că se află aici, lângă noi, ca să rămână. Dintr-odată, ceea ce părea că ne alunecă printre degete nu se mai dezlipeşte de noi. Şi ceea ce este mai interesant e faptul că cel mai fermecător şi captivant lucru ţine morţiş să ne demonstreze că e ceva extrem de banal. E ca şi în povestea cu câinele care aleargă după o maşină – ce se întâmplă dacă o ajunge? Căsnicia ne pune în faţa problemei: ce facem cu dragostea o dată ce am ajuns la ea? Căsnicia ni se pare o capcană a iubirii pure, de parcă o poartă imensă de fier se închide cu zgomot în urma noastră. Şi iată-ne aici, întemniţaţi de bunăvoie în închisoarea iubirii. Şi singura cheie a fost încredinţată tovarăşului nostru de viaţă, în fond, un străin. Nicio căsnicie nu poate evita acest soi de captivitate, de parcă dragostea asta, îmbrăcată în nişte haine pe care nu le-am mai văzut, ne subminează independenţa. îi place să ne facă să ne asumăm riscuri în numele ei, pentru ca apoi să ne lase să ne descurcăm singuri. Ea face uz de o strategie aspră şi crudă: ne încolţeşte, ne pune în situaţii imposibile, transformându-ne în pioni şi unelte ale iubirii, şi apoi ne răneşte imaginea din suflet pe

care ne-am format-o cu privire la ea. Când uşa de la închisoarea iubirii se închide în spatele nostru, singurul lucru pe care-l putem face este să ne cufundăm în iubire mai mult decât niciodată.

Nu există altă cale de scăpare.

Asta am să le spun celor doi. În căsnicie, iubirea se transfigurează. Din parfumul îmbrăţişării, ea se ridică şi întreabă dacă e mâncare în frigider şi dacă sunt haine de spălat şi de călcat. Dragostea asta din capcana căsniciei te trimite la pâine şi te pune să speli pe jos şi să-ţi ceri iertare pentru că i-ai zis ei, soţiei tale: „Mai lasă-mă-n pace!” Nu-i aşa că-i prozaic? Nu-i aşa că tu credeai că nu vei transpira deloc şi că un sărut nu poate fi aşa de sărat? îmi pare rău, dragii mei, aţi căzut în capcană. Nu mai e dragoste? Ba da, doar că şi-a dat jos rochia de nuntă şi costumul de mire, s-a îmbrăcat în haine de lucru şi s-a urcat pe o altă înălţime. Şi ideea asta e a lui Dumnezeu.

Interviu

O predică de nuntă făcută la faţa locului era o îndrăzneală pe care n-am mai încercat-o. Am ajuns cu douăzeci de minute mai devreme. Mirii erau la fotograf. Mi-am scos carneţelul şi mi-am pus planul în aplicare. Am pus ochii pe un cuplu în jurul vârstei de patruzeci de ani şi i-am întrebat:

— Sunteţi amabili să-mi răspundeţi la o întrebare simplă? De ce v-aţi căsătorit?

— Tocmai dumneavoastră nu ştiţi motivul? spuse bărbatul. N-a spus Domnul că nu e bine să fim singuri? Vedeţi, e simplu ca bună ziua.

— Vreţi să spuneţi că v-aţi căsătorit ca să nu fiţi singuri?

— Categoric, răspunse tot el, puţin deranjat.

— Poate că el nu e singur, că mai are prieteni la serviciu şi pe scara blocului, dar la mine încă nu e rezolvată problema asta, zise soţia lui cu un zâmbet de tip semnal.

— A uitat să spună că îi mai dau telefon de la serviciu, şi când se plictiseşte, se duce la maică-sa, a dres-o cel încolţit.

— Vă mulţumesc, aţi fost de mare ajutor.

Şi am încheiat repede, să nu fiu nevoit să-i consiliez pe scările bisericii, în final, ea i-a aruncat o privire cu o uşoară clătinare din cap, iar el i-a răspuns cu o uşoară ridicare din umeri şi un declin al colţurilor gurii într-o inocentă mirare. Deci, motivul eu să nu fii singur nu prea ţine.

— Bănuiesc că nu eşti căsătorit, m-am adresat unui tânăr înalt şi

prezentabil şi cu multă emfază.

— Aţi ghicit, părinte, mă flata el.

L-am luat scurt:

— Dacă te-ai căsători, pentru ce ai face-o?

S-a uitat lung la mine, apoi şi-a aruncat privirea într-o meditaţie preţioasă şi a spus apăsat, ca să înţeleg şi eu odată.

— Ca să fiu fericit. E doar voia lui Dumnezeu, mi-a zis-o el pe partea religioasă.

— Mulţumesc frumos. Sună minunat ce ai spus despre tine şi nevoile tale.

— Sper că v-am fost de folos, se verifică băiatul.

— De mare folos, şi m-am îndepărtat îngrozit.

Egoism exprimat în mod sublim. Eu şi numai eu să fiu fericit. Am pus ochii pe o pereche de vreo cincizeci şi cinci de ani, spre şaizeci.

— Primiţi-mi şi mie o întrebare, vă rog.

— Cu mare plăcere, chiar şi două, răspunse el.

— Spuneţi-mi, de ce v-aţi căsătorit?

— Vreţi să vă dau un răspuns practic? Nu-mi place să vorbesc pe ocolite, spuse înţelept soţul.

Ei bine, frate dragă, e lăsat de la Dumnezeu să fim sprijin unul pentru altul. Cine poate fi mai potrivit pentru un bărbat ca o femeie, cum spune Scriptura, şi cine poate fi un sprijin mai potrivit pentru o femeie decât un bărbat? Corect? Ea îţi face un ceai sau mâncare, tu, ca bărbat, te duci şi faci cumpărăturile; ea îţi coase un nasture, tu mai repari aragazul sau robinetele.

— Ca la Carte, am zis, făcându-i să dea drumul la un râs de bună dispoziţie, pe care numai un răspuns infailibil ţi-l poate da.

Dacă te căsătoreşti ca să-l sprijini pe celălalt, atunci, am gândit eu, timpul cel mai bun de căsătorie ar fi mai la bătrâneţe. Un tânăr nu simte că trebuie să fie sprijinit. El poate foarte bine şi fără celălalt.

M-am apropiat de o fată plăcută şi elegantă şi am întrebat-o.

— Ce motiv ai avea să te căsătoreşti, dacă te-ai gândi să o faci?

— Plăcerea căsătoriei, a răspuns ea pe un fond de zâmbet primăvăratic. Romantism, dacă vreţi, continuă fata. E interzis?

— Nicidecum. E Cântarea Cântărilor, i-am întărit eu ideea.

Dar mai este când şi când, şi nu destul de rar, şi scârţâitul scârţâielii, am zis-o în gând. N-aveam cum să-i explic aşa în scurt. Când vine căsnicia, la borcanul cu miere se ajunge trecând întâi pe la piaţă şi

prin dreptul atâtor treburi şi, uneori, unul din cei doi îl mai ascunde.

— Mi-ar face plăcere să aud de la dumneavoastră care e motivul pentru care v-aţi căsătorit, le-am zis celor doi, de vârstă mijlocie şi foarte sobri.

— Frate scump, răspunse ea, dragostea, doar ea şi numai canoi adus în starea asta. Nu-i reziști și gata, o faci. Păi, cum l-am văzut pe el, n-am mai avut niciun dubiu. Din primele minute mi-am dat seama că e făcut să fim împreună.

— Eu aş fi zis să mai fi stat să ne cunoaştem, zise bărbatul cel sobru, dar…

— Niciun dar. Acum vorbesc eu, că vreau să-i dau fratelui pastor un răspuns clar. E bine să nu mă întrerupi, că fratele nu are timp de pierdut.

Spun unii că nu există dragoste la prima vedere. Fals. S-o spună el, dar nu acum. Cât a trecut de când ne-am văzut până la cununie? Doar o lună şi-o săptămână. Şi au trecut cincisprezece ani de la căsnicia noastră şi iat-o în picioare, în timp ce altele, chiar de-aici din biserică, n-au durat niciun an. De câte ori să-ţi spun să nu mai iei cămaşa asta mizerabilă!

Îţi place să stau cu ochii pe tine mereu? Şi îndreaptă-ţi cravata! îi ordonă scumpului ei.

— Mulţumesc pentru sinceritate, am căutat eu s-o retez.

— După nuntă, vreau să vă povestesc ce aventură am avut noi în primii ani. E de roman, frate pastor, mă ameninţă sora-şefă.

Cumplită dragoste, mi-am spus.

„Vin mirii!” s-au auzit voci. Erau fermecători.

— Chiar aşa, dragilor, pentru ce vă căsătoriţi? i-am întrebat. S-au uitat unul în ochii celuilalt şi, topiţi de iubire, şi-au dat întâietate unul altuia. A răspuns mirele.

— Ca să împlinim voia Domnului, m-a uluit el.

— Adică cei care nu se căsătoresc nu împlinesc voia Domnului? i-am tăiat-o eu.

— Ba da, dar…

— Şi ca să fim fericiţi, îi veni mireasa în ajutor.

— Vrei să spui că, dacă nu te căsătoreşti, nu poţi fi fericit?

— E mai greu, spuse ea, dar, ştiţi dumneavoastră, e mai bine aşa.

M-au dat peste cap. Toţi. Speram în nişte răspunsuri de forţă, pe care să le prind în predica mea de nuntă ca nişte soluţii, şi uite ce

mi-au făcut!

S-a cântat frumos, s-au spus poezii, s-au făcut fotografii şi, când mi-a venit rândul, m-am ridicat şi am spus:

— Deşi bucuria este invitatul special, astăzi trebuie să vă aduc la cunoştinţă un comunicat politic. Acum, de câteva minute, a izbucnit al treilea război mondial.

(Câteva feţe mai serioase au pălit.)

Dacă primul război mondial a fost stârnit de un atentat, cel de-al treilea este asemănător ca scenariu. (Mireasa se uită neliniştită spre mire pentru o explicaţie. El zâmbi puţin cam strâmb şi o asigură că totul COK.)

De data aceasta, două persoane atentează la viaţa celei mai prestigioase personalităţi din lume. Cei doi sunt aici de faţă, ascunşi printre flori şi poezii, dar trebuie să-i demasc. Ei sunt! Mirele şi mireasa. Atentatul este îndreptat împotriva dragostei. O mulţime de complici îi susţin. Tot ce mai putem face este să lăsăm războiul să curgă. S-a găsit şi arma cu care cei doi au tras în dragoste: CĂSĂTORIA! Să vedem ce iese.

Adevărul şi numai adevărul

Căsătoria, potrivit definiţiilor date de cei cărora le-am luat interviu, este un adevărat atentat la dragoste. Fiecare din cei întrebaţi doresc (şi chiar o fac) să contopească două lumi distincte: lumea lui şi lumea ei, în loc să renunţe la ele pentru a naşte un nou univers. Sfatul lui Iisus dat tânărului bogat să renunţe la averile lui şi să-L urmeze este expresia renunţării la lumea lui, pe care o consideră numărul unu în plan existenţial. Chemarea de a forma cu Hristos o lume nouă, a împărăţiei harului, este respinsă. Căsnicia este vocaţia renunţării depline.

Efeseni 5 nu poate fi înţeles, fără a recunoaşte direct (în special versetul 32) că trebuie să ne subordonăm unul celuilalt şi să ne iubim aşa cum a iubit Hristos biserica.

Cele mai multe cupluri nu au însă un motiv clar în ce priveşte căsătoria, exceptând faptul că nu îşi pot imagina să trăiască unul fără celălalt.

Sugestia sociologilor despre căsătorie este ca ea să îndeplinească două sarcini majore. În primul rând, ea este chemată să fie consumator. Mulţi soţi îşi mai pun laolaltă veniturile şi decid

împreună cum să cheltuiască banii. Cumpără şi folosesc împreună casă, maşina, televizorul. Chiar dacă ei nu lucrează împreună, căsătoria se consumă împreună. Dar aceste momente nu sunt centrul vieţii lor zilnice. Ei au diverse momente speciale, la sfârşit de săptămână, în concediile anuale. Căsătoria devine o relaţie rezervată timpului liber şi hobiurilor, un refugiu în această lume. Soţii sunt deseori văzuţi ca parteneri de joc, nu ca parteneri angajaţi la o sarcină comună de viaţă.

O altă funcţie a căsătoriei, după spusa sociologilor, este satisfacerea reciprocă a nevoilor. Relaţia de căsătorie este locul unde ne putem exprima nevoile şi putem fi satisfăcuţi. De fapt, aceasta este funcţia care înfiinţează sau desfiinţează căsătoria. Dacă partenerul ne oferă afectivitate, comunicare, sprijin, bunuri materiale, corabia căsniciei pluteşte frumos spre limanuri bune. Altfel, ia apă şi călătoria se întrerupe. Ici-colo, după naufragiu, poţi vedea cupluri lângă colacii lor de salvare, păstrând o aparenţă de relaţie, care, deşi cred că mariajul lor este mort din punct de vedere emoţional, totuşi simt nevoia să rămână împreună pentru a putea supravieţui. Ce credeţi, este suficient să păstrezi o căsătorie pe linia de plutire doar pe baza consumării ei? Viaţa ne spune că nu este suficient doar atât. Deşi o căsnicie durabilă se bazează pe intimitate sau pe satisfacerea reciprocă a nevoilor, într-un cămin creştin, dacă nu există scopuri dincolo de propriile nevoi, viaţa de cuplu va fi săracă şi fără ţintă. Un sistem închis, în care nu contează nimic, decât să ne iasă nouă bine relaţia.

Iisus a iubit atât de mult biserica, încât S-a consacrat slujirii, *pentru ca domniile şi stăpânirile din locurile cereşti să cunoască azi*, *prin Biserică*, *înţelepciunea nespus de felurită a lui Dumnezeu*. Efeseni 3, 10. Deci, dragostea lui Hristos trecea dincolo de satisfacerea nevoilor Bisericii. Păstrând paralela din Efeseni 5, Hristos-Biserica, soţ-soţie, înţelesul nu poate să se ascundă înţelegerii noastre. Creştinii trebuie să înţeleagă că mariajul implică mult mai mult decât grija unuia faţă de celălalt şi satisfacerea nevoilor fiecăruia. Soţii sunt chemaţi la un parteneriat, fiind slujitori în împărăţia lui Dumnezeu.

Căsătoria printre creştini poate fi descrisă ca un triunghi, cu Dumnezeu în vârf şi soţul şi soţia în celelalte două puncte ale triunghiului. Cu cât partenerii sunt mai apropiaţi de Dumnezeu, cu atât sunt mai apropiaţi unul de celălalt.

După Cincizecime, relaţia de intimitate creştină între ucenici i-a făcut apţi pentru slujire, amintindu-le imperativul: „Duceţi-vă şi faceţi

ucenici… şi învăţaţi-i tot ce v-am poruncit Eu”. Deşi niciun cuplu nu se angajează din start să-şi ridice calitatea vieţii în mod declarativ, intimitatea făurită sub călăuzirea divină lucrează caractere puternice. Şi deşi puţine cupluri se gândesc de la început să trăiască pentru o misiune de atingere a altor cupluri sau persoane izolate cu dragostea lui Dumnezeu, totuşi raţiunea unei căsnicii îşi găseşte suprema exprimare în salvarea sufletelor de egoism. Idealul căsătoriei îl constituie echilibrul dintre satisfacerea reciprocă a nevoilor şi scopul de dincolo de ei înşişi, slujirea în parteneriat. Nu uităm că, dincolo de nevoile reciproce ale celor doi, sunt şi copiii, asupra cărora partenerii de căsnicie se concentrează pentru o formare nobilă de viaţă. Şi acum să simplificăm, că prea ne-am abătut în teorie.

Simplu

— Da, le-am spus celor doi, a început cel de-al treilea război mondial pe terenul vieţii voastre. Sunteţi ca două armate care stau faţă în faţă, gata de luptă, în care fiecare ar dori să câştige. Nu daţi din cap că nu este aşa, căci o să vedeţi ceva mai încolo. În numele dragostei puteţi să vă răniţi destul de rău, dacă vreţi să fiţi fericiţi în felul vostru diferit de a înţelege. Nu spun să nu vă luptaţi, dar e de dorit să începeţi lupta cea bună, în care să renunţaţi la armele cu care v-aţi hotărât să-l convingeţi pe celălalt să se schimbe. E clar?

Au dat din cap că nu vor îndrăzni să facă altfel. Am întrebat audienţa ce este practic căsătoria.

— Este nevoia de a rezolva o criză de relaţie, am spus. Intimitatea cu noi înşine este egoismul suprem, care ne dizolvă şi pe care căutăm să-l eliminăm prin a ne dărui într-o relaţie. Este o declaraţie de renunţare la noi înşine în ceea ce înseamnă personalitatea noastră, care are mereu dreptate. Căsătoria este dragostea în rochie diafană de seară, care ne atinge plăcut cu parfumul ei, dar şi dragostea în salopetă, care face şmotru în bucătărie şi în baie. Este dragostea pe bicicletă în drum spre o amărâtă care nu are ce să mănânce sau dragostea într-o discuţie la patul unui bolnav de cancer, care este mângâiat de speranţa care i se dă ca o realitate fericită. Căsătoria este o imagine a ceea ce este Dumnezeu, dacă este lăsat să o reuşească El. Este o relaţie care respiră intimitate şi sacrificiu. Este o viaţă concentrată asupra scopului lui Dumnezeu. Este apropierea începută în noi şi dusă dincolo de noi.

Am rostit rugăciunea de binecuvântare şi apoi, după câteva

cântări, am plecat. O maximă poloneză spune că un cal aleargă mai repede pe drumul spre casă. Am pus acul la 100 şi am dat drumul la un singur gând: să ajung mai repede la doamna mea. Când am văzut-o, am strâns-o puţin în braţe şi am întrebat-o:

— Doamnă, pentru ce te-ai căsătorit cu mine?

— Nu ştii? mi-a spus ea. Ei bine, am să-ţi spun adevărul şi numai adevărul. Să-ţi dau ceea ce tu nu ai şi să capăt de la tine ceea ce eu nu am. Să ştii şi tu ce mâncare pot să dau unui băiat care mă ajută să curăţ morcovul şi să tai ceapa. M-am căsătorit cu tine ca să mai desfacem din când în când câte un borcan de miere şi să ne mai jucăm puţin. A, era să uit. Şi ca să mergem urgent la tanti Pachiţa, mătuşa noastră, care e bolnavă. Să nu uităm să ne rugăm şi pentru ea.

Simplu şi practic. Cum de nu mi-a dat prin cap s-o întreb mai întâi pe doamna mea ce e căsătoria? Aveam predica făcută gata.

Fântâna cu cumpănă

Stăteam rezemat de marginea fântânii şi aruncam cu pietricele în apă. Eram supărat. Am fugit de ai mei tocmai la marginea satului, ca să nu mă găsească. Am auzit paşi, dar nu m-am întors să văd cine este.

— Îmi scoţi şi mie o ciutură cu apă? se rugă omul cu vocea lui plăcută. „Ce mai vrea şi ăsta de la mine?” mi-am zis. „Nu vede că sunt prea mic să scot apă?”

Îţi trebuia forţă, nu glumă, să scoţi apă din fântâna cu cumpănă. Dar, dacă el mă credea mare, atunci hai să ne jucăm de-a oamenii mari. Aşa că i-am răspuns:

— N-am chef?

— Nu-i nimic, spuse omul cu vocea prietenoasă. Cheamă-l pe fratele tău mai mare şi mă înţeleg eu cu el.

— N-am frate, i-am retezat-o, anunţându-l că subiectul ăsta mă deranja.

Cu vreo trei ore în urmă luasem bătaie de la el, pentru că l-am făcut „găligan” şi că i-am rupt două cuburi din glucoza lui ascunsă sub pernă. Cum să-l recunoşti ca frate!

— Ce rău e să n-ai un frate, mă compătimi străinul. E ca şi când ai avea doar un ochi.

Fără să mă observe, am închis un ochi, să văd cum este. Nu-mi convenea să am doar un ochi.

— Ştii ceva, îmi spune omul acela care nu mai voia să plece, du-te şi cheamă pe unul din părinţii tăi să-mi scoată puţină apă, că-mi

este tare sete.

— N-am părinţi. Sunt singur, i-am răspuns enervat.

Păi cum să-i mai recunosc ca părinţi, dacă i-au ţinut partea lui şi m-au urecheat ca pe un vrăjmaş.

— Ce rău e să n-ai părinţi, mă căina omul însetat. E ca şi când ai fi orb.

Am închis pentru probă amândoi ochii şi i-am dat dreptate. E rău de tot!

— Totuşi, ţi-au mai rămas bunicii. Ia du-te şi cheamă pe unul dintre ei, să-mi scoată şi mie o ciutură cu apă, că mi s-a uscat gâtul.

— N-am bunici, l-am executat eu, încă o dată.

Nu-mi închipuiam ca şi ei să-i ţină partea lacomului de frate-meu. Auzi, să umblu cu el ca şi cu un ou, să nu se spargă! Aşa că rămăsesem şi fără bunici.

— Sărmanul de tine! E ca şi când n-ai avea urechi, aşa e de rău! Mi-am băgat degetele în urechi, ca să văd cum este. E cumplit. Nu auzi nimic. Mi-ar fi sărit toţi prietenii dejoacă în spate, dacă nu le-aş fi auzit paşii.

— Te-aş lua să te cresc eu, dar tocmai am găsit o familie care a pierdut un copil. Şi s-ar bucura să te crească şi pe tine. Acolo am dat peste un băiat cu trei ani mai mare decât tine, cu părul blond, care plângea că nu şi-a găsit fratele mai mic şi îi părea rău că l-a bătut pentru o bucată de glucoza şi pentru o vorbă. Spunea că, dacă îl găseşte, îi dă toată glucoza pe care o are şi maşinuţa lui cea nouă. Dar ce părinţi avea! Nişte oameni de toată isprava! Aveau ochii plânşi că nu şi-au găsit băiatul. Spuneau că-l iubesc aşa de mult, că n-ar putea trăi fără el. I-am cunoscut şi bunicii, o comoară de oameni. Bunicul lui plângea ca un copil. Spunea că, dacă nu-l găseşte, se aruncă în Dunăre. Ce zici, te duci la ei să te crească? Te-ar lua în locul celui mic plecat de-acasă şi ai avea şi tu frate, părinţi şi bunici.

N-am mai rezistat şi l-am privit pe străin. Îmi zâmbea şi era atât de plăcut. În câteva minute, îmi citise toată cărticica inimii mele. Am dat în plâns. Plângeam şi fugeam.

— Hei, unde fugi? Cine îmi scoate apă? I-am aruncat peste umăr recunoştinţa mea.

— Stai acolo, că-i chem pe toţi ai mei să-ţi scoată apă! Să nu pleci! Aflasem mai târziu că era noul pastor. Acolo, la fântâna cu cumpănă, în setea lui, mi-am regăsit familia. Toată.

Dă-Mi să beau!

În Ioan cap. 4, întâlnim o fântână, iar lângă ea, pe Iisus, care îşi prezintă cererea: „Dă-Mi să beau!”

Pe arşiţă, cele mai dorite întâlniri sunt la fântână.

Vă propun un popas la fântâna lui Iacov. Veţi auzi cea mai interesantă discuţie despre familie şi despre puterea care o face să fie atractivă şi împlinită.

Dincolo de vorbe, fântână şi apă, îl veţi descoperi pe El, omul cu vocea plăcută, care întâi cere ceva de la voi, ca să descoperim că nu avem ce să-l dăm. După aceea, ne arată ce poate să dea El şi ne face o propunere dincolo de închipuirile noastre.

— Dă-Mi se beau! spuse Iisus cu îndrăzneală.

Femeia se scandaliza. Omul acela călca toate regulile. Una, că vorbeşte cu o femeie, ceea ce un iudeu nu-şi permite dacă vrea să-şi păstreze demnitatea, a doua, că îndrăzneşte să comunice cu o samariteancă, interdicţie pe care naţiunea iudaică o păstra cu sfinţenie. Şi o a treia, (dacă va afla omul acela) că era o femeie blamată moral.

Iar versetul 8 s-ar parafraza astfel:

„Cum îndrăzneşti? Nu ţi-e ruşine? Nu-ţi dai seama că te compromiţi?”

Dar omul de la fântână n-a observat barierele şi i-a vorbit de o altă apă, pe care dacă ar avea-o, ar fi posedat cel mai mare dar al vieţii.

Important, spune El, e să-L cunoşti pe Cel care are acest dar şi care îl dă oricui îl cere.

Femeia este cucerită de perspectiva unei schimbări pe care Iisus o oferă, în care apa după care merge şi se tot termină este înlocuită cu apa vie, misterioasa apă vie care ţâşneşte în veşnicie.

Iisus îi prezintă în mod figurat această apă ca fiind viaţa Lui.

Rămânând ancorată de lucrurile pământeşti, samariteanca se agaţă de sensul real al apei, întrezărind o scutire de efort, dar şi o calitate mai bună a darului Acelui om.

Iisus nu. Se descurajează. „Deci nu vrei să prinzi simbolul apei de care îţi spun eu? Bine, voi intra în jocul tău. Am să te întreb de lucrurile vizibile şi practice ale vieţii, dacă sensul spiritual îşi este atât de inaccesibil”.

— Du-te de cheamă pe bărbatul tău.

— N-am bărbat, îi răspunse cu indispoziţie femeia.

Acum, când Iisus o cheamă în zona preferată ei, aria concretă; i

vieţii, ea răspunde la figurat, pentru a se ascunde, dar este şocată de interpretarea corectă pe care i-o dă Bărbatul acela deosebit de ciudat: „Deşi ai, totuşi n-ai”.

Celui care o aşteaptă acasă cu apă îi lipseşte ceva care o face să spună: „Nu am bărbat”. Îi lipseşte dragostea, acea apă vie pe care nu a găsit-o nicăieri să-i răcorească arşiţa sufletului ei. Femeia a socotit că bărbatul poate fi un izvor perpetuu al dragostei, dar s-a înşelat. Niciun strop. În speranţa găsirii celui care are acest izvor, i-a schimbat unul după altul. Nimic. Stânci uscate! De aceea, samariteanca era interesată după ceva permanent.

De necrezut!

Şi acum vin cu o afirmaţie care va şoca la început, tot aşa cum a fost şocată femeie de la fântână. Ca să evit dezamăgirea şi indignarea furtunoasă, insist să respectaţi rugămintea mea: citiţi până la capăt. Altfel, veţi arunca imediat cartea şi veţi pierde cea mai îndreptăţită justificare, care vă va recompensa în final.

În special, le chem pe cele care au rolul de soţii să suporte afirmaţia pe care am s-o fac şi, care în aparenţă, deranjează. Dacă veţi merge până la capăt, se va lumina înţelesul, iar autorul nu va rămâne sub osândă. Iat-o:

O mare parte dintre femeile căsătorite creştine au avut până în prezent cel puţin doi, trei, patru sau cinci „bărbaţi”!!! Şi, ca să fie vâlvătaia mai mare, nu puţine dintre soţiile care citesc acest capitol au avut parte de doi până la cinci sau mai mulţi „soţi”.

Ştiu, este afirmaţie de proces. Dacă vă opriţi aici cu cititul, nu voi mai avea parte vreodată să mai scriu ceva despre familie. Plus daune morale. Totuşi mă bazez pe ceva când spun ceea ce spun. Şi, ca să nu fiu perceput ca ipocrit, vă fac o mărturisire sinceră: chiar şi soţia mea a mai avut, după ce ne-am căsătorit, câţiva „bărbaţi”.

Cel care spune adevărul se expune unui risc tulburător, iar eu am ales acest drum în deplină conştientă. Şi încă ceva derutant. În demersul argumentării mele, am folosit chiar o metodă a Acelui Om de la fântâna lui Iacov. Aţi spune: a doua blasfemie! Pe propria-mi răspundere. Ba mai mult, am date despre fiecare dintre „bărbaţii” care s-au perindat în căsnicia dv., privind numele, vârsta, înălţimea, părul, părinţii şi alte informaţii surprinzătoare. Şi acum, argumentaţia. S-a strâns prea multă tensiune.

Jos măştile!

Deci:

1. Primul bărbat… îl cunoaşteţi perfect. Este bărbatul de care vă aduceţi aminte cel mai des. Cu buzunarele pline de glume, romantism şi cuvinte pline de focul dragostei. Gesturi tandre şi poezie în declaraţii cuceritoare. Părinţii, exasperaţi de facturile telefonice încărcate, vă ameninţă cu restricţii categorice. Şi ce dacă. Foloseaţi telefoanele publice sau scrisori, şi ce scrisori! Citite şi răscitite. Sărutate şi umede de lacrimi de fericire.

Tată, mamă, e nemaipomenit! Viaţa mea nu are sens fără el. Are un fel de a fi care te cucereşte. Şi ce maniere are, şi cum vorbeşte! Mâine vin cu el să-l vedeţi. O să vă placă de cum intră pe uşă.

…Şi intră pe uşă el, elegant, plăcut şi viitorul ginere.

În concluzie, mama dv. vă spune:

— Da, nu e băiat rău, dar…

— Mamă, te rog, niciun dar. Ce cusur mai găseşti la un asemenea băiat? Spune tu, tată!

— Păi, ce să spun, îşi drese tatăl vocea. Mi-a plăcut la el că are personalitate şi maniere. Se vede că este citit băiatul, dar…

— Tată, mă dezamăgeşti! Hai, pe mama o înţeleg, că aşa sunt mamele, dar tu, cu discernământul tău, tocmai tu să-mi faci una ca asta? Oricum văd că v-a plăcut. Peste două luni mă mărit!

Şi v-aţi ţinut de cuvânt. A fost frumos la nuntă. Ce amintiri! Ce predică! Şi luna de miere a fost un deliciu. Ei, au mai fost nişte mici dezacorduri, dar în general a fost doar sărbătoare. Era şi joacă, şi îmbrăţişări, şi dragoste, şi orez cu lapte afumat; dar a fost frumos. Până într-o zi, când se încinge o ceartă teribilă. Schimburi năprasnice de cuvinte jignitoare. Acuze, supărare, uşi trântite, lacăt pe comunicare. În sfârşit, tot dv. încercaţi să reparaţi.

— A fost ceva prostesc. Chiar aşa, din senin, să ne certăm? Şi nu-mi vine să cred că tu mi-ai spus cuvintele astea!

— Ba chiar eu, spuse primul bărbat şi, ca să întregească tabloul, mai face unele dezvăluiri.

M-am săturat să mănânc numai cartofi prăjiţi şi ouă prăjite. Mâine, poimâine mă găseşti şi pe mine prăjit. Cămăşi curate nu mai am, costumul e necălcat, vasele nespălate. Eu nu am calificare pentru domeniul ăsta. Dacă nu-ţi intri în atribuţii, schimb placa!

— Dar nu înţelegi că mi-a fost rău? veţi spune.

Şi deodată nu l-aţi mai recunoscut. De ce? Pentru că primul

bărbat v-a părăsit şi a venit:

2. Al doilea bărbat…

Vă spuneam că vă pot da unele date despre „bărbaţii” care au urmat în căsnicia dv. Ei bine, cel de-al doilea din viaţa dv. avea aceeaşi înălţime, aceeaşi greutate, aceeaşi fizionomie, acelaşi nume, aceiaşi părinţi, dar diferit mult de primul. De unde până unde atâta nervozitate? Parcă s-au topit acele cuvinte care curgeau ca untdelemnul. Vă aduceţi aminte de primul telefon pe care i l-aţi dat mamei dv?

— Mamă, vreau să vin acasă.

— Dar nu eşti acasă, mamă? Ce vorbă e asta?

— Nu mai vreau să stau cu el. Lucrurile s-au complicat. Am să-ţi explic. Nu mai merge.

— Nici nu vreau să aud, vă răspunde mama dv. Aşa e la început. O să treacă. Şi eu am tras cu taică-tău un timp, dar pe urmă a fost bine. Să nu te prind că vii cu ţoalele la mine! Ai înţeles?

Şi tronc telefonul.

Au mai venit şi zile senine. Nu aşa ca la început, dar a mai învăţat şi el să-şi ceară iertare. Uneori mai venea cu flori, scormonind amintirile din acele numeroase zile de la început, când fiecare întâlnire era sărbătorită cu flori. Un anume anturaj de tineri căsătoriţi şi serviciul îl ocupă mai mult.

Apar motivări dese, privind întârzierile de la serviciu, discuţii aprinse pe marginea acestei teme şi primul copil, odată cu:

3. Cel de-al treilea bărbat.

Acelaşi nume, aceeaşi fizionomie, aceiaşi părinţi, aceleaşi haine, aceeaşi cununie religioasă, acelaşi certificat de căsătorie ca ale celui dintâi şi al doilea, dar totuşi diferit.

De acum încolo, este tată şi are responsabilităţi. Are mai multă abilitate în a se scuza când nu-şi îndeplineşte bine rolul. Este preocupat să arate bine şi devine sensibil când alte priviri feminine îl surprind, însă nimic mai mult. îl preocupă mai mult o imagine de familie echilibrată în afară, dar aspectele romantice şi comunicarea deschisă sunt rare, până la uitare. Se conturează două zone de activitate care rar se intersectează: el preocupat să câştige existenţa şi aplecat în direcţia realizării profesionale, iar ea cu scutece, lapte praf, doctor, bucătărie şi spălat. Două S.R.L.-un sub acelaşi acoperiş.

Ceva mai încolo, mai poate veni un alt copil, iar tatăl primeşte

felicitări pentru performanţă şi pentru o împlinire mai rotundă a familiei.

Se revendică oboseală de ambele părţi, pentru a scuza ocaziile rare de apropiere intimă, şi apare interes din partea lui pentru ziare, TV şi sacrificii făcute pe tărâmul profesiei, alocându-i un timp mai bogat.

— Ce vrei, dacă şeful m-a rugat să rămân, nu am putut să-l refuz. Mai ales că numai eu puteam să fac lucrarea aia, se justifică el.

Ceva mai târziu, apare din nou o apropiere în vederea angajării pentru creşterea copiilor şi pregătirea lor pentru şcoală, dar şi discuţii pe marginea nevoilor lor, satisfacţii şi uneori ciondăneli privind care dintre cei doi greşeşte mai mult, privind educarea copiilor. Se apropie vârsta adolescenţei în viaţa copiilor şi intră pe uşă: 4. Al patrulea bărbat…

Acelaşi nume, aceeaşi fizionomie, acelaşi act de identitate ca ale celorlalţi trei, aceleaşi ticuri, aceeaşi soţie, dar totuşi diferit de ceilalţi. Apare o refacere a stării de nervozitate, vizavi de programul derutant al copiilor loviţi de adolescenţă. La ei apare „criza de identitate”, iar la el, criza de autoritate. Şi iarăşi certuri cu soţia că este prea îngăduitoare şi lipsită de tact. Frustrări şi nemulţumiri privind performanţele copiilor şi certuri cu copiii privind standardele afectate.

Năvălesc furtuni emoţionale, bruiaje din partea copiilor privind îmbrăcămintea şi muzica şi o grămadă de reguli lovite de nulitate.

— Dacă faceţi figuri din astea, una două plecăm dincolo, îi ameninţă copiii pe cei doi părinţi.

Şi anii trec, odată cu bacalaureatul, cu facultatea, iar apele vieţii se liniştesc peste cei doi.

Ar fi timpul ca bărbatul să-şi găsească rezerve de atenţie şi afecţiune faţă de soţie şi să folosească relaxarea din cămin, prin plecarea copiilor, ca o ocazie de a da drumul artezienelor sufleteşti din relaţia celor doi.

Deschizând uşor uşa, apare:

5. Cel de-al cincilea bărbat…

Cu acelaşi nume, cu părul mai grizonant, cu acelaşi paşaport, ceva mai împlinit fizic, cu aceeaşi tuse şi cu aceeaşi soţie pe care le-au avut şi ceilalţi patru. Tot atâtea ipostaze avute de acest al cincilea.

Înfipt în muncă, cu un echilibru şi o siguranţă evidente, cu ceva mai încolo de mijlocul vieţii, păşeşte în căsnicia celei de-a cincea etape

cu mulţumirea rutinei şi a faptului că deja copiii au un destin clarificat.

În plină maturitate, a te certa şi a-ţi pierde timpul în conflicte nu mai este specific vârstei. De dragul păcii se mai cedează, iar diferenţele dintre cei doi, care erau dispute, acum sunt acceptate ca făcând parte din „fosilele” căsniciei.

Se acordă mai mult respect unul pentru altul, chiar dacă este de complezenţă în unele relaţii, în timp ce în interior, în partea intimă a căsniciei, cariile monotoniei şi ale resemnării rod afecţiunea, încrederea şi ce a mai rămas din dragoste!

Putem găsi şi perspectiva răsturnată, când un soţ poate avea două sau mai multe „soţii”, succesiv, dar modelele descrise mai sus sunt mai reprezentative.

Şi acum, cred că acele soţii care au sesizat la început acea afirmaţie „ofensatoare”, chiar la modul general, au înţeles că nu a fost în discuţie decât acelaşi soţ, dar în situaţii comportamentale diferite.

— Cheamă-l pe bărbatul tău, se aude invitaţia prietenoasă şi cercetătoare.

— N-am bărbat, a răspuns ea sec.

Dar dacă, gândea ea, cel care este acasă ar avea felul de a fi al Acestui străin, atunci l-aş aduce să afle şi el de apa aceasta vie.

— Eu… sunt Acela, spuse Cel care. Se făcu cumpănă, ciutură şi fântână. „Bărbatul pe care II aştepţi şi pe care doreşti să iI ai”.

„Cine rămâne în Mine şi în cine rămân Eu aduce multă roadă”, multă dragoste. „Deci, cheamă-L, chiar dacă nu-ţi este bărbat, chiar dacă nu mai este ca la început. Mă voi pleca şi pentru el, să-i scot o ciutură plină cu apa vieţii”.

Şi, te rog, nu mai arunca cu pietre în fântână!

Rezerva din carburator

Veneam în viteză dinspre Bârlad spre Bucureşti. Maşina era încărcată cu roadele viei, din generozitatea tatălui meu socru. Relaţiile noastre au fost întotdeauna excelente.

Mă însoţea o bună dispoziţie, a cărei motivaţie nu putea fi alta decât că… merg acasă! Aşa că am accelerat. În faţa mea, era un tir care gonea tare. Am făcut un calcul rapid: îl depăşesc acum! Beculeţul roşu îmi semnaliza de mult că trebuie să alimentez rezervorul, dar am zis că nu se poate să nu mai am rezervă pentru depăşire. Am călcat acceleraţia. Concurentul meu nu se lăsa nici el. Am zâmbit înţelegător, ştiind că maşina mea e mai sprintenă, şi mi-am şi imaginat

câştigătorul. Adică eu. Când am ajuns în dreptul lui, motorul s-a oprit. Din sens opus, venea un camion cu remorcă şi nu avea pe unde să treacă, decât… prin mine. Pe frunte s-a adunat transpiraţia, care parcă a şi îngheţat. Inima şi-a accelerat bătăile, ca şi când ar fi vrut să înlocuiască motorul, care m-a trădat în cel mai cumplit pericol.

Camionul din faţă se apropia, odată cu finalul vieţii mele. Am strigat în disperare rugăciunea lui Petru: „Doamne, scapă-mă!” O mână nevăzută m-a împins în faţa tirului. Fie că şoferul de lângă mine a frânat, observând pericolul în care mă aflam, fie că Protectorul meu mi-a făcut vânt în faţa monstrului, nu ştiu. Ştiu doar că El a făcut-o. Am oprit pe dreapta şi am strigat: „Îţi mulţumesc, Doamne!” şi apoi am continuat în şoaptă: „Ce bun eşti!” Cum să nu iubeşti un asemenea Dumnezeu?!

După ce m-am liniştit, am tras concluzia care m-a îngheţat: în momentul în care m-am hotărât să depăşesc tirul, benzina pe care contam era doar rezerva din carburator. Şi eu n-am ştiut!

Depăşeşte trabantul!

Viaţa este o călătorie în viteză. În faţa noastră sunt nenumărate obstacole, pe care trebuie să le depăşim ca să ajungem la timp la destinaţie.

Închipuiţi-vă, ca soţ şi soţie, rulând în maşina căsniciei dumneavoastră, pe drumurile mai bune sau mai accidentate ale destinaţiilor vieţii propuse.

— Doar n-o să stăm în spatele trabantului, îi zice ea, supărată de mersul de melc imprimat de soţ.

— Nu mai trage, dragă! Nu ştiu ce are! Cred că are niscai gunoaie în benzină, se justifică el.

— Aşa eşti tu, zgârcit. Nu te înduri să bagi benzină mai bună, ca să nu ne mai doară capul. Îţi place că ne întrec şi bicicletele? Degeaba îţi spun, că faci tot ce vrei tu.

— Poftim, treci tu la volan şi fão să meargă mai repede, că eşti mai grozavă! o atacă el.

— După ce ai distrus-o, băgând toate mizeriile în ea, ba ulei prost, ba benzină proastă, ba piese de căpătat, cum să o fac să meargă mai bine? E opera dumitale, domnule soţ! S-ar putea să mă dau jos din ea, că la pas tot acolo ajung. Mai ales că nici frâna nu-ţi prea merge. Nu-ţi dai seama că sunt în pericol?

— Fii calmă, nu te mai alerta. Dacă eşti tu în pericol, la fel sunt şi

eu. Măcar asta să te mulțumească.

Dacă încercați să socotiți elementele de mai sus simboluri ale aspectelor de familie, nu ne va fi greu să depistăm defecte la angrenajul căsniciei, la motivații, la răbdare, la comunicare și la câte altele. Dar pe noi ne interesează să meargă bine „mașina” celor doi.

Vom porni de la un fapt biblic și vom stărui să găsim o rezolvare, care garantează siguranța în înaintare.

Deranj în tradiție

Deodată, în mijlocul bucuriei, s-a auzit un strigăt de disperare: *Nu mai au vin*!

Din fericire, Iisus era acolo. Să-mi îngăduiți să vă aduc aminte tabloul din Ioan 2, de la nunta din Cana Galileei.

După acest strigăt al mamei lui Iisus, privirea ei L-a căutat pentru un răspuns. Mântuitorul i-a amintit că are un orar al intervențiilor divine, pe care I l-a făcut Tatăl Lui, și că niciun om, cât de apropiat ar fi, nu poate să-l modifice. Iisus intră în acțiune, pentru că dorința de bine a mamei Lui era sub aprobarea Tatălui Lui. Ea și-a dat seama că va avea loc o binecuvântare și le spune slugilor: *Să faceți tot ce vă va zice*. Iisus le spune să umple cu apă cele șase vase de piatră, care aveau destinație ceremonială. *Până sus*! le ceru El. Apoi le poruncește să scoată și să-i ducă nunului. Uimire! Un vin nemaipomenit de bun. Pe departe de ce a fost mai înainte. Să parafrazăm puțin nedumerirea nunului.

„Nu înțeleg”, spune nunul. „E lipsit de rațiune procedeul ăsta. Oricine pune la masă întâi vinul cel mai bun, apoi vine cel inferior. Dar aici s-au încălcat toate regulile petrecerii. Ai grijă, tinere, nu strica obiceiul neamului! Dacă în viață faci asta, vei pierde!

O posibilă descifrare

Observați? Avem foarte puține informații despre miri. N-ați fi vrut să știți ce rochie avea mireasa sau dacă era frumoasă? De fapt, toate miresele sunt frumoase. Despre ea, chiar nimic. Despre mire, doar că a fost chemat la judecata nunului și muștruluit puțin pentru schimbările în obiceiuri.

În prim plan este Iisus, față în față cu strigătul: *Nu mai au vin*! Vinul simbolizează bucurie. Înseamnă viață. Deci, nu mai au bucurie. Nu mai au viață.

Există o atracție pe care a lăsat-o Dumnezeu între un bărbat și o femeie. Gingășia și delicatețea ei sunt dorite de bărbat pentru a se

completa, iar sentimentul de protecţie şi de raţiune este dorit de femeie pentru a se împlini alături de el. Până la căsătorie şi puţin după, toate au un ton sărbătoresc. Parcă există suficientă rezervă pentru răbdare atunci când unul dintre cei doi mai calcă prin străchini. E şi acceptare, e şi înţelegere. E bună dispoziţie, până într-o zi când: „Ce se întâmplă? Nu ne mai înţelegem! Am trecut cu vederea o dată, de două ori, dar tu parcă ai luat-o razna! Unde te trezeşti, în junglă? Parcă eu n-aş exista. Vino-ţi în fire şi hai să discutăm puţin. Nu vezi că nu mai merge căruţa noastră?” Adică nu mai au bucurie nici în comunicare, nici în intimitate, nici la serviciu, nici în bucătărie, nici împreună în călătorie, nici în suflet. „Uite, chem pe cineva care ne poate ajuta să restabilim lucrurile în normalul lor, numai că trebuie să facem tot ce ne spune El. Eşti de acord?”

Ceea ce înseamnă că rezerva omului pentru o bună înţelegere în cămin este ca o scânteie care se stinge de îndată. Pentru că nu sunt dispuse să facă tot ce zice Iisus, numeroase familii îşi derulează criză după criză, cu un final dezastruos.

Este ştiut că, în numerologia ebraică, numărul şase este numărul omului, desemnând imperfecţiune, eşec lamentabil. „Bine”, zice Iisus. „Acest şase va primi alt conţinut”. Şi ceea ce părea banal, obişnuit şi chiar nepotrivit pentru acea sărbătoare devine mai bun decât conţinutul pe care căsnicia l-a înregistrat la începuturile ei fericite.

Ceea ce va lega relaţia lor va fi o prietenie de o asemenea apropiere, încât nimeni şi nimic nu-i vor despărţi. Prietenia lor va căuta ce este mai bun la celălalt şi, cu toate că nu ignoră greşelile partenerului de viaţă, îl acceptă aşa cum este, fără rezerve şi fără reproşuri. El îşi arată afecţiunea în mod explicit şi manifestă un interes atent pentru cealaltă persoană, acordându-i locul principal în viaţa sa, căutând deasupra tuturor lucrurilor fericirea celuilalt, chiar mai mult decât propria sa fericire. În căminul acela este locul împărtăşirii celor mai înalte trăiri, dar şi a celor mai adânci slăbiciuni; a speranţelor şi a temerilor; a tristeţilor şi a feluritelor interese, cu convingere, acceptare şi sprijin reciproc.

Acolo, fiecare îl ascultă atent unul pe celălalt şi captează mesajele fără să le deformeze. Este dispus să ierte, respectând întotdeauna demnitatea celuilalt, sentimentele şi ideile partenerului de viaţă. Nu-l umileşte niciodată pe celălalt.

De unde starea aceea de bine sufletesc a celor doi? De unde acea flacără a dragostei care creşte în ei? Se ştie că timpul mai domoleşte puterea dragostei în cei doi, dar ea este mai mare ca oricând. Pentru că sunteţi interesaţi, am să vă spun cum se întâmplă că viaţa lor este de o mai înaltă calitate ca oricând.

A treia zi începutul capitolul 2 din Ioan mă incită la câteva întrebări. Deci: *A treia zi s-a făcut o nuntă în Cana din Galilea*. După cum aţi văzut, am aflat cum a fost cu nunta în a treia zi. Dar a treia zi după ce? După prima şi a doua zi, vine răspunsul logic. Dar ce a fost în prima şi a doua zi? îmi zic din curiozitate. Ceva ce face posibilă cea de-a treia zi, cu evenimentul ei.

Haideţi să aflăm!

În primele două zile, au loc mărturii despre cine este Iisus şi recunoaşterea Lui sub diferite nume.

Ioan spune că El este *Unul pe care voi nu-L cunoaşteţi*.

Este Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatul lumii şi „Fiul lui Dumnezeu". El este „Rabi", recunoscut de doi ucenici ai lui Ioan. Andrei II prezintă fratelui lui, spunându-i că L-a găsit pe „Mesia". Filip i-L face cunoscut pe Iisus lui Natanael, spunând că a găsit pe „Iisus din Nazaret", iar Natanael, uimit de descoperirea pe care i-o face Iisus, îl numeşte „împăratul lui Israel". În final, Iisus, în a doua zi, spune despre Sine că este „Fiul omului".

Mi-ar părea bine ca mirele şi mireasa să fi discutat de ceea ce s-a întâmplat în prima şi a doua zi. De ce? Pentru că, dacă cei doi îl recunosc pe Iisus, aşa cum Ioan şi ucenicii L-au cunoscut, atunci căsnicia lor avea să aibă cel mai bun gust.

Îmi imaginez că stau de vorbă cu un cuplu care a pornit în căsătorie sau care are ceva timp de experienţă maritală, dar care „nu mai au vin". Nu mai este comunicare. „Este Unul pe care voi nu-L cunoaşteţi", pentru că aţi neglijat această ocazie. Dacă vă luaţi timp să vă împrieteniţi cu El, vă veţi cunoaşte aşa de bine, avându-L pe El ca oglindă, dar şi ca putere, încât comunicarea voastră va fi doar pentru părtăşia dragostei şi pentru armonie în planuri.

Vi-L prezint pe „Mielul lui Dumnezeu", care vă ridică povara păcatului neînţelegerii dintre voi. Iertarea Lui vă este dată ca s-o folosiţi personal, dar şi unul pentru celălalt, ca prilej de a frânge puterea trecutului, ce odinioară a adus durere în relaţie. Păcatul mândriei va cădea de pe sufletele voastre cum a căzut lepra de pe

oamenii pe care i-a curăţit

Iisus.

Dacă nu veţi uita că El este „Fiul lui Dumnezeu”, atunci nu veţi uita nici puterea care vă este turnată în inimile voastre pentru a porni motorul vieţilor voastre de cămin spre destinaţia hotărâtă de El.

Nici n-aveţi de unde să le cunoaşteţi pe toate. De aici şi stângăcia voastră de a şti cum să vă purtaţi unul faţă de celălalt. Dar dacă îi deschideţi uşa, va intra El, „Rabi”, care vă va învăţa toate lucrurile, chiar şi arta conversaţiei inimilor voastre. Cum să vorbiţi fără să vă răniţi unul pe celălalt şi cum să vă satisfaceţi trebuinţele voastre sufleteşti, sporindu-vă apropierea.

Dacă îl veţi invita pe „Mesia”, vă va unge pentru o trimitere nobilă, prin care, atingând şi alte cupluri cu neprihănirea voastră dăruită de El, veţi lărgi orizontul bucuriei în cămin prin misiune.

El vă încurajează că poate ieşi ceva bun din orice loc al căsniciei, oricât de nepromiţător ar fi el. Vă spune asta „Iisus din Nazaret”, din locul copilăriei Lui, din care nimeni nu credea că poate ieşi ceva bun. Cred că aţi înţeles că niciunul dintre voi nu trebuie să domneasc i peste celălalt.

Aveţi un împărat, „împăratul lui Israel”. Dacă El va domni în căminul vostru şi veţi asculta de principiile Lui desăvârşite, nu veţi eşua în niciuna din zilele voastre. Promisiunea Lui este că veţi domni cu El în nesfârşit.

Nu veţi uita niciodată că totuşi, în condiţiile păcatului, durerea nu dispare şi că, nu în ciuda ei, ci din cauza ei, căminul vostru va prinde vigoare şi sensibilitate, în vederea împreunei simţiri şi a unei uniri în faţa oricărui obstacol. Vor mai fi descurajări, vor mai fi zile triste şi lacrimi, dar „Fiul omului”, care. Se identifică cu noi în orice situaţie şi cu orice cămin, promite să fie cu noi până la sfârşitul veacurilor. Doar o propunere

E ceva ce nu merge în căsnicia ta? Poate că e o luptă de putere, în care unul caută să-l controleze pe celălalt. Poate că s-a instalat o indiferenţă, care v-a înstrăinat atât de mult, sau o rutină, care a omorât bucuria dragostei. Poate că sunteţi în continuu conflict, din care nu mai puteţi ieşi, sau poate că staţi sub o apăsare teribilă a unei mânii neexprimate. Aţi ridicat ziduri, ca să nu vă mai vedeţi şi să nu mai comunicaţi. E dureros! Uite ce vă spun eu: divorţaţi cât mai repede! Dar nu la tribunal. Faceţi din conştiinţa voastră instanţa care să vă

judece. Divorţaţi de personalitatea voastră imposibilă. Separaţi-vă definitiv de răutăţile şi resentimentele voastre, pentru a nu face din ele un dialog al distrugerii.

Şi acum, înainte de orice schimbare, dar în sinceritatea dorinţei de schimbare, îmbrăcaţi-vă în mire şi mireasă sufletele voastre, chiar aşa supăraţi şi certaţi cum sunteţi. Chemaţi-L pe Iisus la nuntă şi spuneţi-l că nu mai este niciun strop de vin. Niciun strop de bucurie. Spuneţi-l că vă pasă unul de celălalt şi de ceilalţi invitaţi la nuntă, dar că nu ştiţi cum să ieşiţi din criză.

Spuneţi-l voi, nu alţii. El de-abia aşteaptă strigătul vostru. Ştiţi ce va face? Va lua inimile voastre de piatră şi le va umple până sus. Şi cu conţinutul vostru va uimi cerul şi pământul, ca să arate slava Lui, iar voi să fiţi fericiţi. Vor gusta îngerii şi oamenii şi vor spune: e nemaipomenit! E mai bun decât tot ce a fost mai înainte!

Ai spus ceva, Doamne?

— Tată, ce-icutine? Ţi s-au înecat corăbiile? Sunt eu, Radu, băiatul tău din clasa a VIII-a C. Vrei să-ţi spun o poezie, ca să mă bagi în seamă?

Cu mâinile încrucişate, cu capul rezemat de marginea de sus a fotoliului, tatăl copilului descoperise în tavan un punct pe care nu voia să-l părăsească.

Radu îi flutură mâna prin faţa ochilor, să-l facă să clipească. Voia un dialog despre orice sau măcar o explicaţie pentru absenţa lui din cotidian. Omul cu tâmplele prea devreme încărunţite nu sosise din drumurile unor gânduri neumblate.

Irina dădu buzna în casă cu cei şase ani ai ei, plini de clopoţei.

— Tată, mi-ai promis că ne jucăm astăzi de-a turiştii! Hai, scoală-te! Direcţia… Spania.

Radu îi făcu semn cu degetul la gură să dea sonorul mai încet, pentru că tatăl lor a plecat ceva mai devreme în voiaj. Fetiţa, dornică săstropeascăjoacăpestetot, îi şopti fratelui ei:

— Să sunăm şi să vedem dacă este acasă, îşi dădu ea cu părerea. Şi pe când se întindea şmechereşte să apese pe nasul celui ce parcă era în transă şi să declanşeze soneria părintească, deodată se trase speriată înapoi. Două lacrimi mari se rostogoliră pe obrazul bronzat al tatălui lor, cel care era atât de ciudat în ziua aceea.

— Tată, de ce plângi? întrebă Irina. Am fost cuminte astăzi. Să-ţi spună Radu dacă nu e aşa!

Mâinile acelea mari şi obişnuite cu munca, dar parcă absente, o cuprinseră cu înţeles de recunoştinţă. Jos, lângă fotoliu, Radu văzu scrisoarea. O ridică şi fugi cu ea în dormitor.

— E de la mama, din Spania, strigă de bucurie Irina. Citeşte-mi şi mie, nu fi rău! Spune-i, tată, să-mi citească şi mie!

— Lasă, că o să-ţi citesc eu, zise omul cel trist, dar acum sunt obos i-l şi nu mă simt bine.

— Nu, eu vreau acum. Pe mine totdeauna mă păcăleşti. Mă fac cu mare şi n-o să mai am nevoie de voi, zise ea îmbufnată.

Radu deschise uşa şi, cu ochii în lacrimi, îl întrebă pe tatăl lor:

— De ce, tată? De ce? Spune că nu-i adevărat! Nu pot să cred! Şi, aruncând scrisoarea, fugi, luând cu el un hohot de plâns neopril. Irina ridică scrisoarea şi o puse la obraz. Mângâie foile, le mirosi şi le strânse la piept.

— E scrisul mamei, îi spuse ea tatălui ei cu veneraţie. E de la mama mea.

Privind la copilul fericit, omul cu durerea lui mare gândi: „Doamne, ce bine era să nu fi cunoscut să citesc! Crezi că meritam asta? Spune ceva!”

O citise de cinci ori. De la mirare a trecut la nedumerire, apoi la disperare, ca în final, printre gândurile uimite, să se strecoare un şuvoi de durere nemaitrăită. Cuvintele acelea, venite de departe, de la cineva atât de aproape, parcă s-au făcut spini lungi şi ascuţiţi, care s-au înfrăţit într-o coroană pusă pe sufletul lui şi apăsată bine, spre a fi un calvar.

„Ştiu că n-o să-ţi cadă bine scrisoarea mea, dar nu e cinstit să te amăgesc. E mai bine de un an şi jumătate de când sunt plecată şi numai eu ştiu prin câte am trecut, ca să-mi fac un rost aici, printre străini. Din banii câştigaţi ţi-am trimis să acoperi datoriile şi să ai pentru tine şi copii cu ce să trăiţi. Ţi-ar fi stat mult mai bine ţie să fii aici şi să munceşti, iar eu să fiu acasă cu copiii, dar bărbaţii destoinici nu sunt pe toate drumurile. Din leafa ta nu aveam cum să trăim.

Acum vreau să fii tare, căci am să-ţi spun ceva ce n-o să-ţi placă. Acolo unde fac eu menaj am găsit înţelegere şi persoana care m-a angajat mă ajută să obţin rezidenţa. Aici, dacă n-ai pe nimeni, nu răzbeşti. Până şi creştinii noştri cu care mergeam la biserică în ţară se fac că nu mă cunosc atunci când le cer ajutorul. Fiecare pe cont propriu. Cesa-ţi mai spun de credinţă! Ieşinue. Am rărit-o şi eu cu

biserica. Sunt extenuată. Mi-am mai luat un serviciu, ca să câştig ceva mai Onorabil.

Îţi ziceam de persoana aceea de treabă care mă ajută să-mi iau rezidenţa. Este avocat. El mă rezolvă sigur, dar mă vrea şi pe mine. Ce crezi că i-am spus? Ei, bine, n-am de ales! Aş fi vrut să ai şi tu calităţile lui. E în divorţ cu nevasta lui, care e o urâciune. Tare l-a mai chinuit! Nu ştiu dacă am fost destul de clară: vreau să rămân cu omul ăsta şi să nu mă mai întorc în ţară, decât să-mi văd copiii şi să-i iau aici. După Anul Nou mă mut la el definitiv, dar până atunci nu mă încurc. Să-şi obţină divorţul până la sfârşitul anului şi apoi sunt liberă. Ştiu că o să-ţi vină greu să primeşti vestea asta, dar înţelege-mă. Viaţa este cum ţi-o faci şi uneori mai schimbi macazul, ca să fie mai bine. Ştiu că o să spui că nu e biblic şi cinstit şi ce-o să zică biserica. Nu mă interesează. Eu răspund pentru ce fac. Dacă te-ai cerceta mai bine, poate că o să-ţi dai seama că ai avut şi tu partea ta de vină ca să rămân aici. O să mă refac şi cu credinţa. Avocatul mă lasă să merg la biserică, deşi e catolic. Sper să ai puterea să mă ierţi, dar n-am încotro. Nu mai pot renunţa. Până la Anul Nou, încă mai sunt nevasta ta. După, eşti liber să-ţi refaci viaţa. E dreptul tău. O să-ţi mai trimit ceva bani pentru copii. Sărută-i din partea mea şi nu fi supărat. Viaţa e plină de cotituri.

Scrie-mi despre copii şi despre reacţia ta. Voi suporta orice”.

Veronica

La judecata de… sine

— Tată, de o săptămână n-ai mai ieşit din casă, îi zise Radu. Eşti nebărbierit şi nemâncat. Arăţi ca o umbră. La biserică nu te-ai mai dus şi de la serviciu sună directorul după tine într-o disperare. De două zile nici eu n-am mai fost la şcoală, ca să am grijă de asta mică. Fă ceva! Scrie-i o scrisoare, răcoreşte-te, roagă-te, strigă, plângi, dar trebuie să mai şi trăim. Ştiu că ţi-e greu, dar uite, am să te ajut şi eu cu ce pot. Hai la program! Nu-mi spuneai tu aşa când întârziam în pat? O să vezi că ne descurcăm noi. Pe cai, tată!

— Băiete, nu mai merge. Sunt rupt pe dinăuntru. N-ai cum să înţelegi cât de mare este durerea mea. M-a lovit drept în inimă, iar voinţa mea e făcută praf. Simt că nu mai am niciun rost. Şi în cele din urmă, ştii cine e vinovat? Tot eu. Zice că printr-un fel al meu de a fi am împins-o să-şi aleagă altă variantă de viaţă. Ştii că v-am fost şi tată, şi mamă. Am învăţat să fac mâncare, să spăl, să calc şi să cos. V-am dus la doctor când aţi fost bolnavi şi am jucat mingea cu voi când mai găseam

timp. V-am cumpărat cărţi şi cadouri, ca să vă bucur. La început, îi scriam scrisori maică-tii, spunându-i cât ne este de dor de ea. Ăsta să fie felul meu de viaţă care a împins-o să rămână acolo cu un venetic? Că sunt mai tăcut şi mai puţin îndrăzneţ, asta e adevărat. Că nu ani darul de a pleca din ţară ca alţii, şi asta e o realitate. Nu-mi place să risc şi mi-e teamă de eşec. De la început nu mi-a căzut bine plecarea ei. „Doar pentru o jumătate de an şi mă întorc”, a zis. Şi a trecut un an şi jumătate. S-au rărit şi scrisorile, şi telefoanele. Justificarea? Să facem economii şi de-o parte, şi de alta. Din ce în ce mai multă tăcere. Nu cred că m-a iubit vreodată, deşi au fost destule zile frumoase împreună. Să ţii minte, Radule: nici măcar cu un gând n-am înşelat-o pe maică-ta. Ai dreptate, am să-i scriu. Vrea reacţie din partea mea, ei bine, o s-o aibă.

— Ai grijă, tată, să nu te trezeşti că mai primeşti o lovitură. Şi asta de la tine, dacă nu eşti atent.

— Ce vrei să spui? Să umblu cu mănuşi? După cele ce mi-a făcut, s-o mai şi menajez? Dacă vrea libertate, atunci o va avea.

Reacţia

„Am primit scrisoarea ta”, îşi începu scrierea cel mai lovit dintre bărbaţi, „şi îţi mulţumesc pentru cadoul de Anul Nou pe care mi l-ai făcut. Peste o lună şi două săptămâni, se termină şi anul acesta de atâta aşteptare şi speranţă. Pentru că te topeai după mine, ce-ai zis: hai să găsesc un tovarăş care să-mi ţină de urât în dorul bărbatului meu şi să-mi mai potolesc focul. Şi pentru cei de-acasă, doi tătici nu strică. E o mai mare protecţie şi siguranţă financiară. Şi-apoi, având în exces atât de multă afecţiune din cunoscuta ta dărnicie, ai zis să fericeşti şi pe un altul. Ăsta da creştinism! Mă mir că mai ai curajul să-mi scrii să nu mă supăr. Ca şi când e de datoria mea să te iert în mare grabă şisănu-ţi stric marea fericire care a dat peste tine, ca o moştenire de o sută de milioane de dolari. Fetiţo, dacă te-ai săturat de mine şi ai un altul mai destoinic, nu încerca să mă fierbi cu scrisori de-astea, în care îmi spui că sunt de două parale pentru tine. O să-mi treacă, mai devreme sau mai târziu. Dar, ţine minte, o să ajungi rău şi mai fi atentă: să nu încerci să cerşeşti milă mai târziu, ca să te primesc. Şi ca să-ţi fie clar de la început, îţi spun: n-ai să vezi niciun copil. Pot să te înlocuiesc u succes. Ziceai că o să suporţi orice reacţie. Iat-o! Alta n-am. Nu criţi nici măcar un la revedere”.

— Dă-mi un plic, îi spuse furios bărbatul rănit fiului său.

— Cu o condiţie, să citesc şi eu epistola, zise Radu.

— Nu am ce ascunde, răspunse tatăl cu resemnare. Cred că am fost prea tolerant şi manierat. De fapt, are dreptate maică-ta: îmi lipseşte curajul.

Radu o citit şi, cu un zâmbet ironic, i-o înapoie tatălui, spunându-i pişcat:

— Bine executat. Aşa cum zici că nu te-a iubit mama niciodată, nici tu, tată, nu dai de înţeles că ai fi iubit-o vreodată. Nici ea nu-ţi dă nicio şansă, dar nici tu nu-i dai. Exterminare garantată. Lovitură de maestru. Cred că ţi-a lovit mai degrabă orgoliul, nu dragostea, pentru că nu se vede că ai fi avut-o vreodată.

— Ai început să mă judeci şi tu? Ce-ai fi vrut să-i scriu: versuri de dragoste? E şi biblic, băiete: dinte pentru dinte. Şi eu o fac cu eleganţă, nu ca maică-ta!

— Ţi-am spus să fii atent ce faci. Pentru „opera ta de artă”, nu-ţi dau niciun plic. M-aş simţi complice la scrisoarea ta „biblică”. Mă grăbesc la şcoală. Poate ar fi bine să discuţi cu Cel care a fost la cununia ta şi ţi-a binecuvântat-o. S-ar putea să-ţi sugereze altă variantă. Mai gândeşte-te. Pe curând.

„Au ajuns copiii să-mi ţină lecţii de atitudine”, îşi zise omul, hotărât să termine odată cu calvarul lui.

„Şi totuşi s-ar putea să aibă dreptate băiatul. Am scris ironic şi fără drept de apel. Tatăl fiului risipitor nu a muşcat simţământul de resentiment şi autocompătimire. El s-a socotit mai departe tată şi a aşteptat, în ciuda răzvrătirii fiului său. Cred că nu merită să mă cobor într-atât. Trebuie să reformulez. De data asta, sigur o să-mi dai plic, băiete!”

Rupse scrisoarea aceea încărcată cu condamnare şi începu alta.

„Veronica, îmi este greu să primesc o astfel de veste, dar trebuie să ştii că numai tu eşti responsabilă pentru alegerea pe care o faci. Poate că nu sunt la înălţimea altor bărbaţi, însă am făcut tot ce-am putut ca să-mi menţin familia în societate şi în biserică. Dragoste cu forţa nu doresc. Faţă de copii, mi-am făcut datoria de tată şi, în ultimul timp, şi de mamă, în lipsa ta. Nu zic că nu am avut nevoie de tine, dar, dacă nu mai suntem în atenţia dragostei tale, nu rămâne decât să ne resemnăm.

O să-ţi ducem lipsa, dar Domnul ne va da puteri. Cu bine”.

— Poate că ai şi timbre pentru plicul pe care mi-l vei da, îi spuse tată I fiului său, care tocmai a venit de la şcoală.

— Permiţi să fac o lectură? îi sugeră Radu.

— Poţi s-o şi aprofundezi. Cred că, dacă ar citi-o şi alţi bărbaţi, mi-ai da palme pentru cât e de generoasă, faţă de figura pe care mi-a făcut-o dânsa.

— Da, se vede, îi replică Radu, după ce o citi. Se vede foarte clar cât de bun eşti tu, faţă de cât de rea este mama.

— Nu înţeleg. Nu crezi că trebuia să-i spun că alegerea îi aparţine şi că noi nu putem s-o forţăm să-şi schimbe părerea?

— Nu, răspunse Radu. Tată, nu înţelegi că nici tu nu eşti convins că e bine ce faci? Cum poţi să te resemnezi şi să abandonezi lupta, când ştii bine că de răspunsul tău atârnă întoarcerea mamei acasă? Şi, chiar dacă nu s-ar întoarce, eşti cu conştiinţa curată că ai făcut tot ce era posibil ca să afle că locul ei este lângă tine? Ştiu că eşti plin de mânie şi gândurile şi simţămintele tale sunt otrăvite, dar, tată, nu poţi să ştergi dintr-odată ceea ce este în adâncul sufletului tău. Eu zic să fii sincer cu tine – scoate iubirea care mai este şi mărturiseşte-o. Ceea ce ai scris este o deghizare ieftină a resentimentului cu care vrei să te răzbuni. Crede-mă, n-am plic nici pentru scrisoarea asta, de care zici că este atât de generoasă. Dacă Cerul îţi dă, n-am nimic împotrivă.

— Dar e o nebunie să scriu aşa cum zici tu.

— Se poate, dar e singura care salvează familia noastră.

Scrisoarea din cer

„Băiatul are dreptate încă o dată”, şi-a zis bărbatul încercat ca prin foc. „Doamne, dă-mi cuvintele care să spună cel mai bine adevărata mea dorinţă. Nu vreau să mă mai ascund. Fă cu orgoliul meu ce vrei Tu”.

Şi o scrisoare care, oricum ai lua-o, are un soi de nebunie a început să se scrie.

„Draga mea, nu poţi să-ţi închipui ce durere mi-a adus scrisoarea ta şi nu pot să-ţi ascund zilele mele de mânie şi de frustrare. Parcă sunt beat. Mâncarea nu mai are gust şi voinţa îmi este paralizată. Nu mă aşteptam să-mi faci o asemenea surpriză. M-am revoltat, m-am autocondamnat şi apoi m-am resemnat într-un mod periculos. Acum parcă m-am trezit ca după o muşcătură plină de venin a unui şarpe.

Te rog, nu face pasul acela cu care ai putea să mă răneşti atât de adânc. Străinul acela nu poate egala dragostea pe care ţi-o purtăm. Nu risipi pe uşi străine bucuria care ne-a fost destinată doar nouă de Dumnezeu prin tine şi nu rupe legământul prin care El doreşte să ne

salveze. Eu sunt soţul tău, cu minusurile mele, cu vorba mea mai înceată şi cu ritmul meu, dar crede-mă că nu vei găsi nicăieri o iubire ca a mea. Îţi spun sigur că nu vei fi fericită lângă o altă persoană, care caută doar o aventură pentru pasiunea lui egoistă. Adu-ţi aminte de rugăciunile noastre ridicate împreună, de bucuriile noastre, de frumoşii noştri copii, pe care nu-i poate convinge nimeni să te uite. Cântăreşte astea toate cu inima ta, şi nu cu alt interes, şi spune-mi răspunsul sufletului tău.

Dacă iertarea lui Dumnezeu este atât de sigură, eu nu am dreptul să nu şterg greşeala ta. Cel care m-a convins de cuvintele pe care ţi le scriu nu mă va lăsa să-ţi aduc aminte de niciun cuvânt de condamnare sau vreo aluzie la ceea ce a fost o scurtă alunecare. Venirea ta va fi o sărbătoare. Porneşte, draga mea!”

Planuri stricate

— Am trimis-o cu poşta rapidă, tată. Eşti un adevărat. Poate că ar fi fost bine să fi scris mai des scrisori din astea.

— Poate. Adică sigur ar fi trebuit.

La cinci zile după trimiterea poştală, soseşte o scrisoare din Spania, ca un răspuns pe care un judecător cu juraţii îl aduc celui care aşteaptă să i se facă dreptate.

— E de la mama, strigă Irina. De data asta, dacă nu-mi citiţi şi mie scrisoarea, vă spun mamei şi nu vă mai aduce nimic.

Tatăl copiilor era într-o aşteptare frământată de speranţe vagi şi de teamă. Radu o citi repede în gând şi înflori un zâmbet ca o prognoză de vreme frumoasă.

— Linişte! ceru Radu. Ştiri de ultimă oră. Nu mă întrerupeţi! „Dragul meu, scumpa mea Irina şi dragul meu Răducu, mi-aţi stricat toate planurile şi vă mulţumesc pentru asta.

Dragul meu, duceam lipsă de cuvintele pe care mi le-ai scris. Socoteşte că am fost puţin bolnavă, ca de o gripă. Dar cuvintele tale m-au vindecat. Ştiu de unde le ai, de aceea am încredere în ele şi în tine. Mi-e dor de tine şi de voi, copiii mei. Să mă iertaţi pentru boala cu care v-am întristat. A fost atât de rea, dar acum a trecut de tot.

Sosesc la începutul săptămânii de Rugăciune. Nici nu ştiu ce să vă iau ca să vă bucur. Primiţi-mă bine, dragii mei.

Vă iubesc şi aştept clipa îmbrăţişării”.

Veronica

Rezemat cu capul de marginea fotoliului, tatăl celor doi copii

primi pe faţa bronzată două lacrimi mari şi atât de curate.

— Tată, de ce plângi? îl întrebă Irina. Crede-mă că am fost cuminte. Să-ţi spună Radu dacă nu e aşa.

Ceva mai bun şi mai nobil, ceva atât de sfânt şi frumos a coborât pe faţa celui ce şi-a oprit furtuna. Parcă fusese pe Muntele Schimbării la Faţă, la o strălucire ce n-o putea exprima. Doar atât a mai putut şopti:

„Ai spus ceva, Doamne?”

Descoperind frumuseţea celuilalt

— Pastore, nu plec de aici până când nu mergeţi cu mine acasă, ca să vedeţi cum arată iadul, spuse omul acela voinic, dar tare răvăşit.

Nevastă-mea a folosit toate armele de exterminare, de la cicăleli la ţipete, de la batjocură la invective. Ieri, a aruncat cu un ou în mine. Înţelegeţi-mă, nu mai suport! îmi ies şi eu din fire şi n-aş vrea să fac vreo prostie, lăsând să cadă mâna mea grea peste ea.

Vorbiţi cu ea, înduplecaţi-o să se mai potolească. Ameninţaţi-o că o daţi afară din biserică. Nu mă lăsaţi să-mi pierd controlul!

O reţetă ciudată

— Nu cred că voi răspunde invitaţiei tale, îi răspunse pastorul liniştit, dar hotărât.

Omul rămase descumpănit. Se înroşi tot şi explodă.

— Aşa ştiţi să vă faceţi datoria? Am venit la dumneavoastră cu toată încrederea că mă veţi înţelege şi iată răspuns! Sunt decepţionat! Se vede că nu vă pasă de sufletele oamenilor! Nici n-o să mai apelez la dumneavoastră vreodată.

— Numai puţin, prietene. N-am spus că nu vreau să mă ocup de cazul tău, numai că vreau să folosesc altă metodă decât cea propusă de tine. Pur şi simplu nu vreau să merg la tine acasă. Şi totuşi, vreau să merg.

— Nu vă înţeleg. Hotărâţi-vă! Mergeţi sau nu mergeţi? spuse muntele de om, care se mai însenină.

— Voi merge la tine acasă prin tratamentul pe care ţi-l prescriu. Im schimb, am nevoie de o asigurare: tot ceea ce spun să faci, să faci! Altfel nu are rost să te amăgesc. Ce zici? îl cercetă pastorul.

— Păi, eu vreau să fac ce-mi spuneţi, dar dacă mă depăşeşte şi-mi cereţi ceva ce nu pot?

— Nimic nu va fi peste puterile tale. Avem pe Cineva sus, care intervine oricând pentru tine şi pentru mine. Totul este să ai încredere.

Îl iubeşti pe Iisus?

— Desigur, dar, ştiţi, L-am dezamăgit din când în când şi parcă faptele mele nu se leagă cu ceea ce spun din gură, zise el împovărat.

— Nu eşti singurul. împărtăşesc cu tine aceeaşi povară, dar-hai să-L punem la încercare pe Cel ce binecuvântează căminul. El vrea să joci un rol important în fericirea căsniciei tale. În farmacia Lui are cele mai bune medicamente şi numai pe bază naturală. Eu am să iau din ele şi am să ţi le dau. Şi acum, vreau să mă asculţi cu atenţie: vei fi un fel de doctor şi, pentru că zici că soţia ta este bolnavă, am să ţi le prescriu, cu condiţia să i le dai după reţetă. Am să verific de fiecare dată când ne vom întâlni aici, la mine acasă. În schimb, eu voi fi acasă la tine prin reţeta pe care ţi-o dau.

— Ce să zic, e interesant ce-mi cereţi şi cred că mergeţi pe un tratament duhovnicesc. Uite ce e, pastore, nu mai vreau să am în familia mea niciun pic de zgomot sufletesc. Tânjesc după linişte, după un zâmbet din partea ei, după o mângâiere, după bucurii pe care să le împărtăşim împreună. Am încredere în puterea Celui de Sus. Ce să zic, merg pe mâna dumneavoastră! Dumnezeu e mare!

— Să-ţi fie clar: nu pe mâna mea, ci pe mâna Lui, întări pastorul.

— Cu atât mai bine. Vreau să intru cât mai repede în rol. Trebuie să fac ceva pentru ea, ca s-o schimb!

— Mă bucur că ai acceptat o viziune de schimbare. Dar trebuie s-o clarificăm împreună. Ţi-am spus că vei fi doctorul ei.

— Pastore, spuse el zâmbind ironic, ea nici nu crede că e bolnavă. Cum credeţi că va primi acele „medicamente” pe care o să mi le daţi?

— Aici e secretul. „Medicamentele” pe care ţi le dau eu, cum i le arăţi, vrând-nevrând le ia. Nimeni nu poate să reziste în faţa lor. Pur şi simplu ţi le va smulge, fără chiar s-o convingi că e bolnavă. Sufletul ei va simţi nevoia după ele. O să vezi!

— Hai, pastore, să intrăm în subiect. Mor de curiozitate, dar, vă spun sincer, mi-e şi puţin frică.

— E normal să fie aşa, dar, pe măsură ce continui, vei fi încurajat. Deci, pentru început, îţi trebuie un halat de doctor, prin care pacientul să recunoască faptul că are în faţa lui un om cu o calificare şi o misiune.

— E un joc nostim, pastore. Parcă v-aţi juca cu copiii, dar intuiesc că dincolo e ceva serios, zâmbi oaspetele.

— Aşa pare, că e un joc, dar acum atenţie! Halatul va fi 1 Corinteni 13. În fiecare dimineaţă şi seară, citeşte cu atenţie întregul capitol. Fiecare gând al lui Dumnezeu îţi va îmbrăca mintea, sufletul şi întregul corp. Copiază capitolul pe o bucată de hârtie şi poart-o la tine. Dacă nu-ţi cer prea mult, învaţă-l pe de rost. O să-ţi fie drag să-l reciţi când eşti singur.

Ce crezi că se va întâmpla? Dar o să-mi spui când ne vom întâlni a doua seară. Când vei citi capitolul din Corinteni, să-ţi procuri totdeauna un timp de linişte, când nu te deranjează nimeni. Dacă nu ai somn noaptea, deschide Biblia acolo şi gândeşte-te la tot ce îţi spune Domnul. Fără haina aceasta n-o să ai succes, pentru că îţi va lipsi autoritatea de doctor.

— Pastore, joci tare. Nu zic că nu este interesant, dar chestia cu halatul… mă rog, încercăm.

— Asta vreau, să încercăm. Apoi, azi, când ajungi acasă, să ai în mână un buchet de flori şi un kilogram de fructe, din cele care îi plac ei. Deocamdată atât. Apoi i le vei da, spunându-i că le-ai luat pentru ea.

— Cu fructele mai treacă-meargă, că e în stare să înfulece o dată un kilogram de banane fără să răsufle, dar cu florile e ca şi cu nuca în perete. Dacă nu i-am mai dus de mult (ea zice că din evul mediu) şi dacă nici ea nu mi-a mai cerut, cred că îşi va face cruce şi îmi va da cu ele în cap. Nu mi se pare inspirată propunerea dumneavoastră.

— Eu ţi-am spus de la început. Mă asculţi, bine, dacă nu, farmacia se va închide şi boala se va agrava.

— Nici discuţie, pastore, fac aşa cum ziceţi, orice ar ieşi din asta!

— După o săptămână, ne vom întâlni şi îmi vei spune cum au mers lucrurile. Dar, până atunci, nu vei răspunde la nicio provocare, chiar dacă ar fi să-ţi muşti buzele de nervi. Întreab-o de ce mai duce lipsă la bucătărie, ca să-i mai cumperi, şi, dacă e nevoie, răspunde-i la orice solicitare casnică.

— Da, dar piaţa o face ea, nu eu. Eu n-am mai dat prin piaţă decât cu „prietenii, şi asta destul de rar.

— De data asta rupeţi regula, continuă pastorul. Apoi nu angaja nicio ceartă şi, în prima săptămână, nu-i cere nimic din ceea ce aştepţi, cun 1 ar fi: să fie mai liniştită, să nu jignească sau să ironizeze. Nimic. Zilnic 1 Corinteni 13 şi, ca un creştin ce eşti, roagă-te la Domnul să vă aducă în dar ploaia bucuriei în cămin. Nu uita, fructele şi florile. Şi putere de sus.

— Să ne ajute Domnul şi să vedem ce-o să iasă, spuse omul cel mare, oftând în faţa unui program atât de ciudat.

După faţă, se vedea că încă mai muşcă puţin din scepticismul care îl mai controla.

S-au rugat şi s-au despărţit. Merge… şi nu prea merge

Peste o săptămână, la uşa pastorului sosi omul cu povara lui. Nu mai avea agitaţia de la început, dar nici entuziasmul unui om căruia îi merg toate lucrurile bine.

— Cum e? îl întrebă pastorul.

— E şi nu e, răspunse oaspetele, dus pe gânduri. Am făcut *bp* mi-aţi spus. Când a văzut florile, a zis că de flori avea ea nevoie? Că n-are niciun pic de zarzavat şi că din flori îmi face salată, dacă nu-i aduc-e-i trebuie. De fructe n-a zis nimic. Când m-am întors de la cumpărături, jumătate din ele erau terminate.

Pe urmă, mi-a făcut o teorie că, dacă aş fi om de treabă, ar fi ceva de capul meu şi n-aş mai fi o povară pentru alţii, adică pentru ea. Dar că nu speră vreo schimbare cu mine şi că ştie ea ce are la casă. Până la urmă, am văzut florile în camera ei. Am uitat să vă spun că dormim separat de când au început luptele. Mi-e şi ruşine să vă spun de când e aşa.

— Cum a mers cu 1 Corinteni 13? întrebă curios pastorul.

— La început mai greu, dar pe urmă… şi mai greu. Uitaţi-vă la mine cât de mare sunt. Ei bine, nu mi-e ruşine să vă spun că am plâns aproape în fiecare seară. Parcă eram în faţa unei oglinzi care îmi desena îăuntrul meu. fyni arăta mândria mea, necuviinţa, mânia, răutatea, egoismul meu, tot ce: era rău.

Pastore, nu sunt bun de nimic. Eu n-am cunoscut dragostea adevărată. Mai bine o las singură, să se descurce şi iară mine. Ce să zic? Nu cred că/sunt în stare să ajung atât de sus. Eu m-aş opri aici.

21 (6

— Sunt sigur că nu vrei să-L dezamăgeşti pe Iisus. Cred că e atât de fericit că ai făcut ce ţi-a cerut. Şi cred că nu ai avut nicio ceartă cu soţia ta în săptămâna care a trecut.

— La început, credeam că nu rezist. M-a învinuit că fac teatru, că fac figuri s-o impresionez. A profitat de faptul că am întrebat-o dacă mai are nevoie de ceva şi m-a trimis peste tot: să îi plătesc întreţinerea, lumina, la piaţă, uneori de mai multe ori pe zi. M-a pus să repar soneria şi clanţele de la uşă în timp ce ea dădea mereu cu clanţa că în sfârşit

mi-am găsit vocaţia. M-a pus să curăţ cartofi şi să spăl pe jos în bucătărie! Nu i-am reproşat nimic, deşi câteodată i-aş fi dat puţin cu tifla. Unde mergeam, îmi suna în minte 1 Corinteni 13. Vă spun sincer, nu îmi era greu să mă duc unde îmi spunea. Simţeam chiar o satisfacţie la un moment dat, dar ea tot rece şi neîncrezătoare. Nu putea să creadă că tot ce făceam, făceam de bunăvoie şi din inimă. Probabil că am apăsat-o prea tare în anii ăştia care au trecut, de nu-şi mai revine.

Într-o dimineaţă, am văzut-o plânsă, dar tot pusă pe harţă. M-a întrebat într-o zi dacă nu mai fac figura aceea cu fructele şi, deşi nu era în program, i-am luat un kilogram de banane. Mi-a spus că ştie că mă prefac, ca să obţin ceva de la ea. Florile s-au uscat în vază, dar încă le mai ţine în camera ei. Cam asta e. Ce ziceţi, să mai continuăm?

O terapie de şoc

— Nici discuţie, spuse pastorul. Nu se putea mai bine. Acum va începe tratamentul cu o doză de şoc. Vei oferi unul dintre cele mai preţioase medicamente din farmacia Marelui Medic. Dar, înainte de a face gestul acesta, vei continua ceea ce a fost în săptămâna trecută. Din nou fructele şi florile şi chiar mai mult decât îţi cere soţia. 1 Corinteni 13 rămâne hrana pe mai departe, iar vineri seara, după apus, când începe Sabatul biblic, oferă-i doza de şoc din medicamentul” pe care ţi-l prescriu acum. Cheamă-ţi deoparte soţia şi spune-i că ai ceva important să-i comunici. Dacă nu vrea să vină, insistă amabil. Spune-i că va fi o ocazie care-i va face bine. Apoi, după ce veţi fi împreună, spune-i că îţi pare rău că n-ai înţeles-o şi că i-ai făcut atâta supărare. Cere-i iertare şi asigur-o că vrei să se schimbe total faţa relaţiilor dintre tine şi soţia ta. Nu-ţi dau eu cuvintele pe care trebuie să le spui. 1 Corinteni 13 ţi le va sugera mult mai bine. Dacă vei face aşa, îi vei oferi un „medicament”. sigur pentru vindecarea sufletului ei. Ce zici?

— E prea mult, pastore. Şi aşa am jucat destul de tare. Acum cred că depăşim cam mult puterea mea de a face ce ziceţi. Nu că n-ar fi bine ce spuneţi, dar nu văd rezervele de putere ca s-o fac. Să zicem că vă ascult, dar intuiesc reacţia ei, prin care o să-mi demonstreze că suni actor bun şi că trebuie să încerc în altă parte calităţile mele. Cu florile şi fructele şi celelalte mai merge, dar aici, credeţi-mă, mă depăşeşte. Îmi pare rău că vă refuz. Nu mai insistaţi, vă rog!

— Şi mie îmi pare rău. Deşi mi-ai promis că mă vei asculta pe toi parcursul tratamentului, mă văd obligat să constat că îl refuzi pe Cel care vrea să îţi redea pacea şi bucuria în cămin. El nu te forţează. Nici

eu.

— Ştiu că nu e bine, dar nu mă obligaţi, vă rog. Îmi cunosc limitele.

— N-am de ales. Mă opresc aici, prietene. Îndrăznesc doar să te întreb: vrei să mergi mai departe cu 1 Corinteni 13?

— Aici vă promit că voi continua. Şi atât. Nu vă supăraţi. Sper să mă înţelegeţi. La revedere!

Şi omul cel mare plecă încovoiat sub neputinţa lui declarată. Cu o zi înainte de vineri, spre seară, telefonul pastorului zbârnâi.

— Pastore, merg mai departe. Ceva se întâmplă. Q să vă spun duminică. Pe curând.

Şi faţa omului lui Dumnezeu se lumină într-un zâmbet frumos.

— Slavă Domnului! Tratamentul continuă.

După câteva zile, mai precis duminică, aproape că năvăliâncasa pastorului.

Revelaţia

— Să vă spun de ce v-am dat telefon atunci că voi continua, spuse omul transpirat de emoţie.

I-am luat flori şi fructe şi a spus, nu vă vine să credeţi, mulţumesc. E un cuvânt rar în familia noastră. Nu m-a mai învinuit în săptămâna aceea de duplicitate. Am fost la piaţă, am aspirat fără să-mi spună ea. I-am luat revista „Femeia”, i-am dat-o şi am auzit al doilea mulţumesc. Ştiam că are colecţie din revista asta. Într-o zi, am deschis uşa la ea în dormitor şi ce credeţi? Se ruga la marginea patului. M-a înfiorat. N-o credeam în stare că mai are sentimente religioase în urma numeroaselor execuţii la care eram supus. Trebuie să recunosc că 1 Corinteni 13 e un izvor. Mi-a înmuiat atât de mult inima şi încă mai are de făcut treabă cu mine. Pe când era plecată la un magazin, i-am luat Biblia şi i-am deschis-o la 1 Corinteni 13 şi i-am lăsat-o pe birou. Dimineaţa, i-am văzut faţa plânsă. Şi a venit seara zilei de vineri. Pastore, tremuram din toată fiinţa. Cum să spun vorbele acelea, de care mi-aţi pomenit? Nici nu vă daţi seama câtă energie mi-a trebuie ca să o fac. O zi întreagă mi-am pregătit cuvintele pe care trebuia să le spun, dar atunci, în seara aceea, le-am uitat complet. Însă au fost altele mai bune. „Vrei să vii puţin să discutăm?” i-am spus emoţionat. Parcă mă întâlneam pentru prima dată cu ea.

„Vin, dar aşteaptă-mă puţin”, îmi zise. S-a dus în dormitor şi a venit schimbată. Îşi luase rochia de biserică. S-a aşezat pe pat, în faţa

mea, şi şi-a plecat capul în piept. Am oftat şi i-am spus:

„Uite, eu trebuie să stau cu capul plecat înaintea ta. Tu eşti cea care meriţi o altă viaţă şi un alt soţ. Nu vreau să te mai judec pentru nimic din tot ceea ce îmi vei spune sau îmi vei face. Ţi-am făcut viaţa amară prin felul meu brutal şi necuviincios. Te-am jignit şi te-am umilit. Credeam că eu sunt cel păgubit şi insultat. Te-am adus în stare să mă dispreţuieşti pentru răutatea mea, cu care te asaltam mereu. Te-am neglijat în nevoile tale sufleteşti şi gospodăreşti. Ţi-am îngropat zâmbetul tău frumos şi ţi-am înecat bucuriile de odinioară. Ţi-am închis vorbele tale cele bune de demult şi te-am umplut de tristeţe. Te rog, iartă-mă!” în momentul acela, a izbucnit într-un plâns ce n-am mai auzit în viaţa mea. N-o mai puteam opri. A fugit în dormitorul ei şi s-a trântit în pat cu faţa în jos, plângând cât a putut de tare. Mi-a fost teamă că aud vecinii şi vor bate la uşă. Şi aşa s-a întâmplat. Au sunat şi apoi au bătut cu pumnul. Soţia s-a ridicat din pat şi, suspinând, a deschis. „Ce s-a întâmplat, doamna Lenuţa? V-a bătut domnul Quin?” Aşa îmi spuneau vecinii, pentru că, ziceau ei, semăn cu un actor.

„Nu, doamnă Mioara”, i-a spus ea. „S-a întâmplat ceva minunat. Soţul meu mi-a spus nişte cuvinte frumoase, pe care le aşteptam de mult, şi de aceea am plâns aşa de tare. Fiţi liniştiţi, vă spun adevărul, e bine, e tare bine!”

Şi doamna Mioara mi-a zâmbit şi a plecat. Apoi m-a chemat ea pe mine deoparte şi mi-a spus: „Mă rog de mult să se întâmple ceva cu noi şi, în seara aceasta, Dumnezeu mi-a răspuns la rugăciune. Dar tu ai fost mai tare. Nu credeam că vei putea să spui vreodată cuvintele pe care mi le-ai spus. Te apreciez mult pentru curajul tău. Dar înainte de vorbele astea, care mi-au încălzit inima, cu tine s-a întâmplat ceva. Flori şi banane, cumpărături şi timp pentru treburi în casă. Două săptămâni de pauză pentru certuri şi cuvinte grele. Nu mi-a venit să cred! Parcă s-au spart nişte pietre în mine, care tot se măreau de la o zi la alta. Cineva; i lucrat cu tine aşa de frumos. Te-am văzut trist, dar mai liniştit. Mi-am i dat seama că-ţi pasă de mine. Că nu joci teatru. La început, te bănuiam de fals în tot ce făceai. Prea era diferit de ce-am trăit până mai ieri. Da, mai sunt minuni şi ele au intrat în casa noastră. Vezi, eu n-am justificare pentru cuvintele rele pe care ţi le-am spus până acum. Pentru neîncrederea mea în tine. Nu pot justifica răceala şi izolarea mea.

N-am fost deloc înţeleaptă. Iartă-mă, te rog!”

Și e rău, pastore, că am plâns și eu? îmi venea s-o iau în brațe, dar nu știu de ce nu am putut s-o fac. I-am prins mâinile ei în mâinile melc și ne-am zâmbit printre lacrimi. Îți dai seama, pastore, cât timp a trecut de când nu ne-am zâmbit? apoi i-am zis: „Vrei să știi cine a lucrat cu mine timp de două săptămâni?” Și i-am recitat 1 Corinteni 13 și am plâns încă o dată, amândoi. Îți spun sincer, pastore, nu mi-a fost rușine că am plâns. Dacă ați ști cât de mult m-am eliberat! Parcă a ieșit din mine un rău murdar și plin de nămol urât mirositor, ca apoi să-i pot da un pârâu cristalin și bun de băut. Merită, pastore. Interesant! Ce faceți?

Plângeți și dumneavoastră?

Ca să fie mai bine

— Uite că nu pot să nu mă bucur de ce-a Ieșiți, dragă Quin. Ține minte, Domnul a făcut luciul ăsta și este minunat. Eu nu ți-am spus să faci decât ceea ce stătea și aștepta la ușa inimii tale. Și acum, la treabă! E timpul să ne ștergem lacrimile. Mai am un „medicament – de la Maestrul pe care trebuie să-l dai doamnei tale.

— Eu credeam că tratamentul s-a încheiat, după ceea ce a fost atât de frumos, a spus omul cel fericit.

— Mai ai ceva finisări de făcut ca totul să fie împlinit, i-a spus cu convingere pastorul.

— Nici vorbă! Nu mai am nicio rezistență în mine cu care să mă opun. Dacă mai e de mers, merg până la capăt!

— Ei bine, vei merge acasă și vei deschide ușa cu mâna dreaptă, în timp ce în stânga ții buchetul de flori și punga cu banane. Simți că te oblig să faci lucrul acesta? îl interogă pastorul.

— Să nu mai spuneți așa. O făceam cu plăcere, chiar dacă nu mi-ați fi spus.

— Apoi, după ce-i dai darul, spune-i că vrei să-i zici ceva. Și atunci spune-i: „Te iubesc din toată inima!” Simți că te forțezi să spui așa ceva?

— Pastore, glumești. Îmi vine să strig cuvintele astea, oriunde și oricând. Trebuie să le spun, că altfel nu mai pot să respir!

— Și mai e ceva, continuă pastorul. După ce îi spui, îmbrățișeaz-o. Sărut-o. Ține-o la pieptul tău, dar să n-o strângi prea tare, că e fragilă. Mângâie-i părul, fața și mai sărut-o încă o dată. E timpul pentru dragoste, domnule Quin. Destul a rătăcit prin preajma casei voastre. Și dacă nu uiți, sună-mă!

A trecut o zi. Au trecut două. Au trecut opt zile. Niciun telefon, încercă şi pastorul. Niciun răspuns. Era neliniştit.

E ceva de vis în a opta zi, primeşte un telefon de la un om fericit.

— Pastore, sunteţi invitat la noi la masă cu soţia dumneavoastră. De data asta nu aveţi de ce să mă refuzaţi, ca odinioară.

— S-a făcut, răspunse slujitorul. Vin să controlez pacienţii.

— Am fost o săptămână în voiaj de nuntă, a spus întâmpinându-i cel supranumit Quin. A fost un vis. Cât mai pregăteşte doamna mea la bucătărie, să vă dau raportul.

Am făcut aşa cum mi-aţi spus sau, mai bine spus, aşa cum mi-am propus să fac şi eu. I-am spus că o iubesc şi s-a topit în braţele mele. Îţi dai seama, pastore, de când nu ne-am mai îmbrăţişat? Şi am sărutat-o. Să spună ea. Dar aici nu te-am mai ascultat. Nu a fost doar de două ori. Şi ce mâncare mi-a făcut! Şi ce prăjitură! E o mare meseriaşă în ale mâncării.

Seara târziu, după obiceiul meu, m-am dus în camera mea să mă culc, dar de fericire nu-mi venea somnul. Ea mi-a deschis uşa şi mi-a spus: „Aici, singur, o să-ţi fie frig. Vino lângă mine!”

Şi a fost aşa de bine pentru amândoi, pastore! De mult nu ne-a mai fost aşa. Gata, s-a terminat cu cele două privatizări separate. Am devenit asociaţi la aceeaşi firmă.

Apropo de afaceri, pastore, nu ştiam că sunteţi aşa de viclean.

— Nu înţeleg, păli consilierul de suflete.

— Veţi înţelege imediat. Nu mi-aţi spus dumneavoastră că voi fi doctor pentru soţia mea?

— Aşa este, nu neg, îngăimă pastorul.

— Nu mi-aţi spus că, după ce o să îmbrac haina de doctor, pe care mi-o va procura 1 Corinteni 13, doamnamea va lua toate medicamentele pe care mi le-aţi dat?

— Aşa este. A fost altfel?

— Nu, a fost exact cum mi-aţi spus. Dar nu mi-aţi spus un lucru, pe care sunt sigur că l-aţi ascuns de mine. Să vi-l spun eu. Ei bine, „medicamentele” astea prescrise pentru ea, fără să-mi dau seama, le luam şi eu. Nici n-aveam cum să nu le iau. Cu alte cuvinte, ele aveau efect numai după ce luam şi eu doza de atac. Deci, eram în acelaşi timp şi doctor, şi pacient, şi asta, pastore, nu mi-aţi spus-o! Bine jucat!

— E adevărat, prietene. Aici ai dreptate. Dar atunci erau lucruri

pe care nu ţi le puteam spune, pentru că nu le puteai înţelege şi poate nu le-ai fi primit.

Şi toţi au izbucnit într-un râs sănătos de oameni cu suflet sănătos.

— Apropo de istoria asta frumoasă, dragul meu, spuse soţia pastorului soţului ei. Mie nu mi-ai mai adus cam de multişor flori şi banane.

— Ei, am fost ocupat şi eu, dragă, iar bananele s-au cam scumpit de la o vreme, răspunse pastorul oarecum deranjat.

S-a făcut o linişte stânjenitoare. Cineva trebuia să salveze situaţia. Şi vocea de bas a gazdei se făcu auzită.

— Se pare că doamna dumneavoastră, pastore, are o mică suferinţă. Dar nicio durere nu este de netratat. În farmacia Marelui Medic sunt suficiente „medicamente” pe cale naturală, pe care vi le pot prescrie, cu o condiţie, pastore: trebuie să faceţi tot ce vă spun! mai întâi, trebuie să deveniţi doctorul ei şi, pentru asta, vă trebuie o haină.

Din momentul acela, buna dispoziţie se revărsă în torente nebănuite, calamitând inimile celor încercaţi de noutatea vieţii de familie. Şi pastorul încheie:

— Ţi-am spus eu, domnule Quin, că ai devenit doctor honoris-n dragoste?

Taie-mi o felie de dragoste

De cum a intrat pe uşă, se putea citi pe faţa lui o satisfacţie răutăcioasă. Era sigur că nimeni n-a făcut problema la matematică. Şi-a aruncat de la distanţă catalogul pe catedră, ca să ne impresioneze, apoi, întorcându-se spre clasă, spuse ironic:

— Deschideţi caietele, iluştrii mei matematicieni! Bănuiesc că a fost floare la ureche micuţa mea problemă. Ia să facem un control de rutină.

A început cu prima bancă de lângă uşă. Zâmbetul lui triumfător îngheţă. Cei doi din prima bancă l-au dat gata. Făcuseră problema, şi încă prin două metode. Trecu mai departe. Acelaşi rezultat. Broboane de transpiraţie apăruseră pe fruntea lui încruntată. Nu se aşteptase la un asemenea şoc. A ajuns şi în dreptul meu.

— Şi tu, maestre, ai făcut problema? mă întrebă el ironic, ştiind că de-abia mişcăm la materia lui.

— Da, domn profesor. M-am gândit s-o fac prin două metode. Era pur şi simplu terminat.

— Nu mai spune! se enervă el. După câte văd eu, toţi aveţi figuri de Sorbona. M-aţi făcut şah-mat, a recunoscut profesorul.

Nu avea de unde să ştie că în pauză am copiat problema de la un coleg dintr-o clasă paralelă, care era tare în cifre.

Pe lângă faptul că eram o clasă slabă la materia lui, îi mai făcusem şi necazuri. Odată, i-am uns scaunul cu lipici, pentru că ne-a dat prea multe teme pentru vacanţă, iar altă dată i-am îmbibat buretele cu ulei de motor ars, de s-a făcut ca un mecanic de tractoare.

Era clar: nu ne avea la inimă. Numai că acum era consternat de neputinţa lui de a ne executa. Noi jubilam. Deja două avioane de hârtie au zburat sărbătoreşte prin clasă.

Deodată, îi licări o idee. Deschise catalogul şi făcu strigarea: – Azamfirei, ieşi la tablă. Ia arată-mi, cu mintea ta luminată, cum; n făcut problema.

Am îngheţat cu toţii. Nu ne aşteptam la contraofensivă.

Azamfirei a ieşit la tablă cu o faţă de condamnat. Era pământiu şi pierit.

După ce a copiat enunţul, cu degetul la tâmplă, după o îndelungă meditaţie, îi spuse candid profesorului:

— Domn profesor, nu-mi mai amintesc cum să încep.

— Extraordinar! Ce lapsus ai! Nu-i nimic. Treci la loc. Pentru oamenii grei, un mic trei, făcu el o poezie.

Era hotărât să-i treacă pe toţi prin chinurile demonstraţiei problemei.

Ca un făcut, toţi au mărturisit că nu-şi mai aminteau cum să înceapă.

Îşi căpătă din nou zâmbetul acela strâmb. Spre sfârşitul orei, m-a strigat şi pe mine. Eram ultimul la catalog.

— Hai, maestre, vino şi încheie defilarea la tablă, că, nu-i aşa, istoria trebuie să se scrie, şi tu poţi fi un erou!

Aveam picioarele de plumb. M-am împiedicat de vreo două ori până la tablă.

— Domn profesor, mă duc să ud buretele, că-i uscat, încercai eu să mai trag de timp.

— Nu-i nevoie, că nu cred că o să apuci să ştergi ceva.

Am scăpat creta pe jos şi am ridicat-o încet, de parcă aveam sciatică. Apoi, mi s-a părut că, într-un colţ, nu este bine ştearsă tabla şi, cu o hărnicie plină de zel, m-am repezit s-o curăţ.

— Ia spune, maestre, ai făcut problema? mă chestiona el.

— Da, domn profesor. Prin două metode, i-am zis convingător.

— Atunci, dă-i drumul! Demonstrează! De-abivaştept să mă impresionezi! spuse batjocoritor profesorul, uitându-se la reacţia clasei decimate de treiul lui.

Pe când mă pregăteam să-i declar totala mea amnezie, deodată sună clopoţelul.

— Ai scăpat! mă informă profesorul dezamăgit. Eram singurul pe care nu reuşise să-l execute.

— Dar fii atent, mâine nu scapi, mă ameninţă el, în timp ce eu mă jpndeam la o îmbolnăvire subită.

I

După ce a ieşit din clasă, i-am privit triumfător pe colegi şi, punându-mi mâinile în şolduri, i-am dojenitorieteneşte:

— Bine, măi băieţi, chiar aşa? Să nu ştiţi voi să demonstraţi mizilicul ăsta de problemă?

În clipa aceea, cocoloaşe de hârtie, creioane şi caiete de matematică m-au găsit ca una dintre cele mai căutate ţinte.

Teribilă criză ne-a fost dat să trăim. Criza demonstrării!

XXX

Se fac discuţii interminabile înjurai celui mai curtat cuvinteuvântul dragoste. Dragostea este cântată şi pusă în scenă. Se fac declaraţii patetice: „Te voi iubi până la moarte!” Enunţuri urmează altor enunţuri.

George Bernard Shaw spunea că „dragostea este cuvântul cel mai greşit folosit şi înţeles în vocabularul nostru”.

Auziţi expresii: „Îmi iubesc maşina”, sau „iubesc florile”, sau „îmi iubesc meseria”! Făcând o simplă comparaţie, puteţi să spuneţi că are acelaşi conţinut cu „a-ţi iubi copilul” sau „a-ţi iubi soţia”? E o diferenţă ca de la cer la pământ.

Dragostea presupune reciprocitate, ca să existe într-o relaţie.

Unii spun, încercând să dea o definiţie dragostei, că ea este un foc, un rai sau o stare de amnezie perpetuă.

Cei pesimişti spun că este un iad în care sălăşluiesc plăcerea, durerea şi trista părere de rău. Cei care vor să facă haz spun că dragostea este un sentiment pe care îl simţi atunci când simţi că ai un simţământ pe care nu l-ai simţit niciodată!

Dincolo de a explica filosofic sau din orice altă perspectivă, se

poate constata că dragostea nu vine de la sine şi nu este ceva natural, care te copleşeşte.

Dragostea este o alegere pe baza unor nevoi lăuntrice puse de Creator şi pe baza unor principii care protejează relaţia de dragoste. Nu este uşoară sau simplă. Ea este o artă care se învaţă. Odată, pe când Legea lui Dumnezeu era în inimă, nu era niciun efort ca să iubeşti. De când s-a întâmplat căderea din dragostea Creatorului, inimile au nevoie să înveţe să comunice, să se încreadă şi să se dăruiască, refăcând traseul spre Eden.

De aceea, dragostea, pentru a fi exprimată, costă. Cere efort şi exerciţiu continuu. Pe Dumnezeu L-a costat Fiul Său, şi în baza acestei socoteli divine, ca să trăiască iubirea cerului, omul va trebui să înveţe şi I se dăruiască pe sine celuilalt, necondiţionat.

Familia este locul în care experienţa dragostei merge după tiparul iubirii arătate de Dumnezeu omului, prin Iisus Hristos. Se înţelege că dragostea nu este un mister sau ceva iraţional, căci altfel orice despărţire dintre soţ şi soţie ar fi motivată. Argumentul ar fi simplu: pentru ca dragostea este iraţională, nu o poţi controla. Să nu încerce să spună cineva că este sclavul neajutorat al dragostei. Eu pot alege să iubesc. Dragostea este o forţă activă, pe care o controlez prin propria mea voinţă. Nu trebuie să te străduieşti să atragi dragostea, ci să înveţi să dăruieşti dragostea.

Specialiştii spun că iubirea se învaţă după modelul oferit de părinţi şi după experienţa societăţii privind dragostea şi ne este transmisă prin mijloacele de comunicare în masă.

Să spunem că nu s-a înţeles mare lucru până acum. prin afirmaţiile făcute mai sus. Un simplu mare text din 1 Cor. 13, 7 va aduce, în maniera cea mai bogată, oxigen pentru înţelegerea şi trăirea dragostei.

După atâta teoretizare, se aude în mod expres adresarea: Treci şi demonstrează! Să ne pregătim inimile şi să primim cuvintele care spun că dragostea *acoperă totul*, *crede totul*, *nădăjduieşte totul*, *suferă totul*.

Observaţi, dragostea nu este un moment, un clişeu, ci este o mişcare a vieţii prin ceea ce oferă ea mai bun şi mai nobil din rezervele cerului, în atingerea cu o altă viaţă, ea o activează şi-i dă aceeaşi respiraţie curată

1. În primul rând, ea acoperă totul. Dacă ar fi să-mi aleg o

dimensiune pentru această expresie a dragostei, atunci mi-aş imagina că este lăţimea ei. Nu rămâne nimic în afară, fără ca mantia dragostei să nu cuprindă în interesul ei toate particularităţile celui iubit. Acceptarea celuilalt este totală, aşa cum Hristos ne acceptă ca persoane în tot ceea ce suntem.

A spune că acceptăm multe din calităţile soţiei, dar faptul că este cicălitoare şi pusă continuu pe observaţii ne face să n-o mai acceptăm în final, înseamnă acelaşi lucru cu a spune că acceptăm lumina din bec, dar nu acceptăm becul.

Această dimensiune a dragostei vorbeşte ciespre protecţie. Indiferent de comportamentul celuilalt, dragostea nu şi răceşte în grija ei pentru

I şi otejarea celuilalt. Nici inteligenţa, nici forţa, nici banul nu sunt în măsură să dea linişte şi siguranţă celuilalt ca iubirea.

Prin permanenta dispoziţie de a acoperi deplin cu iubire fiinţa iubită, ni se vorbeşte despre apreciere. Valoarea soţiei tale este egală cu valoarea ta.

Imaginea de sine joacă un rol capital. Dacă te accepţi ca pe o fiinţă a cărei valoare este stabilită de Dumnezeu, şi nu de om, atunci te vei simţi important pe măsura valorii cântărite pe Golgota.

Când ne evaluăm potrivit imaginii pe care celălalt şi-o face despre noi, atunci ne vom raporta la aşteptările lui pentru a corespunde. Şi cum izvorul fiinţei noastre este tulbure, nu vom putea reflecta corect niciodată adevărata noastră imagine.

Mai este ceva ce mă face să cred că dragostea care acoperă totul are izvor divin. Prin capacitatea ei de a nu lăsa nimic descoperit, face ca să ascundă imperfecţiunile celuilalt, în sensul de a nu le scoate în evidenţă ca un motiv de piedică şi detaşare afectivă. Deşi recunoaşte slăbiciunile celuilalt, soţul sau soţia nu face un punct de controversă din scăderile partenerului. El nu oferă dragoste contra schimbare. Schimbarea nu vine prin condiţionare, ci prin confruntare cu dragostea, care nu impune niciodată.

2. Când dragostea crede totul, atunci termenul cel mai potrivit pentru definirea acestei dimensiuni este „relaţie”. Aceasta este înălţimea dragostei.

Cel mai de preţ capital pe care soţul şi soţia îl pot dezvolta în căsnicie este încrederea.

Ei bine, încrederea totală nu vine de la început, oricât de plini de

calităţi sunt cei doi. Ea apare ca urmare a deprinderii de a comunica cât mai deschis şi cât mai bine. Nu este vorba numai de comunicare verbală, ci sunt atâtea modalităţi de a comunica: prin gesturi, prin tonul vocii, printr-o atingere plăcută sau chiar prin tăcere.

Cei doi, soţul şi soţia, sunt angrenaţi în curăţenie şi sunt hotărâţi s-o ducă la capăt. În trecerea lor unul pe lângă altul, el o atinge uşor pe umăr. Tresare şi spune:

— Scuză-mă, n-am vrut.

Şi ea atât de mult ar fi vrut să fie cu intenţie! Pierduse de mult farmecul atingerii plăcute.

Atmosfera romantică creată de cei doi face ca încrederea să ajungă totală. Nu ştiu cum se face că mângâierile, cuvintele tandre, atenţiile care îi surprind plăcut unul pe celălalt sunt uitate după ce căsătoria's n încheiat. Dacă acesta a fost scopul, căsătoria, atunci probabil că s-au angajat resurse doar pentru acest eveniment, după care, fiind atins, angajarea romantică a încetat. Căsnicia fără parfumul dragostei este ca un buchet de flori artificiale.

Lucrul în echipă, în activităţile gospodăreşti şi în afară, îi apropie alai de mult pe cei doi, încât orice povară va fi suportată mai uşor, ştiindu-se că răspunderea se împarte la doi.

Intimitatea fizică va face ca apropierea dintre partenerii de viaţă să fie atât de mare, încât niciun vânt de gelozie sau de alternativă intima să nu-i poată vizita vreodată.

3. A nădăjdui totul înseamnă a vorbi de viziunea dragostei. Ea surprinde lungimea ei. Preocuparea de a împrospăta căsnicia cu elemente noi, care dezvoltă şi înalţă dragostea, devine un mod de viaţă. Altarul familial va întreţine focul dragostei prin dimensiunea spirituală, care va fi un liant puternic pentru păstrarea valorilor de viaţă sfântă în cămin. Prin rugăciune, cei doi învaţă să se plaseze în poziţia cea mai bună pentru a primi putere şi credinţă din depozitul cerului.

Un cuplu care nu se hrăneşte din Cuvântul lui Dumnezeu nu are coordonate privind traseul şi destinaţia vieţii cu împlinirea ei. Confuzia şi reacţiile spontane şi fireşti vor defini viaţa celor doi, marcată de conflicte ce lucrează degenerarea vieţii spirituale şi de cămin.

4. Când dragostea suferă totul, vorbim de adâncimea ei. Dragostea, ca să fie dragoste, costă.

Cei doi, care intră prin căsătorie în căsnicie, sunt diferiţi.

Tendinţa este de a primi răspuns de la partenerul de viaţă pe propria lungime de undă. Dezamăgire. Nu este ceea ce se aştepta. Diferenţele sunt uneori destul de semnificative. Atunci, care este soluţia? Unul la dreapta şi altul la stânga? Nu faceţi greşeala aceasta! Este timpul să se valorifice deosebirile. Ceea ce are celălalt şi nu am eu, şi mi se pare ciudat, poate deveni un complement pentru mine, o caracteristică pe care o pot însuşi în cămin pentru a da echilibru şi vigoare în relaţia de dragoste. Calmul celuilalt, care mă enervează, mă poate tempera pe mine, sangvinul, care aş colecţiona multe erori, dacă nu ar fi cealaltă tendinţă de a mă reţine să fac ceea ce este superficial şi sub impuls. Potrivirea în acest angrenaj se face cu durere.

Conflictul este un fapt al vieţii. NuW fi progres, dacă nu ar fi conflicte. O căsnicie bună are conflicte. Soluţionarea lor în maniera biblică aduce 228/7

bogăţie şi tărie. Mânia care se dezvoltă uneori în conflictele din cămin poate să conducă spre calitatea relaţiei, atunci când este manifestată în vederea instaurării unor direcţii principiale. Durerea este partea acestor demersuri, dar beneficiile sunt veşnice.

Dar iertarea? Ea presupune renunţarea la dreptul de a purta resentiment. Nu-i uşor să renunţi la un trecut încărcat cu resentiment şi amărăciune, pornind de la conştienta că nu-l mai poţi schimba. A accepta pierderea acestei încărcături este un program care presupune suferinţă, dar o suferinţă care aduce eliberare şi restabilirea relaţiilor afectate.

Şi acum, să dăm o lovitură mândriei, care, instalată în cămin, se manifestă prin competiţie arogantă şi erijarea superiorităţii faţă de celălalt „mai puţin capabil”. O continuă dispoziţie de a afişa slăbiciunile proprii, arătând statutul vulnerabil al propriei persoane, va aduce o recompensă generoasă, lucrând apropierea în dragoste prin acceptare reciprocă.

După cum vedeţi, dragostea în acţiune alungă formalismul declarativ al pretinsei iubiri. Demonstraţia dragostei este dată în condiţiile în care iubirea *acoperă totul*, *crede totul*, *nădăjduieşte totul*, *suferă totul*.

XXX

Venise ziua ei de naştere. Timp de zece ani, a uitat mereu această dată. „Acum trebuie s-o fac”, gândi el şi apoi acţiona. Cumpără un buchet de lalele şi o cutie cu bomboane de ciocolată. Nişte

complicaţii la serviciu l-au făcut să-şi uite darurile în maşină, pe un timp de caniculă ucigătoare. Greşeală ireparabilă! Când şi-a dat seama, era prea târziu. Luă florile aplecate în leşin, ca să le arunce la gunoi de cum va intra pe uşă. Bomboanele se topiseră, pierzându-şi forma dată de artizan. Neşansa a făcut ca soţia să-l întâmpine chiar la uşă. A ascuns repede florile la spate.

— Ce ai la spate? întrebă ea curioasă.

— Nimic, adică au fost flori cândva. Acum nu mai sunt. Le luasem pentru tine, de ziua ta. Dar le-am uitat în maşină şi s-au pălit!

— Nu mă miră că de zece ani ai uitat dragostea noastră când la serviciu, când în cercul tău de prieteni, când în maşină. Acasă nu prea a ajuns. Dă-mi-le să le pun în vază, ca să ai şi tu o imagine de cum arată iubirea noastră. Nu-i aşa că sunt falnice? Ei bine, aşa este căsnicia noastră, iubitule.

Mâhnit că i-a ieşit pe dos planul pe care îl făcuse să fie fericit, îi dădu florile care aveau să-l condamne pentru neglijenţa lui.

Ea le puse într-o vază albă fără apă, pentru că nu spera să se mai ridice vreodată. îi venea să plângă. El se ridică şi aduse o cană cu apă, pe care o vărsă doar pentru ritual. Nici el nu credea că mai avea sens.

— Ce rost mai are? îi spuse soţia, dând din cap a ridicol. Acum aşază-l e la masă şi uită-te la ele, ca să vezi şi tu de ce eşti în stare. Între timp, am să te îndulcesc cu o prăjitură, ca să-ţi treacă gustul amar al căsniciei noastre.

Tăcut şi resemnat, puse cutia cu bomboane pe masă, regretând dăruirea lui atât de afectată. Între ei, tăcerea aduna mai multă durere. Totul părea să-l condamne. „Şi cu câtă afecţiune am pregătit totul!” gândi el.

Deodată tresări. În apă, lalelele şi-au îndreptat ţinuta şi petalele căzute s-au strâns în cupe elegante şi atrăgătoare.

— Au înviat! strigă el.

— Şi-au revenit! se miră ea. Înseamnă că poate fi şi altfel, spuse soţia cu lacrimi în ochi.

S-au ridicat amândoi şi s-au îmbrăţişat.

Acolo, lângă florile înviorate de apă, ea a înţeles că dragostea, pusă în mediul ei de viaţă, va trăi şi va încânta relaţia lor cu fericirea dăruirii reciproce.

Ceea ce era de demonstrat.

Luaţi… şi puţină miere

Am simţit că în mine ceva se revoltă. Mă îndreptam spre patruzeci de ani şi socoteam că orice manipulare este un atentat la libertatea mea de a decide ce trebuie să fac. Dar să mă explic.

Participam la primul seminar de familie împreună cu soţia mea, în staţiunea Amara, alături de un număr de pastori cu soţiile lor. Ron şi Karen Flowers, doi americani simpatici, experţi în probleme de familie, ne vorbeau cu destulă uşurinţă de eşecurile lor privind startul în căsătorie, gafele de comunicare şi conflictele prin care au trecut şi, în timp ce vorbeau, eu mă miram şi mă întrebam: nu cumva se expun devalorizării? Realizează ei ce fac când îşi dezgolesc partea neplăcută a relaţiei lor de odinioară?

„Bine”, am zis, „aşa sunt americanii, treaba lor!”

Dar acum vine partea neplăcută pentru mine. Nici mai mult, nici mai puţin, Ron şi Karen ne invită să ieşim împreună, soţ şi soţie, în cadrul acela natural, de lângă lac, de o frumuseţe cuceritoare, şi să facem următorul exerciţiu: în primul rând, ne-au propus să ne luăm de mână şi apoi, aşa legaţi, să discutăm calitatea prezentă a relaţiei de căsnicie şi aşteptările pe care le are unul de la altul. Şi asta încă nu e totul!

În exerciţiul pe care ni l-au dat, pentru mai bine de o oră, trebuia să facem şi propuneri pentru îmbunătăţirea vieţii de familie.

Însă ultima pretenţie a lor m-a dat gata. Ce spuneau? Fiecare din cei doi, soţ şi soţie, să remarce câteva aspecte plăcute la celălalt şi să i le spună în maniera cea mai romantică. Asta e curată manipulare! Natural că lor le arde de dulcegării, dar noi, românii, să fim scuzaţi, avem treburi mult mai serioase. Ce rost mai aveau scenele astea cu evaluări, aşteptări, propuneri şi bombonele romantice? Mă simţeam ridicol să încerc acest exerciţiu. Şi chestia cu plimbatul de mână se potriveşte mai degrabă la îndrăgostiţi, la logodnici, dar nu în cazul nostru. Noi erau i la etapa mersului la braţ.

Soţiei mele îi sclipiră ochii, auzind de acest exerciţiu nemaiîncercal de noi.

— Să ieşim mai repede, îmi spuse ea.

— E timp, dragă, nu te grăbi, i-am răspuns fără tragere de inimă.

— Nu vrei să mă iei de mână? mă îmbie doamna mea, coborând scările.

— Să ajungem în natură şi acolo mai vedem noi, mi-am dat cu părerea, total nemulţumit de ciudatul program în care ne-a aruncat

renumitul cuplu de americani.

Am intrat pe o alee bogată în arbuşti, care ne ascundeau plimbarea noastră programată. Nu ştiu cum am ajuns să mergem de mână, dar în mod vădit eram stingheriţi de noutatea atingerii. Ochii mei cercetau speriaţi împrejurimile, gândindu-mă la neplăcerea de a fi văzuţi de alţii.

— E frumos aici, am zis, rupând tăcerea. Se aud şi păsărelele, am observat, felicitându-mă pentru iniţiativa comunicării.

Mi-am îndreptat nasul într-o parte, a încântare.

— Miroase ceva plăcut, am continuat eu cu remarcile romantice, dar pe care aveam să le regret imediat.

— Dar căsnicia noastră cum miroase? mi-o reteză doamna mea, dornică să intre în anturajul exerciţiului.

— Slavă Domnului, nu e ca la alţii, am trântit eu formula bună la toate.

— S-o crezi tu asta! mă atacă pe neaşteptate buna mea prietenă, care, până acum, nu îndrăznise asemenea judecăţi.

— Păi, nu înţeleg ce nu merge, am spus deranjat, desfăcându-mă din mâna ei. De băut, nu beau; aduc salariul acasă; mergem împreună la biserică; mă împac bine cu părinţii tăi; sunt bine văzut de vecini şi…

— Da, dar n-are parfumul acela care te face să te simţi bine oricând, mă întrerupse doamna de lângă mine.

Nu te supăra pe mine, dar mi-ar plăcea să stai mai mult de vorbă cu mine. De cele mai multe ori, nici nu vezi cu ce sunt îmbrăcată. Aş dori să apreciezi şi tu ceva la mine! Ştii că-nvi plac florile şi m-ar încânta să primesc, când şi când, un buchet de la/tine.

Când îţi propun câte ceva, tu taci şi liu-mi răspunzi când nu-ţi convine. Măcar să-mi spui că nu-ţi place, dar/ tu reîizi dialogul. Când mă vezi

232 (

supărată, nu mă întrebi ce am, ca şi când eu n-aş avea probleme. În afară de „sărut mâna pentru masă”, n-am auzit vreodată că ţi-a plăcut mâncarea. Ce zici, merge bine legătura noastră?

M-am simţit destul de afectat şi am socotit să nu răspund acestor invenţii. Apoi, se aşeză în faţa mea, oprindu-mă din acea plimbare plină de surprize.

— Spune-mi, mă iubeşti? mă surprinse „judecătorul” meu.

— Păi, ce vorbă e asta! făcui pe supăratul. Se înţelege! Unele

lucruri nici nu trebuie spuse.

— Eu nu prea înţeleg. Aş vrea să aud din gura ta.

— Uite care e treaba, americanii ăştia ţi-au băgat în cap formulele lor. Tu trebuie să fii naturală şi să nu te laşi dusă de chestiile astea artificiale. Unde ţi-e personalitatea?

— Lasă asta! Eu te-am întrebat dacă mă iubeşti şi aştept un răspuns. Dacă nu te lasă personalitatea ta s-o spui în cuvinte, atunci îmbrăţişează-mă!

Măiculiţă, în ce-am intrat! N-a fost de ajuns că experţii ne-au făcut marionete. Acum au câştigat şi prozeliţi.

M-am uitat la capătul aleii, să văd dacă se zăreşte cineva, şi am îmbrăţişat-o.

— Mai tare, îmi spuse şoptit adeptul noii ordini familiale.

Şi, în timp ce stăteam aşa lipiţi unul de altul, transmiţându-ne căldura, parfumul pierdut şi regăsit şi dragostea, mi-am dat seama că doamna mea este ca o grădină încântătoare, cu multe alei neumblate. Au venit şi cuvintele:

— Te iubesc! Şi nu puţin, am zis, după un oftat, ce-a însemnat capitularea mea.

După o tăcere plină de conţinut, am concluzionat înţelept:

— Sunt bune şi exerciţiile astea! Amara a rămas în viaţa mea un început dulce.

Rugină şi rutină

Prindeţi-ne vulpile, *vulpile cele mici care strică viile*; *căci viile noastre sunt în floare*. Prov. 2, 15

Pentru ceea ce ne trebuie, textul acesta spune aşa: prindeţi hoţii care fură bucuria şi pasiunea dragostei din cămin!

Unii nu înţeleg ce se întâmplă. S-au îndrăgostit aşa de repede, s-au căsătorit din dragoste şi deodată s-au răcit aşa de uşor. Persoana de care erau încântaţi devine plictisitoare. Cel care era strălucitor acum e lunatic. Şi ce vezi? Răspunsuri monosilabice, multă tăcere, indiferenţă, banalităţi, somn adânc în acelaşi pat, de nu ştiu unul de altul de luni şi chiar ani, şi frig în cuvinte.

Dacă cuplul nu-şi ia timp să comunice, să-şi ofere afecţiunea unul celuilalt, atunci relaţia se răceşte şi devine o relaţie oficială. Să investeşti în permanenţă, ca legătura să fie proaspătă şi nouă, nu cere un efort semnificativ. „E mult de când nu ne-am mai spus nimic”, se plâng numeroase cupluri.

Când împărtăşim ceva cuiva, putem transforma un necunoscut într-un prieten. În cămin, este mai puţin important să aduci informaţii celuilalt decât să stabileşti o relaţie.

De fapt, ceea ce lipseşte căminelor supuse agresiunii stărilor de monotonie şi lipsei de conţinut a relaţiei este romantismul.

Pe unii, cuvântul acesta îi ofensează. „Să fim serioşi”, spun ei, „avem lucruri mult mai importante de care să ţinem seama”.

Unii creştini consideră incompatibil romantismul în familie cu noţiuni religioase ca pocăinţă, consacrare, virtuţi creştine, evenimente finale, misiune, reformă şi redeşteptare. Acei oameni grei şi sfinţi ai bisericii fac alergie la acest subiect, căutând să readucă şi să menţină seriozitatea în lăcaşul de cult şi în viaţa spirituală pentru a fi apţi în timpul de criză ce va veni.

Ceea ce se neglijează este hrănirea nevoilor emoţionale.

Împrumut ceva din atacul la care am fost supus de doamna mea în evenimentul „Amara” şi vă întreb:

De când nu i-aţi mai făcut un compliment soţiei? De când n-aţi mai mers de mână împreună, spunându-vă cuvinte plăcute şi tandre?

Cât timp a trecut de când nu i-aţi mai adus flori soţiei, chiar dacă sunt din grădina voastră?

De când nu i-aţi mai făcut soţiei un cadou neaşteptat? De când n-aţi mai lăsat un mesaj de dragoste sau o felicitare de ziua ei? De când nu v-aţi mai îmbrăţişat soţia, asigurând-o de toată disponibilitatea inimii voastre?

Şi acum, pentru soţii: de când nu v-aţi mai apreciat soţul pentru destoinicia lui şi de câtâmpnuî-aţi mai făcut mâncarea lui preferată?

Cât timp a trecut de când, fiind departe, nu i-aţi mai spus la telefon „te iubesc” sau „mi-e dor de tine” celui care vă este ajutorul potrivit?

Vi se par incomode întrebările? Şi mie mi s-a părut atunci, printre boscheţii părerilor mele, că toate sunt în regulă.

Spune-i ceva plăcut

Consideraţi că doar unei vârste se potrivesc aceste trăiri? Ar însemna că dragostea este destinată doar unei perioade a cuplului căsătorit, restul fiind un program de voie.

„Nu înţeleg ce vrea”, spuse nedumerit un bărbat.

„Casă frumoasă are; maşină de spălat cu bule are; are soţ ce nu bea şi nu vine târziu noaptea şi, închipuiţi-vă, zice că se simte

mizerabil! Ce-i lipseşte, oameni buni?” strigă disperat un soţ model.

Bărbatul nu înţelege că aceste lucruri nu fac fericită o femeie.

O femeie are nevoie de dragoste mai mult decât orice.

Când un bărbat este întrebat care este nivelul satisfacţiei maritale, el identifică nivelul opt, pe o scară de la unu la zece. În schimb, femeia arată spre nivelurile doi, trei, când este chemată să evalueze nivelul de satisfacţie.

O soţie trebuie să audă zilnic că e iubită şi sunt atâtea modalităţi de a o face.

Toţi bărbaţii sunt romantici o dată în viaţă, pentru a-şi câştiga soţia, dar mulţi privesc la acest eveniment ca la o ţintă şi, după ce o ating, mută apoi atenţia.

Soţia trebuie curtată în fiecare zi sau cum spunea cineva: „căsătoriţi-vă zilnic cu ea”.

„Eu mă străduiesc să arăt bine, dar el nu observă. Pot să mă rad în cap, că el nu bagă de seamă. Când îmi cumpăr o rochie nouă, el nici nu sesizează. În schimb, câteodată întreabă de unde am rochia aceea pe care o port de zece ani”.

Nu e nevoie de prea mult s-o faceţi fericită. Un compliment de cinci secunde şi se face soare. O expresie spontană de apreciere, ca: „Arăţi superb în rochia asta!”, atrage nivelul zece pe scara satisfacţiei maritale.

A fi creativ în exprimarea romantismului va face să crească intimitatea şi creştinismul va avea sens prin relaţia celor doi, ce se dezvoltă în prospeţimea şi frumuseţea dragostei.

Bărbaţilor, *iubiţi-vă nevestele cum a iubit şi Hristos Biserica şi* S*-a dat pe Sine pentru ea*. Efes. 5, 25.

Este o pretenţie prea mare pentru a face loc gesturilor de curtenie celei dragi? E o cerinţă a unor experţi în probleme de familie, ca romantismul să stropească zilnic viaţa de familie, sau este însăşi raţiunea intimităţii?

Dacă aveţi îndoieli, măsuraţi-vă dăruirea cu cea a Marelui Curtenitor, care a folosit cele mai variate procedee de exprimare a iubirii, ca s-o câştige pe ea, Mireasa, în legătura căsătoriei veşnice.

Şi pentru că vă pregătiţi să vă întâlniţi şi altfel de cum aţi făcut-o până acum, „luaţi… şi puţină miere”.

Le voi da o inimă ca să înţeleagă

Deschise uşa apartamentului cu teamă. Cunoştea scenariul. Ea,

cu o privire de viscol siberian, va apărea din bucătărie şi-l va întreba, îngheţându-l: „Ai venit în vizită? în sfârşit, ţi-ai adus aminte că ai şi casă. Probabil că ţi-e şi foame. Nu-i aşa că eşti ostenit de atâtea treburi, pe care le-ai făcut pentru scumpa ta soţie şi pentru preţuita ta casă?” După o asemenea primire „triumfală” îi pierea orice senzaţie de foame, gura i se încleşta în muţenie şi ciocolata din buzunarul drept, pe care i-o luase ca o promisiune pentru schimbarea gustului din relaţia lor, iarăşi nu va fi oferită. Ritualul era cunoscut: intra în dormitor, deschidea valiza de pe şifonier şi o arunca peste atâtea „promisiuni” ratate.

Totuşi, în ziua aceea, scena întâmpinării lui nu s-a mai repetat. Din bucătărie nu a mai ieşit nimeni. În schimb, din dormitor se auzeau zgomote nervoase de uşi de şifonier trântite, care mai şi scârţâiau jalnic.

Prinse curaj şi deschise uşa.

— Ce faci? o întrebă el, minunându-se de cutezanţa de a deschide discuţia.

— Ce vezi! îl contră ea, înghesuind haine şi alte lucruri în cele două valize de carton.

Plec, stimate domn. N-are rost să ne chinuim şi să ne îmbolnăvim unul pe altul. Mai ales tu pe mine. Văd prea bine că te incomodez. Tu ai programul tău, de care nu dai socoteală nimănui. Vii mut, pleci mut. Răspunzi în doi peri când te întreb ceva, trânteşti două pâini pe masă şi crezi că ţi-ai făcut datoria.

La bucătărie robinetul curge întruna, cuptorul de la aragaz arde într-o parte, iar contorul de lumină merge chiar şi atunci când nu arde niciun bec. Uiţi să plăteşti întreţinerea şi telefonul şi habar n-ai unde este piaţa.

Nu te interesează nimic în casa asta. Eşti ca la hotel, băiete! Iar eu, menajera ta. Ei bine, hotelul a dat faliment. Pe mine nu m-ai plătit demult, nici măcar cu un „sărut mâna pentru masă”.

Am şi eu sentimente, prea distinse domn, şi-am tot aşteptat o coajă de suflet de la tine, dar în zadar. Măcar un strop de înţelegere din parten la să fi avut! Dar ţi-ai găsit? De aceea plec. Sunt sigură că o să te bucuri. Îţi redau libertatea!

El, lovit ca de un trăsnet, se lăsă uşor pe marginea patului, fixând valiza care refuza să se închidă.

— Fie-ţi milă şi ajută-mă să o închid. O să fie ultima amintire a

gestului tău generos pentru soţia ta.

— Ascultă-mă puţin, o imploră el, şi poate o să înţelegi!

— E prea târziu, stimate soţ. Am obosit tot aşteptând. Singurul lucru pe care îl mai aştept de la tine este să-mi închizi valizele. De acum încolo, fiecare cu drumul lui.

Chiar aşa, de ce apar neînţelegerile?

Suntem dispuşi să înţelegem multe lucruri care ne interesează, înţelegem că, pentru a fi pe placul vecinilor, trebuie să fim respectuoşi şi să le dăruim gesturi de amabilitate şi curtoazie. Înţelegem că, pentru a fi bine văzuţi la serviciu, trebuie să fim punctuali şi disponibili faţă de colegi, practici şi eficienţi profesional.

Înţelegem că, atunci când rezervorul de benzină al maşinii este gol, trebuie să-i facem plinul, când pornim la un drum lung. Şi ce mai înţelegem? înţelegem că, atunci când în sfera mea de influenţă apare un conflict între mine şi un altul, va trebui să găsesc cuvintele şi gesturile care să-i coboare nivelul de mânie şi să-l recâştig în relaţie. Nimic mai frumos. Numai că, acasă, faţă în faţă cu soţia sau cu soţul, principiile acestea frumoase sunt lovite de nulitate în multe situaţii.

Respectul şi gesturile de amabilitate şi curtoazie oferite cu atâta generozitate vecinilor sunt uitate în cercul intim al căsniciei. Este uitată încrederea ce trebuie dăruită celuilalt, în timp ce alţii din afara anturajului familiei primesc suficiente motive de a dezvolta încrederea.

Oare cum de nu se poate înţelege că şi celălalt partener poate ajunge cu rezervorul inimii gol şi că trebuie de urgenţă să se facă „plinul”, pentru acea călătorie lungă promisă încă de atunci când s-a pornit legământul căsătoriei?

Multe dintre conflictele care apar între soţ şi soţie n-ar mai detona, dacă s-ar oferi înţeleger.

238 /

Vei spune: „Bine, bine, dar cum să-l înţeleg sau s-o înţeleg, dacă mă atacă la fel ca pe o minoritate conlocuitoare tratată cu dispreţ?” Am să-ţi arăt şase direcţii greşite pe care le-am bătătorit şi eu odată şi să vedem dacă se poate învăţa ceva din ele:

În primul rând, atunci când interesul se îndreaptă cu precădere spre sine, orice atitudine de disconfort creată de celălalt este socotită ca un afront la binele personal. „Să-mi faci mie figura asta? Ce nu-ţi convine de eşti plină de nervi? Te rog să termini cu scenele astea, că

mă superi şi s-ar putea să-mi schimb vocabularul”.

Cu alte cuvinte, partenerul nu are voie să aibă vreo nemulţumire sau să-şi trăiască sentimentele de insatisfacţie pentru că alesul sau aleasa nu trebuie deranjat din starea lui de bine. Iată o primă barieră pusă în calea înţelegerii.

În *al doilea rând*, obişnuinţa de a socoti că ai mereu dreptate limitează dreptul la replică al partenerului, trăind o continuă înfrângere. Cel adus la tăcere de argumentele celuilalt va trage obloanele singurătăţii şi se va rupe afectiv de cel care are „întotdeauna” dreptate.

Expresii ca: „ce ştii tu”, „pleacă de aici cu chestiile astea”, „habar n-ai”, „vezi-ţi de treabă”, „fii serioasă”, „nu mai spune”, „las-o baltă” creează o raportare ca de la adult la copil, strivind personalitatea celuilalt. Dacă astfel îl tratezi pe celălalt, mai pretinzi deschidere?

În *al treilea rând*, un alt obstacol în calea înţelegerii partenerului este pretenţia ca celălalt să copieze părerea ta, simţămintele tale, atitudinea ta.

Dacă te cerţi cu vecinul, îi ceri partenerului de viaţă să fie şi el supărat pe el. „Ce, şi tu ţii cu el?”

Dacă eşti bine dispus că ţi-a ieşit bine o afacere şi o vezi tristă pe aleasa inimii tale, o aduci imediat la realitatea ta, spunându-i: „Zâmbeşte, doamnă, risipeşte-ţi norii! Gata cu supărarea! N-ai niciun motiv să-ţi plouă întruna. Ce, vrei să iei drumul mănăstirii?”

Adică „uită-te la mine şi fă ca mine. Eu sunt reperul tău pentru tine. Lasă nimicurile tale. Fă ce-ţi zic eu şi va fi bine!” Nimic mai fals.

4. O altă obstrucţie în calea înţelegerii este aceea că nu eşti dispus să analizezi şi să cunoşti contextul în care a apărut evenimentul de conflict care a degenerat.

„Ştii ce, nu mă interesează ce gândeşti şi ce simţi. Important e că eu sunt dispus să trec peste toate astea şi să uităm. Nu vreau să mai fie ceartă între noi. Urăsc animozităţile. Dacă încerci să-mi justifici supărarea ta, iar ne înfurcăm şi nu ajungem la niciun rezultat. Aşa ca las-o baltă! Ce-a fost a fost! Să dăm pagina şi să scriem o filă nouă”.

Interesant! Dacă nu caut să aflu motivul pentru care s-a produs o insatisfacţie, oare cum se va putea găsi apropierea?

Adică o nouă pagină cu aceleaşi frustrări?

5. Când comunicarea este defectuoasă şi filtrezi doar aspecte parţiale, ecranând deschiderea totală de simţăminte şi idei,

considerându-l pe celălalt fără drepturi depline de a cunoaşte tot conţinutul sufletesc, atunci criza înţelegerii va amplifica distanţa emoţională şi fizică.

„De unde ai auzit tu că m-am certat cu directorul instituţiei? Ce te privesc pe tine treburile mele personale? Şi cine te-a pus să-mi deschizi scrisoarea de la părinţii mei? Ai grijă, fetiţo, să nu ieşi din şotronul tău!”

O comunicare totală, vitală pentru o înţelegere profundă necesită mult curaj.

O viaţă emoţională privată în căsnicie înseamnă un divorţ în fapt. Şi atunci, geaba familie!

Ceva despre *al şaselea obstacol* în calea înţelegerii:

„Nu pot să pricep de ce eşti aşa de pretenţioasă! Ba să-ţi povestesc ce am făcut pe la serviciu, ba că nu ţi-am mai spus de mult un cuvânt dulce, ba că nu ţi-am mai adus o floare de un an şi jumătate!”

Cred că aţi înţeles despre ce e vorba: despre diferenţe. Neînţelegerea lor şi neîmplinirea aşteptărilor potrivit structurilor sufleteşti specifice bărbatului şi femeii duc la lâncezeală şi la stagnarea vieţii de cămin. Adio romantism, adio varietate, adio înţelegere.

Când Dumnezeu a creat pe Adam şi Eva, El i-a creat după chipul şi asemănarea Lui, dar nu identici, ci diferiţi. Fiecăruia i s-a dat un mod propriu de a reflecta iubirea. Să vă proiectez doar câteva aspecte:

„Cred că niciodată un bărbat nu poate să înţeleagă complet o femeie şi nicio femeie să înţeleagă perfect un bărbat”, spune Paul Tournier.

Pe când bărbatul are o gândire predispusă raţionamentelor teoretice, impersonale, femeia are o gândire mai personală.

Femeia, atunci când vorbeşte, se raportează la persoane, pe când bărbaţii formulează teorii despre un sistem social şi economic de cea mai mare eficienţă, pe care l-ar aplica imediat dacă ar fi aleşi în Guvern.

Bărbatul poate vedea persoana de lângă el doar cu ajutorul şi prin influenţa femeii. Dacă s-ar construi o civilizaţie doar de bărbaţi, ar fi

240)

abstractă, rece, tehnică şi inumană.

După cum şti ţi prea bine, femeia gândeşte în detalii. Pe ea detaliile o interesează mai mult ca ideile generale. După ce o femeie

pleacă din casa pe care a vizitat-o, poate să-i spună bărbatului şi culoarea tapetului, şi câte riduri are stăpâna casei la care a fost, pe când bărbatul nu-şi aduce aminte mai de nimic. Doar că a fost bine.

Bărbaţii care nu se interesează de detaliile pe care soţiile lor le scot în evidenţă vor invita mai devreme sau mai târziu plictiseala, „inamicul numărul unu al căsniciei”, cum l-a numit Théo Bonet.

Prin cuvânt, bărbatul exprimă idei şi informaţii, iar femeia sentimente şi emoţii. Ea întreabă: „mă iubeşti?”, iar el răspunde: „ştii bine”.

Femeia are, înainte de toate, o necesitate sentimentală, pe care bărbatul o ignoră adesea. Ea este practică şi găseşte soluţii la imperativele vieţii mai uşor decât bărbatul, care până să decidă acţiunea se înconjoară cu o sumedenie de îndoieli şi insatisfacţii.

Îi citeam odată doamnei mele o poezie de care eram mândru şi aş fi vrut să consum o apreciere bine gătită din partea ei.

— Deci, doamnă, ascultă puţin şi spune-mi părerea ta. Te avertizez, e o poezie mai ermetică. Fii atentă: Ochiul ciclopic al mării Fântâni risipite domol Din ale norilor prore Coboară zbaterea des Sub aripa rotundă de foc, Stropite cu soare prea mult amintirile Curse în game minore, Cer liniştite, apuse clepsidre cer loc… Deodată mă întrerupe şi-mi spune:

— E interesantă, chiar adâncă de nu-i mai dai de fund, dar spune-mi cât s-a mai făcut kilogramul de cartofi?

Aşa că mi-a vărsat tot lirismul adunat cu atâta grijă cu cartofii ei. Şi în felul cum iubeşte fiecare sunt diferenţe mari. Pentru bărbat, iubirea este un impuls foarte puternic, dar temporar, compus din dorinţă şi entuziasm, după care atenţia este atrasă în altă parte, iar femeia are impresia că este neglijată.

Femeia doreşte cuvinte dulci, să se plimbe cu soţul ei, să vibreze odată cu el în faţa a ceea ce admiră, să comunice cu el. Pentru ea, iubirea este un înalt nivel permanent de afecţiune. Ea va găti din dragoste, va mătura din dragoste, va spăla rufe din dragoste, pentru că iubirea, pentru femeie, este viaţa însăşi.

La bărbat, curba pasională are un urcuş rapid către un punct culminaul şi, apoi, coboară rapid. Ea este fundamental sexuală şi imperativă, pe când femeia nu poate să cunoască o deplină plăcere sexuală decă! dacă aceasta este într-un context de înţelegere armonioasă şi de continua comunicare afectivă.

Pentru ca ei să se poată înţelege, fiecare trebuie să se informeze în legătură cu ceea ce îl preocupă pe celălalt şi să înţeleagă de ce îl preocupă lucrul respectiv. Cine iubeşte înţelege şi cine înţelege iubeşte. Nu există conflict în care o persoană din cuplu să nu poată fi înţeleasă, chiar dacă refuză să se explice.

A-i cunoaşte motivele celuilalt pentru care s-a tulburat şi a te îndrepta pentru restabilirea echilibrului psihic şi emoţional al partenerului afectat, cu preţul recunoaşterii chiar a unor greşeli care l-au rănit, înseamnă o lucrare divină.

Lângă foc, Petru II trădează de trei ori pe Mântuitorul lui. Şi doar a fost avertizat că aşa va face! Ce înţelegere să mai găseşti pentru el? „Doamne”, ar spune un neprihănit, „caută-ţi un altul. Nu merită!”

Şi de acolo, din batjocura adusă prin grija marilor prelaţi, suplimentată de liderul ucenicilor, Iisus îl priveşte cu milă şi cu înţelegere.

„Dacă ai fi vegheat cu Mine o oră şi Mi-ai fi cunoscut frământul sufletului, poate că n-ar mai fi cântat cocoşul”, ar fi spus Iisus din privirea Lui.

Privirea aceea, dacă o avem, va ridica cu siguranţă pe cel de lângă noi care aşteaptă înţelegere.

XXX

— Nu mai stau o clipă în casa asta! Mersi că mi-ai închis valizele. E un semn că trebuie să plec, spuse soţia, în vocea căreia se vedea o undă de nesiguranţă în hotărârea ei.

— Ascultă-mă doar câteva minute şi, apoi, dacă nu vrei să mai stai, nu te pot forţa, îşi plânse el cuvintele.

— Ce-ai putea să-mi mai spui? De ce n-ai făcut-o până acum? Hai, spune repede, că sunt hotărâtă să nu mă joc, se răsti ea, în timp ce se aşază pe marginea patului, de cealaltă parte a valizelor.

— Uite, spuse el frângându-şi mâinile, eu am greşit de prea multe ori. Ştiu că te-am rănit cu felul meu de a fi. Şi pe deasupra nici n-am avut curajul să-ţi spun ce mă nemulţumeşte. Nu te merit. Dacă vei pleca, să-ţi rămână în minte cuvintele mele: eu te iubesc, deşi nu am ştiut să-ţi arăt iubirea mea. Am îngropat-o uneori în mânie, în teamă, în ruşine, dar acum, uite, o scot la suprafaţă. Măcar acum, deşi mi se pare destul de târziu. Da, mă cunoşti prea bine, eu totdeauna vin târziu. Am aşa o dorinţă să mai pornim o dată drumul iubirii noastre!

Dacă îmi vei spune că mă ierţi pentru felul în care te-am

condamnat la singurătate, pentru tăcerile mele dureroase, pentru uitarea mea cu privire la aşteptările tale, atunci povara mea se face la jumătate. Nu aş mai concepe o viaţă ca până acum. Mi-a şoptit o voce de sus că trebuie să-ţi spun cuvintele astea şi tot am amânat. Ce rău îmi pare că nu le-am spus mai înainte!

În faţa lui, femeia cu privirea tristă îşi uda faţa cu lacrimi. Nu mai avea puterea să le şteargă.

— Şi-am mai făcut o greşeală, continuă el. În fiecare zi ţi-am cumpărat câte o ciocolată şi mi-am zis că, dacă mă vei întâmpina cu un zâmbet, să ţi-o dăruiesc. Dar tu erai obosită şi necăjită că totdeauna veneam târziu şi numai de zâmbet nu-ţi ardea, iar eu am amânat mereu darul pentru tine.

Se ridică şi, de pe şifonier, coborî un geamantan şi îl deschise. Era plin cu pachete de ciocolată de diferite culori şi mărimi.

— Cum, ai făcut tu asta pentru mine? spuse ea ridicându-se. Îşi dezbrăcă pardesiul, veni lângă el şi îl îmbrăţişa.

— Atâta timp am avut lângă mine un trandafir şi nu l-am văzut din cauza spinilor.

Se depărta puţin de el şi-i oferi un zâmbet printre lacrimi.

— E cel mai frumos dar din lume pe care l-am putut avea vreodată; apoi, arătându-i valiza cu acel dulce risipit în atâtea forme, îi spuse: Sunt ale tale. Toate.

— Dar trebuie să coste o groază de bani, spuse ea încântată.

— Nimic mai mult decât un zâmbet.

A doua zi, lângă tomberonul de gunoi erau aruncate două valize goale.

Scrisoare cu confirmare de primire

Când vei primi scrisoarea mea, vei şti că furtuna este pe aproape. Cuvintele se vor face nori şi norii vor pomi o vijelie aprigă în sufletul tău. Îţi vor încerca grădina sentimentelor şi casa părerilor tale despre cel de lângă tine.

Vei vedea fulgere şi vei auzi tunete şi trăsnete peste inima ta, pentru că Cineva vrea să ştie câtă dragoste mai ai pentru cel care ţi s-a dăruit prin legământ.

Poate că va ploua cu piatră şi-ţi va strica ogoarele pline cu ierburile înalte ale mulţumirii de sine. Mi-ar părea bine. Poate că s-ar dărâma gardul indiferenţei tale şi ţi s-ar prăbuşi podul pe care treceai de atâtea ori în ţinutul mâniei. Aş fi încântat.

De un singur lucru îmi este teamă: ca nu cumva, după această dezlănţuire, să nu ţi se întâmple nimic.

Să nu ţi se rupă nici măcar o creangă uscată a „dreptăţii” tale. Să nu ţi se înece nici măcar o „orătanie” din poiata jignirilor şi acuzelor de pe lângă casa ta. Să nu ţi se dărâme nici măcar un coş al fumurilor tale.

Mi-ar părea rău să nu ţi se întâmple nimic, pentru că doresc să fiu sincer cu tine: îţi vreau distrugerea! Toată natura sufletului tău lipsită de iubire o vreau la pământ!

Pentru că îmi pasă de tine, voi chema pe Arhitectul meu să-ţi facă o „casă”, luând ca model „Casa” Lui. Voi chema pe Grădinarul meu, care este de toată isprava, să-ţi planteze simţămintele Lui în grădina inimii tale. N-o să-ţi pară rău. Şi după ce vezi ce o să iasă, o să-ţi treacă supărarea pentru deranjul pe care ţi l-am făcut şi, poate, îmi vei mulţumi. La sfârşit, am să-ţi spun cine m-a învăţat să chem furtuna peste tine. Deci, să pornim vânturile.

De ce crezi că te-ai căsătorit? Ca să te simţi doar tu fericit? Asta înseamnă egoism maxim. De unde înţeleg? Chiar din faptul că te superi des. Pretenţia ca celălalt să corespundă întru totul aşteptărilor tale nu ţi se pare absurdă? Şi de ce, mă rog, părerea ta să fie mai bună?

Te-ai învăţat să nu dai socoteală celuilalt de viaţa ta. „Sunt major şi pot să iau decizii şi singur”, îmi vei spune. Da, dar nu este aşa. Când te-ai căsătorit, ai intrat într-o relaţie de reciprocitate şi nu mai poţi face ce vrei tu. Tot ceea ce faci sau ce nu faci îl afectează pe celălalt. Când a spus că nu e bine ca omul să fie singur, Dumnezeu ţi-a transmis gândul că trebuie să împarţi totul cu partenerul tău: timpul, simţămintele de bucurie şi de tristeţe, planurile tale, adâncimile şi înălţimile tale, banii tăi, rugăciunile tale şi întreaga ta putere. Ai înţeles bine: totul!

Şi totuşi nu înţeleg ce se întâmplă cu tine. Nu prea ai dat din cele bune ale tale şi nici nu primeşti decât selectiv din lucrurile de suflet ale celuilalt. Eşti mereu agitat, ca şi când eşti în pericol să pierzi ceva de valoare şi ai în faţă un adversar. Fii sincer: nu cumva ţii prea mult la tine ca să mai poţi ţine şi la altul?

Pentru nimic în lume nu schimba prietenia din relaţia ta de căsnicie pe competiţie. Te vei urâţi atât de mult la suflet, încât îi vei speria chiar şi pe cei care îţi căutau răul.

Ai atâtea de spus celor din jur şi totuşi, când vii acasă, totul pare banal şi nevrednic de comunicat. Tu ai probleme mari şi importante şi

socoteşti că partenerul tău se complace în mărunţişuri. Dar viaţa este făcută din lucruri mărunte şi chiar ele generează bogatele evenimente ale relaţiilor de viaţă. Eşti lipsit de dispoziţie şi bagi vină pentru orice nu-ţi convine. Scuză-mă, dar nu crezi că ai şi tu pete?

Vrei să-ţi spun ce nu suportă partenerul tău de viaţă la tine? Ei bine, să-ţi spun: duplicitatea! Pentru, o vreme poţi păcăli vecinii, biserica şi pe cei de la serviciu, dar pe cel de lângă tine şi pe Dumnezeu, niciodată. Ai o poză atât de strâmbă atunci când vrei să salvezi aparenţele, de parcă te-ai privi în acele oglinzi care te deformează. Crede-mă, n-are rost să mergi pe fals. Sinceritatea aşază încredere şi tu ai nevoie să confirmi această putere de relaţie.

Ce este cu pretenţia asta de a ieşi totul perfect? Chiar aşa, să nu vezi nimic bun la cel care încearcă să întreţină relaţia, nu mai zic s-o dezvolte?

Iartă-mă că încerc o comparaţie: acum câteva zile, am mângâiat o pisică şi am simţit că îşi dă toată graţia în dar celui care o bagă în seamă. Oare să însemne atât de puţin romantismul pentru tine? Să existe atâta sărăcie în vocabular, încât să nu poţi aduna câteva cuvinte tandre cu care să însoreşti faţa partenerului de viaţă?

Când nu primeşti răspunsul pe care îl aştepţi, ştii aşa de bine să refuzi comunicarea. Nu te-aş lăuda deloc pentru asta. Refuzi şi mâncarea uneori, iar dacă, în trecerea ta pe lângă cel care îţi este tovarăş de viaţă, îl atingi, ţi se pare o greşeală. Până şi atingerea fizică îţi este străină, dacă celălalt este socotit ca un străin. Îţi este aşa de greu să clarifici supărarea ta?

Recunoaşte: la baza oricărui conflict în care îţi scoţi în evidenţă personalitatea ta opresivă, de cele mai multe ori stau lucruri mărunte şi copilăreşti. Rezultatul: un orgoliu rănit şi o ocazie ratată de a deschide uşa unei comunicări. Asta este.

Când Dumnezeu te-a chemat să fii părtaş de suflet cu cel cu care ai dorit să te completezi, ca să fiţi o unitate în dragoste, a dorit să te înveţe lecţia caracterului. Nici chiar în Biserică nu ai ocazia asta de a experimenta înălţimile sufletului. E o şansă pentru tine să înveţi răbdarea, să-ţi înţelegi partenerul, să-i aduci zilnic o dăruire proaspătă din inima ta, să construieşti, din privirea ta, din tonul vocii tale, din cuvintele pe care ţi le propune Marele învăţător, o casă a bucuriei de a fi împreună. Şi când încăperile inimii ţi le tencuieşti cu iertare şi apoi ţi le zugrăveşti în culorile deschise ale gesturilor amabile, îţi spun eu, vei

fi împlinit şi vei simţi că trăieşti cu adevărat. Uite că ţi-am spus-o şi cu puţină poezie. S-ar putea să-mi zici: „Idealism, domnule!” „Siropării!” N-aş crede. Cu siguranţă că ai nevoie de ceva finisări şi în interior, şi în exterior. „Farmecul unui om stă în bunătatea lui”, se aude din Carte. Şi te mai miri de ce respingi şi indispui! Un mod aspru şi inflexibil nu va atrage niciodată.

Argumentezi şi te aperi ca un avocat. De ce ţi-e frică să recunoşti că ai greşit? Pierzi vreun meci? Nimic nu apropie mai mult ca gestul recunoaşterii. Arătându-ţi vulnerabilitatea, vei fi înţeles şi cel de lângă tine va veni şi te va umple cu puterea iertării lui. Încearcă şi vei vedea că nu vei pierde din importanţă. Dimpotrivă, vei creşte în ochii inimii celui care te aşteaptă în comunicarea dragostei.

Nu-mi vine să cred! Ţi-a crescut, din cuvinte grosolane şi nepoliticoase, o mână grea cu care loveşti sufletul celui pe care-l căutai odinioară pentru mângâieri. E nedemn şi inuman. Te înjoseşti şi aduci o suferinţă care îi loveşte şi pe îngeri.

Ce mi-a fost dat să aud? Te-ai hotărât pentru divorţ? „Frumoasă” prăbuşire. Şi vrei să pari şi nevinovat! Cât de hidos este să pozezi în victimă! Şi ce dacă a greşit! Nu există iertare? Nu există destulă dragoste, pe care Hristos să nu ţi-o dea, când o ceri, ca să acoperi totul? Stai de vorbă puţin cu tine, fii sincer şi măsoară-ţi şi vina ta. Poate că o vei găsi mai mare. Este uşor să abandonezi lupta prin care se păstrează o relaţie, atunci când te preţuieşti pe tine mai mult decât pe celălalt. Ţi se pare o ocazie, de mult căutată, de a scăpa de răspunderea purtării de grijă faţă de celălalt.

Dacă Iisus te-ar anunţa într-o zi că nu mai contezi nimic pentru El şi că S-a săturat să-ţi suporte mereu gafele de caracter, cum te-ai simţi?

Dar El îţi poartă zilnic povara mândriei tale şi tot te-ntreabă: „Nu vrei să fim pentru totdeauna prieteni?”

Cât interes ai aruncat între tine şi tovarăşul tău de viaţă, pentru a te apropia într-atât, încât să eviţi orice rupere a legământului căsătoriei?

Cât ai investit în celălalt din lucrurile tale de suflet, prin care să-i spui că este atât de important pentru tine, că nu poţi gândi la o viaţă fără el? Dacă vei dori să scapi repede de cel de care nu-ţi convine şi te vei arunca într-o nouă relaţie mai „convenabilă”, vei intra în noua ta legătură cu aceeaşi incapacitate de înţelegere a partenerului şi cu

aceleaşi infirmităţi de caracter. Adică o continuă suferinţă şi pentru tine, şi pentru celălalt.

Îţi spun prieteneşte: refuză orice iniţiativă de separare. Iartă totul şi dă la o parte orgoliul rănit. Reia podurile stricate ale comunicării şi lasă râul afectivităţii tale să curgă spre inima însetată de sentimente durabile a celuilalt.

Îţi dau un sfat. Ţi-ai ascultat prea mult interesele tale. Acum, du-te şi-ţi întâmpină partenerul de viaţă şi ascultă-l. Nu-l întrerupe. Ascultă-l, pentru că ai fost atât de grăbit în egoismul tău, că nici măcar n-ai avut habar de câte dorinţe are cel de lângă tine, câte dureri, câte planuri frumoase, câte gânduri bune are pentru tine. Ascultă-I, apoi cere-i iertare pentru această amânare dureroasă care i-a apăsat inima spre tristeţe şi singurătate. Zâmbeşte-i şi pune-te în acord cu el. îmbrăţişează-l şi iubeşte-i. Vei descoperi la celălalt ceva ce n-ai ştiut niciodată: o frumuseţe-ascunsă în spatele naturii tale reci cu care l-ai înfăşurat. Vei vedea că are şi el un zâmbet care topeşte gheaţa din cuvinte şi simţuri, că ţi se răspunde într-un fel care te încântă. Poate nu chiar aşa de repede cum ţi-ai închipuit, dar ţi se vor întâmpla lucruri pe care nu le vei regreta.

De ce ţi-am scris aşa, mai vijelios? Pentru că ţi-am mai scris şi altă dată, aşa ca o adiere, ca o invitaţie, oricum, mai delicat. Şi nu s-a mişcai nimic.

Prietenul meu din Galilea, care mi-a spus totul despre tine, mi-a îngăduit să-ţi scriu aşa. „Să te porţi frumos cu el”, mi-a spus. „Să vadă că-l iubesc şi că-i vreau binele”.

Şi asta ara făcut. Te superi pe mine că am fost mai direct? Nu este felul meu, dar uite, am avut curajul. Ai văzut prea bine că am păstrai discreţie totală. Nimeni nu ştie cum te cheamă şi unde stai. Nici că eşti bărbat sau femeie. De aici şi îndrăzneala mea ca să pornesc o furtună, din dragoste pentru reuşita ta în căsnicie. De un lucru să fii sigur: ţi-am dorit distragerea… naturii tale lipsite de iubire. Am încredere că nu va mai fi aşa, ca până acum.

Bine, prietene. Mă vei găsi mereu la adresa: Cana din Galilea, sectorul familie. Prietenul meu încă mai transformă apa în vin!

Aştept răspuns

De *T*e % *1*

Cine calcă pe iarba copilăriei va primi ca „amendă” bucuria de a trăi mereu proaspăt şi creativ. Ca odinioară, pe când mă bălăceam în

iazurile Botoşanilor, şi astăzi mă mai scufund din când în când în amintirile vârstei fără griji, pentru a aduce în prezent o dorinţă de a respira mai adânc şi mai curat o viaţă de împliniri la adăpostul de sub Stâncă a vieţii de familie.

Parcă mai ieri ne lua bunicul pe genunchii lui, pe fratele meu mare în dreapta şi pe mine în stânga, povestindu-ne a nu ştiu câta oară cum a prins el peştele cel mare în Dunăre. Apoi, lua seminţe de bostan şi ne desfăcea miezul, punându-ne câte unul de fiecare parte. La un moment dat, mi se părea că sămânţa lui era mai dolofană ca a mea şi, umflându-mă de supărare, începeam cearta. După schimburi de cuvinte războinice, venea şi lupta propriu-zisă.

El, având mâna mai lungă, mă atingea mai cu succes, înregistrând i un punctaj mai bun. Când şi când, bunicul mai încasa câte una, când tirul unuia dintre noi mai greşea ţinta. Deodată, bunicul ne anunţa că ne dă jos de pe genunchii lui. Imediat se făcea linişte. Pentru noi, a ne da jos de pe genunchii bunicului însemna să fim daţi jos din cer. Era tot ce ne plăcea acolo: povestiri, seminţe de dovleac, protecţie, mângâiere. „Dacă vreţi să mai rămâneţi, cereţi-vă iertare”, ne spunea el. Chestia asta cu iertarea ne turtea pe amândoi. Ne era teribil de greu.

— Să-şi ceară el, că e mai mare! argumentam eu.

— Ba el, că a început mai întâi! replica fratele meu.

— Bine, atunci amândoi jos! ne anunţa bunicul.

— Stai aşa, strigam eu, şi cu silă şi neplăcere dădeam drumul la cuvintele grele ca plumbul: iartă-mă, frate-meu!

— Şi tu pe mine, zicea el, fără tragere de inimă.

Şi conflictul se încheia. Bineînţeles că pentru gestul de a-l fi ascultai îi ceream bunicului ca plată mai multe povestiri şi mai multe seminţe. Când socoteam că mai trebuie să şi alergăm, ne dădeam jos, iar eu pândeam momentul şi-i puneam fratelui meu o „preacinstită” piedică, amintindu-i că împăcarea reală nu s-a realizat. Şi o luam de la capăt.

„Ce uşor” e să ierţi!

Cine spune că este uşor să ierţi nu ştie ce înseamnă iertarea adevărată. Din raţiuni de autoconservare şi de păstrare a imaginii de sine, în contextul social, acolo unde se desfăşoară programul profesiei noastre şi în alte exerciţii sociale, ne reţinem să favorizăm conflictele care precipită tensiuni. În schimb, în cadrul familial se schimbă

lucrurile. Există o mai mare lejeritate de a ataca slăbiciunea celuilalt sau de a o inventa şi, când se încalcă respectul faţă de opiniile şi sentimentele partenerului, apare conflictul, care aruncă în impas relaţia cea mai apropiată. Nevoia de a restabili echilibrul este cerută imediat. „Şi cum se face asta?” se aude o întrebare. „Prin iertare”, vine răspunsul cel mai natural. „Şi ce înseamnă iertare?” întreabă cusurgiul. „Păi, cum, nu ştii? Iertarea este o lucrare de suflet, în care amândoi sunt câştigaţi”, răspunde victorios moralistul. „Nu mai spune!” îi replică acelaşi incomod curios. „Dacă cel ofensat îl iartă pe cel care a ofensat, înseamnă câştig egal?” „Sigur că da. Cum de nu înţelegi? E atât de simplu!” spuse cel ce le ştie pe toate. „Deci, pentru dumneata, cel care iartă şi plăteşte cu renunţare la unele drepturi, este pe picior de egalitate cu cel care pleacă în voie, fără să suporte consecinţele?” „Nu ştiu ce să zic, lucrurile sunt mai complicate”, bătu în retragere cel care credea că iertarea este atât de simplă. Haideţi să ne aruncăm într-o aventură în ţara iertării şi să vedem şi frumuseţea, dar şi capcanele ei. Folosită corect, iertarea salvează atâtea naufragii familiale.

Un caz cu necaz

Iată-i cum trec unul pe lângă celălalt fără să-şi acorde atenţie. Sunt certaţi. Ea a contat pe cuvântul lui că, din banii strânşi împreună, vor cumpăra o canapea în sufragerie. Au fost amândoi şi au văzut-o, iar visul ei părea de a împlinit. Au stabilit ziua când să meargă să o ridice şi, când să finalizeze, minune, nu mai sunt banii. Dar ce-ai făcut cu ei? îl întrebă ea uimită.

— L-am împrumutat pe frate-meu mai mic, răspunse el pierit.

— Nu înţeleg. Cum ai putut să faci asta? strigă ea cu mânie. Ştii prea bine că nu ţi-i mai dă înapoi!

— N-am avut ce să mai fac. Mi-a spus că are o datorie mare şi că numai eu pot să-l scap din necaz. Mi-a promis că mi-i dă într-o lună.

— E păcăleală. Doar un naiv crede asta. Dar mai grav e faptul că nu mi-ai spus şi mi-ai trădat bucuria şi aşteptarea.

— Să-ţi spun sincer, mi-a fost frică să-ţi spun, pentru că, ori de câte ori am mai încercat să-l ajut, ai ţipat la mine că „ori el, ori eu”. Îmi pare rău că s-a întâmplat aşa. Poţi să mă ierţi?

— Cu mine nu mai ai ce discuta. Orice problemă de familie discut-o cu fratele tău. Eşti un mincinos. Nu-mi pare rău că ţi-o spun. E mai aproape el decât mine, aşa că uite stânga şi uite dreapta. Alege!

Cine e de vină?

Când o relaţie eşuează, în rare cazuri doar unul singur e de vină. A-1 învinovăţi în mod exclusiv pe celălalt înseamnă să te erijezi în judecător şi să-ţi domini partenerul, strivindu-i personalitatea. Gestul acesta apare deseori ca un act reflex. Este nevoie de doi ca să apară o problemă.

Ce este de făcut pentru restabilirea armoniei lovite? Nimic altceva decât… iertare. Totdeauna, şi unul, şi celălalt vor fi o parte a problemei, indiferent de vinovăţie. Iertarea este o călătorie alcătuită din mai mulţi paşi, care trebuie făcuţi cu grijă. Adevăratele efecte ale iertării nu sunt numai eliberarea de ură, resentimente, suspiciune şi ostilitate în inima celui care iartă, ci şi câştigarea ca soţ sau soţie, în deplinătatea relaţiei pierdute.

„Spuneţi-mi, cum să încep?” cedează una din părţi, în dorinţa de împăcare.

Cel mai important pas pe calea iertării începe odată cu încetarea acuzaţiilor şi cu momentul recunoaşterii părţii noastre, în orice procent ar fi vina noastră. Dacă ne păstrăm acuzarea, atunci vom căuta exclusiv un vinovat, un personaj negativ şi nevoia impunerii unei pedepse. Atunci când arătăm cu degetul acuzator, creăm iluzia că vom reduce suferinţa proprie. Fals. Se adânceşte. Când încercăm să ne acoperim cu scuze

(scuză-mă că prin atitudinea mea faţă de fratele tău te-am făcut să mă ocoleşti), ne facem iluzii că ne vom elibera de povara neînţelegerilor. Atunci când promitem că vom răscumpăra situaţia, avansând ideea că „o să repar totul” sau că „mă voi purta frumos în viitor”, ca să dovedesc că inima mea este dreaptă, nu este decât o altă iluzie, prin care se crede că va fi şters diferendul. Sau când încercăm să evităm problema, aducând iluzia că, dacă facem aşa, nu va durea (să nu mai vorbim despre asta), sau să negăm (fii liniştit, dragă, nu a fost nimic. Nu-i nicio problemă!), crezând că va uşura situaţia şi va fi mai uşoară împăcarea, nu facem decât să ne înşelăm şi să-i păcălim şi pe alţii, dând de înţeles că totul s-a rezolvat. Minciuni.

O altă iluzie este aceea când deplasăm tensiunea asupra altcuiva prin bârfe („Fratele tău e de vină! Numai el ne-a creat neînţelegere în familie!”) sau prin aşezarea dezamăgirii pe seama altuia decât a celui implicat („Am crezut că ai în familie oameni de caracter, dar văd că m-am înşelat.”) sau chiar asupra unui lucru („Numai banii ăştia păcătoşi sunt de vină!”). Nu va ajuta la împăcare. Aceste iluzii sunt tot

atâtea moduri de a ocoli acuzarea de sine sau de a pune toată vina pe umerii altcuiva.

Înţelepciunea care vine de sus… este uşor de înduplecat găsim în îacov 3, 17. Adică a pune capăt acuzărilor este gestul cel mai înţelept. De aici vine apoi asumarea propriilor responsabilităţi pentru partea noastră de vinovăţie şi prin respectarea întregii responsabilităţi pentru partea cealaltă, permiţând ambelor părţi să-şi vadă greşelile aşa cum sunt. La început, este greu să îţi vezi partea de vină într-un conflict interpersonal, în timp ce partea celuilalt este foarte vizibilă. Acceptându-ţi partea de vinovăţie, oricât de mică ar fi. ea, vei fi mai bine pregătit să accepţi dezamăgirea şi să diluezi considerabil suferinţa.

Deci, să nu mai stăm pe gânduri. Renunţând la atitudinea de nevinovat rănit şi asumându-ne o atitudine de identificare iubitoare, pornim cum nu se poate mai bine în actul iertării.

Refă perspectiva dragostei

Ea spune mânioasă: „Cu mine nu mai ai ce discuta!” Cu alte cuvinte„Eşti un om. de nimic. Nu mai ai valoare în ochii mei”. Soţia nu face deosebire între calitatea persoanei soţului şi comportamentul lui.

Preţuirea de sine a celuilalt nu trebuie pusă în legătură cu faptele lui, cu comportamentul lui. Cum vine asta? Nu spunem noi că o persoană care face în mod repetat lucruri reprobabile nu valorează nici doi bani? Spunem, dar greşim. Dacă vă aduceţi aminte, tot noi spunem că Dumnezeu ne-a dat tuturor o valoare egală. Eu și tu suntem valoroşi pentru că suntem creaţi de El, după chipul Lui. Reconfirmarea valorii noastre a fost făcută la Golgota, când ni s-a spus că suntem preţioşi în egală măsură ca Fiul lui Dumnezeu. Deşi suntem greşiţi, Dumnezeu ne iubeşte la fel. Facerea de rău nu constituie o motivaţie reală pentru ca eu să văd în tine o persoană care nu merită să fie apreciată sau să nu te iubesc ca pe mine însumi. „Pentru a aprecia din nou valoarea ta, este nevoie mai întâi ca eu să mă simt preţios cu o valoare inestimabilă ca persoană, altfel respectul reciproc se va manifesta cu dispreţ, eu văzând în tine pe cineva neînsemnat ca şi mine”, spune David Augsburger.

Oricât de frumoasă ar fi comportarea ta şi indiferent cât de minunate sunt calităţile tale, nu îţi va creşte valoarea sau îţi va scădea. Eu, tu, noi suntem unici în valoare şi egali. Părerea lui Dumnezeu nu se negociază. Ce a spus, aşa este şi va rămâne. Iertarea începe din

momentul în care pot să te privesc din nou cu dragoste, iar iubirea este restabilită când îl pot vedea iarăşi pe celălalt la adevărata lui valoare, indiferent de greşelile lui.

Din acest considerent, respectul reciproc caută acea iertare care presupune în egală măsură încrederea, riscurile şi deschiderea, adică iubirea agape. O dată ce este refăcută perspectiva asupra iubirii prin considerarea celuilalt ca vrednic de iubit, prin valoarea egală cu a mea, mânia se poate concentra asupra comportamentului, dar nu asupra acelui care greşeşte.

Trebuie să existe dorinţa de a avea încredere în celălalt, riscând să fii rănit din nou, chiar dacă celălalt îţi greşeşte „de şapte ori" (Luca 17, 4). Încrederea şi riscul merg mână în mână şi pentru cel care iartă, şi pentru cel care primeşte iertarea.

Doar cuvinte şi… atât

Când mă găsea mama cu vină, mă chema să-mi predea lecţia iertării.

În ziua aceea, am pus două ouă în tenişii fratelui meu şi, când s-a încălţat, s-au spart şi s-au făcut omletă. Urmele au dus, bineînţeles, la mine.

— Recunoşti că ai greşi sau nu? mă interogă mama.

— Da' ce, numai pe mine mă vezi? Pe cumineţenia asta de frate-meu de ce nu-l vezi? încercam eu să mă apăr.

— Eu am treabă cu tine şi vreau acum să recunoşti că ai greşit. Spune repede, eşti vinovat sau nu? insistă mama.

— Parcă matale, când erai copil, nu greşeai? Ai căşunat pe mine să mă învinuieşti, am zis păstrându-mi băţoşenia.

— Uită-te la mine, zise mama, arătându-mi palma, recunoşti sau nu? Eu nu stau toată ziua după tine.

— Uite, na, recunosc, am zis, parcă pierzându-mi câteva grade.

— Cere-ţi iertare pentru ce-ai făcut! trecu mama la următoarea etapă. Fălcile mi s-au încleştat şi cuvintele mi s-au oprit în gât.

— Spune după mine: „iartă-mă şi promit că nu mai fac", mă ajută mama.

În cele din urmă, sub ameninţarea disciplinei, spuneam, satisfăcut că am rezistat o vreme pe metereze, iar mama era eliberată şi mulţumită că am dat drumul cuvântului pe care aştepta să-l spun. Oricum, părerea mea rămânea: frate-meu nu merita umilinţa la care mă coboram, pentru a-i da satisfacţie. După confruntare, mă gândeam

deja să-i coc altă păţanie fratelui meu pârâcios. Şi încă una mai subtilă.

Renunţă la trecut

„Cum ai putut să faci asta? Ştii prea bine că nu-ţi mai dă banii înapoi!” Soţia lezată strânge în braţe trecutul, plină de resentimente. Refuză prezentul în felul cum o întâmpină şi nu-l acceptă pentru că o frustrează, iar viitorul i se pare suspicios, din cauza neîncrederii în cel care oricând poate repeta istoria dezamăgirii. Aceste gesturi sunt încercări de a te agăţa de trecut şi de a te purta ca şi când el ar fi în continuare prezent. A pretinde că poate fi schimbat ceea ce nu poate fi schimbat acum înseamnă iluzia potrivit căreia putem da timpul înapoi, că putem să punem la punct situaţia nedorită acum, nu altă dată. Dacă sentimentul se păstrează, atunci îi vom pretinde celuilalt să repare ce a stricat (ceea ce, evident, nu este posibil), să schimbe ceea ce nu este posibil să fie schimbat şi să-i pretindem celuilalt să îndure, să sufere mereu şi să aibă continuu remuşcări pentru incapacitatea lui de a face imposibilul.

„Iertarea înseamnă a lăsa să treacă ce a fost, a lăsa să vină ce va fi şi să fie ceea ce este”, spune David Augsburger.

Pretenţiile care erau drepte (a comunica orice gest de ajutor pentru fratele lui şi oricare alt gest) pot fi discutate până se ajunge la o soluţie mulţumitoare pentru amândoi. Dar acele pretenţii dure, imposibile şi nedrepte (ca să-i pretindă banii înapoi pe care nu-i mai are şi astfel să îndrepte trecutul) pot fi anulate. Resentimentul dispare pe măsură ce renunţăm la nemulţumire. Renunţarea înseamnă acceptarea vulnerabilităţii şi greşelii celuilalt şi recunoaşterea neputinţei de a forţa pe altcineva sau de a impune celuilalt nevoia de răscumpărare. Renunţarea este necesară, dacă vrem să ne eliberăm de suferinţă, şi eliberarea de suferinţă vine odată cu dorinţa de a ne elibera de ura pe care o resimţim faţă de celălalt. Nu vom renunţa niciodată de a ne prezenta aşteptările corecte privind modul de comportare a celuilalt, în schimb trebuie să fim realişti când gestul partenerului ne lezează şi să nu frângem relaţia pentru a ne hrăni orgoliul rănit.

Renunţarea, despărţirea de trecut şi riscul încrederii sunt paşi spre libertate.

Pocăinţa în paşii iertării

„Eşti un mincinos. Nu-mi pare rău că ţi-o spun”, declară ea. La care soţul greşit răspunde: „Îmi pare rău că s-a întâmplat aşa. Poţi să

mă ierţi?”

Sunt cuvinte grele în ce spune ea, care etichetează şi creează distanţă. Cuvintele lui Iisus sunt limpezi şi precise: *Luaţi seama la voi înşivă*! *Dacă fratele tău păcătuieşte împotriva ta*, *mustră-l*! *Şi dacă-i pare rău*, *iartă-l*… Luca 17, 3.4.

Să urmărim succesiunea evenimentelor din textul de mai sus.

1. Este o situaţie în care cineva face rău.

2. În care răufăcătorul e perceput totuşi în calitate de frate (e valoros).

3. care este certat (chemat să îşi asume responsabilităţile vinovăţiei).

4. dacă se pocăieşte (întoarcerea de la ceva spre altceva).

5. iartă-l.

6. fără a-i imputa greşelile trecutului.

7. chiar şi atunci când ai dovezi înşeptite că pocăinţa celuilalt nu este perfectă;

8. Şi jignirea se repetă;

9. va trebui să existe o atitudine binevoitoare de a vedea pocăinţa celuilalt reală (riscul).

Pocăinţa nu înseamnă autopedepsire, ci este o durere devenită creativă, rană care evoluează în vindecare. Pocăinţa îşi asumă ce a fost, prin acceptarea integrală a trecutului, şi alege ceea ce va urma, printr-o responsabilitate deschisă faţă de comportarea noastră viitoare.

Iertarea este pocăinţa reînnoită. Ea nu cere garanţii de oţel pentru nişte lucruri viitoare (ea nu spune: „O să mai faci? Promite că nu se va mai întâmpla niciodată!”).

O dată realizată împăcarea, deschiderea spre o comuniune profundă, în care este prezentă căldura iubirii, înţelegerea va fi restabilită prin recunoaşterea reciprocă a faptului că s-au împlinit relaţiile drepte.

Vreţi un final frumos la istoria dureroasă a supărării celor doi? Ei bine, iată-l:

— Nu ştiu ce mi-a venit, dar aşa m-am necăjit pe tine, că-mi venea să fac o greşeală şi mai mare. Ştiu de ce. Am simţit că nu sunt respectată când ai luat decizia de a da banii fără să mă întrebi, declară ea mai liniştită.

— Îmi dau seama că am greşit, spuse soţul. Îmi pare rău. Mai

târziu am realizat cât de tare am deranjat relaţia noastră.

— Tu eşti soţul meu şi te preţuiesc ca mai înainte. Nu mai putem schimba trecutul, dar putem fi la fel de apropiaţi ca până acum. Ştiu că vei fi mai atent de acum încolo. Îmi dau seama că şi eu am greşit prin faptul că ţi-am impus să ai o atitudine dură faţă de fratele tău mai mic, pentru că nu prezenta garanţie, plus cuvintele grele pe care ţi le-am spus. Îmi pare rău pentru ce a fost. iartă-mă şi uită.

El o ia în braţe şi o strânge fericit pentru prezentul însorit de iertare.

— Începem să strângem din nou pentru canapea? îi spune ea.

— Sunt gata chiar acum, spuse el cu deschidere.

— Atunci pune banii jos, porunci ea, jucându-se.

Căutându-se în buzunare, scoase o mie de lei. Ea căută în poşetă şi scoase cinci mii de lei.

— E un început, spuse ea. Chiar dacă este mic, este aşezat pe iubire şi e sărbătoarea împăcării noastre. Nu crezi?

Pilda soţului risipitor

Nici nu apucase bine să se caţere lumina pe scara căsniciei noastre, că mi-am şi cerut prioritatea la opinie, dreptul de a avea numai eu… dreptate, pretenţii de cap al familiei şi conducere fermă. Mai ales conducere fermă, pe care bărbatul trebuie s-o exercite datorită rolului atribuit în Geneza 3, 16 u.p.: *dorinţele tale* [ale femeii] se *vor ţinea după bărbatul tău*, *iar el va stăpâni peste tine*.

A început de la o cerere discretă. „Dă-mi şi mie puţină iubire din dragostea din începuturi”, a spus ea şi m-am aprins de supărare. „Şi ceva din timpul pe care îl curgeai bogat spre mine odinioară”, continuă ea.

„Mie nu trebuie să-mi spună nimeni ce trebuie să fac”, i-am zis. „Tot ce am şi ce-ţi dau este suficient ca să trăieşti şi astăzi, şi mâine, şi cât vrei tu, fără să te plângi, cum se plâng altele care sunt oropsite. Tu trăieşti ca o regină în casa asta, aşa că… fără mofturi!” Au mai fost câteva tentative de revendicare ale mirabilelor începuturi, dar au fost înăbuşite în faşă. Acele cuvinte ferecate în zâmbete, ca nişte stele de primă mărime de odinioară, au început să se stingă unul câte unul. Şi a venit pacea întunericului. Începusem să-n-o mai văd în planurile mele (bărbatul trebuie să-şi aibă autonomia lui), iar albia sentimentelor secase ici-colo, mirosind a mlaştină coaptă. Prinsesem ideea că un bărbat sentimental este cotat ca lipsit de putere şi autoritate. Adică

slab. Tot ce vedeam era mâncarea pusă pe masă la ore regulate, haine spălate şi călcate şi aşternutul curat pentru odihnă şi visare egoistă. Să fim bine înţeleşi, nu e datoria ei să facă toate astea? Tot ce auzeam erau paşii de catifea şi oftatul ei reţinut, pentru a nu-mi deranja anturajul meu solitar.

Lăsam şi bani în casă, mergeam şi la biserică, pentru a nu-mi strica monumentul imaginii mele dăltuit în cel mai dur material: inimă de piatră. Eram ca două fantome care bântuiau prin casă, fără să se audă apelative, rugăminţi, glume, murmur de cântec, strigăt de bucurie sau atingerea vindecătoare a cuvintelor. Eram stăpân pe situaţie. Orice reproş a fost reprimat. Nu se mai auzeau conflicte şi explozii de mânie. O tăcere de sanatoriu s-a instalat în casa noastră. Din apartamentele vecine se mai auzeau „descărcări electrice” violente, pornite din norii încărcaţi ai intereselor neîmpărtăşite. Vecinii ne invidiau cuibul liniştit, cu intrări şi ieşiri civilizate. Eram respectaţi, iar numele nostru bun făcea înconjurul cartierului, „înmiresmând” pridvorul atâtor căsnicii. „De ce n-am putea să fim şi noi ca ei?” auzeam în urma noastră meditaţia unei perechi conştiente de neîmplinirile ei.

Şi ea, doamna mea, tăcea adânc, şi bine făcea. A trebuit să muncesc din greu să-i reduc la nefiinţă revolta ei aprigă şi repetată, cu revendicările ei absurde, dar am reuşit. Acum, educată şi deplin în conformitate cu mine, mă asigura cu invariabilele cuvinte: „cum zici tu”, „sigur că da”, „ai dreptate”, „nu mă deranjează”.

Pentru că ştiam că niciodată nu mă contrazice, nici nu prea aveam ce vorbi. Am explicat lucrul acesta în biserică, în timp ce pastorul ne-a chemat să ne oferim ca modele de compatibilitate desăvârşită şi acceptare: „Avem o asemenea înţelegere mutuală”, am spus, „că de mult nu mai pierdem timpul să dezbatem iniţiativele pe care le propun. Votul pe care soţia mea mi-l dă întotdeauna înseamnă dăruirea ei totală”. Şi, Doamne, atunci a leşinat în biserică. „Fiinţă delicată, ce vibrează ascultare şi supunere biblică”, am zis. Sunt fericit că am contribuit la ridicarea receptivităţii ei sufleteşti şi la sensibilitatea ei pentru o deplină armonie în păreri. Nu vedeam în tristeţea ei vreun mesaj de insatisfacţie sau povară. Era doar o seriozitate de bună calitate arătată în faţa vieţii, care, trebuie să recunoaştem, *e* solicitantă şi produce uzură.

„Trebuie să fie o pierdere de calciu, doctore”, i-am spus celui care mi-o internase.

„Vă rog să-i daţi un tratament cu calciu şi să-i faceţi externarea. Ea nu-i de psihiatrie. Înţelegi, doctore, nu sunt motive. Are tot ce-i trebuie. E fericită lângă mine”.

„Aşa este, doamnă?” a întrebat-o doctorul.

„Da, domnule doctor”, a răspuns ea lunatic. Şi a externat-o.

Doctorul i-a urmărit cu privirea, clătinând din cap. Oare să se fi înşelat? E posibil. „Se apropie pensionarea doar”, se autocenzură psihiatrul. „Sau, dacă nu, bine jucat!”, îşi zise el în a doua variantă.

Îţi aminteşti, Doamne? Era într-o seară liniştită şi citeam Biblia. Ea privea în gol, meditând în stilul ei obişnuit. Am auzit-o spunând: „Numai pot”. „O să-ţi treacă”, am zis„La ascultă aici un text formidabil din 2 Corinteni 4, 2: *Ca unii care am lepădat meşteşugurile ruşinoase şi ascunse*, *nu umblăm cu vicleşug şi nu stricăm Cuvântul lui Dumnezeu*, *ci*, *prin arătarea adevărului*, *ne facem vrednici să fim primiţi de orice cuget omenesc înaintea lui Dumnezeu*. „Nu mai pot”, a repetat ea.

„Citeşte şi tu în Biblie şi-o să vezi că-ţi trec toate durerile. De fapt, ce te doare?” am întrebat-o fără să mă uit la ea. „Nimic”, mi-a răspuns oftând.

Am zis eu că femeia este un mister şi pe deasupra este astfel creată ca să exagereze. Dacă nu dau ele un spectacol acolo, cât de mic, nu se simt bine.

Nu pot să-mi explic, dar de o bucată bună de timp, seara la culcare, ne găseam bine îmbrăcaţi cu pijamalele, sub pătură, ca nu cumva pielea noastră să se atingă şi să intre într-o conversaţie intimă. Iar când se întâmpla, şi asta destul de rar, simţeam o vinovăţie care trebuia ispăşită cu o altă perioadă lungă de neatingere. Că nu era satisfacţie se poate explica şi prin faptul că omul îşi ordonează nişte priorităţi, iar altele devin atât de secundare, încât viaţa nu trebuie să le mai accentueze. Poate fi considerată chiar o rafinare sau o dezvoltare a vieţii, după criterii mai înalte. Partenerul meu nu a avut obiecţiuni, semn că lucrurile merg bine.

Ce înseamnă să fixezi nişte reguli în familie! I-am spus că, ori de câte ori pleacă din casă, să lase, domnule, un bileţel unde se duce. „Îmi duci grija?” a întrebat ea aşteptând un răspuns, care ar fi interesat-o.

„Nu atât grija”, i-am răspuns, „că eşti destul de mare şi ştii cum să te protejezi, dar mai am nevoie de câte ceva şi nu ştiu de unde să le iau. Nu gestionezi tu lucrurile din casă?” am lăudat-o. S-a cam întunecat la faţă şi nu ştiu de ce, dar am pus totul pe misterul feminin.

Dacă aş fi vrut să fac o colecţie de bileţele, aş fi avut la foi ca o carte de telefoane: „am plecat la pâine”, „am plecat la farmacie”, „am plecat la piaţă”, „am plecat la prietena mea”, „am plecat la supermarket”, „am plecat la mama”. Bileţelul cu plecatul la mama mă enerva tare, pentru că stătea două-trei zile şi mă paraliza în activităţile de casă. Deşi îmi lăsa mâncare pe perioada plecării ei, totuşi pierdeam timp cu încălzitul mâncării, cu spălatul vaselor, aspiratul, pentru că mie îmi place să fie curat tot timpul în casă.

Într-o zi, Doamne, am găsit un bilet cu cuvintele: „am plecat”. „Unde ai plecat, femeie?” am zis plin de mânie. „Ţi s-a terminat pasta la pix sau pierdeai avionul şi nu mai aveai timp?” Se vede că n-a învăţat bine lecţia şi trebuie să i-o predau mai apăsat. Vine ea acasă! Şi tot am aşteptat. O zi, două, trei. Am sunat la mama soacră, că nu avea unde să fie decât acolo. Nu era nici acolo. După o săptămână, m-a sunat scumpa mea plimbăreaţă şi a spus că în congelator mai sunt vinete şi să le mănânc cu roşii. „Dar eşti inconştientă, femeie! Vino acasă şi în viaţa ta să nu mai faci scene din astea. Vrei să mă faci de râs? Uiţi cine sunt? Unde eşti acum? Spune repede!”

„Destul de aproape pentru interesele tale şi destul de departe de sufletul meu”, a răspuns ea stins, dar totuşi destul de clar pentru a fi auzită.

Deodată, mi-am dat seama că poate doctorul avea dreptate. E posibil să fie o chestiune de psihiatrie.

„Vino acasă şi mai discutăm noi”, i-am zis mai cu tact.

„Dar eu sunt acasă, dragul meu. Eu sunt în locul unde aştept înţelegere, comunicare, dragoste, respect, părtăşie în lucrul vieţii noastre de cămin. Asta înseamnă pentru mine acasă. Or tu ai fost întotdeauna plecat. Eu sunt plecată doar din locul fizic, din ceea ce numeşti tu acasă. Dar tu eşti plecat din locul sufletului meu. Ai risipit cele mai frumoase clipe din căsnicia noastră. Ai stăpânit cu egoismul tău peste sentimentele mele şi ai legat cu lanţul mândriei tale de bărbat exprimarea dragostei mele. Ai aruncat la gunoi aşteptările mele privind încrederea reciprocă şi te-ai ridicat în norii mulţumirii de sine. Fii fericit în Olimpul tău. Nu eu, ci tu trebuie să te întorci acasă!” Şi a închis telefonul. Aveam o furie de ciclon. Ce îndrăzneală! Trebuia să-mi dau seama. Tăcea şi le cocea. Biserica o să-mi dea dreptate. Vecinii şi chiar mama ei or s-o condamne. Nu e posibil. N-am atins-o nici măcar cu un deget. îi aduc banii acasă şi îi creez condiţii de hotel de cinci

stele. Am crezut că este supusă și credincioasă și uite acum de ce am parte. Tocmai mie să-mi facă rușinea asta? „Calmează-te”, mi-am zis. „Se întoarce ea. O să-și dea seama de prostia pe care a făcut-o și o să vină să-și ceară iertare în genunchi”. Și a venit… citația de divorț. Asta da neruşinare! M-a trădat tocmai pe mine, care i-am dat un nume în societate și în biserică! Tocmai pe mine, care sunt apreciat și respectat! O să fie cu circ, dar n-am de ales. Trebuie să o înfrunt și să-i dau o lecție, ca să vadă cu ochii ei cine are dreptate. Am s-o fac de doi bani. Știu un avocat care nu cruță și care mă va scoate din mizeria asta. Pregătește-te de rușine, doamnă!

De ciudă pentru ceea ce am pățit, mi s-a redeschis ulcerul și am stat zile de-a rândul ghemuit de durere. Toți mă compătimeau. A fost așa cum mi-am închipuit. Vecinii și biserica mi-au dat dreptate. Mama ei a condamnat-o și n-a primit-o la ea, pentru încăpățânarea ei de a nu se împăca și pentru gestul de a târî pe bărbatul ei onorabil în instanță. Avocatul mi-a susținut strălucit cauza la a doua înfățișare. Urma finalul peste două săptămâni, pe care nu aveam cum să-l pierd. Eram satisfăcut, pentru că de pe-acum cunoșteam rezultatul. Am ieșit în parc să alung și ultimele zvâcniri de stres. Alături, la câțiva metri de mine, pe o bancă alăturată, un el și o ea, de seama mea, stăteau înlănțuiți și comunicau: „Și atunci când pleci de-acasă te simt lângă mine”, mărturisi femeia soțului ei. „Rămân cu mine cuvintele tale tandre, sărutul tău și mângâierile tale, ca un vânt călduț printre crini. De-acum e prea târziu să mai scapi. Te-am făcut prizonierul dragostei mele. Te iubesc, dragul meu!”

„De cum ies pe ușă mi se face dor de tine”, spuse bărbatul de lângă ea. „Și atunci să vezi șmecherie. Fără să știi, iau parfumul privirii tale, dulceața ultimei îmbrățișări, vorbele tale pline de grijă față de mine și pacheţelul cu mâncare pe care nu uiți să mi-l dai. Mă mai cerți că merg prea repede și te las în urmă, dar te-aștept să vii cu dragostea ta în dreptul meu și așa mergem mai departe. Adică, pentru a fi mai exact, așa ajung la destinație. Sunt fericit să te știu lângă mine. Te iubesc, draga mea”.

Parcă cineva mi-a dat în cap și m-a năucit. Respiram greu și nu puteam să-mi revin. Chestiile astea pe care le-am auzit m-au afectat puternic și parcă nu cred că sunt reale, că pot exista. Și totuși prea le spuneau cu pasiune. Ca și când m-am trezit după o comă prelungită. M-am dus acasă și, singur între pereții uimiți, am plâns cum numai un

copil putea plânge. Cu sughițuri și cu strigăte. De fapt, înainte de a culege reușita din ultima confruntare ce urma să aibă loc în instanță, acolo, pe banca aceea din parc, Te-am întâlnit pe Tine, Doamne.

Cuvintele acelea pe care le-au spus cei doi erau Cuvintele Tale puse în gura lor pentru mine. Și mi-ai făcut praf toată dreptatea pe care mi-am pregătit-o cu atâta iscusință. Atunci, privind la Tine, m-am văzut ca într-o oglindă cine sunt și m-am îngrozit. M-am hotărât să pierd tot ce-am adunat pentru ziua aceea în care urma să se pronunțe verdictul.

Avocatul mi-a făcut semn cu degetul a victorie. L-am derutat luând cuvântul: „Onorată instanță, după cum ați putut constata din probele aduse, sunt îndreptățit să spun că întreaga vină aparține soției mele, care, de bine ce o ducea, a plecat de lângă mine. Singurele argumente pe care le invocă reclamantul sunt niște aspecte subiective, prin care caută să-mi umbrească personalitatea mea onestă, atât de bine cunoscută și apreciată în societate.

Onorată instanță, vă fac o descoperire. A fost o zi când am internat-o la psihiatrie. Poate că vă spune ceva amănuntul acesta”. Avocatul a rămas uimit de această dovadă, strivind un zâmbet până la rânjet. „Am biletul de ieșire din spital și pot să-l pun la dosar.

Și acum, priviți-o! Nu are nicio apărare. N-are nicio șansă în procesul acesta pe care ea l-a inițiat. Va plăti toate cheltuielile de judecată și, mai mult, va plăti cu pierderea respectului și simpatiei ultimului om care ar mai fi susținut-o. Pentru ceea ce mi-a făcut, niciun bărbat nu se mai uită la ea. Priviți-o! Nici mama ei n-o mai susține. Și-a pierdut și prietena cu care se vedea des.

Nu mai are pe nimeni, onorată instanță, pentru că a încercat să mă lovească, pe mine, cel căruia nu i se poate imputa nimic.

Un singur lucru ar putea schimba situația și ar salva onoarea ei: un martor. Un martor credibil, care să aducă probe că este așa cum spune cav

Întrebați-o, onorată instanță, a putut aduce vreun martor până la ora de față?”

M-am uitat spre avocatul meu. Era extaziat de pledoaria mea. El nu a fost atât de convingător cum am fost eu. Probabil sămânța invidiei începea să-i roadă orgoliul, dar suma de bani pe care i-am avansat-o i-a aranjat bine masca admirației.

„Onorată instanță, la sfârșitul acestui proces, aș vrea să vă fac o descoperire. Cunosc un martor al celui ce mă acuză, pe care nu l-ați

audiat, şi ar fi necinstit să nu i se dea o şansă acuzatorului pentru a se apăra”.

Un murmur s-a risipit în sala tribunalului.

„Onorată instanţă, clientul meu şi-a depăşit atribuţiile şi solicit să se ia în consideraţie doar martorii pe care acuzatorul îi aduce”, interveni avocatul.

„Totuşi, insist să fie audiat şi martorul celui ce m-a acuzat, onorată instanţă”, am zis.

„Şi cine este acest martor misterios?” întrebă zâmbind judecătorul, destinzându-se în jocul care se anunţa.

„Chiar eu”, am zis.

Soţia mea şi-a ridicat privirea din pământ şi m-a privit uimită. Cei peste o sută de oameni din sală au intrat într-o rumoare pe măsura confuziei aruncate în mijlocul lor.

„Linişte!” Intuind ceva ieşit din comun, judecătorul spuse: „Se admite martorul, dacă soţia dumneavoastră este de acord”.

Doamna mea încuviinţă din cap.

„Onorată instanţă, aşa cum v-am spus mai înainte, eu sunt martorul ei. Trebuie să faceţi un efort şi să nu mă vedeţi ca pârât. Dacă avocatul pârâtului şi pârâtul însuşi au spus că cel ce m-a chemat în instanţă nu are nicio şansă, ei bine, cred că a venit timpul adevărului.

Această doamnă are dreptate să spună că viaţa ei a fost un calvar, iar eu confirm lucrul acesta.

Cu ani în urmă, nesuportând să mi se atace mândria mea de bărbat, am refuzat orice observaţie, care mi se părea că îmi atacă imaginea. I-am retras afectivitatea şi respectul pentru ea. Am avut un control deplin asupra ei, înăbuşindu-i libertatea de a se exprima deschis, şi am reprimat orice comunicare verbală şi fizică. Obţinusem ceea ce voiam: un robot pentru orice activitate casnică. În afară arătam ca un cuplu serios şi de invidiat, dar relaţia noastră era moartă şi lipsită de conţinutul dragostei. Aşa de mult eram câştigat de interesul meu pentru mine, încât mi s-a părut că totul era normal şi acceptat de orice raţiune. Ceea ce urmăream eu era să nu se audă niciun conflict în afara spaţiului conjugal. Şi soţia mea murea din lipsă de afectivitate şi de preţuire, iar eu nu vedeam asta.

Onorată instanţă, întreaga vină pentru acest tip de sclavie o port eu. Dacă nu m-aş fi întâlnit cu Cel care descoperă adevărul, astăzi aş fi sărbătorit dreptatea mea. Dar nu o am. Ce n-aş da să iau viaţa de la

început și să stric toate măștile cu care mi-am acoperit sufletul meu bolnav de mine însumi! Ce n-aș da! înainte de apleca, vreau ca soția mea să știe că-mi pare rău că n-am păstrat dragostea mea în inima ei. Dacă mă va ierta, voi avea o grădină care va înflori imediat în sufletul meu, cu multe daruri pentru ea. Aceasta este mărturia mea, onorată instanță”. Și am plecat.

În seara aceea, cineva drag, pe care îl așteptam, a sunat la ușă. Privirea de gheață a durerii ei de odinioară s-a topit în îmbrățișarea aceea caldă din prag.

„M-am întors”, i-am spus strângând-o la piept, pentru cel mai lung prizonierat de dragoste.

Eram fericiți că amândoi am pierdut procesul.

Lângă focul inimii tale

Se frânge timpul în mâinile iernii și e cald lângă focul inimii tale;

am tras zăvorul la ușa dinspre tristețe și am rămas doar noi doi și veșnicia iubirii…

ce bine că nu suntem singuri, ce bine!

Vrei să tragem cu urechea la ce discută inimile noastre?

Hai să pășim în vârful gândurilor ca să nu facem zgomot… ce zici?

Și dacă se vor îmbrățișa, atunci va porni mai devreme primăvara spre noi;

La mulți ani, draga mea!

Drumurile tale trec prin mine și când vii, încep viorile să cânte…

tot ce aduni, le împletești într-o cunună și o așezi pe fruntea mea;

ești generos ca toamna în risipa ei și ai cu tine câteva cuvinte, care îmi liniștesc valurile.

Ți-era dor de mine și ai grăbit pasul cum se grăbesc zorile s-aducă culorile pierdute în corole…

să nu spui că ți-ai uitat umbrela în tramvai, dar nu-i nimic, o să-mi deschid rugăciunea deasupra ta, Când te caută vremea cea rea… La mulți ani, dragul meu!

Tu ești dicționarul explicativ al sufletului meu.

Bine, am să-ți spun tot ce mă apasă;

de tine nu pot să ascund negurile mele furișate în spatele cuvintelor, dar te rog, aprinde cu grijă lumina înțelegerii tale…

și dacă mă cerți cu zâmbetul tău îți promit să mă las descoperit

în tot ce încerc să acopăr.

Fă un ceai din apropierile tale parfumate şi îndulceşte-l cu sărutările tale…

Îl voi bea fierbinte înainte de culcare…

La mulţi ani, draga mea!

Îţi place costumul meu croit din tăcerile tale?

L-am făcut pentru zilele când posteşti printre cuvinte şi te îmbraci în mister…

fie şi aşa, nu eşti tu soţul meu?

Dar costumul meu preferat este din glasuri de rândunele şi de vrăbiuţe guralive din salcâm;

I-am lucrat din tonurile acute de privighetoare şi din strigătele piţigoiului care îşi găseşte cuibul deranjat…

lasă-mă să mă îmbrac cu el ca să-ţi înţeleg râurile ascunse ale simţămintelor tale…

fie şi aşa, nu sunt eu soţia ta?

La mulţi ani, dragul meu!

Ce mâncare bună mi-ai făcut! Ai potrivit bine de sare vorbele cu care mi-ai deschis uşa şi ai pus în zâmbetul tău trepte către tine.

Când ai tăiat mărunt ceapa aşteptărilor tale drepte, mi-au lăcrimat ochii, dar am văzut bine mai apoi. Uite, mi-am pus şorţul în jur-ul celui mai fericit gând, ca să te ajut să nu dea mâncarea în foc… La mulţi ani, draga mea.

De parcă n-ai fi lângă mine te aştept mereu mai altfel, mari aproape de Cer şi de inima mea.

™pune I tu Făcătorului de legământ ce vreau eu de la tine şi ce vrei tu de la El, ca să fie mai adânc în iubire, ca să fie mai înalt în frumos.

să fie cadoul meu pentru tine… La mulţi ani, dragul meu!

Poate că o să mai uit buchetul de flori printre grijile mele;

poate că voi mai aduce înnouran în azurul bucuriei noastre…

tu să faci bine să mă ierţi, căci poţi.

Poate că o să mai uit cheile fii sigură, mă voi întoarce să le caut de câte ori este nevoie…

ca o fulguire de binecuvântări să fie cernerea iubirii mele peste tine…

La mulţi ani, draga mea!

Mai mult decât un răsărit

Poate că era un petic de rai. În acel oraş provincial, de un natural şi o candoare edenice, unde bucuria de a trăi era o admirabilă dăruire, iar sensul vieţii era găsit în iubirea până la capăt, a coborât dintr-o cursă rapidă un personaj cu ochelari fumurii, papion, redingotă şi două geamantane pline. S-a arătat prietenos oamenilor, le-a zâmbit şi a împărţit bomboane copiilor. În ziarul din ziua următoare, a apărut un articol cu un interviu luat misteriosului personaj care comenta aşa: „Sunt uimit de monotonia oraşului şi de lipsa de dinamism al oamenilor. Casele nu sunt delimitate de garduri şi simţul proprietăţii este nul. Se cumpără de la magazine fel şi fel de lucruri şi alimente cu un simplu mulţumesc, în loc să zornăie banii pe tejghea. Soţul şi soţia nu ştiu ce este dreptatea disputată în familie şi cearta, ca condiment, este absentă. De ce nu vă afişaţi personalitatea, oameni buni?

Copiii nu ştiu să glumească cu minciuna, iar cântecul acestor provinciali este prea cuminte. Unde vă sunt ritmurile? Vin de departe şi mă numesc Natas Refăcut. Ei bine, sunt aici să fac schimbări mari, oameni buni, deci, bucuraţi-vă şi cooperaţi! E timpul să cunoaşteţi un alt mod de a fi!”

În partea de nord a construit o fabrică, unde patronul a angajat femei şi bărbaţi, pentru a produce parfumata gumă de mestecat numită „autonomos”. O pădure de reclame îţi aruncau în ochi produsul miraculos, sub cele mai şocante prezentări: „Lasă-mă în pace!”, „Sunt liber!”, Fac ce vreau!”, „Să-mi refuz eu plăcerea asta? S-o crezi tu!” sau „Daţi-vă la o parte! Trec eu!”

Sub diferite forme, guma de mestecat însoţea reclama în desfătarea atâtor culori ţipătoare. Se mesteca gumă oricând şi oriunde. În călătorie sau acasă, în magazine sau în biserică, la lucru sau în somn, în şedinţe sau la şcoală, înainte, după şi în timpul mesei. Bărbaţi şi femei, copii, tineri şi bătrâni, toţi mişcau mandibulele într-un dans facial neîntrerupt. N-o să vă vină să credeţi, dar chiar şi sugarilor li se dădeau tetine de „autonomos” în loc de biberon. S-au croit chiar şi haine din vestita gumă, iar când te plictiseai de ele, intrau în gură pentru o devorare gustoasă, în sudul oraşului, renumitul Natas a construit un tribunal şi o facultate de drept pentru a produce administratori şi autorităţi civice, în vederea disputării dreptăţii fiecăruia care dorea să şi-o revendice.

Nu a trecut mult timp şi casele s-au înconjurat cu garduri, delimitându-se proprietăţile. Nu a fost uşor, dar tribunalul a rezolvat

cu succes disputele care au apărut ca din senin peste oraşul cel prea liniştit şi fără evenimente. Oamenii nu se mai vizitau şi nu-şi mai zâmbeau.

O ceaţă numită neîncredere şi suspiciune s-a cernut între oameni, iar lipsa de răbdare a crescut ca buruienile. Guma de mestecat „autonomos” a trecut pe primul lor în topul articolelor celor mai căutate, iar Natas a primit premiul Nobel pentru producerea de cele mai zbuciumate, diverse şi pasionante evenimente fireşti. De altfel, persoana numărul unu a oraşului a obţinut monopolul asupra tuturor lucrurilor, fie chiar şi religioase, eliberând certificate de calitate pe fiecare produs şi ştampilându-le cu calificativul „firesc”. Cele care nu aveau acest certificat de calitate erau socotite fără valoare sau ciudate, chiar îndoielnice, şi nu li se făceau reclamă.

Femeile plecau în zori şi se întorceau seara. La fiecare oră prestată peste program, retribuţia se dubla. O goană după profit i-a incitat frenetic pe angajaţii lui Natas. Ce-i drept, copiii au scăpat de sub controlul educaţiei părinţilor, iar taţii şi mamele lor nu mai găseau timp să-i întrebe nici măcar ce note au mai luat la şcoală. Cu cheia de gât şi independenţi, copiii se jucau de-a teroriştii şi fumau ţigări fără să se mai ferească. Notele lor au scăzut în catalogul clasei şi, pentru că mamele lor nu mai aveau timp să gătească, au început să fure din magazine.

Bărbaţii au deprins deliciul certei, contestând rolul prea libertin al soţiilor lor şi absenţa menajului.

Se întorceau acasă obosite, fără zâmbet şi chef de vorbă şi, ca să nu-i mai deranjeze pe scumpii lor soţi, se culcau în altă cameră. Adio săruturi şi îmbrăţişări. Doar scurte porunci privind unele activităţi administrative date soţilor, cărora li se reproşa că citesc ziarul tot timpul şi că nu fac nimic.

Într-o zi, dintr-o maşină de epocă a coborât un alt personaj ciudat, de care oamenii au râs de s-au prăpădit. În halatul lui alb, părea un oriental. Le-a zâmbit oamenilor, a împărţit fructe copiilor şi i-a consultat pe fiecare. Spunea că este doctor, dar s-a aflat că este şi profesor. Că are şi licenţă în asistenţă socială şi că este un bun inginer constructor. Când le-a făcut pe toate, frăţioare? E un mister. A doua zi, în ziarul local, a apărut un interviu cu acea prezenţă orientală: „Am făcut un drum lung să vin aici şi sunt fericit că pot să locuiesc cu voi în acest oraş. Intenţionez să-mi fac mutaţie definitivă şi să-mi profesez

printre voi şi pentru voi meseriile pe care le cunosc. Numele meu este neobişnuit, dar totuşi vi-l spun: mă numesc Susi Sotsirh. Poate că îl veţi învăţa, dacă îl pronunţaţi mai des. Profesia mea este să vindec oamenii. Şi voi sunteţi foarte bolnavi. Am constatat că bărbaţii sunt atinşi de un virus periculos. Cei atacaţi de acest duşman devin violenţi, risipitori, nervoşi, vând lucruri din casă pentru băutură şi droguri, iar în final, după un timp, îi alungă pe toţi cei din casă, nemaisuportând pe nimeni lângă ei.

Imediat, o „asociaţie pentru protecţia femeilor abuzate" a programat un comitet de lucru pentru apărarea integrităţii sexului slab.

Să ajung la concluzia că fiecare femeie trebuie să se doteze cu arme eficiente pentru protecţie, în special cele verbale, şi să-şi depună banii în contul lor fără clauză de ridicare de către soţ. Şi mai ales din contul afectiv nu trebuie scos nimic pentru cei care nu ştiu ce să facă cu sentimentele. Fiecare soţie este obligată să se asigure în cazul vătămărilor corporale şi sufleteşti la societatea de asigurări „antilove" şi, în caz de neadaptare şi neînţelegeri, să se recurgă la o instituţie proaspăt înfiinţată şi sigură numită „divorţ".

În următoarea zi, ciudatul personaj din Orient a mai dat un comunicat de presă, dezvăluind că şi femeile sunt atacate de un virus deosebit de periculos. Cele afectate devin hipernervoase şi iritabile, nemulţumite de orice aduce şi face bărbatul, bârfitoare şi criticoase. Banii pe care-i câştigă îi aruncă pe pantofi şi haine, pe care unele nu le poartă niciodată. * îşi încarcă faţa cu chimicale, iar părul trece de la roşu la albastru printr-o gamă variată de culori. Devin cicălitoare şi poruncitoare, folosind cuvinte care taie mărunt orice sentiment şi orice bucurie. Virusul atacă ochii, iar privirea se aruncă peste gard la vecin, scăpărându-le când şi când câte o poftă. Nici urechile nu scapă virusului dement. Obişnuite cu veştile bune, de-acum încolo se vor apleca doar la informaţii şocante şi bârfe, la denigrări şi curiozităţi de salon.

Bărbaţii au intrat în panică şi imediat s-au constituit în „asociaţia pentru protecţia soţilor abuzaţi". S-a concluzionat astfel: fiecare bărbat să contreze violenţa verbală a soţiei cu scutul… tăcerii. Să lase să cadă pradă haosului orice utilitate din casă pentru a determina consoarta să renunţe la locuinţă; să nu aducă bani în casă, iar dacă picătura chinezească, adică cicăleala, continuă, atunci să

intervină cu atingeri disciplinare.

Pentru escapade extraconjugale, nici vorbă, decât… „poftim şi pleacă!”

Banii au început să curgă spre tribunale, iar instituţiile din sudul ţării au prosperat şi ele. La fiecare mestecare a gumei „autonomos”, se pronunţa un divorţ. Natas a devenit cel mai influent cetăţean al oraşului.

Numele oraşului Nede s-a schimbat în Nedemn, justificându-se prin modernismul şi liberalizarea vieţii sub noua paradigmă. Prosperitatea patronului oraşului era cu atât mai mare cu cât conflictele dintre soţ şi soţie creşteau.

Susi Sotsirh a pledat în universitate şi la tribunal pentru întoarcerea fiecărui cetăţean la stilul de viaţă din începuturi. Niciun rezultat. Fluierături şi batjocuri. Dar a venit ziua descoperirii. Orientalul a dat un comunicat de presă că a găsit un antidot pentru restaurarea iubirii risipite. „Minciună, scamatorii!” a urlat Natas. „Nu-l ascultaţi!” „Mâine, în Piaţa Restautării, voi demonstra eficacitatea antidotului”, a anunţat Susi.

A doua zi, liniştitul cetăţean al Orientului a luat un bărbat şi o femeie, soţ şi soţie, şi a explicat mulţimii: „Dacă cei doi se apropie suficient de mult încât să se atingă, să se îmbrăţişeze, să-şi zâmbească şi să se sărute, spunându-şi unul altuia un cuvânt frumos, boala cea teribilă va dispărea şi cei doi vor fi vindecaţi pe deplin”. Cei doi au făcut eforturi să se întâlnească în îmbrăţişarea promisă, dar energia negativă atât de mare, cu care boala i-a încărcat şi care îi făcea să se respingă puternic, L-a electrocutat pe Doctorul venit de departe, care a căzut mort, jos pe pământ, luând asupra Lui toată energia bolii necruţătoare. O atracţie neoprită i-a aruncat pe cei doi unul în braţele celuilalt. Lacrimile de bucurie le curgeau pe faţă şi strigau cât puteau de tare spre ceilalţi fericirea lor. Neîncrezători, cuplurile destrămate au rămas reţinute, dar uimite. Ei ştiau că boala este prea avansată ca să se mai poată schimba ceva. Şi totuşi, privind la Doctor şi la demonstraţia Lui, ceva s-a întâmplat. Simţeau că între ei, ca soţ şi soţie, nu mai este zidul acela care le făcea relaţia imposibilă. Apoi, o pereche a încercat mai mult în joacă şi… uimire! S-a întâmplat a doua îmbrăţişare şi al doilea strigăt de bucurie. „Staţi pe loc! Depărtaţi-vă unul de celălalt! îmi stricaţi toată afacerea!” a urlat Natas. Prea târziu. Atinse de o influenţă mirifică, perechi, perechi se întâlneau în cea mai

cutremurătoare îmbrățișare a dragostei, ce izvora spontan în urma dăruirii din sacrificiu a Doctorului de familie, Susi Sotsirh.

Pe când bucuria lor se amplifica cu fiecare interferenţă fericită a împăcării, Străinul, al cărui nume l-au învăţat toţi cei vindecaţi, a deschis ochii, S-a ridicat şi a „văzut rodul muncii sufletului Lui şi S-a înviorat”. O scară de har s-a lăsat de sus şi El Şi-a început călătoria, urcând treaptă cu treaptă. De-acum, drumul spre înalt le era făcut cunoscut celor care priveau spre Binefăcătorul lor. Printre cei înlănţuiţi în iubirea adusă de străinul de departe, s-a găsit o Carte, scrisă de El, cu toate Cuvintele vindecătoare strigate spre cei atât de bolnavi. Fiecare îşi lua cuvintele potrivite pentru sufletul lui şi, doi câte doi, îşi făceau o scară pe acelaşi traseu pe care Susi Sotsirh l-a lăsat ca orientare şi semn. „Să nu vi se tulbure inima. Mă duc să vă pregătesc un loc, o casă”, le-a spus Omul în halat alb, în timp ce. Se depărta tot mai mult. Şi cât de mult aveau nevoie de case! În disputele lor pentru dreptate, au cheltuit atât de multă viaţă, că a trebuit să-şi ipotecheze casele, aşa încât nimeni în acel oraş nu mai era stăpân pe proprietatea lui. Toate au intrat în patrimoniul lui Natas.

Nu ştiu ce gândeşti citind cele ce ţi le-am spus. Poate zici că este o simplă parabolă. N-am de ce să te mint! Este istoria vieţii tale de soţ. Este istoria vieţii tale de soţie. N-am de ce să mă înşel: este istoria mea, alături de doamna vieţii mele.

De aceea am scris această carte. Pare ca o maşină de epocă, cu roţile dezumflate, dar care ne aminteşte de sosirea unui Străin care a readus frumuseţea începuturilor neprihănite.

Nu uitaţi de scară! Lucraţi-o împreună, dar nu din cuvintele mele. Doar aveţi Cartea cu voi. Va fi mai mult decât un răsărit.